

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

**ОТЧЕТ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА
ПРОГРАМНИЯ БЮДЖЕТ НА
МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
КЪМ 31.12.2019 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ:

I.	ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТА	5
II.	ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРОМЕНИ В ОРГАНИЗАЦИОННАТА СТРУКТУРА	11
III.	ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ПРОМЕНИ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ПО БЮДЖЕТА	12
IV.	ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКИТЕ В ОБЛАСТТА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО	19
1.	1600.01.00 ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА „ПРОМОЦИЯТА, ПРЕВЕНЦИЯТА И КОНТРОЛА НА ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ”	20
2.	1600.02.00 ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА „ДИАГНОСТИКАТА И ЛЕЧЕНИЕТО”	31
3.	1600.03.00 ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА „ЛЕКАРСТВЕНИТЕ ПРОДУКТИ И МЕДИЦИНСКИТЕ ИЗДЕЛИЯ”	43
V.	ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРОГРАМИ	51
1.	1600.01.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ”	51
2.	1600.01.02 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПРОМОЦИЯ И ПРЕВЕНЦИЯ НА НЕЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ”	74
3.	1600.01.03 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПРОФИЛАКТИКА И НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ”	84
4.	1600.01.04 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „НАМАЛЯВАНЕ НА ТЪРСЕНЕТО НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА”	95
5.	1600.02.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „КОНТРОЛ НА МЕДИЦИНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ, ЗДРАВНА ИНФОРМАЦИЯ И ЕЛЕКТРОННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”	101
6.	1600.02.02 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ОСИГУРЯВАНЕ НА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ НА СПЕЦИФИЧНИ ГРУПИ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО”	111
7.	1600.02.03 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ”	118
8.	1600.02.04 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПСИХИАТРИЧНА ПОМОЩ”	127
9.	1600.02.05 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ОСИГУРЯВАНЕ НА КРЪВ И КРЪВНИ ПРОДУКТИ”	133
10.	1600.02.06 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „МЕДИКО-СОЦИАЛНИ ГРИЖИ ЗА ДЕЦА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ, МАЙЧИНО И ДЕТСКО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”	138
11.	1600.03.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ДОСТЪПНИ И КАЧЕСТВЕНИ ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ И МЕДИЦИНСКИ ИЗДЕЛИЯ”	148
12.	1600.04.00 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „АДМИНИСТРАЦИЯ”	154

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ВРБ - Второстепенни разпоредители с бюджет

ДАЗД - Държавна агенция за закрила на детето

ДМСГД - Дом за медико-социални грижи за деца

ДСГ - Диагностично-свързана група

ДПБ - Държавна психиатрична болница

ДПБЛНА - Държавна психиатрична болница за лечение на наркомании и алкохолизъм

ЕС - Европейски съюз

ЗБИЯЕ - Закон за безопасно използване на ядрената енергия

ЗДБРБ - Закон за държавния бюджет на Република България

ЗДОИ – Закон за достъп до обществена информация

ЗЗ - Закон за здравето

ЗЗВВХВС - Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси

ЗЗО - Закон за здравното осигуряване

ЗККК - Закон за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането

ЗКНВП - Закон за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите

ЗИД - Закон за изменение и допълнение

ЗЛЗ - Закон за лечебните заведения

ЗЛПХМ - Закон за лекарствените продукти в хуманната медицина

ЗОЗЗ - Закон за опазване на земеделските земи

ЗУТ - Закон за устройство на територията

ИАЛ- Изпълнителна агенция по лекарствата

ИАМО - Изпълнителна агенция „Медицински одит“

ИАМН - Изпълнителна агенция „Медицински надзор“

ИАТ - Изпълнителна агенция по трансплантация

КАБКИС - Кабинети за безплатно и анонимно консултиране и изследване за СПИН

ЛЗБП - Лечебно заведение за болнична помощ

ЛЗИБП - Лечебно заведение за извънболнична помощ

ЛЗТД - Лечебно заведение – търговско дружество

ЛРЕМР - Лаборатория Радиационни експертизи и мониторинг на радон

МБАЛ - Многопрофилна болница за активно лечение

МВнР - Министерство на външните работи

МВР - Министерство на вътрешните работи

МЗ - Министерство на здравеопазването

ММК - Мобилни медицински кабинети

МОН - Министерство на образованието и науката

МОСВ - Министерство на околната среда и водите

МС - Министерски съвет

МФ - Министерство на финансите

НЕЛК - Национална експертна лекарска комисия

НЗК - Национална здравна карта

НЗОК - Национална здравноосигурителна каса

НПО - Неправителствена организация

НППХНБ - Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести

НРЛ - Национална референтна лаборатория

НСЦРЛП - Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти

НЦН - Национален център по наркомании

НЦОЗА - Национален център по обществено здраве и анализи

НЦРРЗ - Национален център по радиология и радиационна защита

НЦТХ - Национален център по трансфузиология и хематология

ООН - Организация на обединените нации

ОПЛ - Общо практикуващи лекари

ОПРР - Оперативна програма „Регионално развитие“

ОПРЧР - Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“

ПМС - Постановление на Министерски съвет

РЗИ - Регионална здравна инспекция

РЗОК - Регионална здравноосигурителна каса

РИОСВ - Регионална инспекция по околна среда и води

РЦТХ - Регионален център по трансфузиология и хематология

СБ - Световна банка

СБАЛББ - Специализирана болница за активно лечение по белодробни болести

СЕ - Съвет на Европа

СЗО - Световна здравна организация

СОЗ - Санитарно-охранителна зона

СПИН - Синдром на придобита имунна недостатъчност

ТЕЛК - Трудово експертна лекарска комисия

УМБАЛ - Университетска многопрофилна болница за активно лечение

УПМСНА - Устройствен правилник на Министерския съвет и на неговата администрация

ЦАР - Център за асистирана репродукция

ЦКОДУХЗ – Център за комплексно обслужване на деца с хронични заболявания и увреждания

ЦПЗ - Център за психично здраве

ЦСМП - Център за спешна медицинска помощ

ЦФЛД - Център „Фонд за лечение на деца“

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящият отчет на изпълнението на политиките и програмите в програмния формат на бюджет на Министерство на здравеопазването е изготвен на основание чл. 133, ал. 3 от Закона за публичните финанси.

I. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТА

ОПИСАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ

Приходите на Министерството на здравеопазването за 2019 г. по уточнен план са в размер на 38 048 999 лева. Общите приходи обхващат събираните от администрацията на министерството приходи, приходи, събирани от второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на здравеопазването и получени помощи и дарения от страната и чужбина.

В неданъчните приходи са включени приходи от държавни такси, глоби и санкции, други приходи, както и приходи и доходи от управление на собствеността

Приходите се събират на основание Закона за здравето, Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (ЗЛПХМ), Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите (ЗКНВП), Закона за защита от вредното въздействие на химически вещества и смеси (ЗЗВВХВС) и др. нормативни актове.

В таблицата по-долу са представени данни по закон, уточнен план и отчет на приходите за отчетния период по агрегирани икономически показатели.

Отчет на приходите по бюджета по бюджета на Министерство на здравеопазването

Приходи	Закон 2019 г. /в лева/	Уточнен план към 31.12.2019 г. /в лева/	Отчет /в лева/
1	2	3	4
Общо приходи:	37 500 000	38 048 999	38 566 748
<i>Данъчни приходи</i>	0	0	0
<i>Неданъчни приходи</i>	37 500 000	37 500 000	38 367 786
Приходи и доходи от собственост	6 400 000	6 400 000	6 031 187
Държавни такси	29 260 000	29 260 000	31 072 411
Глоби, санкции и наказателни лихви	2 000 000	2 000 000	1 460 455
Други	-160 000	-160 000	-218 451
Постъпления от продажби на нефинансови активи	0	0	61 763
Внесено ДДС и други данъци в/у продажбите	0	0	-39 579
<i>Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми</i>	0	548 999	198 962

Изпълнението на приходите към 31.12.2019 г. е 101,36 % спрямо уточнения план към 31.12.2019 г.

С най-голям относителен дял от отчетените към 31.12.2019 г. приходи са тези от държавните такси, които са в размер на 31 072 411 лева при уточнен план 29 260 000 лева, което представлява 106,19 на сто изпълнение.

С най-голям относителен дял от отчетените през периода приходи са приходите реализирани от Изпълнителната агенция по лекарствата, събрани съгласно Тарифа за таксите по ЗЛПХМ в размер на 22 619 846 лева. Втори по относителен дял са събраните приходи съгласно Тарифата за таксите, които се събират от органите на държавния здравен контрол и националните центрове по проблемите на общественото здраве по Закона за здравето – 5 305 430 лева. От националния съвет за цени и реимбурсиране на лекарствените продукти – 1 729 404 лева.

Приходите и доходите от собственост включват приходите от продажба на услуги, стоки и продукция и приходи от наеми и други приходи. Към 31.12.2019 г. те са в размер на 6 031 187 лева, което представлява 94,24 % от уточнения план за приходи, който е в размер на 6 400 000 лева. Приходите, събрани от Центровете по трансфузионна хематология в размер на 4 107 873 лева са с най-голям относителен дял, събрани на основание на чл. 5 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането (ЗККК), както и от извършване на имунохематологични изследвания, съгласно сключени договори.

Отчетените приходи от глоби, санкции и наказателни лихви към 31.12.2019 г. са в размер на 1 460 455 лева, или 73,02 на сто спрямо уточнения план за 2019 г., който е в размер на 2 000 000 лева.

Отчетените приходи от помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми към 31.12.2019 г. са в размер на 198 962 лева, като от страната са получени 88 769 лева, а от чужбина 110 193 лева.

За отчетния период е възстановен остатък в размер на 309 137 лева от програмите финансирани от Глобалния фонд за борба със СПИН, туберкулоза и малария.

ОПИСАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ

В таблиците по-долу са представени разходите на Министерството на здравеопазването по области на политики и бюджетни програми, в т.ч. и класифицирани по ведомствени и администрирани разходни параграфи.

Във ведомствените разходи по бюджета на министерството са отчетени средства за персонал (заплати, възнаграждения и осигурителни вноски), средства за издръжка на администрацията на министерството, второстепенните разпоредители с бюджет по бюджета на министерството и капиталови разходи.

В отчета на администрираните разходни параграфи по бюджета на министерството са включени средства за: централна доставка на лекарствени продукти; национални програми, приети с решение на Министерски съвет; организационно и финансово подпомагане на лечение на български граждани в чужбина, за лечение на деца до 18-годишна възраст и за извършване на дейности по асистирана репродукция в лечебни заведения в Република България; субсидии за държавните и общински лечебни заведения за болнична помощ за дейности; капиталови трансфери за лечебните заведения; субсидии за нефинансови предприятия; субсидии за организации с нестопанска цел и др. разходи, извършвани на основание нормативен акт.

Източници на финансиране на консолидираните разходи

Източници на финансиране на консолидираните разходи, обхванати в програмния и ориентиран към резултатите бюджет	Закон 2019 г. /в лева/	Уточнен план към 31.12.2019 г. /в лева/	Отчет към 31.12.2019 г. /в лева/
1	2	3	4
Общо консолидирани разходи:	548 575 900	612 242 720	633 354 164
Общо финансиране:	548 575 900	612 242 720	633 354 164
По бюджета на ПРБ, в т. ч. за сметка на :	548 575 900	612 242 720	606 627 706
Собствени приходи	37 500 000	38 048 999	38 566 748
Субсидия от държавния бюджет	554 075 900	638 035 194	629 848 784
Други трансфери	-43 000 000	-52 948 710	-52 948 709
Заеми		-11 626 467	-11 626 467
Друго вътрешно финансиране		0	499 074
Други източници на финансиране		733 704	2 288 276
По други бюджети и сметки за средства от ЕС, в т.ч. от:	0	0	26 726 458
Централен бюджет, в т. ч.			
Държавни инвестиционни заеми			
Сметки за средства от ЕС (СЕС на НФ и на ДФЗ)			26 724 598
Други програми и инициативи, по които Република България е страна-партньор			1 860
Други програми и други донори по бюджета на ПРБ			
Други бюджетни организации, включени в консолидираната фискална програма			

Отчет на разходите по области на политики и бюджетни програми на Министерство на здравеопазването

Класификационен код	Разходи (в лева)	Закон 2019 г.	Уточнен план към 31.12.2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
1	2	3	4	5
	Общо разходи по бюджета на ПРБ Министерство на здравеопазването:	548 575 900	612 242 720	606 627 706
1600-01-00	ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ПРОМОЦИЯ ПРЕВЕНЦИЯТА И КОНТРОЛА НА ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ	101 125 000	91 505 803	90 081 202
1600-01-01	<i>Бюджетна програма "Държавен здравен контрол"</i>	17 727 100	17 595 342	17 587 258
1600-01-02	<i>Бюджетна програма "Промоция и превенция на незаразните болести"</i>	8 938 800	9 564 916	9 366 775
1600-01-03	<i>Бюджетна програма "Профилактика и надзор на заразните болести"</i>	72 901 800	62 830 845	61 633 463
1600-01-04	<i>Бюджетна програма "Намаляване търсенето на наркотични вещества"</i>	1 557 300	1 514 700	1 493 706

1600-02-00	ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ДИАГНОСТИКАТА И ЛЕЧЕНИЕТО	392 658 500	473 574 950	469 969 478
1600-02-01	Бюджетна програма „Контрол на медицинските дейности, здравна информация и електронно здравеопазване“	17 426 600	9 946 400	9 941 300
1600-02-02	Бюджетна програма "Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението"	50 409 900	96 375 922	95 281 399
1600-02-03	Бюджетна програма "Специална медицинска помощ"	189 298 200	216 856 995	215 932 317
1600-02-04	Бюджетна програма "Психиатрична помощ"	63 931 600	71 195 127	70 656 093
1600-02-05	Бюджетна програма "Осигуряване на кръв и кръвни продукти"	20 048 500	26 697 500	26 385 638
1600-02-06	Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване“	51 543 700	52 503 006	51 772 731
1600-03-00	ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ЛЕКАРСТВЕНИТЕ ПРОДУКТИ И МЕДИЦИНСКИТЕ ИЗДЕЛИЯ	34 397 800	29 549 673	29 296 884
1600-03-01	Бюджетна програма "Достъпни и качествени лекарствени продукти и медицински изделия"	34 397 800	29 549 673	29 296 884
1600-04-00	Бюджетна програма "Администрация"	20 394 600	17 612 294	17 280 142

Отчет на консолидираните разходи по бюджетните програми

Класификационен код	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ	Общо консолидирани разходи (в лева)	Ведомствени разходи (в лева)	Администрирани разходи (в лева)				
			Общо	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Общо разходи		633 354 164	357 236 654	330 569 935	26 666 719	276 117 510	276 057 771	59 739
1600.01.00	Политика в областта на ПРОМОЦИЯТА, ПРЕВЕНЦИЯТА И КОНТРОЛА НА ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ	93 378 850	44 066 356	40 768 708	3 297 648	49 312 494	49 312 494	0
1600.01.01	Бюджетна програма "Държавен здравен контрол"	17 659 404	17 558 412	17 486 266	72 146	100 992	100 992	0
1600.01.02	Бюджетна програма "Промоция и превенция на незаразните болести"	9 494 705	7 633 656	7 505 726	127 930	1 861 049	1 861 049	0
1600.01.03	Бюджетна програма "Профилактика и надзор на заразните болести"	64 669 345	18 183 942	15 148 060	3 035 882	46 485 403	46 485 403	0
1600.01.04	Бюджетна програма "Намаляване търсенето на наркотични вещества"	1 555 396	690 346	628 656	61 690	865 050	865 050	0
1600.02.00	Политика в областта на ДИАГНОСТИКАТА И ЛЕЧЕНИЕТО	493 314 246	288 008 172	264 723 143	23 285 029	205 306 074	205 246 335	59 739

1600.02.01	Бюджетна програма "Контрол на медицинските дейности, здравна информация и електронно здравеопазване"	10 934 746	10 932 790	9 939 344	993 446	1 956	1 956	0
1600.02.02	Бюджетна програма "Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението"	100 506 354	16 391 535	11 226 319	5 165 216	84 114 819	84 055 080	59 739
1600.02.03	Бюджетна програма "Спешна медицинска помощ"	231 676 066	184 277 006	168 533 257	15 743 749	47 399 060	47 399 060	0
1600.02.04	Бюджетна програма "Психиатрична помощ"	70 660 240	32 202 644	32 198 497	4 147	38 457 596	38 457 596	0
1600.02.05	Бюджетна програма "Осигуряване на кръв и кръвни продукти"	26 385 638	18 321 103	18 321 103	0	8 064 535	8 064 535	0
1600.02.06	Бюджетна програма "Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване"	53 151 202	25 883 094	24 504 623	1 378 471	27 268 108	27 268 108	0
1600.03.00	Политика в областта на ЛЕКАРСТВЕНИТЕ ПРОДУКТИ И МЕДИЦИНСКИТЕ ИЗДЕЛИЯ	29 380 927	8 320 445	8 236 402	84 043	21 060 482	21 060 482	0
1600.03.01	Бюджетна програма "Достъпни и качествени лекарствени продукти и медицински изделия"	29 380 927	8 320 445	8 236 402	84 043	21 060 482	21 060 482	0
1600.04.00	Бюджетна програма "Администрация"	17 280 142	16 841 682	16 841 682	0	438 460	438 460	0

Уточненият план на разходите към 31.12.2019 г. е в размер на 612 242 720 лева. Изпълнението е 606 627 706 лева или 99,08 % от средствата по уточнен план, от които за Министерство на здравеопазването-Централно управление разходите са в размер на 266 647 061 лева и за второстепенните разпоредители с бюджет разходи в размер на 339 980 645 лева.

Отчетените ведомствени разходи по бюджета на Министерството на здравеопазването към 31.12.2019 г. са в размер на 330 499 799 лева, както следва:

➤ Разходи за персонал в размер на 260 218 741 лева, които включват заплатите и възнагражденията за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения; други плащания и възнаграждения, разходи за възнаграждения на извънцатния персонал, обезщетения по Кодекса на труда и Закона за държавния служител; задължителните осигурителни вноски от работодатели. Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2019 г. са предвидени средства във връзка с увеличение на минималната работна заплата, както и средства за увеличение на заплатите на работещите в системата на МЗ.

➤ Разходи за ведомствена издръжка в размер на 57 631 659 лева. Голяма част от разходите са отчетени от Центровете за спешна медицинска помощ в размер на 16 605 180 лева, Държавните психиатрични болници в размер на 8 789 747 лева и Регионалните здравни инспекции – 8 173 266 лева.

➤ Средства за капиталови разходи в размер на 12 649 398 лева за инвестиционни проекти на МЗ-Централно управление и второстепенните разпоредители с бюджет.

Отчетените към 31.12.2019 г. администрирани разходни параграфи по бюджета на Министерството на здравеопазването са в размер на 276 127 908 лева и включват разходи за:

➤ Централни доставки в размер на 54 513 865 лева, от които са отчетени в Министерството на здравеопазването-Централно управление, в т.ч.:

- Ваксини и тестове 31 532 880 лева;
- Лекарствени продукти /Наредба 34/2005/ 19 227 070 лева;
- За радиоактивни лекарствени продукти, радионуклидни генератори, китове и радионуклидни прекурсори /Наредба 34/2005/ 1 802 540 лева;
- Медицински изделия по чл.7 и чл.9 от Наредба №26/2007 г. 1 951 375 лева.

➤ Национални програми в размер на 7 219 987 лева, в т.ч.:

• Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Република България в размер на 947 326 лева.

• Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата в България в размер на 51 418 лева.

• Национална програма за намаляване на въздействието от радон в сгради в/у здравето на гражданите в размер на 94 991 лева.

• Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве в размер на 4 026 995 лева.

• Национална програма за превенция на хронични незаразни болести в размер на 189 627 лева.

• Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите – 233 006 лева.

• Национална програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0-18г. в РБ 2015 г.- 2020 г. – 1 399 999 лева.

• Национална програма профилактика на рака на маточната шийка - 10 000 лева.

• Национална програма за елиминация на морбили и рубеола – 119 127 лева.

• Национална програма за грип и остри респираторни заболявания – 114 521 лева.

• Национална програма за контрол на ротавирусните гастроентерити – 32 976 лева.

➤ Отчетените разходи за лечение на български граждани в чужбина, разходи за лечение на деца до 18-годишна възраст от Център „Фонд за лечение на деца“, организационно и финансово подпомагане на български граждани и лица по чл. 83 ал. 1 и ал. 3 от Закона за здравето за извършване на дейности по асистирана репродукция в лечебни заведения в Република България от Центъра за асистирана репродукция – 21 427 354 лева и включват извършени разходи, както следва:

- За лечение на български граждани в чужбина 173 416 лева;
- За дейности по асистирана репродукция 18 341 646 лева;
- За лечение на деца до 18 годишна възраст 2 912 292 лева.

➤ Отчетените субсидии за държавните и общински лечебни заведения за болнична помощ за дейности, които съгласно действащи закони са определени като държавна отговорност, както и други дейности, извършвани в болниците, които не са обхванати като финансиране от НЗОК, като общия размер на разходите е 154 369 187 лева, в т.ч.:

- Размерът на средствата, отчетени за извършена дейност по реда на Наредба № 3/05.04.2019 г. и трансплантации по реда на Закона за трансплантации на органи тъкани и клетки и чл. 7, ал. 1 от Наредба № 29/2007 г. са в размер на 150 445 369 лева.

- Средства в размер на 3 923 818 лева са отчетени от Централно управление за дейности през 2019 г. свързани с Международни програми финансирани от Глобалния фонд за борба със СПИН, туберкулоза и малария за подобряване устойчивостта.

- Отчетените субсидии за организации с нестопанска цел в размер на 317 595 лева, представляват разходи за дейности по Програмите по Глобалния фонд за борба със СПИН/ХИВ, туберкулоза и малария по сключени договори с юридически лица с нестопанска цел за изпълнение на програмите.

- Със средства в размер на 70 410 лева са изплатени финансовите ангажименти за членски внос към Здравна мрежа на югоизточна Европа, 395 385 лева са изплатени за членски внос към Световната здравна организация и възстановени средства в размер на 87 295 лева от Европейска Фармакопея. Разходите за членски внос в размер на 49 228 лева са извършени от второстепенните разпоредители с бюджет.

- Средствата за капиталови разходи за инвестиционни проекти за лечебните заведения за болнична помощ са в размер на 33 573 769 лева.

- Разходи по проектите от външни заемни споразумения - Заем BUL 4565 в размер на 11 650 426 лева, от които 11 626 467 лева погашение на главница и 23 959 лева за лихвени плащания.

II. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРОМЕНИ В ОРГАНИЗАЦИОННАТА СТРУКТУРА

През отчетния период са извършени промени в организационната структура в системата на Министерството на здравеопазването. С Постановление № 18 на Министерския съвет от 31 януари 2019 г. за структурни промени в системата на здравеопазването е закрит Дома за медико-социални грижи за деца – Ямбол. Съгласно параграф 18, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г. Изпълнителната агенция „Медицински одит“ и Изпълнителната агенция по трансплантация се преобразуват чрез сливане в Изпълнителна агенция „Медицински надзор“, считано от 1 април 2019 г. С Постановление № 168 от 04.07.2019 г. за структурни промени в системата на здравеопазването НЦН се влива в НЦОЗА. С Постановление № 53 на Министерския съвет от 27 март 2019 г. е приет Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“. С Постановление № 54 на Министерския съвет от 28 март 2019 г. е закрит Центъра „Фонд за лечение на деца“. С Постановление № 55 на Министерския съвет от 28 март 2019 г. е приет нов Устройствен правилник на Министерство на здравеопазването, съгласно който министерството е структурирано в 15 дирекции, звено „Вътрешен одит“, звено „Сигурност на информацията и защита на данните“ и Инспекторат.

Общата численост на персонала в системата на Министерството на здравеопазването към 31.12.2019 г. е 14 165 щатни бройки.

Съгласно Устройствения правилник на Министерството на здравеопазването общата численост на персонала в организационните структури и административни звена в централната администрация е 302 щатни бройки.

Числеността на персонала в 96 второстепенните разпоредители с бюджет е 13 863 щатни бройки както следва:

- 27 Центъра по спешна медицинска помощ (ЦСМП) - 7 113 щ. бр.;
- 28 Регионални здравни инспекции (РЗИ) - 2 470 щ. бр.;
- 12 Домове за медико-социални грижи за деца (ДМСГД) – 1 263 щ. бр.;
- 12 Държавни психиатрични болници (ДПБ) – 1 442 щ. бр.;
- 5 Центъра по трансфузионна хематология (ЦТХ) – 511 щ. бр.;
- Националният център по радиобиология и радиационна защита (НЦРРЗ) - 102 щ. бр.;
- Национален център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА) - 202 щ. бр.;
- Национален център по заразни и паразитни болести (НЦЗПБ) - 203 щ. бр.;
- 3 Центъра за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания - 128 щ. бр.;
- Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти (НСЦРЛП) – 44 щ. бр.;
- Национален център за обучение и квалификация в системата за спешна помощ (НЦОКССМП) – 5 щ. бр.;
- Изпълнителна агенция по лекарствата (ИАЛ) – 194 щ. бр.;
- Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ (ИАМН) – 106 щ. бр.;
- Национална експертна лекарска комисия (НЕЛК) – 73 щ. бр.;
- Център за асистирана репродукция (ЦАР) – 7 щ. бр.

III. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ПРОМЕНИ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ПО БЮДЖЕТА

№ по ред	Наименование на акта	Нормативно основание	Мотиви	Наименование на бюджетните програми	Ефект върху бюджета (увеличение/ намаление за програмата)	Влияние върху показателите за изпълнение
1.	Постановление № 33 от 22 февруари 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета Министерство на здравеопазването	чл.109, ал.5 от ЗПФ	Допълнителни разходи в размер на 30 000 000 лв. са предоставени с цел осигуряване на равнопоставен достъп на гражданите до медицинска помощ, в това число в труднодостъпни и/или отдалечени райони на страната. Предоставянето на допълнителни финансови средства на общинските и държавни лечебни заведения ще подпомогне дейността и достигането на	Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“, Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“ и Бюджетна програма „Психиатрична помощ“	Увеличава разходите както следва: Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“ - 18 000 000 лв., Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“ – 10 000 000 лв. и Бюджетна програма	Допълнителни средства за дейностите, осъществявани от лечебните заведения са свързани с необходимостта от дофинансиране на звената, по критерии и по ред определени

			определени нива на заплащане на персонала, осъществяващ медицинските дейности.		„Психиатрична помощ“-2 000 000 лв.	с наредба на министъра на здравеопазването.
2.	Писмо на МФ	чл.110, ал.1, ал.2 и ал.10 от ЗПФ	Във връзка с получени помощи и дарения от страната и чужбина	Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване“	Увеличение на разходи както следва: Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване“ с 355 400 лв.	Подобряване на условията на живот и качеството на лечението на децата в домовете за медико-социални грижи.
3.	Предоставени трансфери	чл.110, ал.4 от ЗПФ	Съвместна заповед между Министерство на отбраната, Министерство на здравеопазването и Министерство на вътрешните работи за транспортиране на донор за орган за трансплантация. За транспортиране на медицински екипи по маршрута София-Варна-София в размер на 31 907 лв. Предоставени трансфери за Военномедицинска академия през месец февруари 2019 г. – 1 800 лв. във връзка с изпълнение на сключен договор, относно извършване на трансплантация на органи, тъкани и клетки и възстановяване на разходите и относителния дял на средствата за труд и дейности по трансплантация.	Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“ и Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“	Намаление на Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“ с (-) 1 800 лв. и Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“ с (-) 31 907 лв.	Намаление на Субсидии за осъществяване на болнична помощ и промяна в трансферните взаимоотношения с бюджетни организации. Не оказва влияние върху показателите за изпълнение тъй като само се извършва трансформация на разходите в трансфери.
4.	Писмо на Министерство на финансите	Чл.110, ал.4 и ал.10 от ЗПФ и чл.9,ал.1 от ПМС № 344/21.1 2.2018 г-	Одобрени допълнителни разходи за 2019 година в размер на 10 000 лв. във връзка с Българското председателство на Организацията за черноморско икономическо сътрудничество в периода 1 януари-30 юни 2019 г.	Бюджетна програма „Администрация“	Увеличение на Бюджетна програма „Администрация“ с (+) 10 000 лв.	Финансово осигуряване и организиране на събития във връзка с Българското председателство на Организацията за черноморско икономическо сътрудничество в периода 1 януари-30 юни 2019 г.
5.	ПМС 112 от 09 май 2019 г. във връзка с увеличаване на капитала на търговско дружество	чл.109, ал.5 от ЗПФ	Направените промени по бюджета на Министерството на здравеопазването са обвързани с реализиране на инвестицията ще бъдат създадени възможности за прилагане на най-съвременни и ефективни методи и технологии за диагностика и лечение на пациентите от град Ямбол и областта.	Акта не засяга изменение на бюджетни програми. Промените са за сметка на операциите в частта на финансирането на бюджетното салдо, за сметка на централния бюджет.	Придобиване на дялове, акции и съучастия (-) 8 100 000 лв.	Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.

6.	ПМС № 121 от 16.05.2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета Министерство то на здравеопазването за 2019 г	чл.109, ал.5 от ЗПФ	Одобрени допълнителни разходи по бюджета на Министерството на здравеопазването за : 1. Закупуване на медицинска апаратура /апарати за дихателна реанимация и кувьози/, на стойност до 1 250 000 лв. за нуждите на педиатричната болнична помощ. С цел подобряване качеството на медицинските грижи в неонаталните отделения в страната. 2. Финансиране на дейности по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве (2014-2020) в размер до 2 200 000 лв. С цел изпълнение на заложените приоритети в програмата е необходимо гарантиране на устойчивост на тези средства за срока на действие на програмата – 2019 г. и 2020 г.	Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване“	Увеличение на Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване“ с (+) 3 3 450 000 лв. "	1. Закупуване на медицинска апаратура /апарати за дихателна реанимация и кувьози/ с цел подобряване качеството на медицинските грижи в неонаталните отделения в страната. 2. Финансиране на дейности по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве (2014-2020)
7.	ПМС № 78 от 10.04.2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета Министерство то на здравеопазването за 2019 г. и съгласно § 2 от ПМС № 111 от 09.05.2019 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет	чл.109, ал.5 от ЗПФ	Одобрени допълнителни разходи с цел да се осигури равнопоставен достъп до медицинска помощ на гражданите и даде възможност на лечебните заведения да осъществяват медицинска дейност в съответствие с потребностите на населението и съобразно правилата за добра медицинска практика.	Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“	Увеличение на Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“ с (+) 6 000 000 лв.	Увеличение на Субсидии за осъществяване на болнична помощ
8.	Предоставени трансфери	чл.110, ал.4 от ЗПФ	Във връзка с предоставени трансфери към м. март 2019 г. на министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията за изпълнен полет от Авиоотряд 28 по маршрут София-Брюксел-София за дете, което е транспортирано по спешност за оперативна интервенция в Белгия.	Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“	Намаляване на разходите по Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“ с 37 529 лв.	Измененията са свързани с предоставени трансфери. Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.
9.	Постановление № 153 от 20.06.2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета Министерство то на здравеопазването за 2019 г	чл.109, ал.5 от ЗПФ	Одобрени допълнителни средства в подкрепа на приетата от Министерския съвет Концепция за развитие на системата за спешна медицинска помощ в Република България 2014-2020 г. с цел осигуряване на устойчиво развитие на човешките ресурси и равнопоставен достъп на гражданите до спешна медицинска помощ.	Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“	Увеличение на разходите по Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“ с 15 438 600 лв.	Увеличение на: 1. Разходи за Персонал в ЦСМП; 2. Субсидии за осъществяване на болнична помощ
10.	Предоставени трансфери	чл.112, ал.3 от	Предоставени трансфери за периода 01.01.2019 г. - 30.06.2019	Бюджетна програма „Администрация“	Намаляване на разходите по	Измененията са свързани с

		ЗПФ	г. в размер на 357 200 лева на висшите учебни заведения в страната, в които се извършва обучение при условията на Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването		Бюджетна програма „Администрация“ с 357 200 лв.	предоставени трансфери. Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.
11.	Получени трансфери	чл.110, ал.4 и чл.112, ал.3 от ЗПФ	Получен трансфер през 2019 г. от Националния център по трансфузионна хематология за осъществяване на дейности по Национална научна програма „Разработване на методология за въвеждане на NAT технология за диагностика на дарената кръв в трансфузионната система на Република България“ в размер на 5 000 000 лв..	Бюджетна програма „Осигуряване на кръв и кръвни продукти“	Увеличаване на разходи по Бюджетна програма „Осигуряване на кръв и кръвни продукти“ с 5 000 000 лв.	Увеличение на разходи по показател Персонал с 131 240 лв. и капиталови разходи за закупуване на апаратура с 4 868 760 лв.
12.	Получени трансфери	чл.112, ал.3 от ЗПФ	Получен трансфер. за изпълнение на Програмата за младежки дейности по проект „Информирани и здрави млади дейности“, приоритет 3 Насърчаване на здравословен начин на живот и превенция на зависимостите сред младите хора“ в размер на 1 150 лв.	Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести“	Увеличаване на разходи по Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести“ с 1 150 лв.	Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.
13.	Предоставени трансфери	чл.110, ал.4 от ЗПФ	Съвместна заповед между Министерство на отбраната, Министерство на здравеопазването и Министерство на вътрешните работи за транспортиране на донор за орган за трансплантация. Предоставени трансфери за Военномедицинска академия и болница Лозенец във връзка с изпълнение на сключен договор, относно извършване на трансплантация на органи, тъкани и клетки и възстановяване на разходите и относителния дял на средствата за труд и дейности по трансплантация.	Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“	Намаление на Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“ с (-) 607 077 лв.	Намаление на Субсидии за осъществяване на болнична помощ и промяна в трансферните взаимоотношения с бюджетни организации. Не оказва влияние върху показателите за изпълнение тъй като само се извършва трансформация на разходите в трансфери.
14.	Получени трансфери	чл.110, ал.4 от ЗПФ	Получен трансфер. община Велико Търново предназначен за дейности на Център за настаняване от семеен тип за лица с психични разстройства към Държавна психиатрична болница с. Церова Кория .в размер на 145 927 лв.	Бюджетна програма „Психиатрична помощ“	Увеличаване на разходи по Бюджетна програма „Психиатрична помощ“ с 145 927 лв.	Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.
15.	Получени трансфери	чл.110, ал.4 от ЗПФ	Получен трансфер. трансфери от Фонд „Научни изследвания“ към Министерство на образованието и науката за изпълнение на Програма за сътрудничество в областта на науката и технологиите.в размер на 120 000 лв.	Бюджетна програма „Държавен здравен контрол“	Увеличаване на разходи по Бюджетна програма „Държавен здравен контрол“ с 120 000 лв.	Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.
16.	Получени трансфери	чл.110, ал.4 от ЗПФ	Получен трансфер. трансфери от Министерство на труда и социалната политика за изпълнение по програми и мерки от Националния план за действие по заетостта в размер на 34 464 лв.	Бюджетна програма „Държавен здравен контрол“, Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните	Увеличаване на разходи по Бюджетна програма „Държавен здравен контрол“ с 6 974 лв., Бюджетна програма „Промоция и превенция на	Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.

				болести“, Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести“, Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“, Бюджетна програма „Администрация“	незаразните болести“ с 6 873 лв., Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести“ с 6 964 лв., Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“ с 6 706 лв., Бюджетна програма „Администрация“ с 6 947 лв.	
17.	Предоставени трансфери	чл.110, ал.4 от ЗПФ	Предоставени трансфери за периода от 01.07.2019 г.- 31.12.2019 г.в размер на 1 513 668 лв. за : -Съвместна заповед между Министерство на отбраната, Министерство на здравеопазването и Министерство на вътрешните работи за транспортиране на донор за орган за трансплантация. -Предоставени трансфери за Военномедицинска академия и болница Лозенец във връзка с изпълнение на сключен договор, относно извършване на трансплантация на органи, тъкани и клетки и възстановяване на разходите и относителния дял на средствата за труд и дейности по трансплантация и -дейности по Национална програма за майчино и детското здравеопазване и за дейности по асистирана репродукция .	Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“ Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“, Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване,	Намаление на Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“ с (-) 1 197 259 лв. Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“ с (-) 80 565 лв., Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване с (-) 235 844 лв.	Намаление на Субсидии за осъществяване на болнична помощ и промяна в трансферните взаимоотношения с бюджетни организации. Не оказва влияние върху показателите за изпълнение тъй като само се извършва трансформация на разходите в трансфери.
18.	Предоставени трансфери	чл.110, ал.4 от ЗПФ	Във връзка с предоставени трансфери за месец август 2019 г. на министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията за изпълнен полет от Авиоотряд 28 по маршрут София-Москва-София в размер на 22 238 лв.	Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“	Намаляване на разходите по Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“ с 22 238 лв.	Измененията са свързани с предоставени трансфери. Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.
19.	Предоставени трансфери	чл.112, ал.3 от ЗПФ	Предоставени трансфери за периода 01.07.2019 г. - 31.12.2019 г. в размер на 419 834 лева на висшите учебни заведения в страната, в които се извършва обучение при условията на Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването	Бюджетна програма „Администрация“	Намаляване на разходите по Бюджетна програма „Администрация“ с 419 834 лв.	Измененията са свързани с предоставени трансфери. Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.
20.	Писмо до Министерство на финансите	чл.109, ал.5 от ЗПФ	За разходи и операции по обслужване на държавни инвестиционни заеми (ДИЗ)	Бюджетна програма „Администрация“	Увеличение на Бюджетна програма „Администрация“ с (+) 23 960 лв.	Изпълнение на ангажиментите на Министерство на здравеопазването към

						Световна банка.
21.	Писмо до Министерство на финансите	чл.110, ал.1 и ал.10 от ЗПФ, чл.77, ал.5, т.1 от ЗДБ за 2019 г.	В изпълнение на Споразуменията между Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария и Министерство на здравеопазването на Република България за предоставяне на безвъзмездна помощ по програма „Подобряване на устойчивостта на Националната програма по туберкулоза“.	Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести“	Увеличава разходите с 870 321 лв.	Подобряване на качеството на предоставените услуги и превенцията на заболяванията от туберкулоза.
22.	Получени трансфери	чл.110, ал.4 от ЗПФ	Във връзка с получени трансфери от Българска академия на науките за изпълнение на Национална научна програма „Опазване на околната среда и намаляване на риска от неблагоприятни явления и природни бедствия“ и по проект „Изследване на химичния състав, антивирусната и антибактериалната активност на екстракти от растението <i>Graptopetalum paraguayense</i> E. Walther.	Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести“, Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести“ и	Увеличение на разходи както следва: по Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести“ с 7 623 лв. и Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести“ с 12 000 лв.	Измененията са свързани с получени трансфери. Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.
23.	Получени трансфери	чл.110, ал.4 от ЗПФ	Получен трансфер. трансфери от Фонд „Научни изследвания“ към Министерство на образованието и науката за изпълнение на Програма за сътрудничество в областта на науката и технологиите по НЦЗПБ в размер на 206 000 лв.	Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести“	Увеличаване на разходи по Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести“ с 206 000 лв.	Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.
24.	Получени трансфери	чл.110, ал.4 от ЗПФ	Във връзка с получени трансфери от Министерството на регионалното развитие и благоустройството относно влезли в сила съдебни решения за отменени финансови корекции	Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“	Увеличение на разходи с 35 847 лв.	Измененията са свързани с получени трансфери. Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.
25.	Писмо на МФ	чл.110, ал.1, ал.2 и ал.10 от ЗПФ	Във връзка с получени помощи и дарения от страната и чужбина	Бюджетна програма Държавен здравен контрол, Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести“, Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести“, Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване“ и Бюджетна програма „Психиатрична помощ“	Увеличение на разходи както следва: Бюджетна програма Държавен здравен контрол с 42 504 лв., Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести“ с 275 413 лв., Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести“ с 55 182 лв., Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване“ с 3 650 лв. и Бюджетна програма „Психиатрична помощ“ с 500 лв	Предоставянето на средствата е свързано с обезпечаване на дейностите за изпълнение на проекти с средства от страни извън Европейския съюз, изпълнявани от второстепенни разпоредители в системата на Министерството. Подобряване на условията на живот и качеството на лечението в домовете за медико-социални грижи и ДПБ

26.	ПМС № 367 от 19.12.2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета Министерство то на здравеопазването за 2019 г.	чл.109, ал.5 от ЗПФ	За закупуване на апарат за магнитно-резонансна томография за нуждите на „Университетска многопрофилна болница за активно лечение и спешна медицина Н. И. Пирогов“ ЕАД („УМБАЛСМ Н. И. Пирогов“) в размер на 2 500 000 лв.	Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“	Увеличение на разходи с 2 500 000 лв. по Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“	Капиталови трансфери за закупуване на апарат за магнитно-резонансна томография
27.	ПМС № 366 от 19.12.2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета Министерство то на здравеопазването за 2019 г.	чл.109, ал.5 от ЗПФ	За създаване на „Център за комплексна терапия на тумори на простатната жлеза“ и закупуването на специализирана медицинска апаратура и оборудване за същия в Университетска многопрофилна болница за активно лечение /УМБАЛ/ „Царица Йоанна - ИСУЛ“ ЕАД. в размер на 1 200 000 лв.	Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“	Увеличение на разходи с 1 200 000 лв. по Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“	Капиталови трансфери За създаване на „Център за комплексна терапия на тумори на простатната жлеза“ и закупуването на специализиран а медицинска апаратура и оборудване за същия.
27.	ПМС № 348 от 18.12.2019 г. за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2019 г.	чл.109, ал.5 от ЗПФ	за неотложни строително-ремонтни дейности в „МБАЛ-Силистра“ АД- гр. Силистра и закупуване на ангиографски апарат за коронарна и периферно-съдова диагностика и интервенционални процедури строително-ремонтни дейности в „УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ ЕАД- Плевен в размер на 1 400 000 лв.	Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“	Увеличение на разходи с 1 400 000 лв. по Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“	Капиталови трансфери строително-ремонтни дейности и закупуване на ангиографски апарат за коронарна и периферно-съдова диагностика и интервенционални процедури.
28.	Постановление № 378 от 27 декември 2019 г. за отмяна на Постановление № 112 от 09 май 2019 г. във връзка с увеличаване на капитала на търговско дружество	чл.109, ал.5 от ЗПФ	Направените промени по бюджета на Министерството на здравеопазването са обвързани с невъзможността през 2019 г. да стартира реализиране на инвестицията за прилагане на най-съвременни и ефективни методи и технологии за диагностика и лечение на пациентите от град Ямбол и областта.	Акта не засяга изменение на бюджетни програми. Промените са за сметка на операциите в частта на финансирането на бюджетното салдо,	Придобиване на дялове, акции и съучастия (+) 8 100 000 лв.	Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.
29.	ПМС № 377 от 27.12.2019 г. за одобряване на допълнителни средства за предоставяне на допълнителен трансфер от Министерство то на здравеопазването на Националната здравноосигурителна каса.	чл.109, ал.5 от ЗПФ	Във връзка с одобрени допълнителни средства за предоставяне на допълнителен трансфер от Министерството на здравеопазването на Националната здравноосигурителна каса за разходи за лекарствени продукти – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 1а и 3 от Закона за здравето.	Акта не засяга изменение на бюджетни програми. Промените са за сметка на трансфери между бюджета на бюджетни организации и ЦБ	Предоставяне та трансфер на НЗОК в размер 12 000 000 лв.	Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.

25.	Писмо на МФ	чл.110, ал.6 от ЗПФ	Във връзка с предоставяне на трансфери от бюджета на Министерството на здравеопазването за авансово финансиране за сметка на бюджета за плащания по проекти отчитани в отчетна група СЕС.	Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести“ с (-) 360 543 лв., Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ“ с (-) 197 666 лв. и Бюджетна програма „Достъпни и качествени лекарствени продукти и медицински изделия“ с (-) 45 327 лв.	Намаление на разходите с 603 536 лв.	Измененията са свързани с получени трансфери. Не оказват влияние върху планираните целевите стойности по показателите за изпълнение.
-----	-------------	---------------------	---	---	--------------------------------------	--

IV. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКИТЕ В ОБЛАСТТА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

В изпълнение на чл.133, ал. 3 от Закона за публичните финанси, Министерството на здравеопазването изготвя и представя отчет за степента на изпълнението на програмния и ориентиран към резултатите бюджет, като идентифицира следните стратегически цели в рамките на основните политики:

❖ Политика в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве

Осигуряване на ефективен здравен контрол и ограничаване на заболяемостта, чрез осъществяване на ПРОМОЦИЯ И ПРЕВЕНЦИЯ на незаразните болести, профилактика и надзор на заразните болести, намаляване търсенето на наркотици.

❖ Политика в областта на диагностиката и лечението

Осигуряване на достъпна и качествена медицинска помощ и услуги: контрол на медицинските дейности, здравна информация и електронно здравеопазване, осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението, психиатрична помощ, медицинска помощ при спешни състояния, осигуряване на кръв и кръвни продукти, осигуряване на медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване.

❖ Политика в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия

Осигуряване на навременен достъп до лекарствени продукти и медицински изделия, отговарящи на стандартите за качество, безопасност и ефективност.

Отчетът за изпълнението на политиките и програмите на Министерството на здравеопазването към 31.12.2019 г. съдържа информация за изпълнението и постигането на целите на министерството въз основа на дейностите, които са извършени през периода.

Отчетът съдържа информация за отделните дейности и обвързва изпълнението на политиките, провеждани от министерството, с разходите по отделните програми, в рамките на средствата, одобрени по бюджета за 2019 г.

Заложените стратегически и оперативни цели в политиките и програмите предполагат постоянна, системна и продължителна работа в областта на здравеопазването.

Очакваните ползи/ефекти от дейността ще могат да бъдат отчетени след по-продължителен период от време.

1. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА „ПРОМОЦИЯТА, ПРЕВЕНЦИЯТА И КОНТРОЛА НА ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ”

Цел на политиката: Осигуряване на ефективен здравен контрол и ограничаване на заболяемостта от незаразни и заразни болести.

Оперативни цели:

➤ Повишаване ефективността и качеството на държавния здравен контрол и достигане високо ниво на съответствие с националните и европейските изисквания на обектите с обществено предназначение, продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека и факторите на жизнената среда;

➤ Подобряване здравето на населението и повишаване качеството на живот чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемостта и последствията за здравето от основните хронични незаразни болести, свързани с качеството и чистотата на факторите и компонентите на околната и жизнената среда и дейностите, имащи значение за здравето на населението;

➤ Ограничаване на заболяемостта и смъртността от инфекциозни заболявания чрез усъвършенстване и подобряване ефективността на епидемиологичния надзор, профилактиката и контрола на заразните болести.

В областта на опазването на общественото здраве, освен контролът по спазване на нормативно определените здравни изисквания се изпълняват и редица национални програми, планове и стратегии.

В изпълнение на посочените цели, дейността на дирекция „Здравен контрол“, дирекция „Промоция на здраве, профилактика на болести и зависимости“, дирекция „Лекарствена политика“, РЗИ, НЦРРЗ, НЦЗПБ и НЦОЗА е насочена към тяхното цялостно реализиране, като са планирани своевременно съответните задачи и дейности въз основа на оценка на риска и провеждането на цялостната политика по опазване здравето на населението, чрез провеждане на ефективен здравен контрол и прилагане на мерки за ограничаване на заболяемостта от незаразни и заразни болести.

Ключови индикатори и целеви стойности

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ			
Наименование на индикатора	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
1. Възникнали значими събития с риск за общественото здраве, налагащи провеждането на засилен епидемиологичен надзор, профилактика и здравен контрол	брой	0	1
2. Регистрирана годишна заболяемост и смъртност от ваксинапредотвратими заболявания (ВПЗ)	честота на 100 000 население	5.64%000 0.25 %000	18,79%000 0%000
3. Относителен дял на обхванатите спрямо общият брой на подлежащите на планови имунизации деца от населението - имунизационен обхват, съгласно Националния имунизационен календар	Процент	93%	93.1%
4. Регистрирана годишна заболеваемост от туберкулоза (нови болни и рецидиви, всички форми)	Честота на 100 000 население	21,5	18,5/100 000 за 2019 г. по предварителни данни
5. Ниво на разпространението на ХИВ сред общото население /бр. на ново регистрираните заболели от ХИВ/СПИН от общото население	Честота на 100 000 население	3,6	4,4 за 2018 г.
6. Относителен дял на преминали успешно лица, обхванати в програми за лечение с опиев агонисти и агонисти-антагонисти, получаващи Метадон по Наредба № 34	%	6.5%	6,5 %

* За 2019 г. е отчетен показател за регистрирана годишна заболяемост и смъртност от ваксинапредотвратими заболявания от 18,79%000 при целева годишна стойност от 5,64%000, което се дължи на внос и разпространение на морбили в 15 области на страна. Регистрирани са 1 231 случая на морбили. Предприети са мерки за контрол на инфекцията по отношение на заболели, контактни лица, неимунизирани деца, медицински персонал, лечебни заведения, вкл. и извънредна имунизационна кампания в 5 административни райони.

За реализирането на целите на Министерството на здравеопазването по отношение повишаване ефективността на държавния здравен контрол, подобряване здравето на населението и повишаване качеството на живот и ограничаване на заболеваемостта от незаразни и заразни болести, са предприети мерки и са реализирани редица дейности в областта на общественото здраве:

- Усъвършенстване на подзаконовата нормативна уредба по Закона за здравето, отнасяща се до здравните изисквания към обектите с обществено предназначение и дейностите за намаляване търсенето на наркотици; антиретровирусното лечение и мониторинг на възрастни лица с ХИВ-инфекция; диагностиката, профилактиката и контрола на туберкулозата;

- Усъвършенстване на системите за мониторинг на жизнената среда;
- Повишаване капацитета на лабораторната дейност на Регионалните здравни инспекции и НЦРРЗ (като орган на държавен здравен контрол);
- Контрол на разпространението на пазара на продукти и стоки със значение за здравето на човека, които не отговарят на нормативните изисквания;
- Поддържане на висок имунизационен обхват и организиране на бърз отговор при възникване на епидемични ситуации;
- Повишаване готовността на страната за посрещане на грипна пандемия, взривове и епидемии от други заразни болести;
- Опазване на страната от внос и разпространение на инфекции с висок епидемичен риск, своевременна и адекватна реакция при здравни заплахи от биологично естество, в т.ч. биотероризъм;
- Организиране защитата на населението от инциденти с химични и радиоактивни материали от случаен, естествен и умишлен характер;
- Повишаване информираността на населението за влиянието на основни рискови фактори върху здравето;
- Повишаване на капацитета на специалисти, работещи по проблемите на наркоманиите, здравни медиатори и социални работници по превенция на туберкулоза; лекари от отделенията за лечение на туберкулоза и отделенията за лечение на пациенти с ХИВ. Обучени са ученици и младежи доброволци, за водене на здравословен начин на живот;
- Подобряване на профилактиката сред уязвимите групи от населението;
- Подобряване на контрола за ограничаването на тютюневи и свързани с тях изделия;
- Ограничаване употребата на наркотични и нови психоактивни вещества и формиране на положителна нагласа към утвърждаване на здравословен начин на живот.

За хармонизиране на нормативната регулация в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве, експерти от министерството, съвместно с представители на НЦОЗА, НЦРРЗ и НЦЗПБ участваха в комитетите и работните групи към Европейската комисия, както и в работни групи и комитети на Съвета на Европейския съюз, Европейския орган по безопасност на храните, Комисията по наркотични вещества към ООН, Световната здравна организация и Европейската агенция по химикали и др.

Приложение № 5 – Отчет на показателите за полза/ефект

1600.01.00 Област на политика „ПРОМОЦИЯТА, ПРЕВЕНЦИЯТА И КОНТРОЛА НА ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ”	Мерна единица	Целева стойност	Отчет
<i>Показатели за полза/ефект</i>			
1. Възникнали значими събития с риск за общественото здраве, налагащи провеждането на засилен епидемиологичен надзор, профилактика и здравен контрол	брой	0	1
2. Регистрирана годишна заболяемост и смъртност от ваксинапредотвратими заболявания	честота на 100 000 население	5,64% ⁰⁰⁰ 0,25% ⁰⁰⁰	18,79% ⁰⁰⁰ 0% ⁰⁰⁰
3. Относителен дял на обхванатите спрямо общият брой на подлежащите на планови имунизации деца от населението – имунизационен обхват, съгласно Националния имунизационен календар	%	93	93,1

Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнение на политиката:

- Министерство на околната среда и водите
- Министерство на регионалното развитие и благоустройството
- Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
- Министерство на икономиката
- Министерство на енергетиката
- Министерство на туризма
- Министерство на земеделието, храните и горите
- Министерство на вътрешните работи
- Министерство на образованието и науката
- Министерство на труда и социалната политика
- Министерство на финансите
- Изпълнителна агенция по лекарствата
- Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствени продукти
- Неправителствени организации
- Структури на централните ведомства на национално и регионално ниво
- Областни и общински администрации

Източници на информация

Информацията е налична в специализираните дирекции в Министерството на здравеопазването, Регионалните здравни инспекции и Националните центрове по проблемите на общественото здраве.

Целевите стойности на показателите за изпълнение на програмите са отчетени на базата на постигнатите резултати по показателите, планирани за 2019 г. от специализираните дирекции в Министерството на здравеопазването, Регионалните здравни инспекции и Националните центрове по проблемите на общественото здраве.

Отговорност за изпълнението на целите в съответната област на политика

Опазването на здравето на гражданите е национален приоритет и се гарантира от държавата. Съгласно Закона за здравето държавната здравна политика се ръководи и осъществява от Министерския съвет.

Министърът на здравеопазването ръководи националната система за здравеопазване и осъществява контрол върху дейностите по опазване здравето на гражданите и държавен здравен контрол.

На областно ниво, държавната здравна политика се провежда от Регионални здравни инспекции. Регионалните здравни инспекции осъществяват дейностите по държавен здравен контрол, мониторинг на факторите на жизнената среда и на дейностите със значение за здравето на населението, лабораторни анализи и изпитвания, разработване и изпълнение на регионални здравни програми и проекти, координация и изпълнение на национални и международни здравни програми и проекти, методическа, консултативна и експертна помощ, следдипломно практическо обучение в областта на опазване на общественото здраве, проверки по сигнали на граждани, свързани с опазването на общественото здраве, планиране и организиране на здравните дейности при бедствия и аварии на територията на съответната област.

За изпълнението на програмата отговарят ресорния заместник-министър на здравеопазването, главния държавен здравен инспектор на Република България, директора на дирекция „ЗК“, директорите на РЗИ, НЦРРЗ, НЦЗПБ и НЦОЗА.

Преглед на нормативната база в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве

- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн., ДВ, бр. 26, от 29.03.2019 г.).

С проекта на Наредба за изменение и допълнение (НИД) на Наредба № 6 се осигурява транспонирането в националното законодателство на изискванията на Директива (ЕС) 2015/996 на Комисията от 19 май 2015 година за установяване на общи методи за оценка на шума в съответствие с Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и респ. мярка № 158 от Плана за действие за 2018 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, приет с Решение № 43 на Министерския съвет от 31 януари 2018 г., с дата за нотификация 31.12.2018 г.

С изменението и допълнението на Наредбата се постигна целта за въвеждане в националното законодателство разпоредбите на Директива 2015/996, с което да се постигне по-високо ниво на защита здравето на населението и предпазване от опасностите, произтичащи от въздействието на фактора шум в околната и жизнената среда.

С приемането на НИД на Наредба № 6 се въвеждат цялостно и систематизирано разпоредбите на Директива 2015/996 в националното законодателство и общите методи за оценка на показателите за шум, адаптирани към техническия и научния напредък

С нормативния акт се прецизираха текстове в наредбата с цел постигане на категоричност в изказа и преодоляване на възможностите за противоречиво тълкуване и прилагане в практиката по начин, несъответстващ на вложената от законодателя воля.

Очакваният резултат от приемането на на НИД на Наредба № 6 е създаването на хармонизирано национално законодателство в областта на защита от вредното въздействие на шума върху околната среда и човешкия организъм, което да осигури висока степен на защита живота и здравето на населението.

С изменението и допълнението на нормативния акт се очаква да се постигне основната цел, заложенa в националното и европейско законодателство, свързана с възприемането на общ подход за приоритетно избягване, предотвратяване или намаляване на вредните въздействия, включително дискомфорта, породен от излагането на въздействие на шум в околната и жизнената среда.

- Правилник за изменение и допълнение на Правилник за устройството и дейността на Националния център по радиобиология и радиационна защита (обн., ДВ, бр. 89 от 12 ноември 2019 г.).

Вследствие на създалата се от години ситуация на постоянен дефицит (както финансов така и в човешки потенциал) наложи да бъдат потърсени решения в организационната структура и наличните ресурси, чрез взаимно подпомагане при осъществяване на функциите и споделяне на материалните активи и специалисти.

С Правилник за изменение и допълнение на Правилник за устройството и дейността на Националния център по радиобиология и радиационна защита е направено изменение в Приложение № 31 към чл. 36, ал. 1 от Устройствения правилник на регионалните здравни инспекции, като е регламентиран териториалният обхват на вече определените регионални здравни инспекции, които извършват държавен здравен контрол за спазване на изискванията за защита на лицата от въздействието на йонизиращите лъчения. По този начин е отстранена съществуващата непълнота, а именно ясното регламентиране с нормативен акт на териториалния обхват на съответната регионална здравна инспекция към която има разкрит отдел „Радиационен контрол“.

Направени са и изменения и допълнения в Правилника за устройството и дейността на Националния център по общественото здраве и анализи, с което се прецизират дейностите свързани с провеждането на политиката в областта на общественото здраве. Тези дейности до момента са били осъществявани, като се предлага тяхното прецизиране и детайлизиране, което има за цел да определи стратегическата роля и място на центъра при осъществяването на държавната политика, както и взаимодействието и координацията за нейното изпълнение и отчитане.

Относно организацията на дейността на центъра, предвидена да се осъществява по предварително разработен годишен план, изготвен в съответствие с целите на Националната здравна стратегия, Стратегията за развитие на Националната статистическа система, Стратегията за електронно здравеопазване и международни споразумения, се предлага да бъдат включени и специфични изисквания, свързани с конкретно възложени задачи от министъра на здравеопазването, във връзка с устойчиво провеждане на политиката по опазване на общественото здраве.

- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 2011 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детски заведения (обн. ДВ. бр. 87 от 05.11.2019 г.);

С проекта на наредба за изменение и допълнение се цели осигуряването на здравословно, адекватно и пълноценно хранене на децата в детски заведения чрез въвеждане на изискванията и референтните стойности за прием на хранителни вещества и енергия за децата от 3-до 7-годишна възраст, посочени в Наредба No 1 от 2018 г. за физиологичните норми на хранене на населението. Постигането на поставената цел за осигуряване на адекватно здравословно и балансирано хранене, съответстващо на физиологичните потребности на децата от възрастовата група от 3 до 7 години, налага отразяване в наредбата на най-новите научни изследвания за ролята на хранителните вещества и новите препоръчителни стойности на хранителни вещества и енергия.

С изменението и допълнението на наредбата са актуализирани:

- групите храни, които се използват за приготвянето на ястията;
- стойностите за прием на общ белтък, мазнини и въглехидрати, изразени като процент от среднодневните енергийни потребности;
- ежедневните количества за общ прием на храни и групи храни, съгласно промяната на продуктовия набор;
- терминологията на някои понятия, с цел уеднаквяване и избягване на грешно тълкуване, както и прецизиране на някои текстове с цел привеждане в съответствие с действащото европейско право.

- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 21 април 2011 г. за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници (обн. изм. и доп. ДВ. бр.97 от 10 декември 2019г).

С проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2011 г. са извършени промени, свързани с изпълнение на мярка № 292 от Приложение № 2 на Решение № 704 на Министерския съвет от 2018 г. за предприемане на мерки за трансформация на модела на административно обслужване, и по-конкретно при регламентиране на услугата по издаване на разрешение за пренасяне на покойници (тленни останки) или урна извън страната, предоставяна от регионалните здравни инспекции, да се посочат необходимите документи за заявяване на услугата, срокове за извършване, както и образец на заявление.

С наредбата се прецизират и редица текстове, свързани със здравните изисквания към гробищните паркове (гробищата), като начина им на водоснабдяване, изграждане на санитарни възли на тяхната територия и други, с цел от една страна да не се допусне риск за здравето на населението, а от друга да се спазят битът и традициите на съответните религиозни общности, регистрирани съгласно българското законодателство.

Предлагат се и промени, свързани с условията, начина и средствата за безопасно погребване, транспортиране и пренасяне на покойници (тленни останки), като основната цел е недопускане разпространението на заразни заболявания и създаването на условия за възникване на епидемични взривове.

С наредбата се урежда погребване извън гробищен парк (гробище) да се допуска само по изключение и то само на терени, извън урбанизираната територия на населените места, върху които има изградени сгради за извършване на богослужение или за

провеждане на религиозни обреди и церемонии. По този начин се цели да се предотвратят здравните рискове, както и създамата се възможност, чрез прилагане на сега действащите текстове на наредбата, за образуването на нерегламентирани и несъответстващи на действащите изисквания гробищни паркове в жилищни райони и последващото им разрастване.

С цел при пренасянето на тленните останки да се осигурят условия за максимално съхранение на същите (при оптимални температурни условия) в приличен вид до полагането им в гробните места, са предвидени нови изисквания към специализираните транспортни средства.

Прецизират се и разпоредбите, свързани с изискването за третиране на почвата и ковчезите/контейнерите, с които ще се пренасят и погребват тленните останки, с биоциди от подходящия продуктов тип, съгласно действащото национално и европейско законодателство. Целта е да се гарантира безопасно загробване и намаляване на риска от разпространението на заразни заболявания.

Измененията и допълненията на наредбата са съобразени и с препоръките на Световната здравна организация при погребването и пренасянето на покойници (тленни останки) починали от заразни заболявания.

С измененията на наредбата се регламентират изрично документите, които следва да придружават покойника (тленните останки) при репатриацията им от друга държава на територията на Република България, като с това се цели недопускане на територията на страната на „внос“ на опасни заразни заболявания.

Очакваните резултати от приемането на нормативния акт е създаване на ясна процедура за издаване на разрешение за пренасяне на покойници (тленни останки) или урна извън страната, предоставяна от регионалните здравни инспекции, уеднаквяване на изискваните документи и отговор на обществените очаквания за опазване на общественото здраве при спазване на международните стандарти, недопускане разпространението на заразни заболявания, възникването на епидемични взривове и достойно отношение към починалите и техните близки.

- Наредба № 04-14 от 9 октомври 2019 г. за условията и реда за сертифициране на „Балнеолечебен (медицъл СПА) център“, „СПА център“, „Уелнес център“ и „Таласотерапевтичен център“ (обн., ДВ, бр. 83 от 22 октомври 2019 г.).

Наредбата регламентира минимални задължителни изисквания за изграждане, обзавеждане и оборудване, обслужване, предлагани услуги и професионална и езикова квалификация на персонала, на които трябва да отговарят съответните центрове, за да получат сертификат за „Балнеолечебен (медицъл СПА) център“, „СПА център“, „Уелнес център“ или „Таласотерапевтичен център“, като не са настъпили съществени изменения в сравнение със отменената Наредба № 2 от 2016 г. за условията и реда за сертифициране на „балнеолечебен (медицъл спа) център, „спа център“, „уелнес център“ и „таласотерапевтичен център“.

Основната цел на въведените минимални изисквания е повишаване качеството на предлагания туристически продукт и информираността на потребителите на туристически услуги. С наредбата ще бъде постигнато успешно прилагане на Закона за туризма и ще бъдат създадени предпоставки за развитие и успешно промотиране на здравния туризъм и възможностите, които този продукт създава за укрепване на

здравето, за разнообразяване на почивката, за емоционално и психически възстановяване за разкрояване, антистрес и релакс.

- Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от шума в околната среда (обн. ДВ, бр. 52 от 2019 г.).

Със Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от шума в околната среда се цели да се осигури опазване здравето на населението от вредното въздействие на шума, предизвикан от дейността на търговски и производствени обекти, разкрити в жилищни сгради и сгради със смесено предназначение, зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение.

Прецизирани са текстовете, свързани с правомощията, задълженията и отговорностите на контролните компетентни органи по прилагане на закона. В тази връзка е предвидено и издаването на становище от регионалните здравни инспекции, като част от процедурата по заявяване на работното време пред общинските и районни администрации, относно осигуряването на акустичен комфорт на живущите само за търговски и производствени обекти, разкрити в жилищни сгради и/или в сгради със смесено предназначение, в които част от сградата е предвидена за жилищно строителство.

Със ЗИД на ЗЗШОС се въвеждат ограничения в определени часови пояси за озвучаване на открити площи в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение, озвучаването на открити площи от пътни превозни средства и плавателни средства предназначени за спорт, туризъм и развлечения и водноатракционни услуги. Предвидени са и съответните изключения от тези ограничения.

Допълват се контролните правомощия на министъра на вътрешните работи и определените от него длъжностни лица по отношение на озвучаването на открити площи в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение, озвучаването на открити площи от пътни превозни средства и работа и зареждане на обекти за производство, съхраняване и търговия, разположени в жилищни сгради и сгради със смесено предназначение. При осъществяване на контролните си правомощия определените от министъра на вътрешните работи лица ще могат да издават разпореждания по чл. 64 от Закона за Министерството на вътрешните работи и да налагат административни наказания по реда на този закон.

Очакваният резултат от приемане на предложените изменения и допълнения на закона е осигуряване на акустичен комфорт, подобряване качеството на жизнената среда и повишаване на ефективността и качеството на контрола.

- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 21 от 2005 г. за реда за регистрация, съобщаване и отчет на заразните болести (обн., ДВ, бр. 5 от 15.01.2019 г.)

Проектът на Наредба за изменение и допълнение е изготвен поради необходимост от привеждането ѝ в съответствие с Решение за изпълнение (ЕС) 2018/945 на Комисията от 22 юни 2018 година относно заразните болести и свързаните с тях специфични здравни проблеми, които да бъдат включени в обхвата на епидемиологичния надзор, както и съответните определения на случаи (ОВ, L 170, 06.07.2018 г.). Списъкът на заразните болести, които подлежат на задължително съобщаване в рамките на

Европейския съюз (ЕС), е допълнен с болестите Денга, Лаймска невроборелиоза, болест, предизвикана от вируса на Зика и болест, предизвикана от вируса на Чикунгуния. Ревизирани са дефинициите на няколко други заразни болести и здравни проблеми като антимикробната резистентност към антимикробни агенти и вътреболничните инфекции. Списъкът на болестите и списъкът с дефинициите на случаи са съгласувани с номенклатурата на Световната здравна организация (СЗО) съгласно Международната статистическа класификация на болестите и проблемите, свързани със здравето, десета ревизия (МКБ-10).

Решението на Европейската комисия се основава на препоръките на Европейския център за профилактика и контрол на заболяванията, вследствие събраната нова научна информация за практиките за диагностициране и лабораторните критерии при отделните нозологични единици.

Допълнително в списъка на заразните болести е включен остър вирусен хепатит тип Е, който към момента не е препоръчан от Европейския център за профилактика и контрол на заболяванията за задължително съобщаване. Поради нарастващия брой автохтонни случаи на територията на Европа в повече от 20 държави-членки на ЕС острият хепатит Е е включен в националните системи за надзор. Включването му в Наредба № 21 от 2005 г. за реда за регистрация, съобщаване и отчет на заразните болести ще допринесе за подобряване на надзора на заболяването на национално ниво и допълване на базите данни за вирусните хепатити в страната, ЕС и СЗО.

- Наредба № 6 от 9 юли 2019 г. за реда и условията за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на отделни заразни болести на дихателната система (обн., ДВ, бр. 56 от 16.7.2019 г.)

С наредбата се цели да се въведат комплексни противоепидемични мероприятия спрямо болния (заразносителя), механизма на предаване на инфекцията и контактните за бързо ликвидиране на възникналия епидемичен процес; профилактични мерки за недопускане възникването на нови огнища; съвременни методи за лабораторна диагностика.

Наредбата е изготвена във връзка с необходимостта от създаване на нормативна уредба, която да определя реда и условията за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на остри заразни болести, във връзка с чл. 60, ал. 5 от Закона за здравето. С влизане в сила на Закона за здравето бяха отменени инструктивните материали за борба с най-често разпространените заразни болести, прилагани с отменения Закон за народното здраве. Това съществено затруднява ефективното прилагане на утвърдени практики и подходи в ежедневната противоепидемична работа.

С нормативния акт се установят единни мерки – за лабораторна диагностика, профилактика и контрол при възникване на случай на остри заразни болести на дихателната система. Независимо от общите закономерности и особености в развитието на епидемичния процес при дихателните инфекции, извършването на диагностика и прилагането на профилактични и противоепидемични мерки зависи от конкретния причинител и специфичните епидемиологични, клинични и имунологични особености на заболяването. Определя се и компетентния контролен орган по спазване на заложените изисквания, а именно регионалните здравни инспекции, като орган на държавния здравен контрол.

- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 15 от 12.05.2005 г. за имунизациите в Република България (обн. ДВ бр. 78 от 4.10.2019 г.).

С измененията в наредбата, чрез периодична актуализация на имунизационния календар, се цели да се осигури достъп на българските граждани до съвременна ваксинапрофилактика. На базата на актуални епидемиологични данни за разпространението на ваксинапредотвратими заболявания в страната и в света се извършва промяна във вида и броя на прилаганите антигени, както и във възрастта на която се прилагат дадени ваксини, за да се осигури по-добра лична и обществена защита. Прилагането на унифициран подход за определяне на подлежащите за задължителни имунизации и реимунизации лица ще спомогне да се идентифицират деца без избран общопрактикуващ лекар и да бъдат предприети конкретни коригиращи действия.

Предложените промени в Имунизационния календар на Република България касаят намаляване приемите на основна имунизация на пневмококова конюгирана ваксина от три на два при деца до 6-месечна възраст; отпадане на проба Манту и реимунизация срещу туберкулоза при деца на 11-годишна възраст и въвеждане на реимунизация срещу коклюш при деца на 12-годишна възраст. Промените са свързани с необходимостта от осъвременяване на националната имунизационна политика в съответствие с препоръки на Световната здравна организация и европейските имунизационни схеми и с направени от Експертния консултативен съвет по надзор на имунопрофилактиката предложения до министъра на здравеопазването.

Във връзка с изпълнението на дейностите по Националната програма за подобряване на ваксинапрофилактиката на сезонния грип 2019-2022 г., приета с Решение № 6 на Министерския съвет от 2019 г., насочени към повишаване на имунизационния обхват с грипни ваксини при лица на и над 65 г., в сведението за отчитане на проведените от личните лекари задължителни, целеви и препоръчителни имунизации (Приложение № 7 от Наредбата) е въведен код за отчитане на извършените имунизации на лицата от целевата група по националната програма. Това е необходимо за обработване от Националната здравноосигурителна каса на информацията за извършени имунизации срещу сезонен грип и респективно заплащане на общопрактикуващите лекари на съответните дейности по програмата.

Въвежда се разпоредба, определяща лицата, подлежащи на имунизации през даден отчетен период с цел правилно изчисляване на имунизационния обхват в страната.

Предложен е нормативен ред за уведомяване от общопрактикуващите лекари на подлежащите на имунизации лица по начин, който може да се удостовери (чрез лицензиран пощенски оператор, по факс, на електронен адрес, чрез електронно съобщение на мобилен телефонен номер и др.), което ще спомогне за тяхното навременно информизиране.

Поради зачестили сигнали в Министерство на здравеопазването за насочване от общопрактикуващи лекари на деца, подлежащи съгласно Имунизационния календар на проба Манту и имунизация срещу туберкулоза, за които министерството осигурява безплатни ППД туберкулин и БЦЖ ваксина, към специализирани лечебни заведения, в които цитираните биопродукти се заплащат, се въвежда изискването общопрактикуващите лекари да осигуряват обучено медицинско лице за извършване на проба Манту и на имунизация/реимунизация срещу туберкулоза при липсата на професионална компетентност за провеждане от тях.

2. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА „ДИАГНОСТИКАТА И ЛЕЧЕНИЕТО“

Цел на политиката: осигуряване равен достъп до медицинска помощ с необходимото качество на всички български граждани.

Политиката в областта на „Диагностиката и лечението“ е насочена към подобряване на здравното благополучие и качеството на живот на българските граждани и намаляване на здравните неравенства чрез подкрепа за специфични дейности в областта на диагностиката и лечение на заболяванията и организацията на медицинската помощ извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ			
Наименование на индикатора	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2018 г.
1. Смъртност при децата от 0-1 годишна възраст	бр./1000 (‰)	6,0	5,8
2. Смъртност при децата от 1-9 годишна възраст	бр./1000 (‰)	0,18	0,25
3. Средна продължителност на предстоящия живот на хората след навършване на 65 годишна възраст	бр. години	16,4	16,13
4. Смъртност от болести на органите на кръвообращението (I00 – I99)	бр./100 000 (‰‰)	1 015,0	1 004,2
5. Смъртност от злокачествени новообразувания (C00 – C97)	бр./100 000 (‰‰)	244,75	247,2
6. Дял на разходите за извънболнична медицинска помощ спрямо общите здравно-осигурителни плащания	%	13	10,9

Детската смъртност (във възрастовата група от 0 до 1-годишна възраст) отразява честотата на умираанията на децата в тази възраст спрямо живородените през същия период, като достигнатото през 2018 г. ниво не само е достигнало определената целева стойност за 2019 г., но е и под нея. Това ниво на детска смъртност е най-ниското в историята на демографската статистика в България. През последните години е налице трайна тенденция за намаление, което дава основания да се направи прогноза, че нивото на детската смъртност ще продължи да спада. Смъртността във възрастовата група от 1 навършена до 9-годишна възраст отразява честотата на умираанията в тази възраст спрямо общия брой население от същата възрастова група. Видно от данните, по този показател все още не е постигнат очаквания резултат, въпреки мерките по отношение на разширяване на пакета здравни дейности, гарантирани от бюджета на НЗОК и финансиране на дейностите извън обхвата на здравното осигуряване от бюджет на МЗ. Осигуряването на устойчивост и развитие на настоящите политики, насочени към подобряване на здравето на майките и децата, е от изключително значение за намаление на смъртността при децата от 1 до 9 годишна възраст.

Следва да се отбележи, че смъртността в тези две възрастови групи се влияе от редица фактори, като от съществено значение са своевременната диагностика и лечение на заболяванията. Към тези мерки, които са елемент на политиката в областта на диагностиката и лечението, трябва да се добавят и мерките по профилактика на заболяванията, както и скрининговите програми за ранно диагностициране на определени заболявания, които са елемент на политиката в областта на промоцията,

превенцията и контрола на общественото здраве. Съществена роля за детското здраве имат и всички превантивни мерки за предотвратяване на усложненията на бременността и раждането и за правилното отглеждане на децата, особено в отдалечените и селските райони с по-ограничен достъп до здравни услуги.

Средна продължителност на предстоящия живот на хората след навършване на 65 години е индикатор, който съществено се повлиява от нивото на здравеопазването, тъй като тогава се проявяват редица възрастово обусловени заболявания, както и техните усложнения. Статистическите данни за този индикатор сочат бавен темп на нарастване (увеличение с 0,10 през 2018 г. спрямо стойностите за 2017 г.) и значително отклонение от целевата стойност. Следва да се отбележи, че освен специфичните мерки, пряко насочени към подобряване на здравето на възрастните хора, за постигането на резултат основно значение имат мерките, прилагани за насърчаване на здравословен начин на живот през целия жизнен цикъл, със специален акцент за хората над 50 годишна възраст. Този индикатор отчита ефективността на цялостната държавна политика за подобряване на качеството на живот на гражданите, в т.ч. социално-икономическите мерки, мерките в областта на опазване на околната среда, образованието, спорта и др. Не на последно място трябва да се подчертае, че този показател е най-инерционен, като ефектът от настоящите политики може да бъде напълно обективизиран в по-дългосрочен план.

Смъртността от определени социално-значими заболявания е важен индикатор за възможностите на здравната система да се справи със заболяванията, които имат най-голям дял за умиранията сред населението. По данни на НСИ, през последното десетилетие в България водещата причина за смърт и инвалидизация са болестите на органите на кръвообращението (67,5 % от причините за смърт през 2010 г. и 65% през 2018 г.) и злокачествени новообразувания (15,1 % от причините за смърт през 2010 г. и 16,1% през 2018 г.). От данните за тези два класа болести за 2018 г. е видно, че тенденцията се запазва – смъртността от болести на органите на кръвообращението намалява, а смъртността от злокачествени новообразувания бележи леко увеличение. Посочените тенденции могат да бъдат съотнесени към определени здравни политики и настъпили промени в здравната система, имащи пряко отношение към постигнатите резултати. Инвестициите в ефективни високотехнологични дейности дават значим здравен резултат, измерим с намаление на смъртността от определени заболявания. Пример за това е интензивното развитие на структурите по инвазивна кардиология в страната, което доведе до чувствителен спад на смъртността от исхемична болест на сърцето - 74,2‰ през 2010 г. и 66,6‰ през 2018 г. Същевременно стандартизираният коефициент на смъртност от мозъчно-съдова болести за същия период показва минимално намаление, като една от вероятните причини за това е недостатъчна активност на политиките, свързани с подобряване на възможностите за интервенционално лечение на мозъчно-съдовите заболявания. По отношение на смъртността от злокачествени новообразувания следва да се отбележи, че ретроспективните данни за последните години сочат нестабилна динамика на стойностите на показателя – 251,0 ‰ за 2015 г., 242,6 ‰ за 2016 г., 246,3 ‰ за 2017 г. и 247,2‰ за 2018 г. В същото време е налице положителна тенденция за намаляване на заболеваемостта – 447,2‰ за 2015 г., 435,5‰ за 2016 г., 424,8‰ за 2017 г. и 406,7‰ за 2018 г. За подобряването на тези ключови здравни индикатори са необходими както инвестиции във високотехнологични дейности, така и засилени мерки по отношение на промоцията на здраве и профилактика на социално-значимите

заболяванията, които са елемент на политиката в областта на промоцията, превенцията и контрола на общественото здраве.

В изпълнение на заложените в стратегическите и програмни документи мерки, ежегодно се увеличава дялът на разходите за извънболнична медицинска помощ спрямо общите здравно-осигурителни плащания от бюджета на НЗОК. Но въпреки, че в разходната част на бюджета на НЗОК за 2019 г. за първична извънболнична медицинска помощ са заложили 17.8 млн. лв. повече спрямо 2018 г., а за специализирана извънболнична медицинска помощ - 28.4 млн. лв. повече, относителният дял за извънболнична помощ е 11,6% от общите здравно-осигурителни плащания и не е достигнал целевата стойност от 13 %. Постигането на целевите стойности на този индикатор има пряко отношение към подобряването на здравните показатели на населението, тъй като с тези средства се осигурява разширяването на обхвата на профилактичните прегледи и скрининговите програми с фокус върху социално-значимите заболявания и върху заболяванията, водещи до трайна неработоспособност или инвалидизация.

Стратегическата цел на политиката е осигуряване на достъпни и качествени медицински услуги извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

Оперативните цели за 2019 г. са насочени към:

1. Осигуряване на информация за ефективно стратегическо и оперативно управление на здравната система;
2. Осигуряване на ефективен контрол на качеството и безопасността на медицинското обслужване;
3. Осигуряване на своевременна и качествена диагностика и лечение на специфични групи от населението;
4. Изграждане на интегрирана система за спешна медицинска помощ;
5. Подобряване на психиатричната помощ;
6. Осигуряване на специфични медицински услуги за деца и семейства;
7. Осигуряване на кръв и кръвни продукти при гарантирано качество и безопасност.

Изпълнението на заложените цели на политиката за 2019 г. е съобразено и синхронизирано с изпълнението на целите и приоритетите на националните стратегически и програмни документи, действащи през 2018 г.: Националната програма за развитие: България 2020, Национална програма за реформи, Национална здравна стратегия 2020 и Програма за управление на правителството на Република България – 2017 – 2021 г.

За постигане на целите основните усилия бяха насочени към разширяване на обхвата на профилактичните прегледи и скрининговите програми с фокус върху социално-значимите заболявания, осигуряване приложението на Националната здравна карта, с която се определят и планират потребностите на населението от достъпна извънболнична и болнична медицинска помощ, обновяване и модернизация на оборудването на структурите на системата за спешната медицинска помощ, чрез което ще бъде осигурен качествен, равнопоставен и навременен достъп на населението, актуализиране на медицинските стандарти, гарантиращи качеството на предоставяната медицинска помощ, оптимизиране дейността на органите, осъществяващи контрол върху медицинските дейности и защита правата на пациентите, създаване на условия за развитие на интегрирани здравно-социални услуги, усъвършенстване на системите на медицинската експертиза и експертизата на работоспособността, устойчиво развитие на човешките ресурси и повишаване на мотивацията за работа в системата.

Дейностите за реализиране на целите на политиката в областта на диагностиката и лечението, осъществени от дирекция „Медицински дейности“, бяха насочени в 2 основни направления:

➤ Общи мерки за усъвършенстване на управлението на системата на здравеопазване в частта, осигуряваща диагностиката и лечението на заболяванията, които включват усъвършенстване на нормативната уредба, регламентираща дейностите, свързани с диагностиката и лечение в съответствие с формулираните на национално и секторно ниво цели и приоритети.

➤ Специфични мерки, насочени към лечебно-диагностичните дейности, финансирани със средства по програмите от политиката в областта на диагностиката и лечението, които са посочени в отчета на съответните програми.

Описание на степента на достигане на очакваната полза/ефект за обществото от постигането на заложените цели за съответната област на политика

Отчет на показателите полза/ефект

Показатели за полза/ефект	Мерна единица	Достигнато ниво 2018 г.*	Целева стойност 2020 г.
1. Смъртност при децата от 0-1 годишна възраст	бр./1000 (‰)	5,8	5,5
2 Смъртност при децата от 1-9 годишна възраст	бр./1000 (‰)	0,25	0,16
3. Средна продължителност на предстоящия живот на хората след навършване на 65 годишна възраст	бр. години	16,13	16,6
4. Смъртност от болести на органите на кръвообращението (I00 – I99)	бр./100 000 (‰‰)	1 004,2	1 013,0
5. Смъртност от злокачествени новообразувания (C00 – C97)	бр./100 000 (‰‰)	247,2	244,50
6. Дял на разходите за извънболнична медицинска помощ спрямо общите здравноосигурителни плащания	%	16,9	14

* Забележка: Съпоставянето на достигнатите стойности на показателите с целевите стойности, може да се оцени след публикуване на официалните данни на тези показатели, което обичайно става през второто полугодие на следващата календарна година, в случая – 2020 г.

Кратко описание на показателите за полза/ефект

Показателите полза/ефект съвпадат с определените в АСБП 2019-2021 г. ключови индикатори, като въздействието на постигнатия напредък по провежданата политика се проследява на годишна база. Те са актуални и измерими чрез показателите за измерване на националните здравни цели до 2020 г., определени в Националната здравна стратегия 2020. С оглед факта, че официалните статистически данни биват публикувани през второто полугодие на следващата календарна година, съпоставянето на достигнатите стойности на показателите през 2019 г. със заложените целеви стойности, може да се оцени в отчета за 2020 г.

Други институции, допринесли за постигането на ползата/ ефекта

Изпълнението на политиката се осъществява с участието на голям брой изпълнители в системата на здравеопазването – Изпълнителна агенция „Медицински одит“, а от 01.04.2019 г. Изпълнителна агенция „Медицински надзор“, Национален център за обществено здраве и анализи, Регионалните здравни инспекции, Център за асистирана репродукция и лечебните заведения за болнична помощ. Изпълнението на заложените цели в политиката в областта на диагностиката и лечението не може да бъде постигнато без обединяването на усилията на различни институции и организации в страната. От основно значение е взаимодействието с Националната здравноосигурителна каса, Министерството на труда и социалната политика, Министерството на образованието и науката, както и висшите медицински училища, съсловните организации – БЛС, БЗС, БАПЗГ, пациентските организации и др.

Източници на информация за данните по показателите за полза ефект

Годишната и оперативната статистика на ИАМО/ИАМН, НЦОЗА, РЗИ, ЦАР и ДМСГД са източник на подробна и разнообразна информация, която позволява да се извършва текущия мониторинг на политиката по диагностика и лечение. Данни за въздействие на политиката се осигуряват от Националния статистически институт, чрез официалната статистика на страната.

Отговорност за изпълнение на целите в съответната област на политика

Отговорен за изпълнение на политиката е ресорният заместник-министър на здравеопазването по въпросите, свързани с политиката в областта на медицинските дейности. Отговорни са също дирекция „Медицински дейности“ в Министерство на здравеопазването, РЗИ, ЦАР, ИАМО/ИАМН, НЦОЗА и лечебните заведения.

Следва да се има предвид, че основната дейност в областта на диагностиката и лечението се финансира чрез Националната здравноосигурителна каса и не е елемент на планиране и отчитане чрез програмния бюджет на МЗ. В този смисъл трудно би могъл да бъде оценен, чрез показателите за изпълнение на програмния бюджет, ефектът от дейността на дирекция „Медицински дейности“ в частност и на Министерство на здравеопазването като цяло, свързана със стратегическото планиране и нормативното регламентиране на дейностите по диагностика и лечение в системата на здравеопазването въобще.

Преглед на настъпили промени на нормативната уредба през отчетния период

Основните усилия през отчетния период отново бяха насочени към усъвършенстване на нормативната уредба, регламентираща дейностите, свързани с диагностиката и лечение в съответствие с формулираните на национално и секторно ниво цели и приоритети.

- Със Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г. (обн. ДВ. бр.102 от 11 декември 2018 г.) бяха направени изменения и допълнения в Закона за здравето, Закона за лечебните заведения, Закона за здравното осигуряване и др. Част от измененията на посочените нормативни актове доведоха до структурни промени в системата на здравеопазването. Някои структури са закрити, а осъществяването на техните функции е възложено на новосъздадени или други структури. В общия случай тези изменения влизат в сила от 01.04.2019 г. При отчитане на всяка политика това ще бъде конкретно посочено.

- През 2019 г., съвместно с експертните съвети по съответните медицински специалности, продължи активната работа по изработването на нови медицински стандарти за качество на оказваната медицинска помощ и осигуряване защита на правата на пациента, съгласно изискванията на чл. 6а от Закона за лечебните заведения в сила от 01.01.2019 г.

- В изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България” и актуализирания План за действие към нея е прието ПМС № 18 от 31.01.2019 г. за закриване на ДМСГД – Ямбол от 01.02.2019 г. Прието е и Постановление № 305 от 05.12.2019 г. за структурни промени в системата на здравеопазването, с което от 01.01.2020 г. беше закрит ДМСГД - Видин и разкрит вторият Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания в гр. Видин. Беше подготвен и проект на Постановление на Министерския съвет за създаване на Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания - Бургас.

- През 2019 г. експерти от дирекция „Медицински дейности“ активно се включиха в разработването на проекти на Национална стратегия за детето 2019-2030 г. и Стратегия за ранно детско развитие, както и в Националната програма за закрила на детето за 2019 г.

- През март 2019 г. беше обнародвано изменение и допълнение на Постановление № 25 на Министерския съвет от 2009 г. за създаване на Център за асистирана репродукция. Промените привеждат в съответствие Правилника с § 18 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г., съгласно които Изпълнителната агенция „Медицински одит“ и Изпълнителната агенция по трансплантация се преобразуват чрез сливане в Изпълнителна агенция „Медицински надзор“, считано от 01.04.2019 г.

- В периода беше изготвен проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, с която се оптимизираха определени аспекти от процеса на обучение и се въведе ефективен механизъм за провеждане на държавната политика по осигуряване на необходимите специалисти в съответствие с установените потребности в страната. С промените в наредбата е регламентирано Министерството на здравеопазването да субсидира базите за обучение за местата, финансирани от държавата по клинични специалности (субсидията покрива дължимото от базите за обучение трудово възнаграждение). След придобиването на специалност специализантите, за които е изплащана субсидия, ще могат да избират лечебни заведения, области или общини, определени от министъра на здравеопазването, в които е налице установен недостиг на специалисти, в които ще са длъжни да работят по придобитата специалност за срок от три години.

- В бр. 25 на Държавен вестник от 26.03.2019 г. беше обнародвана Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 47 от 2010 г. за организацията, дейността и условията и реда за финансиране на експертните съвети и републикански консултанти. Причините за разработване на наредбата са свързани с измененията в чл.6а от Закона за здравето в сила от 01.01.2019 г., с които функциите на националните консултанти се възлагат на експертни съвети към министъра на здравеопазването.

- С Постановление № 54 на МС от 28 март 2019 г. е закрит Център "Фонд за лечение на деца", като функциите, дейността, правата и задълженията на центъра, свързани с организационното и финансовото подпомагане за лечение на лица до 18-годишна възраст в страната и в чужбина, се поемат от Националната здравноосигурителна каса.

- В бр. 29 на Държавен вестник от 8.04.2019 г. беше обнародвана Наредба № 2/2019 г. за медицинските и други услуги по чл. 82, ал. 1а и 3 от Закона за здравето и за реда и условията за тяхното одобряване, ползване и заплащане. Причини за приемане на наредба са измененията и допълненията в чл. 82, ал. 1а (нова) и ал. 3 (изменена) от Закона за здравето, приети с преходните и заключителни разпоредби на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г. (ЗБНЗОК за 2019 г.). С промените към медицинските услуги, които се предоставят на българските граждани извън обхвата на задължителното здравно осигуряване за сметка на държавния бюджет, е добавено и право на заплащане за медицински и други услуги във връзка с тяхното лечение в страната или чужбина съобразно тяхното заболяване, за които не са предвидени други механизми за финансиране със средства от държавния бюджет, общинските бюджети и бюджета на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), или които не могат да бъдат осигурени в страната. Правото на медицинска помощ извън обхвата на задължителното здравно осигуряване за деца вече включва и заплащане на медицински изделия, високоспециализирани апарати/уреди за индивидуална употреба, диетични храни за специални медицински цели и лекарствени продукти, които не са включени в списъка по чл. 262, ал. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.

- С Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 2014 г. за условията и реда за внос, износ и обмен на органи, тъкани и клетки, обн. в ДВ, бр. 42 от 28.05.2019 г. С промените нормативният акт беше приведен в съответствие с промените в Закона за лечебните заведения и Закона за трансплантация на органи, тъкани и клетки. В резултат

на законовите промени, осъществяваните административни услуги от Изпълнителна агенция по трансплантация, свързани с разрешаване на вноса и износа на органи, тъкани, клетки, биопродукти и репродуктивни клетки, както по отношение на обмена на органи, преминаха към новосъздадената Изпълнителна агенция „Медицински надзор“, считано от 01.04.2019 г.

- В бр. 41 на Държавен вестник от 21.05.2019 г. беше обнародвана Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 21 от 2007 г. за обстоятелствата и данните, които се вписват в регистрите на Изпълнителната агенция по трансплантация, редът за вписване и ползване на информацията. Измененията са във връзка със регламентите на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г. по отношение на закриването на Изпълнителната агенция по трансплантация. Считано от 01.04.2019 г. Изпълнителната агенция по трансплантация и Изпълнителна агенция „Медицински одит“ бяха преобразувани в нова здравна структура - Изпълнителна агенция „Медицински надзор“.

- През 2019 г. на основание чл. 80а, ал. 3 от Закона за здравето осигуряване беше приета Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 14 от 2007 г. за реда за издаване на документи, необходими за упражняване на здравноосигурителни права съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност. Наредбата определя реда за издаване от Националната здравноосигурителна каса на европейска здравноосигурителна карта (ЕЗОК), удостоверение за временно заместване на ЕЗОК, както и документи/удостоверения по образци, утвърдени от Административната комисия за координация на системите за социална сигурност. Документите са необходими за упражняване на здравноосигурителни права за ползване на обезщетения в натура съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност.

- С Постановление на Министерския съвет № 88/2019 г. беше приета нова Тарифа за таксите, които се събират по Закона за лечебните заведения и Закона за трансплантация на органи, тъкани и клетки. Причината за промените беше обстоятелството, че размерът на таксите, не съответства на реалните разходи за предоставяне на съответните услуги, тъй като не е актуализиран от 2011 г. С промените беше коригирано и нормативно несъответствие между разпоредби на чл. 11, ал. 6 от ЗТОТК и чл. 41, ал. 4 и чл. 49, ал. 5 от ЗЛЗ от една страна и Тарифа за таксите, които се събират по ЗЛЗ, приета с ПМС № 37 от 14.02.2011 г. и Тарифа за таксите, които се събират от Изпълнителната агенция по трансплантация, приета с ПМС № 166 от 17.06.2011 г.

- През отчетния период беше приета Наредба № 3 от 5 април 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения (обн. ДВ. бр.29 от 8 април 2019 г.). Наредбата е разработена на основание чл. 106а, ал. 6 от Закона за лечебните заведения и чл. 82, ал. 1, т. 6а, 6в, 8 и 9 и ал. 5 от Закона за здравето, съгласно които министърът на здравеопазването определя с наредба критериите и реда, по които се извършва субсидиране на лечебни заведения от Министерството на здравеопазването.

Законът за лечебните заведения определя следните случаи на субсидиране на лечебни заведения от Министерството на здравеопазването:

1. субсидират се преобразуваните държавни и общински лечебни заведения за болнична помощ и лечебните заведения за болнична помощ с държавно и/или общинско участие в капитала за:

- дейностите по чл. 82, ал. 1, т. 6а от Закона за здравето – осигуряване на медицински дейности при пациенти с инфекциозни заболявания по списък, определен с наредба на министъра на здравеопазването, включително за предотвратяване на епидемиологичен риск;

- дейностите по чл. 82, ал. 1, т. 6в от Закона за здравето – осигуряване на медицински дейности при пациенти с неспецифични белодробни заболявания по списък, определен с наредба на министъра на здравеопазването;

- дейности по чл. 82, ал. 1, т. 8 от Закона за здравето, определени с наредба на министъра на здравеопазването, а именно – по заплащане на лечение за заболявания при условия и по ред, също определени от министъра на здравеопазването;

- дейностите по чл. 82, ал. 1, т. 9 от Закона за здравето – осигуряване на устойчивост на медицинските дейности и специализираните грижи, предоставяни на определени лица в изпълнение на проекти и програми, финансирани със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове или от други международни финансови институции и донори, по списък, определен с наредба на министъра на здравеопазването;

- дейности по поддържане на медицински регистри, определени с наредба на министъра на здравеопазването;

2. субсидират се държавни и общински лечебни заведения за болнична помощ и държавни и общински центрове за психично здраве за:

- дейностите по чл. 82, ал. 1, т. 3 от Закона за здравето – стационарна психиатрична помощ;

- дейностите по чл. 82, ал. 1, т. 3б от Закона за здравето – лечение със субституиращи и поддържащи програми с метадон и дневни психорехабилитационни програми;

- медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК;

3. за дейности по т. 1 и 2 могат да се субсидират и лечебните заведения към Министерския съвет, Министерството на здравеопазването, Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи, Министерството на правосъдието и Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията;

4. субсидират се лечебни заведения за болнична помощ – за оказване на спешна медицинска помощ на пациенти със спешни състояния, преминали през спешни отделения, които не са хоспитализирани в същото лечебно заведение;

5. субсидират се държавни и общински лечебни заведения за болнична помощ за оказване на консултативна медицинска помощ на спешни пациенти по искане на дежурните екипи в централите за спешна медицинска помощ;

6. финансират се държавни и общински лечебни заведения, в които ветерани от войните, военноинвалиди и военнопострадали осъществяват правото си на отпих и лечение, предвидено в нормативен акт, като медицинската помощ при ветераните се определя по ред и списък от министъра на здравеопазването;

7. могат да се субсидират учредени от общините и/или държавата лечебни заведения за болнична помощ за дейността им на адреси в населени места в труднодостъпни и/или отдалечени райони, като критериите и редът за определяне на лечебните заведения и за предоставяне на субсидиите се определят с наредба на министъра на здравеопазването.

• С Постановление на Министерски съвет № 93 от 25.04.2019 г. е приета Наредбата за критериите за определяне на университетски болници (обн. ДВ. бр.36 от 3 май 2019 г.). С наредбата са определени нови по-строги критерии и правила, на които трябва да отговарят болниците и клиниките, за да могат да получат статут на университетски. Целта на промените е за университетски да бъдат определяни само структури, които реално са обвързани с университет и съответно с обучението на студенти, специализанти и докторанти и с осъществяването на научна дейност в по-голяма степен от останалите лечебни заведения, получили одобрение от министъра на здравеопазването за обучение на студенти и специализанти.

• През 2019 г. беше разработен и проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за медицинската експертиза. Промяната в действащата Наредба за медицинската експертиза е обусловена от резултатите от

оценката на въздействие, изготвена във връзка с § 14. от Преходни и Заключителни разпоредби към Постановление № 152 от 26 юли 2018 г. за изменение и допълнение на Наредбата за медицинската експертиза (обн. - ДВ, бр. 64 от 2018 г., в сила от 03.08.2018 г.), съгласно който в срок до 6 месеца от влизането в сила на Постановлението министърът на здравеопазването извършва оценка на неговото въздействие и предприема съответни действия. Резултатите от направения анализ доказват необходимостта от допълнително прецизиране на текстовете на Наредбата при определяне на крайния процент трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане при лицата с повече от едно заболяване, всяко едно, водещо до увреждане. Друг проблем, който се решава с настоящата промяна, е липсата на проследимост и прозрачност, а от там и на ефективен контрол по отношение на вписаните в експертното решение заболявания, които сега се представят описателно, без да се вписва кодът за конкретното заболяване съгласно утвърдената у нас Международна класификация на болестите (МКБ) - 10 ревизия.

- С Постановление № 267 на Министерския съвет от 22 октомври 2019 г. беше прието изменение и допълнение на Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи, приет с Постановление № 83 на Министерския съвет от 2010 г. Промените влизат в сила от 2020 година и са свързани със систематизиране на цялата информация, касаеща медицинската експертиза, в единна Информационна база данни (ИБД), която да осигури необходимата прозрачност на процеса и достъпност на контролните органи. Част от промените имат за цел да улеснят хората с увреждания (подаване на заявлението-декларация за явяване на ТЕЛК от упълномощено лице или чрез лицензиран пощенски оператор; ограничаване на случаите, в които НЕЛК ще отменя и връща ЕР за повторно разглеждане от ТЕЛК, като вместо това ще се произнася с експертно решение; регламентиране на процедурата при постъпил в НОИ формуляр Е 213, касаещ лице, живеещо в чужбина, което някога е осъществявало трудова дейност на територията на България и е необходимо да се освидетелства от ТЕЛК за трайно намалена работоспособност и други), а друга част са свързани с улесняване работата на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки (премахване на задължителното участие в състава на ТЕЛК на лекар по профила на заболяването; оптимизиране на структурата на НЕЛК във връзка с по-ясно разписаните функции на контрол; преустановяване ползването на личната амбулаторна карта (ЛАК) на лицето с цел отразяване на издадените болнични листове, като тя се замества от амбулаторния лист от прегледа, съответно медицинския протокол на лекарската консултативна комисия и решението на ТЕЛК или НЕЛК; оптимизират се изискванията към лекарите, които работят в РКМЕ и други). Специално внимание се обръща на контрола върху дейностите по медицинската експертиза, като освен въвеждането на ИБД, се предвижда още: засилване на контролната роля на НЕЛК в качеството на най-висш орган на медицинската експертиза, като му се определят конкретни задължения за текущ контрол чрез обработка и анализ на информацията от ИБД, на база отклоненията, които се наблюдават спрямо средностатистическите параметри за страната; дава се възможност за процедиране и извън сроковете на обжалване, когато заинтересовани и незаинтересовани страни подадат жалби, възражения и сигнали, свързани с медицинската експертиза.

- В изпълнение на Решение на МС № 704 за намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса с преходни и заключителни разпоредби на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина е предвидено изменение в Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането. По отношение на разрешението за изтегляне от употреба, унищожаване или предоставяне за учебни или научно-медицински нужди на кръв и кръвни съставки изискванията са регламентирани в подзаконов нормативен акт – Наредба № 8 от 2007 г. за изтегляне от употреба, унищожаване или предоставяне за учебни или научно-медицински нужди на кръв и

кръвни съставки, без да са установени на ниво закон и това е причината, която налага предложената законова промяна.

- Чрез Заключителните разпоредби на проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 2011 г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти са направени промени в Наредба № 8 от 2007 г. за изтегляне от употреба, унищожаване или предоставяне за учебни или научно-медицински нужди на кръв и кръвни съставки. С промените в образецът на заявление за издаване на разрешение за изтегляне от употреба, унищожаване и предоставяне на учебни или научно-медицински нужди на кръв и кръвни съставки, които не отговарят на медицинския стандарт по трансфузионна хематология, се предоставя възможност на заявителя да поиска получаване на издадения документ чрез лицензиран пощенски оператор.

- В изпълнение на чл. 26 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането от министъра на здравеопазването е утвърден План за количествата кръвни съставки, получени от безвъзмездни кръводарители за задоволяване на медицинските нужди в страната за 2019 г. и План за количествата плазма за производство на лекарства за 2019 г. Утвърдени са и количествата и видовете медицински изделия за вземане, диагностициране, преработване и съхранение на кръв и кръвни съставки за 2019 г.

- Експерти от дирекция „Медицински дейности“ участваха в подготовката на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за лечебните заведения, с който се предвиждат промени по отношение на:

- режима по издаване на разрешение за осъществяване на лечебна дейност и регистрационния режим на лечебните заведения за извънболнична помощ и хосписите, като отпада изискването за заявителите да предоставят лицензия за използване на източници на йонизиращи лъчения за медицински цели, когато в лечебното заведение ще се използва медицинско оборудване с източник на йонизиращо лъчение;

- регламентирането на оценка на необходимостта от създаване на нови комплексни онкологични центрове, както и оценка за необходимостта от извършване на нови медицински дейности от комплексните онкологични центрове, както това е предвидено в момента по отношение на лечебните заведения за болнична помощ;

- възможността при извършването на комплексната оценка по чл. 37а и 37б да бъдат използвани и специфични индикатори за предоставяните здравни услуги на определена територия;

- регламентирането на нов вид лечебно заведение като организационно обособена структура, в която лекарски асистенти, медицински сестри или акушерки осъществяват самостоятелно здравни грижи, манипулации и дейности, свързани с промоция на здравето, превенция и профилактика на болестите;

- въвеждането на механизъм за подпомагане на стабилизирането на общинските лечебни заведения за извънболнична помощ чрез създаване на възможност за предоставяне на целеви субсидии за текущ ремонт на дълготрайни материални активи и финансово оздравяване.

- Експерти от дирекция „Медицински дейности“ участваха в подготовката на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за здравето, с който се предвиждат промени, свързани с:

- недопускането на затруднения в лечението на гражданите на Обединеното кралство след напускане на Европейския съюз се предлага да се ползват с правата на български граждани за целите на медицинското обслужване лицата по § 24 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България;

- реда и условията за извършване на патологоанатомична аутопсия, с които се определят конкретно и ясно лицата, които могат да поискат освобождаване от аутопсия;

- намаляване на срока за произнасяне на Националната експертна лекарска комисия по жалбите срещу решения на териториалните експертни лекарски комисии до един месец;

- отмяна на чл. 147а, в съчетание с предложение за нов чл. 165а, с което кръгът от лицата, подлежащи на вписване, е конкретизиран и силно ограничен, така че да обхваща само пациенти с психични разстройства, настанени на задължително лечение по реда на чл. 162 от Закона за здравето, както и такива, спрямо които е постановено принудително лечение по чл. 89 и 92 от Наказателния кодекс;

- отпадане на възможността лица със средно образование и такива без професионална квалификация по медицинска професия да практикуват неконвенционални методи и отпадането на диететиката и лечебното гладуване от регламентираните видове неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве.

- В бр. 91/2019 г. на Държавен вестник е обнародвана Наредба № 8/2019 г. за изискванията към лечебните заведения, които извършват обучение на студенти и специализанти, с която се регламентират критериите и условията, на които трябва да отговаря структурата и организацията на дейността в лечебните заведения, необходимото оборудване и квалификацията на персонала, за да могат да осъществяват дейностите по практическо обучение на студенти и докторанти по медицина, дентална медицина и фармация, на студенти по специалности от професионално направление "Здравни грижи" и следдипломно обучение на лекари, лекари по дентална медицина, фармацевти, специалисти по здравни грижи.

- Издадена е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2019 г. за медицинските и други услуги по чл. 82, ал. 1а и 3 от Закона за здравето и за реда и условията за тяхното одобряване, ползване и заплащане, с която се подобрява достъпът до услуги от обхвата на чл. 82, ал. 1а и 3 от Закона за здравето, облекчава се и се регламентира по ясен начин процедурата по одобряване и заплащане на тези услуги, като същевременно се намалява административната тежест за заявителите – основно родители на деца с тежки заболявания, хоспитализирани за лечение в болници в страната.

- Съвместно с Министерство на младежта и спорта беше издадена Наредба № 1/2019 г. за условията и реда за извършване на медицинските прегледи на лица, осъществяващи тренировъчна и състезателна дейност (бр. 95 на ДВ), с която се въвеждат ясни правила, условия и ред за провеждането на изискуемите медицински прегледи, които целят установяване на здравословното състояние, въздействието на тренировъчните и състезателни дейности върху здравословното състояние на спортистите и недопускане на заболявания, които са противопоказани за тренировъчна и състезателна дейност.

- Във връзка с отпаднало законово основание е издадена е Наредба за отменяне на Наредба № 8 от 2005 г. за провеждане на задължителните начални, периодични и предсъстезателни медицински прегледи на лица, упражняващи физическо възпитание и спорт (ДВ, бр. 95/2019 г.).

- С цел да се попълни празнота в действащото законодателство относно съобщаването на кръводарителите на някои лабораторни резултати, получени при изследването на донорската кръв, са направени промени в Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 18 от 2004 г. на МЗ за условията и реда за извършване на диагностика, преработка и съхранение на кръв и кръвни съставки и качеството на кръвта от внос (ДВ, бр. 86/2019 г.).

- Във връзка с изпълнение на мярка 120 от Плана за действие на Министерския съвет за 2019 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз и въвеждането на Директива 2017/159/ЕС на Съвета от 19 декември 2016 г. за изпълнение на Споразумението във връзка с изпълнението на Конвенцията относно условията на труд в сектора на риболова е приета Наредба за допълнение на

Наредба № Н-11/2014 г. за определяне на изискванията за здравословна годност на морските лица в Република България (ДВ, бр. 97/2019 г.).

- Във връзка със отмяната на Наредба № 3/2018 г. и със законовия ангажимент на министъра на здравеопазването със своя наредба да определи пакета медицинска помощ, гарантиран от бюджета на НЗОК е обнародвана Наредба № 9/2019 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса (ДВ, бр. 98/2019 г.)

В допълнение, през 2019 г. дирекция „Медицински дейности“ се включи активно и в изпълнението на проекти по оперативните програми, финансирани от европейските фондове. Продължи изпълнението на големия инвестиционен проект BG16RFOP001-4.001-0001 "Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ", финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г. Основната цел на проекта е обновяване и модернизация на сградния фонд и оборудването в системата на спешната помощ на територията на цялата страна - спешните отделения на 34 лечебни заведения за болнична помощ, 27 Центъра за спешна медицинска помощ (ЦСМП) и разкритите към тях 170 филиали (ФСМП) и 6 изнесени екипа. В изпълнение на проекта ще бъде осигурен качествен, равнопоставен и навременен достъп до услугите на спешна медицинска помощ (СМП) на гражданите на Република България и пребиваващи на нейната територия в изпълнение на стратегическите насоки и цели на Националната здравна стратегия 2020, Концепцията за развитие на системата за спешна медицинска помощ в Република България 2014-2020 г. и Националната здравна карта. Реализирани са и дейности в изпълнението на проект BG05M9OP001-3.007-0001 „Подобряване на условията за лечение на спешните състояния“, финансиран чрез Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г., чиято цел е цел е подкрепа на работещите в системата за спешна медицинска помощ за придобиване на специфични знания, умения и ключови компетентности.

Продължи активната работа по проект „BG05M9OP001-3.010 „Експертиза на работоспособността“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. В работата водеща институция е МТСП, а МЗ и НОИ са партньори. Работата по проекта е в контекста на цялостната промяна в модела на медицинската експертиза и експертизата на работоспособността с цел прилагането на съвременните достижения на СЗО и добрите практики в тази област в световен мащаб. Основна цел на проекта е да се подобри качеството на медицинската експертиза и експертизата на работоспособността на хората с увреждания в работоспособна възраст, като се интегрира ICF в методологията за извършване на двата вида експертиза. Индивидуалният подход, който е в основата на този вид експертизи, ще създаде възможност за отчитане на физическите и психическите възможности на хората с увреждания, които съотнесени към техните квалификация, опит, знания ще позволяват обективна и диференцирана оценка при експертизите. Времето рамка е 29 месеца считано от юни, 2017 г.

През 2019 г. активно се работи и по проект BG05M9OP001-1.015-0001 „Специализация в здравеопазването“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г. С проекта се подпомага финансово обучението за придобиване на специалност от лекари и лекари по дентална медицина. През 2019 г. целевата група по проекта беше разширена, като вече се подкрепя обучението за придобиване на специалност и на медицински сестри и акушерки. Срокът на проекта беше удължен до 31.12.2023 г.

През 2019 г. стартира активната работа по проект № BG05M9OP001-2.012-0001 „Продължаваща подкрепа за деинституционализация на децата и младежите“, по който Агенцията за социално подпомагане (АСП) е бенефициент, а МЗ е задължителен партньор. Проектът се реализира по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. със срок на изпълнение 31.08.2020 г. Целта на проекта е завършване процеса на деинституционализация за децата от Домовете за деца, лишени от

родителска грижа (ДДЛРГ), Домовете за медико-социални грижи за деца (ДМСГД) и актуализиране оценката на потребностите на децата/младежите в Центровете за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания (ЦНСТДМУ). Същият е продължение на проектите по деинституционализация от предходния програмен период 2007-2013 г., един от които бе проект „ПОСОКА: семейство“, чрез който се извърши оценката на децата от 8-те пилотни ДМСГД. Във връзка със създаване на подкрепяща среда в общността и повишаване информираността на различните специалисти, работещи в областта на деинституционализацията на децата, през 2019 г. стартираха дейностите по сформирани на мултидисциплинарни екипи (МДЕ) на областно ниво, които ще обследват и идентифицират актуалните потребности на децата и младежите и техните семейства. В тези екипи са включени представители на ДМСГД, които бяха обучени да прилагат инструментариум за оценка на потребностите на децата и капацитета на техните семейства, разработен за целите на проекта.

За изпълнението на дейностите по проекта експерти от дирекцията са включени в Национална експертна група /НЕГ/, чрез която се координира и мониторира процеса на оценка на потребностите на децата и младежите в ДДЛРГ, ДМСГД и ЦНСТДМУ, както и в Специализирано експертно звено (СЕЗ), чрез което се оказва специализирана експертна подкрепа по отношение всички дейности, свързани с една от целевите групи за децата настанени в Домовете за медико-социални грижи за деца. Ежемесечно се изготвят анализи за движението на децата и персонала в домовете за медико-социални грижи за деца, както и на всяко тримесечие се изготвят аналитични доклади за състоянието на домовете за медико-социални грижи за деца (ДМСГД). През 2019 г. е разработен е инструментариум за оценка на индивидуалните потребности на децата и младежите, настанени в ДДЛРГ, ДМСГД и ЦНСТДМУ, както и Методика за предоставяне на социалната услуга от резидентен тип „Център за специализирана здравно-социална грижа за деца с високорисково поведение и потребност от специални здравни грижи“.

3. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА „ЛЕКАРСТВЕНИТЕ ПРОДУКТИ И МЕДИЦИНСКИТЕ ИЗДЕЛИЯ“

Цел на политиката: Осигуряване на лекарствени продукти и медицински изделия, които отговарят на стандартите за качество, безопасност и ефикасност.

Основен принос към реализацията на политиката в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия имат Министерство на здравеопазването, Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), Изпълнителната агенция по лекарствата (ИАЛ) и Националният съвет по цени и реимбурсиране на лекарствени продукти (НСЦРЛП). Дирекция „Лекарствена политика“ осъществява своята дейност в интерес на обществото и в съответствие с регламентираната нормативна уредба при спазване принципите на: законност, публичност и прозрачност, достъпност, отговорност и отчетност, ефективност, субординация и координация.

Основните компонентни на провежданата лекарствената политика обхващат разработване и внедряване на законодателство, насочено към осигуряване разпространението само на качествени, ефикасни и безопасни лекарствени продукти; осигуряване на финансирането на фармакотерапията; организацията на системата за доставка на лекарствени продукти до населението. За осигуряване на достъпа до ефективно лекарствено лечение и рационално използване на публичния ресурс са създадени условия за подобряване на механизмите за ценообразуване и реимбурсиране на лекарствените продукти и медицинските изделия, заплащани с публични ресурси чрез

усъвършенстване на оценката на здравните технологии за иновативни лекарствени продукти, основаващи се на научни доказателства.

Провежданата лекарствената политика цели създаването на баланс между необходимостта от реимбурсиране на иновативни лекарствени продукти и нуждите на пациентите, съобразявайки се с анализа на съществуващите терапевтични алтернативи в рамките на установения бюджет за лекарствени продукти. Процедурните и управленски механизми на системата за ценообразуване и реимбурсиране се стремят да гарантират, че добавянето на нови лекарства в Позитивния лекарствен списък се основава както на оценка на научните доказателства за терапевтична ефективност, така и на ефикасността на разходите, въздействието върху бюджета и конкретно разглеждане на необходимите условия за целесъобразно предписване.

За осигуряване на лекарствени продукти и медицински изделия, които отговарят на стандартите за качество, безопасност и ефикасност основна роля има ИАЛ. Разпространението на лекарствени продукти на пазара се предполага от издаването на разрешение за употреба, което се извършва от Европейската агенция по лекарствата (ЕМА) или от съответните регулаторни власти на държавите-членки. В Република България органът, който извършва оценка по отношение на безопасността, качеството и ефикасността на лекарствените продукти, с оглед издаване на разрешение за употреба е Изпълнителната агенция по лекарствата.

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ			
Наименование на индикатора	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
1. Публични разходи за лекарствени продукти като процент от БВП	%	1%	1,04%*
2. Дял на генеричните лекарства в реимбурсния фармацевтичен пазар	%	70%	67,1%**
3. Относителен дял на стойността заплатена за лекарствени продукти за домашно лечение от общите плащания за извънболнична помощ	%	54%	49,73%***

*По показател 2 В Позитивния лекарствен списък общият брой на включените лекарствени продукти към 02.01.2020 г. е 4 602, от които:

1. Генерични и биоподобни лекарствени продукти, включени в ПЛС - 3 088 бр., което представлява 67,1%;

2. Референтни лекарствени продукти по смисъла на чл. 28 от ЗЛПХМ и биологични лекарствени продукти, включени в ПЛС - 1 514, което представлява 32,9%.

Приложеният подход за изброяване на лекарствените продукти е до ниво концентрация на активното вещество и окончателна опаковка.

Представената информация не сочи дялът на генеричните лекарствени продукти, съгласно наименованието на индикатора за изпълнение на целеви стойности.

Поставените за лекарствена политика цели са следните:

1. Качество – качество, безопасност и ефикасност на всички лекарствени продукти;
2. Достъп – достатъчна наличност и достъпност на основни лекарствени продукти;
3. Рационална употреба – предписване и използване на доказани в терапевтичната практика и стойностно-ефективни лекарствени продукти от медицинските специалисти и пациентите.

Едновременно с посочените общи цели лекарствената политика включва в себе си и специфични цели, които са в пряка връзка с провежданата национална здравна политика и социално-икономическите условия за отчетния период.

Следва да се има предвид, че мерките адресиращи предизвикателствата, открити в препоръката към България свързани с основните политики в лекарствения сектор на база на основните видове дейности са само част от комплексните политики и мерки в изпълнение на Националната здравна стратегия. За изпълнение на трите категории мерки, условно разделени на: мерки, които допринасят за увеличаването на достъпа до здравни услуги; мерки, които касаят намаляване на допълъцианията от пациента; мерки за справяне с недостига на здравни специалисти, Дирекция Лекарствена политика е предприела активни действия по първите две категории, като за целта е извършено:

- Наблюдение и усъвършенстване на нормативната уредба в областта на лекарствените продукти и медицинските изделия.
- Осигуряване на непрекъснат контрол и мониторинг на качеството, безопасността и ефикасността на разрешените за употреба лекарствени продукти в страната, както и текущо актуализиране на нормите и стандартите за производство, разрешаване на употреба, разпространение, предписване и отпускане на лекарствени продукти и медицински изделия.
- Наблюдение и усъвършенстване на провеждана реимбурсна и ценова политика в областта на лекарствените продукти, осъществявана от Националния съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти (НСЦРЛП).
- Създаване на предпоставки за максимално използване на потенциала на електронното здравеопазване.
- Предприети са редица мерки, свързани с оптимизиране механизмите на оценка на здравните технологии и проследяване на ефекта от терапията с лекарствени продукти, които са с ново международно непатентно наименование, включени в ПЛС и за които няма данни за ефективност или са стойностно неефективни;
- Създадени условия и ред за провеждане на програми за състрадателна употреба с лекарствени продукти.
- Регламентирани са мерки за наблюдение на лекарствени продукти и за ограничаване на износа им при необходимост. В тази връзка е разработена специализирана електронна система за проследяване и анализ на лекарствените продукти, включени в Позитивния лекарствен списък, която към момента е в тестови режим, след което ще се премине към реално пускане в експлоатация. Основната цел на системата е извършването на анализ на данните. Чрез въвеждането на системата се очаква да се контролира процеса по износ на лекарствени продукти, за които е установен недостиг на територията на Република България.

Всичко това е гаранция, че пациентите ще получат точното лекарство в точния момент, което е в основата на концепцията за рационална лекарствена употреба на СЗО, както и за подобрен достъп до лекарствени продукти. Подобряването на достъпа до

здравни услуги, респективно лекарствени продукти е задача от комплексен и постоянен характер за здравната система в тази връзка редица от описаните по-долу действия надграждат заложен в предходни периоди законодателни промени, които се очаква да окажат ефект в дългосрочен план.

Взаимоотношения с други институции, допринасящи за изпълнение на политиката:

В страната:

- Лечебни заведения за първична и специализирана извънболнична помощ;
- Лечебни заведения за болнична помощ в страната;
- Производители на лекарствени продукти и медицински изделия;
- Притежатели на разрешението за употреба;
- Търговски субекти – търговци на едро и дребно;
- Съсловни, браншови и пациентски организации.
- Министерски съвет, Народно събрание, други министерства и ведомства.

Международни организации:

- Световна здравна организация;
- Глобален фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария;
- Анализаторски компании в областта на здравеопазването и фармацията

Отговорност за изпълнение на целите в съответната област на политика:

Министерство на здравеопазването – Дирекция „Лекарствена политика”, Изпълнителна агенция по лекарствата, Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти (НСЦРЛП), Национална здравноосигурителна каса (НЗОК).

Преглед на нормативната база в областта на лекарствената политика и медицинските изделия:

• През отчетния период е изготвен Закон за изменение и допълнение на ЗЛПХМ. Основната цел на законопроекта е да се изпълнят ангажиментите, възложени с Решение № 704 на Министерския съвет от 2018 г. за приемане на мерки за трансформация на модела на административно обслужване (РМС № 704/2018 г.). В законопроекта са предвидени следните промени, със съответните цели и резултати:

Процедурите по регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти и включване на лекарствени продукти в ПЛС се разписват на ниво закон, тъй като в момента уредбата е в подзаконов нормативен акт, а именно Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти. Тези процедури имат характер на административни режими по смисъла на чл. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност (ЗОАРАКСД), поради което систематичното място на уредбата е в закон и това е причината за предложената законова промяна. Ценообразуването и реимбурсирането на лекарствените продукти са регулаторна дейност с висок обществен и публичен интерес, подчинено на принципа за осигуряване на достъпност на лекарствените продукти за гражданите на Република България. Съгласно

анализа, въз основа на който бе приета мярка 269, налагаща промяната, отразена в РМС № 704/2018 г., на законово ниво има празнота по отношение на изискванията, на които трябва да отговарят лекарствените продукти, за да бъдат включени в ПЛС, както и изискванията към лицата (притежатели на разрешението за употреба или упълномощен представител), които могат да подадат заявление за включване, промени и/или изключване на лекарствен продукт в ПЛС. Такава празнота е дефинирана и по отношение на регулирането на пределните цени на лекарствените продукти, отпускани по лекарско предписание и регистрирането на цени на лекарствените продукти, отпускани без лекарско предписание. Именно поради тази причина, в законопроекта се предлага режимите да се разпишат детайлно на ниво закон.

Аналогични промени със същата цел са извършени и по отношение на режимите, свързани с издаване на сертификати относно пускане на партиди с лекарствени продукти и промяна в разрешения за производство на лекарствени продукти.

Извън промените, свързани с изпълнение на РМС № 704/2018 г., като причина за законовите промени може да се посочи необходимостта от осигуряване на оптимален достъп на населението до лекарствени продукти от аптеки чрез създаване на Национална аптечна карта и на законови възможности за денонощен достъп до аптеки.

С Националната аптечна карта ще се определят потребностите на населението от достъп до лекарствени продукти, осигурявани от аптеки и ще се идентифицират областите, общините и населените места с недостиг от аптеки. С изготвянето на Национална аптечна карта ще се даде възможност да се установи достъпът на населението до аптеки, като се вземе предвид тяхното териториално разпределение, разпределението им според демографската структура на населението и според дейностите, които те извършват. Ще се извърши оценка и на потребностите от магистър-фармацевти, които работят в аптеките. Когато въз основа на Национална аптечна карта се установи недостиг от аптеки и дейности, които те извършват, ще се прилагат мерки за стимулиране на осигуряването на лекарствени продукти като в такива населени места ще могат да осъществяват дейност на втори или следващ адрес аптеки, получили разрешение за търговия на дребно с лекарствени продукти.

Предложените законови промени, свързани с оценката на потребностите на населението от достъп до аптеки, и описаните мерки за подобряване на достъпа на гражданите до лекарствените продукти, ще имат за резултат ясно дефиниране на минималните потребности от дейности, осигурявани от аптеки, и стимулиране на „приближаването“ на аптеките до пациентите в малките населени места.

Създава се възможност навсякъде, където има недостиг от услуги, предоставяни от аптеките, всички аптеки от съответната област да могат да разкриват втори/следващ адрес, ако отговарят на законовите изисквания.

Законопроектът предвижда по изключение, при липса на алтернатива за лечение на конкретен пациент и само в интерес на неговото здраве, разрешен за употреба в страната лекарствен продукт да може да се прилага извън одобрените с кратката характеристика на лекарствения продукт показания, при наличие на достатъчно научни основания за това. Всеки етап от лечението на пациента ще се проследява и документира, като лекарите от комисията, която е предписала лекарствения продукт, ще носят отговорност за провеждане на лечението. Медицинските среди обосновават подобен подход като полезен е ефективен. Предвижда се в тези случаи лекарствените продукти да не се заплащат с публични средства.

Със законопроекта се създават и условия в националното законодателство за прилагане на Делегиран Регламент (ЕС) 2016/161 на Комисията от 2 октомври 2015 година за допълване на Директива 2001/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета чрез установяване на подробни правила за показателите за безопасност, поставени върху опаковката на лекарствени продукти за хуманна употреба.

Посочва се конкретният субект в България – Българска организация за верификация на лекарствата (БОВЛ), отговорен за създаването, управлението, функционирането и поддържането на националния регистър по чл. 32, ал. 1, б. „б“ от Делегиран Регламент (ЕС) 2016/161.

- Изготвен проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 2011 г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти. Обн., ДВ, бр. 76 от 2019 г.

Проекта е изготвен във връзка с изпълнение на мерките, заложи в Решение № 704 на Министерския съвет от 2018 г. за приемане на мерки за трансформация на модела на административно обслужване, свързани с разработване на нормативни промени. Уреждат се образци на заявления, необходими документи за заявяване, образци на издаваните в резултат от услугата документи и срок за извършване.

- Изготвен проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2011 г. за условията и реда за лечение с неразрешени за употреба в Република България лекарствени продукти, както и за условията и реда за включване, промени, изключване и доставка на лекарствени продукти от списъка по чл. 266а, ал. 2 от Закона за лекарствени продукти в хуманната медицина, като се определят условията и редът за лечението с лекарствени продукти за състрадателна употреба съгласно Регламент (ЕО) № 726/2004 г. на Европейския парламент и на Съвета. Обн., ДВ, бр. 84 от 2019 г.

- Във връзка с промените в ЗЛПХМ, обнародвани в ДВ бр.84/12.10.2018 г. изготвена Наредба № 4 от 31.05.2019 г. за специализираната електронна система за проследяване и анализ на лекарствени продукти, публикувана в ДВ, бр., 46 от 11.06.2019 г.

- Изготвен проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2009 г. за условията и реда за заплащане на лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 и т. 2 от Закона за лекарствени продукти в хуманната медицина, на медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели, както и на лекарствени продукти за здравни дейности по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето. Причините, които налагат приемането на измененията и допълненията на наредбата, са свързани с необходимостта от привеждане ѝ в съответствие с измененията и допълненията на Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) (приети със Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г., обн. ДВ, бр. 102 от 11.12.2018 г.). Въвеждат се редица други промени, свързани с повишаването на контрола по отношение на разходите на НЗОК за лекарствени продукти. С проекта се регламентират условията и редът за договаряне и предоставяне на отстъпката по чл. 21, ал. 1, т. 4 - отстъпка в полза на пациента. Въвеждат се промени, свързани с оптимизирането и контрола на разходите на НЗОК за лекарствени продукти, както и на такива, засягащи регламентацията на медицинските изделия. Обнародвана в Държавен вестник бр. 17 от 26.02.2019 г., доп., бр. 47 от 14.06.2019 г.).

- Изготвен проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти с цел да се въведе механизъм за регулиране на разходите на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) за лекарствени продукти в рамките на предвидените средства в бюджета на НЗОК за здравноосигурителни плащания за лекарствени продукти. В условията на обществено известен недостиг на бюджетни средства като резултат на непрекъснато увеличаващ се ръст на лекарство-потреблението, предлаганите изменения имат характер на дългосрочна мярка за ограничаване на разходите на НЗОК за лекарствени продукти. С проекта се въвежда възможност при издаване на протоколи (за скъпоструващи лекарствени продукти, при които се извършва експертиза по чл. 78, т. 2 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО)), да може да се предписва лекарственият продукт/лекарствената терапия с най-голяма разходна ефективност за НЗОК, когато в конкретния случай са налице терапевтични алтернативи, лекарствените продукти/терапии имат доказана сходна ефективност и безопасност за лечение на заболяването на здравноосигурителното лице (ЗОЛ), с подобно клинично протичане и тежест съгласно кратката характеристика на продукта/те. Обнародвана в ДВ бр. 68 от 27.08.2019 г., бр. 90 от 15.11.2019 г.

- Изготвен проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти. На първо място с постановлението се предвижда създаване на нови режими, въведени с промяната на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (ЗЛПХМ) – оценка на здравните технологии, проследяване на ефекта от терапията на лекарствени продукти. Предвиждат се промени, свързани с подобряване на процесите по ценообразуване и реимбурсиране, разписват се условията, реда и критериите за проследяване ефекта от терапията на лекарствените продукти, условията и реда за оценка на здравните технологии. С Постановлението се въвежда правилото, че лекарствен продукт не може да се продава на лечебни заведения на цена, по-висока от стойността, на която се заплаща с публични средства съответният лекарствен продукт, формирана на базата на референтна стойност. Правилото важи за лечебните заведения по чл. 5 от Закона за лечебните заведения и на лечебните заведения с държавно и/или общинско участие по чл. 9 и 10 от Закона за лечебните заведения. Обн., ДВ, бр. 26 от 2019 г. и ДВ, бр. 62 от 2019 г.

- Изготвен проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за съставяне на списък на медицинските изделия по чл. 30а от Закона за медицинските изделия и за определяне на стойността, до която те се заплащат, приета с Постановление № 364 на Министерския съвет от 2011 г. С изменението се въвеждат условия и ред за определяне стойността на медицинските изделия, високоспециализираните апарати/уреди за индивидуална употреба от обхвата на Наредба № 2 от 2019 г. за медицинските и други услуги и за реда и условията за тяхното одобряване, ползване и заплащане. Промените се налагат поради преминаването на тази дейност от Център „Фонд за лечение на деца“ към Националната здравноосигурителна каса от 01.04.2019 г. С проекта се предлага да се създаде уредба, касаеща определянето на стойността на медицинските изделия, високоспециализираните апарати/уреди за индивидуална употреба, прилагани в хода на лечението на пациентите. С промяната ще се уреди методът на остойностяване на посочената група продукти, което ще улесни

институциите, осигуряващи финансирането, изпълнителите на медицинска помощ и пациентите. Обнародвана в ДВ бр. 83 от 22.10.2019 г.

- Изготвен проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 34 от 2005 г. за реда за заплащане от държавния бюджет на лечението на българските граждани за заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване. Проектът е изготвен във връзка с необходимостта от промяна на реда за определяне на максималната стойност за единица радиоактивно лекарствено вещество по международно непатентно наименование за лекарствената форма, която се заплаща от държавния бюджет. Радиофармацевтиците и по-специално технециевите генератори, осигурявани по реда на Наредба № 34 от 2005 г. са от изключително важно значение за функциониране на центровете по нуклеарна медицина към лечебните заведения в страната. Липсата на доставки на практика означава прекратяване на сцинтиграфиите и пренасочване на пациентите към по-скъпи и не толкова информативни образни изследвания. С цел трайно решение на възникващите ежегодно проблеми с осигуряването на радиофармацевтици, е предложена промяна в Наредба № 34 от 2005 г., в частта формиране на максимална стойност, заплащана с публични средства за радиоактивни лекарствени продукти, като отпадне изискването за сравняване цените с предходно договаряне. Промяната в подхода за определяне на тръжната цена ще допринесе до засилване интереса на фирмите към нашия пазар и ще създаде нови условия за конкурентна среда при обществените поръчки и понижаване на цените, договорени от МЗ. На следващо място се правят промени, като целта на предложените промени е ценообразуването на лекарствените продукти, които се заплащат по реда на Наредба № 34 от 2005 г., да съответства на последните изменения в действащата нормативна уредба в тази сфера. Целта е да се разширят възможностите при определяне на максималната стойност на посочените лекарствени продукти, като се търси най-ниската стойност измежду предходното договаряне (в случай, че такова е проведено), най-ниската стойност, изчислена на база цена за същия лекарствен продукт по международно непатентно наименование със съответната лекарствена форма, заплащана от обществените фондове на страните, посочени в чл. 8, ал. 1, т. 1 от Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти, и максималната стойност, договорена по реда на чл. 262, ал. 12 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина. Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 34 от 2005 г. е обнародвана в Държавен вестник, бр. 32 и 92 от 2019 г.

Отчет на разходите по бюджета на Министерството на здравеопазването по области на политики и бюджетни програми

№	Наименование на областта на политиката/бюджетната програма	Разходи (в хил. лева)		
		Закон 2019 г.	Уточнен план към 31.12.2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
1	2	3	4	5
1	Политика в областта на ПРОМОЦИЯТА, ПРЕВЕНЦИЯТА И КОНТРОЛА НА ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ	101 125,0	91 505,8	90 081,2
2	Политика в областта на ДИАГНОСТИКАТА И ЛЕЧЕНИЕТО	392 658,5	473 574,9	469 969,5
3	Политика в областта на ЛЕКАРСТВЕНИТЕ ПРОДУКТИ И МЕДИЦИНСКИТЕ ИЗДЕЛИЯ	34 397,8	29 549,7	29 296,9
4	Бюджетна програма «Администрация»	20 394,6	17 612,3	17 280,1
ОБЩО:		548 575,9	612 242,7	606 627,7

V. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРОГРАМИ

1600.01.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ”

Цел на програмата: Осигуряване на безопасна жизнена среда и предприемане на навременни и адекватни мерки за отстраняване на възникналите рискове за здравето на хората.

През отчетния период не са допуснати сериозни и непосредствени опасности свързани с риска за здравето на населението, което е постигнато благодарение на предприети навременни мерки при установяване на рискове и адекватно решаване на възникващите предизвикателства пред органите на държавния здравен контрол.

Оперативните цели на програмата през 2019 г., върху които е фокусирана дейността на органите на държавния здравен контрол са следните:

➤ Опазване здравето на гражданите чрез подобряване системите за мониторинг на факторите на жизнената среда (шум, йонизиращи и нейонизиращи лъчения, питейни води, води за къпане, минерални води и др.).

➤ Извършване на периодичен анализ и оценка на данните за състоянието на жизнената среда и здравния статус на населението, разработване и провеждане на мерки за ограничаване, намаляване и ликвидиране на негативните ефекти от въздействието на факторите на средата и предприемане на навременни мерки за защита от възникване на рискове за човешкото здраве.

➤ Осигуряване на безопасни продукти, стоки и фактори на жизнената среда чрез подобряване контролната дейност.

➤ Повишаване на капацитета за извършване на лабораторни анализи на продукти и стоки със значение за здравето на човека с цел идентифициране на рисковете за здравето и предприемането на навременни мерки.

➤ Осигуряване на устойчиво развитие и укрепване на капацитета на общественото здраве и достигане на високо ниво на съответствие с националните и европейските изисквания на обектите с обществено предназначение, продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека и факторите на жизнената среда, което да спомогне като цяло за подобряване качеството на живота и предотвратяване възникването на риск за човешкото здраве.

Продукти/услуги предоставени по програмата - описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне:

През отчетния период са инициирани, разработени и/или е взето участие при изготвяне на нормативни актове, които са от компетентността на Министерство на здравеопазването и същите са обнародвани.

Разработени са законови и подзаконови нормативни актове съвместно с други ведомства, както следва:

- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн., ДВ, бр. 26, от 29.03.2019 г.);

- Правилник за изменение и допълнение на Правилник за устройството и дейността на Националния център по радиобиология и радиационна защита (обн., ДВ, бр. 89 от 12 ноември 2019 г.);

- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 2011 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детски заведения (обн. ДВ. бр. 87 от 05.11.2019 г.);

- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 21 април 2011 г. за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници (обн. изм. и доп. дв. бр.97 от 10 декември 2019г);

- Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за прилагане на Схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения – Схема „Училищен плод“ и Схема „Училищно мляко“, приета с постановление № 251 на министерския съвет от 2016 г. (обн., дв, бр. 77 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 89 от 2016 г.; бр. 36 и 55 от 2017 г.; бр. 43, 53 и 97 от 2018 г.);

- Национална стратегия за прилагането на Схема за предлагане на плодове, зеленчуци, мляко и млечни продукти в детските градини и училищата в Република България до края на учебната 2022/2023 година;

- Наредба № 04-14 от 9 октомври 2019 г. за условията и реда за сертифициране на „Балнеолечебен (медикул СПА) център“, „СПА център“, „Уелнес център“ и „Таласотерапевтичен център“ (обн., ДВ, бр. 83 от 22 октомври 2019 г.);

- Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от шума в околната среда (обн. ДВ, бр. 52 от 2019 г.).

През отчетния период активно се работи и по следните проекти на нормативни документи:

- Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за здравето;
- Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите;
- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа;
- Проект на Наредба за условията и реда за издаване на разрешение за освобождаване по Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
- Проект на Процедура за реагиране при разкриване на незаконен пренос/превоз на ядрен материал, радиоактивни вещества или радиоактивни източници в зоните на международните летища, пристанища и граничните контролно-пропускателни пунктове на Република България;
- Проект на Процедура за действие при установяване на незаконно преместване/пренасяне/превоз на ядрен материал или радиоактивни вещества и инциденти с безстопанствен източник;
- Проект на Наредба за условията и изискванията, на които трябва да отговарят площадките за съхраняване или третиране на отпадъци, за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци и за транспортиране на производствени и опасни отпадъци;
- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2014 г. за класификация на отпадъците;
- Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;
- Проект на Наредба за условията за извършване на задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите;
- Проект на наредба за изменение и допълнение на Наредбата за определяне на видовете работи, за които се установява допълнителен платен годишен отпуск;
- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели;
- Проект на Наредба за изменение на Наредба № 7 от 21 октомври 2003 г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации;
- Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 16 от 12 август 1999 г. за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини;
- Проект на Закон за изменение и допълнение на закона за устройство на територията;
- Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за водите;
- Проект на Наредба за зоните за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване;

- Проект на наредба за изменение на Наредба № 27 от 2005 г. за здравните изисквания към дрехите втора употреба.

През отчетния период са изготвени следните указания, анализи, доклади и документи:

- Указание за планиране, организиране и отчитане дейността на РЗИ по опазване на общественото здраве през 2019 г. на дирекция „Обществено здраве“ и дирекция „Лабораторен контрол“ в РЗИ;

- доклад за качеството на водите за къпане през сезон 2018г. за Европейската комисия;

- годишен доклад за изпълнението на Единния многогодишен национален контролен план за храни, фуражи, здравеопазване на животните, хуманно отношение към тях и защита на растенията за 2019 г., съгласно изискванията на чл. 44 на Регламент (ЕО) 882/2004 и Резюме/Обобщение към годишния доклад за изпълнение на Плана;

- обобщени годишни доклади за акустичната обстановка в урбанизираните територии на ниво област и на национално ниво;

- участие в изготвянето на Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда за 2017 г., с предоставяне на обобщена информация и данни за частите на доклада „Качество на питейните води“, „Качеството на водите за къпане“ „Шум в урбанизираните територии“, и „Радиационно състояние на околната среда“;

- участие в изготвянето на Годишен доклад за здравето на гражданите за 2018 г. и оценка на изпълнението на Националната здравна стратегия.;

- обобщен годишен доклад с анализ на резултатите от мониторинга за 2018 г. и контрола на нейонизиращите лъчения като фактор на жизнената среда и на обектите, източници на нейонизиращи лъчения;

- отчет по Плана за 2018 г. за изпълнението на Актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението на Република България (2012-2030) за 2018 г. и подготовка на План за дейностите през 2019 г.;

- отчет за 2018 г. и план за 2019 г. по Национална програмата за закрила на детето.;

- Процедура за извършване на одит на официалния контрол в регионалните здравни инспекции;

- Стандартна оперативна процедура за извършване на официален контрол на обект за производство на бутилирана натурална минерална, изворна или трапезна вода;

- Годишен доклад относно изпитването върху животни в областта на козметичните продукти за периода 2017-2018 г. до Европейската комисия, съгласно чл. 18 и чл. 35 от Регламент (ЕО) № 1223/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно козметичните продукти;

- Три рамкови позиции и съответни лингвистични корекции към проекти за изменение и допълнение на Регламент (ЕО) № 1223/2009 (съвместно с Министерство на икономиката);

- Лингвистични корекции на последната консолидирана версия на Регламент (ЕО) № 1223/2009;

- Становище до Европейската комисия относно „GelLack – Safeguard Clause“ и забраната на съставките НЕМА и di-НЕМА;

- Становище до Европейската комисия относно продукти за растеж на мигли, съдържащи веществата Prostaglandins и техни аналози;
- Над 10 становища по изготвянето на рамкови позиции и становища за заседанията на работната група към ЕС по околна среда и за заседанията на КОРЕПЕР в хода на процеса на изготвяне на проект за ревизия на Директива 98/83/ЕО относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека;
- Изготвени 4 мандата на Кралство Белгия за участие в заседание на Постоянния комитет по биоциди.

Проведени са редовни заседания на:

- Национален експертен съвет по устройство на територията и регионална политика при Министерство на регионалното развитие и благоустройството и Общинските и областните съвети по устройство на територията;
- Висшия експертен екологичен съвет (ВЕЕС) и Междуведомствена комисия – специализиран състав към ВЕЕС към Министерство на околната среда и водите и Екологичните експертни съвети към съответните РИОСВ;
- Комисията за земеделските земи към Министерство на земеделието, храните и горите и Комисиите към областните дирекции по земеделие;
- Комисията за регистриране на службите по трудова медицина, създадена със заповед на министъра на здравеопазването;
- Експертният съвет по биоциди;
- Експертните съвети по здравно-техническа експертиза в МЗ и РЗИ;
- Експертния съвет за одобряване на стратегическите карти за шум и плановете за действие;
- Екологични експертни съвети в РЗИ;
- Постоянната експертна комисия, която подпомага, посредством мотивирани становища, министъра на здравеопазването при упражняване на правомощията му по чл. 39, ал. 3 и чл. 134, ал. 7 от Закона за устройство на територията (ЗУТ);
- Постоянната междуведомствена консултативна комисия по биологично земеделие;
- Постоянната консултативна комисия за избор на промоционални програми;
- Постоянната междуведомствена консултативна комисия по географските означения и храни с традиционно специфичен характер;
- Комисия по определяне на принадлежността на продуктите (ИАЛ);
- Експертен съвет за оценка на приоритетни вещества;
- Координационния и консултативен съвет по опазване на морската околна среда;
- Консултативен съвет, създаден по реда на ПМС № 74 от 27.03.1998 г. за ликвидиране на последствията от добива и преработката на уранова суровина;
- Постоянен комитет по козметични продукти към Европейската комисия;
- Работна група по козметични продукти към Европейската комисия;
- Комитет за козметичните продукти и здравето на потребителите (CD-P-COS) към Съвета на Европа;
- Постоянен комитет по растенията, животните, храните и фуражите към ЕК;
- Комитета за материали и предмети за контакт с храни (CD-P-MCA) към Съвета на Европа;

- Европейска мрежа от специалисти по обмяна на информация за рискове свързани с храните към ЕФСА;
- Втората световна среща на Международната мрежа на органите по безопасност на храните, INFOSAN към СЗО;
- Двадесет и седмата среща на Постоянния Комитет по прекурсорите на експлозивни;
- Подгрупата за биоциди в рамките на Форума, създаден съгласно изискванията на Регламент 1907/2006 г. на Европейския Парламент и на Съвета от 18 декември 2006 година относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали;
- Работна среща и семинар по теми свързани с Протокол „Вода и здраве“ в сградата на Европейската целева група по Околна среда-здраве, Бон, Германия;
- Експертите са взели участие и в Обучение на учителите за онлайн продажбата на биоциди и често срещани проблеми по време на граничния контрол на същите;
- Експерти от дирекцията са участвали и в дейностите по изпълнение на Проект BG16M1OP002-1.011-0001 “Подобряване мониторинга на качеството на питейните води“ финансиран от Оперативна програма „Околна среда“, чрез който ще се осигури съвременен оборудване на лабораториите на 9 РЗИ и НЦРРЗ за анализ качеството на питейните води и софтуер за събиране и обработване и представяне на данните от провеждания мониторинг на питейните води. .

Организирана и администрирана е дейността на:

- Експертния съвет по биоциди (ЕСБ) - съветът подпомага министъра на здравеопазването при изпълнение на правомощията му по [Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси \(ЗЗВВХВС\)](#) и Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди, като извършва оценка на риска за човека, животните и околната среда и оценка на биологичната ефективност, въз основа на внесените от заявителите документи и на данните в тях. На базата на тази оценка ЕСБ прави предложение за издаване на разрешение за предоставянето на пазара и употребата на биоциди. През отчетния период са проведени 18 заседания, на които са докладвани извършените оценки на над 430 биоцида.
- Комисията за регистриране на службите по трудова медицина - комисията е създадена със заповед на министъра на здравеопазването на основание чл. 25в от Закона за здравословни и безопасни условия на труд и го подпомага при издаване на удостоверения за регистрация и промяна на регистрацията на службите по трудова медицина. През отчетния период са проведени 12 заседания.
- Експертния съвет по здравна и техническа експертиза – експертния съвет е консултативен орган към главния държавен здравен инспектор и го подпомага при изпълнение на правомощията му по чл. 35 от Закона за здравето, свързани със съгласуване на устройствени планове и оценка на съответствието на инвестиционни проекти. През отчетния период са разгледани 12 инвестиционни проекта и 17 устройствени плана (обща и подробни), като част от тях са Генерални планове на пристанищни комплекси и морска акватория. Поради допуснати несъответствия и/или технически грешки от страна на проектантите и възложителите някои от проектните документация са разглеждани и обсъждани на заседания на ЕСЗТЕ нееднократно.

- Научно-експертния съвет по хранене – съветът е постоянно действащ експертен консултативен орган към министъра на здравеопазването, който го подпомага при неговата дейност за провеждане на държавната политика по общественото здраве в областта на храненето. През отчетния период са проведени 3 заседания.

- Регионални здравни инспекции:

С цел да се защити здравето на гражданите на територията на Република България от страна на Министерство на здравеопазването, чрез регионалните здравни инспекции са извършвани следните дейности през отчетния период:

1. систематичен и насочен здравен контрол по спазването на здравните изисквания в обекти с обществено предназначение, на продукти, стоки и дейности със значение за здравето на населението и на фактори на жизнената среда;

2. контрол по спазването на здравните изисквания към лицата, работещи в детски заведения, специализираните институции за деца и възрастни, водоснабдителните обекти, предприятията, които произвеждат и търгуват с храни, бръснарските, фризьорските и козметичните салони, по отношение на тяхното здравословно състояние;

3. контрол върху химичните вещества и смеси за изпълнение на изискванията по Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;

4. контрол по спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения;

5. вземане на проби и образци в необходимите количества и извършване на съответните лабораторни изпитвания и измервания;

6. изготвяне на комплексна документация във връзка с процедурите по акредитирането и преакредитирането на лабораториите;

7. осигуряване високо качество на извършваната лабораторна дейност чрез спазване и поддържане изискванията на внедрената Система за управление на качеството съгласно БДС EN ISO/IEC 17025 и/или БДС EN ISO/IEC 17020;

8. осигуряване изпълнението на изискванията за метрологична проследимост на използваните средства за измерване;

9. участие в национални и международни изпитвания за пригодност;

10. участие в анкетирането на епидемичните взривове, възникнали по хранителен, воден и контактено-битов път и извършване на контрол по изпълнението на предприетите мерки за тяхното ограничаване и ликвидиране;

11. съвместно с митническите власти са извършвани дейности за недопускане на внос на стоки, застрашаващи здравето на населението;

12. извършване на контрол върху дейността на службите по трудова медицина и изготвяне на информация за здравето състояние на работещите на територията на съответната област;

13. издаване на разрешение за извършване на дейности по разрушаване или демонтаж на азбест и/или азбестосъдържащи материали;

14. участия в състава на експертните съвети по устройство на територията, съгласуване при необходимост на устройствени планове, участия в оценката на съответствието на инвестиционните проекти, когато тя се извършва с приемане от експертен съвет на одобряващата администрация или по искане на физически или юридически лица, дадени становище по готовността на строежите за въвеждането им в експлоатация по реда на Закона за устройството на територията;

15. изпълнение на регионални програми и проекти в областта на здравния контрол;

16. участие в изпълнението на международни и национални програми и проекти в областта на здравния контрол;

17. събиране, обработване и обобщаване на оперативната информация относно дейността по държавния здравен контрол;

18. създаване и поддържане на база данни с резултати от лабораторните изследвания/ измервания и извършва периодичен анализ и оценка на данните;

19. извършване на анализ и оценка на данните за състоянието на факторите на жизнената среда и здравния статус на населението на територията на съответната област на база проведения систематичен и насочен контрол и резултатите от лабораторните изпитвания;

20. Във връзка с установени отклонения в качеството на питейната вода в отделни населени места в страната по радиологични показатели и въведените ограничения и забрани е увеличен броя на проверките върху дейността на ВиК операторите и контролните анализи на качеството на питейната вода за установяване на ефекта от коригиращите действия, предприети от водоснабдителните дружества.

21. Изготвени са:

- годишни доклади за качеството на питейната вода във всяка административна област;

- годишни доклади за влиянието на атмосферния въздух върху здравето на населението на територията на съответната административна област;

- годишен доклад за шумовото натоварване на територията на някои населени места от съответната административна област.

• Национален център по радиобиология и радиационна защита, през отчетния период е реализирал следните дейности, за постигане на целите на политиката:

- Изпълнение на дейности по Национален проект BUL 6014 „Establishing a National Doseimetry Quality Audit (DQA) System and Doseimetry Quality Audit Program in Radiation Therapy“, финансиран от Международната агенция по атомна енергия’;

- Изпълнение на дейности по проект BUL 9025 „Изработване на Национална стратегия за рекултивация на бившите уранодобивни обекти в България“, съвместно с „Екоинженеринг-РМ“ ЕООД, финансиран от Международната агенция по атомна енергия;

- Изпълнение на дейности по Програма „CONCERT – European Joint Programme for the Integration of Radiation Protection Research“ - Европейска програма за интегриране на изследвания по радиационна защита в рамките на „Хоризонт 2020“. През месец февруари 2019 г. беше проведен курс за обучение на тема „Медицинско осигуряване при радиационни, ядрени аварии и тероризъм. Аварийна готовност“, в рамките на което са обучени 16 специалисти, работещи в областта на спешната медицинска помощ;

- Изпълнение на дейности по национални продукти към Фонд „Научни изследвания“ на Министерство на образованието и науката:

- „Изграждане на модели за оценка на здравния риск от радон в сгради с обществен достъп за дългосрочни социални ползи“ 2018-2020 г.;

- „Оценка влиянието на куркумин върху радиационно индуциран клетъчен отговор“ 2018-2020 г.;

- „Геогенни изследвания на радоновия потенциал за оценка на радоновия риск при строителство на нови сгради“ съвместен научноизследователски проект с Геологически институт на БАН, 2019-2021 г.

- Изпълнение на дейности по договор с АЕЦ „Козлодуй“ на тема „Извършване на цитогенетични и имунохимични изследвания на лица от персонала на АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД, работещи в контролирана зона за оценка на ефекта на ниски дози облъчване върху здравето“.

Дейностите, изпълнени през отчетния период по бюджетна програма „Държавен здравен контрол“ от изпълнителите по програмата са посочени в таблица „Отчет на показателите за изпълнение по програмата“, като освен данните, предоставени в таблицата по всеки показател, са извършени и следните дейности:

- Своевременно е анализирана информацията постъпваща по системите на Европейската комисия за опасни продукти и стоки пуснати на пазара, като е организирано и извършването на проверки на територията на страната както за продукти и стоки, по които Република България е засегната страна, така и за продукти и стоки, които са пуснати на пазара на Общността. За резултатите от проверките своевременно е представяна информация и до Европейската комисия, като същевременно е предоставяна информация и за продуктите и стоките установявани на територията на страната, за които е установено, че не са безопасни за ползване от потребителите;

- В областта на контрола на бутилираните води през отчетния период са извършени значително по-голям брой проверки и анализи от планираните, поради възникнала необходимост от проследяване на несъответстващи продукти в търговската мрежа;

- Събрана и анализирана е информацията относно подобряване качеството на извършваната контролна дейност от Регионалните здравни инспекции и кадровата обезпеченост, вкл. и информацията за състоянието на системите за мониторинг на факторите на жизнената среда, продукти и стоки със значение за здравето на човека, включително и възможностите за извършване на лабораторни анализи на опасни продукти и стоки със значение за здравето на човека;

- През отчетния период приключи Шестия координиран европейски проект (REF-6) на Форума за обмен на информация по въпросите на прилагането на Регламент (ЕО) 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) и Регламент (ЕО) № 1272/2008 относно класифицирането, етикетиранията и опаковането на вещества и смеси (CLP) към Европейската агенция по химикали (ЕCHA). Проектът беше свързан с контрол на изискванията на Регламент CLP за класификация и етикетиранията на смеси и разширен с допълнителна част, която обхваща и изискванията за пускане на пазара на биоциди. Резултатите са събрани, анализирани и изпратени на Европейската агенция по химикали.;

- В периода 11 февруари – 31 март 2019 г. органите на държавния здравен контрол, в изпълнение на Инструкцията за сътрудничество и взаимодействие между Агенция „Митници“ и органите на държавния здравен контрол на Министерство на здравеопазването, проведеха засилен контрол на козметични продукти с произход трети страни. Целта на проведения засилен контрол е недопускане на територията на Република България, респ. на територията на Европейския съюз, на продукти, които не отговарят на изискванията на Регламент (ЕО) № 1223/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно козметичните продукти, респ. Закона за здравето и установяване съответствието им с нормативните изисквания. Обект на засилен контрол са били декларираните за внос (1 351 688 броя, 153 585,49 кг, 16 902 кашона и 1 723 комплекта) козметични продукти. При 358 486 броя, 1 751,82 кг и 2 531 кашона/комплекта е

установено, че не съответстват на разпоредбите на действащото национално законодателство по отношение на отговорно лице, досие с информация за продуктите, нотификация в Нотификационния портал за козметични продукти на Европейската комисия (CPNP) и етикетирание. 13 026 броя, 1 736 кг, 1 952 кашона и 87 комплекта козметични продукти са останали за допълнителни проверки под надзор на РЗИ и Агенция „Митници“, а 118 000 броя козметични продукти не са допуснати до свободно обращение и са транзитирани обратно на държавата на изпращане;

- В периода 01 април – 31 май 2019 г. обект на засилен контрол при декларирането им за поставяне под митнически режим „допускане за свободно обращение“ бяха биоциди от продуктове тип 18 Инсектициди, акарициди и продукти за контрол на други артроподи и от продуктове тип 19 Атрактанти и репеленти с произход трети страни. При извършения засилен контрол не бяха констатирани несъответствия;

- В периода 03 юни – 30 август обект на засилен контрол при декларирането им за поставяне под митнически режим „допускане за свободно обращение“ бяха бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води с произход трети страни, декларирани за внос в Република България. Извършени са проверки на 72 пратки от които 68 на бутилирана изворна вода с произход Република Сърбия и Република Турция и 4 на бутилирана газирана натурална минерална вода с произход Грузия и Северна Македония. При извършения засилен контрол бяха констатирани несъответствия в представянето на информация за потребителя на етикета на продукта. След отстраняване на несъответствията всички пратки са били допуснати за свободно обращение;

- В периода 14 октомври - 04 ноември обект на засилен контрол при декларирането им за поставяне под митнически режим „допускане за свободно обращение“ бяха изделия или аксесоари, които се поставят в продупчени уши или в други продупчени части на човешкото тяло, изделия, предназначени да влязат в директен и продължителен контакт с кожата, като обици, огърлици, гривни и верижки, верижки за глезен, пръстени с произход трети страни, във връзка със спазването на предвидените в Регламент REACH ограничения по отношение съдържанието на никел и неговите съединения. Извършеният контрол беше инициран по повод пилотния проект за сътрудничество с митническите органи във връзка с прилагането на ограниченията съгласно Регламент (ЕО) 1907/2006, изготвен от Форума за обмен на информация по въпросите на прилагането на Регламент REACH и Регламент (ЕО) 1272/2008 към Европейската агенция по химикали. При извършения засилен контрол не бяха констатирани несъответствия.

През отчетния период в МЗ са постъпили 45 Уведомления с молба за становище на Министерството за храни за кърмачета и малки деца, и храни за специални медицински цели. Предоставената документация е разгледана, извършена е оценка за съответствие с действащото законодателство и на заявителите е предоставено становището на Министерство на здравеопазването.

През 2019 г. на основание чл. 122, ал. 3 от Закона за виното и спиртните напитки, са постъпили 9 заявления с Технически спецификации за одобряване на състава на спиртни напитки. Всички заявления са разгледани и е предоставено становище на МЗ в съответствие с изискванията на действащото законодателство.

В изпълнение на Единния многогодишен национален контролен план на Република България за храни, фуражи, здравеопазване на животните, хуманно

отношение към тях и защита на растенията, бяха извършени два одита на официалния контрол върху бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води.

През отчетният период обект на систематичен държавен здравен контрол са били:

1. *козметични продукти, за почистване на кожата с вторична претенция за антибактериално действие* (за периода 15 април - 15 юни 2019 г. – проверени са повече от 116 обекта и са инспектирани повече от 665 козметични продукта) и *козметичните продукти, предназначени за деца от различни категории: продукти за грижа за кожата, продукти за почистване на кожата и косата, продукти за хигиена на устната кухина* (през цялата 2019 г. – проверени са повече от 1 882 обекта, инспектирани са 4 671 козметични продукта, като са проведени 151 анализа по химични, в т.ч. тежки метали и микробиологични анализа).

2. пуснатите на пазара биоциди от продуктово тип 18 Инсектициди, акарициди и продукти за контрол на други артроподи и продуктово тип 19 Атрактанти и репеленти, както и пуснатите на пазара течности за чистачки или за размразяване на предни стъкла, във връзка с въведеното ограничение за съдържанието на метанол. За констатираните несъответствия са предприети съответните мреки на основание разпоредбите на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси. Резултатите от проверките са отразени и в интегрираните информационни системи за обмен на информация между органите за надзор на пазара в държавите-членки на ЕС.

3. детски и учебни заведения, В края на учебната 2018/2019 година органите на държавния здравен контрол извършиха оценка на състоянието на материалната база на училищата и в зависимост от констатациите предписаха мероприятия, които трябва да приключат до откриването на новата учебна година. В края на м. август и началото на м. септември се извърши проверка по изпълнението на предписаните мероприятия. Органите на държавния здравен контрол са извършили 3 403 проверки за оценка състоянието на материалната база. В резултат на извършените проверки и на принципа на степенуване на риска за здравето на децата и учениците, в края на учебната година на 351 учебни заведения са издадени предписания за привеждане на материалната база в съответствие със здравните изисквания, а в 10 учебни заведения са продължили да действат предписаните мероприятия от предходната учебна година т.е. общия брой издадени предписания е 361. Най-често предписваните мероприятия касаят: ремонти на покривни конструкции, санитарни възли (смяна на ВиК инсталация, възстановяване на счупени фаянсови и теракотни плочки, поставяне на нови врати на клетките на сан. възли); подмяна на дограма; привеждане в изправност на отоплителни инсталации; подмяна на осветителни тела и ел. инсталация; освежаване на помещения и сгради; осигуряване на течаща топла вода в умивалните към санитарните възли; ремонтни дейности във физкултурни салони (подмяна на подово покритие, ремонт на съблекални и битови помещения, обезопасяване на осветителни тела и прозорци, осигуряване на ефективна вентилация, ремонт на съблекални, бани и санитарни възли); възстановяване целостта на оградите на учебни заведения; осигуряване на ергономични столове в компютърни кабинети и подмяна на учебната мебел в класните стаи с необходимата за съответната възраст, подмяна на осветителни тела с нажежаема жичка в класните стаи с луминесцентни, осигуряване на достъпна среда за хора с увреждания и др. С цел недопускане риск за здравето на учениците към 14.09.2019 г. са извършени 363 контроли проверки за изпълнение на предписаните мероприятия. През отчетния период насочен здравен контрол е извършен и на общежитията за ученици и студенти, както и на

обектите за временно настаняване в летните ни курорти, в които се организират мероприятия за деца и ученици като лагери, зелени училища и др. подобни. Представители на дирекция „Здравен контрол“ и Националният център по радиобиология и радиационна защита взеха участие при подготовката и провеждането на Национално учение „ЗАЩИТА 2019“, което имаше за цел да провери подготовката на аварийните екипи на Република България при радиационна авария в АЕЦ „Козлодуй“.

През 2019 г. органите на държавния здравен контрол изпълниха и редица спешни задачи с цел осигуряване защита здравето на гражданите:

- Събирани и обобщени са ежедневно данни от РЗИ по организацията на защитата на населението вследствие на възникналите извънредни ситуации в различни части на страната;

- Своевременно са изготвяни указания за предприемане на мерки съобразно възникналата ситуация от страна на МЗ и РЗИ към съответните ведомства отговорни за тяхното изпълнение, както и провеждане на собствен мониторинг на факторите на жизнената среда в засегнатите територии от страна на РЗИ при възникналите в страната извънредни ситуации, включително прекъснато питейно водоподаване;

- Участие в областните комисии за готовността на водните площи (плувни басейни и места за къпане) преди началото на сезона за къпане;

- Участия в съвместни проверки с органите на МВР, Прокуратурата, Дирекция „Инспекция по труда“, Териториалните отдели на ДАЗД, ОДБХ и др. Проверките са извършени в различни части на денонощието, вкл. и в часовете от 23.00 -06.00 ч.;

- Своевременно са изготвени отговори на постъпили сигнали, жалби, запитвания и др. от физически и юридически лица;

- Съгласувани са в срок всички нормативни и поднормативни актове, изготвени от други дирекции в МЗ и други ведомства;

- Своевременно е предоставяна информация на обществеността, относно актуални проблеми по дейността на държавния здравен контрол;

- Участие в работни групи към Европейската комисия, Съвета на Европейския съюз, Съвета на Европа.

През отчетния период бяха организирани и проведени следните мероприятия по повишаване на професионалната компетентност на органите на държавния здравен контрол:

- Националният център по радиобиология и радиационна защита и Министерство на здравеопазването бяха домакин на проведения регионален семинар на Международната агенция по атомна енергия на тема: „Обмяна на добри практики при изпълнението на плана за действие за справяне с дългосрочните рискове от облъчване от радон“;

- Представител на НЦРРЗ взе участие в проведения регионален семинар на тема: „Повишаване на компетентността на държавните органи по прилагане на стратегията за управление на въздействието на радон“, по проект „Повишаване на капацитета на страните членки на ЕС за оценка при облъчване от радон“ RER 9153 на Международната агенция за атомна енергия;

- Представители на дирекция „Здравен контрол“ взеха участие в работна среща и семинар по теми свързани с Протокол „Вода и здраве“;

- Представители на дирекцията взеха участие в работна среща с Европейската комисия във връзка с открити процедури за нарушения, запитвания в рамките на EU/Pilot и жалби/петиции, получени в Европейската комисия от Европейския парламент;
- В изпълнение на договор № РД-13-36 от 08.05.2019 г. между Министерство на здравеопазването (МЗ) и Фонд „Условия на труд“ (ФУТ) беше организирано и проведено обучение на тема „Риск от експозиция на радон, като естествен източник на йонизиращо лъчение на работни места“;
- В периода 19 – 22 ноември 2019 г., в изпълнение на договор № РД-13-73 от 01.11.2019 г. между Министерство на здравеопазването и Фонд „Условия на труд (ФУТ)“ беше организирано и проведено обучение на тема „Опасни вещества на работното място – връзка между законодателството по безопасност и здраве при работа и специфичното законодателство в областта на химичните вещества и смеси. Нормативни изисквания за ограничаване експозицията на работещите от химични агенти, канцерогени и мутагени“. В обучението взеха участие 70 представители (65 от РЗИ и 5 от МЗ);
- През месец ноември беше проведено практическо обучение на служители от регионалните здравни инспекции за работа с Портала за нотифициране на козметични продукти на Европейската комисия, във връзка с подготовката и провеждането на проверки на отговорните лица, пускащи на пазара козметични продукти, относно спазване на изискванията на Закона за здравето и Регламент (ЕО) № 1223/2009;
- През м. ноември експерти от дирекцията взеха участие в проведено обучение на тема „Вътрешни правила за достъп и работа с информационната система „БИОЦИДИ“ към Европейската агенция по химикали (ЕCHA) – предизвикателства и проблеми свързани със сигурността“ и работна среща във връзка с предстоящите промени в законодателството в областта на химикалите с представители на системата на здравеопазването от МЗ, НЦОЗА и НЦЗПБ.

Дейности по Национални програми:

Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон, 2018-2022 г.

През 2019 г. беше организирано и проведено проучване на радон в жилищни сгради в област Сливен - във всички населени места - 110 броя. Извършено беше планиране на дейностите свързано с определяне на представителната извадка на броя жилища от 731, които се проучват за обемна активност на радон. От НЦРРЗ е изготвено подробно указание за изпълнение на дейностите от представители на РЗИ Сливен относно коректното провеждане на проучването, като бяха предоставени и съответния брой детектори – 1 474 броя (1 462 броя детектори - (по 2 детектора за 731 жилища), 10 броя дублиращи детектори, 2 броя нулеви детектори).

През месец юни 2019 г. РЗИ Сливен е събрала и предала в Лаборатория Радиационни експертизи и мониторинг на радон (ЛРЕМР), към НЦРРЗ първите 256 бр. детектори, които са приети, обработени химически/ефвани/ и предстои обработка на резултатите.

През първото полугодие на 2019 г. НЦРРЗ организира закупуване на детектори за извършване на проучвания в изпълнение на Националния план. След проведена обществена поръчка през месец юни 2019 г. бяха доставени 5 300 броя детектори, от които RSRS – 3 500 бр., RSFW – 300 бр., RSFV – 1 500 бр.

Във връзка с планирането на дейностите по Националния план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2022 г., служителите от ЛРЕМР изпратиха писмо до всички РЗИ да предоставят информация до 15.08.2019 г. за готовността да се проведе в тяхната област: 1) измервания на обемна активност на радон в жилищни сгради (подробни измервания за картата); 2) измервания на обемната активност на радон в жилищни сгради съобразно заявения интерес от страна на граждани и 3) измервания на обемна активност на радон в сгради с обществен достъп (детски градини и/или училища). До настоящия момент са получени заявки:

- за измерване на жилищни сгради, с цел подробно проучване на областта за изготвяне на радонова карта от област Силистра – броя на жилищата и детекторите предстои да бъде определен в съответствие с Методиката за изготвяне на радонова карта;

- за измервания на обемна активност на радон в сгради с обществен достъп - детски градини от област Ловеч – 55 сгради на детски градини с 212 помещения в областта.

Проведено беше пилотно проучване на училища в област Пловдив, с цел проверка, уточнение на възможностите, проследяване на евентуални трудности и начини по прилагане на Процедура за проучване на сградите с обществен достъп по области в цялата страна, лаборатория РЕМР заедно с колеги от РЗИ Пловдив организираха пилотно проучване на училища. Подготвителните дейности за провеждане на проучването се извършиха от НЦРРЗ и РЗИ Пловдив през 2018 г., като беше изготвен списък на училища на територията на област Пловдив, които ще бъдат обследвани.

Проучването бе проведено в 14 училища, като бяха обследвани 17 сгради на територията на област Пловдив, през периода септември 2018 до април 2019 г. Произволно избраните 14 учебни заведения от област Пловдив са начални училища от тях 9 училища в гр. Пловдив и 5 училища в различни общини в областта. Обемната активност на радон във всички помещения е измерена с помощта на пасивни алфа-трак-детектори на RADOSYS системата. Проучването е проведено с 430 броя детектори, от които 79 броя не са върнати в лабораторията или 18 % са загубите на детектори. За контрол на качеството са осигурени 20 броя детектори за дублиращи измервания и от 2 броя нулеви за оценка на условията за съхранение и транспорт общия брой детектори. Извършени са 331 измервания в класните стаи и офисите на всеки етаж на обследваните 17 сгради на 14 училища, от които 99 са офиси, а 232 са класни стаи, физкултурни салони и други помещения обитавани от децата.

При проведените измервания, бяха установени обемни активности на радон вариращи от 24 до 995 Bq/m³ при референтна стойност за радон 300 Bq/m³. В 9 от обследваните 17 училищни сгради са констатирани помещения със стойности на обемна активност на радон над референтното ниво от 300 Bq/m³ или 53% от сградите се нуждаят от коригиращи мерки за намаляване на нивата на обемна активност на радон и/или допълнителни директни измервания за анализ на вариациите на обемна активност на радон по време на часовете на престой, с цел оценка на облъчването на персонала и децата.

Беше изготвена Процедура за провеждане на проучвания на работни места, във връзка с разширяване на дейността по Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон, като същата предстои да бъде разгледана и приета от НКС през месец септември.

През 2019 г. е организирано и пилотно проучване на работни места в Специализирани болници по рехабилитация, с цел проверка на нейното прилагане.

Поставянето на детекторите във всяко едно подразделение на СБР-НК се извърши от експерти на НЦРРЗ по предварително уточнен график и маршрути. За периода от февруари до юни 2019 г. бяха посетени 12 подразделения на СБР-НК, като за филиала в гр. Поморие – детекторите бяха предоставени на представител на СБР-НК за тяхното поставяне. Служителите на ЛРЕМР поставиха 532 броя детектори за пасивно измерване на обемна активност на радон в 508 броя помещения, а 24 броя от тях са дублиращи детектори. Проведени са 10 броя директни измервания с апарат Alpha GUARD за период от 24 часа в 10 от подразделенията на СБР-НК. Извършено бе пробовземане на 36 броя минерална вода от сондажите, басейните и водните помещения на филиалите на СБР-НК, с цел оценка на допълнителния в сградата източник на радон от минералната вода. Пробите са обработени, предстои анализа на резултатите и тяхното обобщение след събирането на детекторите от филиалите на СБР-НК в края на годината.

В първата половина на 2019 г. бяха организирани и проведени проучвания на концентрацията на радон в сгради, на които са проведени коригиращи мерки за редуциране на концентрацията на радон.

Беше проведено измерване на въздушния обмен в жилищни сгради с високи стойности на обемна активност на радон. Измерванията са проведени по договор с Национален институт за радиационна защита (SURO), Република Чехия за предоставяне на системи за измерване на въздушния обмен в 18 зони на жилищни сгради. Експерти от лаборатория РЕМР заедно с колеги от РЗИ селектираха жилищата с измерена обемна активност на радон. Бяха избрани 8 къщи за обследване, в които бяха измерени 18 зони. Тези жилища се намират в гр. София, гр. Сливен, гр. Твърдица, гр. Пловдив, гр. Банско и село Баня, община Разлог. Служители на ЛРЕМР поставиха и събраха всички трасери и абсорбционни тръби, като същевременно съвместно със собствениците на жилищата попълниха анкетни карти за сградите. По време на проучването на кратността на въздухообмен е извършено измерване на обемната активност на радон във всички помещения на пет къщи. За провеждане на кумулативни измервания е използвана E-PERM® система. Измерванията в къщите се проведеха приблизително за 1 месец през зимния сезон от 15 януари до 15 февруари 2019 г.

Бяха актуализирани информационните материали (брошура и книжка), като са отпечатани 5 000 броя от тях и са предоставени на областните координационни съвети.

Дейности по проекти, финансирани от Европейски структурни и инвестиционни фондове

➤ По Оперативна програма "Околна среда" 2014 – 2020 г.:

Проект № BG16M1OP002-1.011-C0001 „Подобряване мониторинга на качеството на питейните води“ на стойност 10 млн. лева.

В изпълнение на проекта ще се осигури съвременно оборудване за лаборатории от системата на Държавния здравен контрол за провеждане мониторинг на качеството на питейните води.

През отчетния период по проекта са извършени следните дейности:

В изпълнение на дейност 1 „Организация и управление на проекта“ се изпълняват предвидените задължения от страна на ЕУП. Подписано е Допълнително споразумение № 1 с Управляващия орган на Оперативна програма „Околна среда“ 2014 – 2020 г. (УО

на ОПОС), с което се разширяват целите и задачите включени в дейност 2. Изготвено и подадено е искане за удължаване на проекта, което е в процес на разглеждане от страна на УО на ОПОС. През 2019 г. са подадени и успешно верифицирани 3 искания за междинни плащания. Извършена бе проверка от страна на Изпълнителна агенция „Одит на средства от Европейския съюз“, като не бяха констатирани нарушения и не бяха представени препоръки към Министерството на здравеопазването.

В изпълнение на дейност 2 „Осигуряване на необходимото оборудване за обновяване и модернизирание на лаборатории на органи на ДЗК за осигуряване на мониторинг на качеството на питейните води“ са сключени 5 бр. договори с изпълнители за доставка на специализирана лабораторна апаратура. Към 31.12.2019 г., договорите са изпълнени, доставени, монтирани и пуснати в действие са 27 бр. апарати за химичен и радиологичен анализ на питейните води в Националния център по радиология и радиационна защита и 9 Регионални здравни инспекции.

Подписано е Допълнително споразумение № 1 с Управляващия орган на Оперативна програма „Околна среда“ 2014 – 2020 г., с което е допълнително включено за изпълнение по дейност 2 от проекта, както следва:

- Разработване на специализиран лабораторен софтуер за нуждите на структурите от системата на Държавния здравен контрол;
- Закупуване на допълнителни 3 бр. лабораторно оборудване за извършване на химичен анализ на питейните води за нуждите на НЦРРЗ, РЗИ – Варна и Столична РЗИ.

В изпълнение на дейност 3 „Мерки за информация и комуникация“ е сключен договор с избран изпълнител, който да осигурява дейностите по информация и комуникация. Изработени и поставени на територията на Министерството на здравеопазването, НЦРРЗ и 9 бр. РЗИ са 11 бр. билбордове, както и са предоставени 2 бр. рол-банери. Проведена бе встъпителна пресконференция по проекта, с участието на представители на ръководствата на Управляващия орган на Оперативна програма „Околна среда“ 2014 – 2020 г. и на Министерството на здравеопазването, както и директори, представители на структурите от системата на Държавния здравен контрол и журналисти.

Приложение № 6 - Отчет на показателите за изпълнение по бюджетните програми

1600.01.01 Бюджетна програма „Държавен здравен контрол“	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
Показатели за изпълнение			
Разработване на политика за осъществяване на здравен контрол			
1. Изготвени нормативни актове в срок	бр.	5	8
2. Участия в работни групи	бр.	30	39
3. Разработени указания, инструкции, ръководства и др.	бр.	1	9
Осъществяване на контрол върху спазването на здравните изисквания			
1. Проведени експертни съвети по здравно-техническа експертиза към МЗ и РЗИ	бр.	1 000	998
2. Участия в експертни съвети по устройство на територията (ЕСУТ) към други ведомства	бр.	1 800	1 613
3. Участия в експертни екологични съвети (ЕЕС) към МОСВ и РИОСВ	бр.	80	65
4. Участия в експертни съвети към МЗХ и Областните дирекции по земеделие	бр.	180	180
5. Участия в приемателни комисии по ЗУТ за въвеждане в експлоатация	бр.	1 200	1 563
6. Разгледани документации по ЗУТ за устройствени схеми и планове	бр.	9 500	9 619

7. Разгледани инвестиционни проекти по ЗУТ	бр.	9 500	7 762
8. Разгледани документации по ЗОЗЗ	бр.	3 000	3 070
9. Издадени здравни заключения за устройствени схеми и плнове	бр.	2 400	2 364
10. Издадени здравни заключения за инвестиционни проекти	бр.	1 500	1 886
11. Издадени становища относно необходимостта от извършване на Екологична оценка (ЕО) по ЗООС	бр.	400	321
12. Издадени становища относно необходимостта от извършване на ОВОС по ЗООС	бр.	1 400	1 314
13. Издадени становища относно съдържанието и обхвата на ЕО по ЗООС	бр.	100	27
14. Издадени становища относно съдържанието и обхвата на ОВОС по ЗООС	бр.	100	53
15. Издадени становища относно качеството на изготвената ЕО по ЗООС	бр.	80	31
16. Издадени становища относно качеството на изготвен доклад по ОВОС по ЗООС	бр.	100	47
17. Издадени становища за съгласуване на инвестиционен проект	бр.	1 500	2 715
18. Издадени становища за съгласуване на устройствени схеми и планове	бр.	2 000	2 999
19. Издадени становища в хода на процедурите по чл. 99б и чл. 114 от ЗООС	бр.	50	13
20. Издадени становища във връзка с извеждане от експлоатация на обекти работещи с източници на йонизиращи лъчения	бр.	5	0
21. Брой издадени здравни заключения във връзка с издаване на лицензия по чл. 60, ал. 2 от ЗБИЯЕ	бр.	150	38
22. Становище по проект за оразмеряване, изграждане и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди	бр.	90	134
Показатели за проверка на бутилирани води			
1. Извършени проверки в обекти за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води	бр.	260	305
2. Извършени проверки на обекти за търговия с бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води	бр.	6 300	9 360
3. Проверки по сигнали и жалби, включително за наличие на опасни бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води на пазара	бр.	60	96
Показатели за контрол на обекти с обществено предназначение(ООП) и на продукти и стоки със значение за здравето на човека			
1. Проверки на ООП	бр.	144 000	144 615
2. Проверки по сигнали и жалби, включително за наличие на опасни стоки на пазара	бр.	10 000	4 843
Показатели за контрол върху дейността на службите по трудова медицина			
1. Проверки	бр.	600	513
2. Проведени заседания на Комисията за регистрация на служби по трудова медицина	бр.	12	12
3. Издадени Удостоверения за регистрация и промяна на регистрация на служби по трудова медицина	бр.	50	54
Показатели за контрол върху химични вещества и смеси			
1. Проведени заседания на Експертния съвет по биоциди	бр.	24	18
2. Проверки на биоциди	бр.	7 200	3 921
3. Проверки на детергенти	бр.	3 000	3 081
4. Проверки на химични вещества и смеси	бр.	5 400	5 712
Показатели за радиационна защита			
1. Извършени проверки на обекти с източници на йонизиращи лъчения	бр.	3 600	3 364
2. Извършени контролни измервания	бр.	15 000	99 067
3. Оценени дози	бр.	147 000	19 289

4. Установени и коригирани референтни нива	бр.	4	0
5. Анализ на резултатите от извършени прегледи на лица	бр.	12 000	19 979
Регистрационен и разрешителен режим			
1. Регистрирани обекти по Закона за храните за бутилиране на натурални минерални, изворни и трапезни води	бр.	2	7
2. Регистрирани обекти с обществено предназначение по Закон за здравето	бр.	5 000	6 230
3. Регистрирани фирми и юридически лица за извършване на дейност облъчване на храни с йонизиращи лечения	бр.	1	0
4. Регистрирани фирми и юридически лица за извършване на дейност по изпитване на качеството на медицинска и радиологична апаратура	бр.	1	0
5. Издадени удостоверения за регистрация и пререгистрация на служби по трудова медицина	бр.	70	51
6. Издадени разрешения за предоставяне на пазара на биоциди	бр.	260	344
7. Издадени разрешения за облъчване на определен вид храна с йонизиращи лъчения	бр.	1	0
8. Издадени разрешения за разрушаване (демонтаж) на азбест и/или азбестосъдържащи материали от сгради, конструкции, предприятия или кораби	бр.	25	13
9. Издадени разрешения за пренасяне на тленни останки извън страната	бр.	90	96
10. Издадени удостоверения за съответствие на обработката на натурални минерални и изворни води	бр.	1	0
11. Издадени сертификати за минерална вода от конкретен водоизточник	бр.	7	9
12. Издадени балнеологични оценки за минерална вода от конкретен водоизточник	бр.	12	38
13. Издадени здравни сертификати за износ на продукти и стоки със значение за здравето на човека	бр.	25	25
14. Издадени сертификати за внос на бутилирана натурална минерална вода	бр.	1	2
15. Изготвяне на становища за издаване, подновяване и промяна на разрешения за предоставяне на пазара на биоциди	бр.	360	433
16. Изготвяне на оценки за одобряване или подновяване одобрението на активни вещества	бр.	1	0
Лабораторни изследвания по държавен здравен контрол			
<i>Показатели за фактори на жизнената среда</i>			
1. Лабораторни анализи на питейни води	бр.	300 000	307 865
2. Лабораторни анализи на води за къпане	бр.	2 200	2 051
3. Лабораторни анализи на минерални води	бр.	8 000	9 053
4. Лабораторни анализи на води в плувни басейни	бр.	50 000	56 306
6. Измервания и изчисления на шум и вибрации	бр.	9 000	9 100
7. Измервания на електромагнитни полета	бр.	10 000	17 643
8. Измервания на осветеност, микроклимат, прах и др.	бр.	20 000	19 921
<i>Показатели за продукти и стоки със значение за здравето на човека</i>			
1. Лабораторни анализи на козметични продукти	бр.	6 000	15 105
2. Лабораторни анализи на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води	бр.	12 000	16 066
3. Лабораторни анализи на химични вещества и смеси, в.т. и приготвени разтвори за дезинфекция	бр.	3 500	3 857
<i>Показатели за радионуклеиди</i>			
1. Лабораторни анализи	бр.	5 000	4 792
2. Измервания	бр.	5 000	4 269
<i>Показатели за изследвания</i>			
1. Проведени специализирани медицински изследвания и биологична дозиметрия	бр.	100 000	99 384
Мониторингови програми			

1. Изготвени мониторингови програми и планове (нови и актуализирани)	бр.	180	231
Други			
1. Изготвени профили на зоните за къпане (нови и актуализирани) и обобщени анализи за състоянието на зоните за къпане	бр.	30	34
2. Изготвени доклади до Европейската комисия относно качеството на питейните води и водите за къпане и по изпълнение на Единния многогодишен национален контролен план	бр.	2	2
3 Изготвени планове, отчети, доклади, справки, анализи и др., свързани с дейността по държавен здравен контрол	бр.	420	540
4. Участия в заседания на комисии за бедствия на централно и регионално ниво	бр.	50	52
5. Изготвени доклади/справки във връзка с въведени бедствени положения и извънредни ситуации на централно и регионално ниво	бр.	20	299
6. Дежурства в аварийна готовност	бр. работни дни	1 132	1 529
7. Участия в аварийни ситуации на органите на ДЗК	бр.	42	17
8. Проверки за спазване на седмични разписания	бр.	2 800	2 669
9. Проверки за спазване на забраната за тютюнопушене	бр.	100 000	130 362
11. Проверки по храненето на организирани колективи за спазване на здравните изисквания	бр.	5 700	6 825
Оценка на учебната натовареност			
1. Оценени паралелки за установяване седмичната учебна натовареност на учениците	бр.	46 500	61 446
2. Училища, обхванати с оценки	%	100	100
Дейности по национални програми			
<i>Национална програма за намаляване въздействието на радон в сгради върху здравето на българското население</i>			
1. Проведени заседания на координационните съвети (областни и национален)	бр.	29	29
2. Изготвени анализи и отчети за извършените дейности по програмата	бр.	58	60
3. Проведени анкетни проучвания	бр.	700	1 244
4. Поставени детектори за пасивно измерване на радон	бр.	11 200	11 235
5. Отчетени детектори за пасивно измерване на радон	бр.	11 200	5 412
6. Проведени здравно-образователни дейности за повишаване нивото на информираност за въздействието на радон и мерките за неговото редуциране - общо	бр.	50	51
7 Брой лица взели участие в дейностите за повишаване нивото на информираност за въздействието на радон и мерките за неговото редуциране - общо	бр.	800	3 104
- от тях професионално ангажирани лица	бр.	50	991
- от тях заинтересовани лица от населението	бр.	750	2 707
8. Проведени кампании и информационни дни	бр.	50	38
9. Изготвени информационни и методични материали	бр.	25 000	5 420
10. Разпространени информационни материали	бр.	24 000	10 483
11. Участия и публикации в електронни средства за масово осведомяване (радио, телевизия и др.)	бр.	40	63
12. Предоставени обучения на медицински и немедицински специалисти	бр.	90	278
Научна дейност			
Национален център по радиобиология и радиационна защита			
Проучвания за въздействието на йонизиращите лъчения върху здравето на рискови групи и население като цяло	бр.	15	212
Оценка на състоянието на изменения в очната леща на персонал работещ с ИЙЛ	бр. изследвани лица	60	0

Проучване на действието на цитогенетични ефекти при рискови групи и население като цяло	бр. изследвани лица	220	100
Епидемиологично проучване за оценка на риска от облъчване на лица работещи в среда на йонизиращи лъчения и население в специфични райони на България	бр. наблюдавани единици	350	0
Мониторинг, анализ и оценка на обект с исторически източници	бр. измервания	100	2
Проучвания на промени в клетъчния и хуморалния имунитет при професионално облъчване	бр. изследвани лица	50	0
Проучвания за въздействието на йонизиращите лъчения върху възпалителния отговор в лимфоцити на професионално облъчени лица	бр. анализи	1 100	110
Модификация на радиационно-индуциран възпалителен отговор	бр. анализи	1 800	225
Научно-приложна дейност			
Национален център по радиобиология и радиационна защита			
Оценка на риска за пациенти, възрастни и деца при медицинско облъчване с йонизиращо лъчение	бр. дози	4 000	0
Сравнителна оценка на облъчването на професионалисти и идентифициране на практика, които се нуждаят от допълнителен контрол	бр. мониториращи лица	12 000	0
Разработване и въвеждане в практиката на методика за изработване на ДРН в педиатричната практика	бр. проучени апарати	60	0
Проучване на риска от облъчване в различни отрасли	бр. мониториращи лица	12 000	1
Внедряване на автоматизирана система за национални проучвания на дозите на пациенти	бр. дози въведени в системата	24 000	0
Развитие на дозиметричния одит в България	бр.	1	1
Разработване на национална комуникационна стратегия за ограмотяване на населението за „ползата-вредата“ от облъчване с йонизиращи лъчения	подготвени материали	3	0
Оптимизиране на методите за оценка на неопределеността при калибриране на дозиметрични системи	бр. ръководства	2	2

Като цяло в областта на предварителния здравен контрол, включващ участие в експертни съвети към съответното ведомство или към други ведомства по Закона за устройство на територията, Закона за опазване на околната среда и др., включително и разглеждането на документи свързани с оценка на въздействието върху околната среда, екологични оценки, устройствени планове, инвестиционни проекти и др. е трудно за планиране, което се отразява и на постигането на предварително заложените целеви стойности. Като цяло се наблюдават различни тенденции в различните области на страната, които водят до преизпълнение в определени области и неизпълнение в други, но като цяло за страната, показателите не са постигнати, като основните причини за това са следните:

- намаления брой на разглежданите инвестиционни проекти по ЗУТ се дължи на възможността оценката за съответствие на инвестиционните проекти с нормативните изисквания да се извършва по два начина – на Експертен съвет към съответната Общинска администрация или с Доклад от лицензирана надзорна фирма;

- намаленият брой на издадени становища относно необходимостта от извършване на Екологични оценки по Закона за опазване на околната среда и становища относно необходимостта от извършване на Оценки на въздействието върху околната среда се дължи на настъпилите изменения в Закона за устройство на територията, съгласно които

такъв тип оценки подлежат на инвестиционни предложения предвидени изрично в Закона за опазване на околната среда.

През 2019 г. беше организиран и проведен засилен контрол в сътрудничество с Агенция „Митници“ на декларираните за допускане за свободно обращение стоки – козметични продукти, биоциди, бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, изделия и аксесоари, което позволи предприемането на превантивни мерки за недопускане внос от трети страни на продукти и стоки, които не отговарят на нормативните изисквания. Благодарение на недопускането на пазара на несъответстващи продукти, броя на извършените проверки по сигнали и жалби, включително за наличие на опасни стоки на пазара е значително по-нисък от планирания, което като цяло следва да се отчете като положително постигната цел на органите да държавния здравен контрол за недопускане на риск за потребителите вследствие на употребата на несъответстващи продукти и стоки.

Относно изпълнение на показателите за радиационна защита, свързани с извършване на проверки на обекти с източници на йонизиращи лъчения извършени контролни измервания, оценени дози, както и целевите показатели за изпълнение в областта на научната и научно-приложната дейност не са постигнати, предвид създалата се от години ситуация на постоянен дефицит (както финансов така и в човешки потенциал). Поради това се наложи да бъдат потърсени решения в организационната структура и наличните ресурси, чрез взаимно подпомагане при осъществяване на функциите и споделяне на материалните активи и специалисти, чрез промяна в Правилника за устройството и дейността на Националния център по радиобиология и радиационна защита.

Въпреки полаганите усилия от страна на Националния център по радиобиология и радиационна защита да използва всяка предоставена възможност за кандидатстване по международни и национални проекти, за да се осигури необходимото финансиране за осъществяването на основната дейност, постигането на заложените целеви показатели е продължава да е предизвикателство, което ще наложи тяхното редуциране в следващите години.

Към настоящият момент са идентифицирани и дейности, свързани с липсата на капиталови разходи за закупуване на оборудване, както и за поддържането на наличното такова, поради което наличната в момента система с TLD-дозиметри, вероятно ще трябва да бъде преустановена. Това ще засегне предлагането на тази услуга за лечебните заведения, поради спирането на производството на филми за използваните към момента филмови дозиметри.

Не е достигнато изпълнението на целевите показатели в рамките на Националната програма за намаляване въздействието на радон в сгради върху здравето на българското население, като основната причина е недостатъчното финансиране, необходимо за закупуване на детектори, необходими за провеждането на измерванията. Предвид факта, че националната програма, предвижда включването на нови дейности, като провеждане на проучване на работни места, лечебни заведения и др. съществува реална опасност, това неизпълнение да бъде постоянно и в следващите години, което няма да позволи да бъде постигната целта на планираните национални проучвания.

По отношение на целевите показатели за изпълнение, отнасящи се до регистрационните и разрешителни режими, следва да бъде обърнато внимание, че предоставянето на съответната административна услуга е изцяло обвързана с

потребността на ползвателя и администрацията не може да окаже влияние върху конкретното изпълнение. Въпреки това, както и предвид липсата на конкретно предоставяни услуги в продължение на години по определени административни дейности, не е предпоставка за тяхното отпадане.

Относно изпълнението на целевите показатели, свързани с проведените измервания и изчисления на факторите на жизнената среда обръщаме внимание на следното:

Извършването на по-голям брой лабораторни анализи на питейни води се дължи на възникналите ситуации с качеството на водата в редица региони на страната, като Перник, Хасково и др., които са изисквали учестен мониторинг и увеличаване броя на проведените анализи на питейни води.

Неизпълнението по показател лабораторни анализи на водите за къпане се дължи на подобреното качество на водите за къпане през сезон 2019 г., което е позволило леко редуциране на броя проби взети от някои зони за къпане.

Предвид ръста на предоставените туристически услуги и увеличения брой на туристическите обекти вкл. и такива с разкрити към тях плувни басейни е наложило извършването на по-голям брой анализи на води в плувни басейни от предвиденото с цел осъществяване на контрол на качеството на водата и в новооткритите плувни басейни.

Извършването на тематична проверка и насочен здравен контрол по отношение пусканите на пазара бутилирани води, вкл. и такива от внос са причина за по-високия брой на извършените анализи по този показател.

Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение:

Министерство на здравеопазването, дирекция "Здравен контрол", второстепенни разпоредители с бюджет - РЗИ, НЦРРЗ, НЦЗПБ и НЦОЗА.

Външни фактори, които са оказали въздействие върху постигането на целите на програмата

Основните външни фактори, които създават риск за неизпълнение на целите на програмата в необходимия обем и с необходимото качество, поради намаляване на планираните прогнозни целеви стойности на показателите са:

- Определянето на разходен таван, без отчитане и приоритизиране на дейностите, които следва да се изпълняват по държавен здравен контрол;
- Промени в законодателството;
- Нови Регламенти на Общността или изменение и допълнение на действащото по отношение на прилагането на нормативните актове водещи до необходимостта от изпълнение на нови дейности, нови задължения и съответно до допълнителни разходи;
- Недостатъчни финансови ресурси необходими, както за развитието на материалната база и лабораторното оборудване, така и за развитието на човешкия потенциал, работещ в системата води до невъзможност за предоставяне на данни в областта на мониторинга на факторите на жизнената среда, съгласно изискванията на европейското законодателство;
- Увеличаване броя на обектите на общия фон на постоянно намаляване числеността на оперативните служители;

- Увеличаване броя на опасните продукти и стоки и необходимостта от повишаване вискателността на контрола на пазара, както и увеличаване броя на лабораторните анализи, вкл. и скъпоструващи такива;
- Намаляване на числеността на персонала, работещ като държавни здравни инспектори. Отлив на висококвалифицирани служители и липса на привлекателни условия за привличане на млади кадри;
- Възникване на бедствия и аварии със засягане на жилищни зони и обекти, подлежащи на здравна защита и липсата на финансова обезпеченост на системите за проследяване и мониторинг на влошените фактори на жизнената среда в резултат на създадалата се извънредна ситуация;
- Липсата на финансов ресурс за обезпечаване на мерките заложи в Националната здравна стратегия 2015-2020 г. и Плана за действие към нея поражда съществен риск да не се изпълни дори основния пакет от дейности;
- Липса на научно и методическо осигуряване на работата по държавния здравен контрол от националните центрове по проблемите на общественото здраве, по въпроси иновативни и на европейско ниво, както и липсата на информация, може да доведе до затруднения при взимането на информирани решения, неадекватна оценка на здравния риск и неправилно планиране и приоритизиране на мерките, несъвършенства в нормативната уредба.

Настъпването на описаните външни фактори в бъдеще ще застраши изпълнението на някои от задълженията на Република България по прилагане изискванията на Европейското законодателство и ще изправи България пред опасността от налагане на санкции.

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	1600.01.01 Бюджетна програма "Държавен здравен контрол" (в лева)	Закон 2019 г.	Уточнен план 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
I.	Общо ведомствени разходи:	17 621 100	17 494 342	17 558 412
	Персонал	14 090 000	13 715 935	13 719 850
	Издръжка	3 531 100	3 615 013	3 675 242
	Капиталови разходи			163 320
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	17 621 100	17 494 342	17 486 266
	Персонал	14 090 000	13 715 935	13 715 843
	Издръжка	3 531 100	3 615 013	3 607 103
	Капиталови разходи		163 394	163 320
2	Ведомствени разходи на други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	72 146
	Персонал			4 007
	Издръжка			68 139
	Капиталови разходи			
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	106 000	101 000	100 992
	Издръжка	100 000	95 000	94 992
	в т.ч.			

	- разходи за изпълнение на национални програми	100 000	95 000	94 992
	Стипендии	6 000	6 000	6 000
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	1.....			0
	2.....			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	106 000	101 000	100 992
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	17 727 100	17 595 342	17 587 258
	Общо разходи (I.+II.+III.):	17 727 100	17 595 342	17 659 404
	Численост на щатния персонал	1 056	1 056	941

Отговорност за изпълнението на програмата

Опазването на здравето на гражданите е национален приоритет и се гарантира от държавата. Съгласно Закона за здравето държавната здравна политика се ръководи и осъществява от Министерския съвет.

Министърът на здравеопазването ръководи националната система за здравеопазване и осъществява контрол върху дейностите по опазване здравето на гражданите и държавен здравен контрол.

Държавната здравна политика на територията на областта се осъществява и организира от Регионални здравни инспекции. Регионалните здравни инспекции осъществяват на територията на съответната област дейностите по държавен здравен контрол, мониторинг на факторите на жизнената среда и на дейностите със значение за здравето на населението, лабораторни анализи и изпитвания, разработване и изпълнение на регионални здравни програми и проекти, координация и изпълнение на национални и международни здравни програми и проекти, методическа, консултативна и експертна помощ, следдипломно практическо обучение в областта на опазване на общественото здраве, проверки по сигнали на граждани, свързани с опазването на общественото здраве, планиране и организиране на здравните дейности при бедствия и аварии на територията на съответната област.

Отговорност за изпълнението на програмата имат Министерски съвет, министърът на здравеопазването, ресорния заместник-министър на здравеопазването, главния държавен здравен инспектор на Република България, дирекция „Здравен контрол“, РЗИ и НЦРРЗ.

1600.01.02 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПРОМОЦИЯ И ПРЕВЕНЦИЯ НА НЕЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ”

Цел на бюджетната програма: Подобряване здравето на населението и повишаване качеството на живот чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболяемостта и последствията за здравето от основните хронични незаразни болести, свързани с рисковите фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословен модел на хранене и ниска физическа активност.

Оперативните цели на програмата през 2019 г. върху които е била фокусирана дейността са следните:

➤ Подобряване информираността на населението за основните рискови фактори, които имат отношение към сърдечно-съдовите заболявания (ССЗ), онкологичните заболявания, диабета, хронични белодробни болести (ХББ) и др.;

➤ Повишаване компетентността на медицинските и немедицински специалисти и изграждане на капацитет и умения за консултиране и подкрепа с цел превенция на основните хронични незаразни болести (ХНБ): ССЗ, онкологични, ХББ, диабет;

➤ Подобряване на оралното здраве на децата и намаляване на интензитета на зъбния кариес.

Дейности по Национални програми:

Национална програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0 до 18 годишна възраст в Република България 2015-2020 г.:

➤ Изготвена е План сметка за 2019 г. за финансовото обезпечаване на разходите за извършване на дейности по Националната програма;

➤ Изготвени са технически условия и изисквания за изпълнение на три обществени поръчки за реализиране на дейностите по Програмата;

➤ Предстои обявяване на трите обществени поръчки по реда на ЗОП с предмет: „Избор на изпълнител за организиране, обучение и реализиране поставянето на силанти на първите постоянни молари на деца от 5 до 8 г. по Националната програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0 до 18 годишна възраст в Р България, 2015-2020 г.”.

„Избор на изпълнител за организиране и провеждане на мероприятия и дейности за повишаване информираността на определени целеви групи от населението за профилактика на оралните заболявания по Националната програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0-18 годишна възраст в Република България”, включваща две обособени позиции:

- Обособена позиция № 1 – Организиране и провеждане на годишен форум, насочен към профилактика и лечение на оралните заболявания и популяризиране на Националната програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0-18 годишна възраст в Република България;

- Обособена позиция № 2 – Организиране и провеждане на семинари по профилактика на оралните заболявания с медицинските специалисти от детските градини и училищата, учители, възпитатели и други специалисти, участващи в отглеждането, възпитанието и обучението на децата, както и с административните ръководители в дадената административна област;

Сключени са договори с изпълнител „Профилактика в денталната медицина“ ООД относно ОП поставянето на силанти на първите постоянни молари на деца от 5 до 8 г. и Български зъболекарски съюз за ОП за повишаване информираността на определени целеви групи от населението за профилактика на оралните заболявания.

По отношение на поставянето на силанти е извършено обучение на лицата, избрани да извършват силанизиране, на три места в България – на 04.10.2019 г. във Факултета по дентална медицина към МУ-София от националния консултант по детска дентална медицина, на 05.10.2019 г. в Свободен Университет-Варна от националния консултант по детска дентална медицина и на 07.10.2019 г. във Факултета по дентална медицина към МУ-Пловдив от националния координатор на НППОЗД. Програмата за обучение на

изпълнителите е разработена в съответствие с Методиката за силанизиране, включена в учебните материали на Катедрата по детска дентална медицина на ФДМ-София. За всеки лекар по дентална медицина, преминал обучението, е попълнен присъствен лист с неговия подпис. Във всеки регион в страната са проведени срещи-беседи между лекарите по дентална медицина, извършващи силанизирането и родителите и децата, на които ще се извършва силанизирането. На срещите са разяснени процедурата по силанизиране, нейното значение за профилактиката на зъбния кариес, както и правилното поддържане на устната хигиена на децата с цел профилактика. Силанизирани са 55 015 зъба на 15 258 деца от 408 лекари по дентална медицина. За всяко силанизирано дете е попълнена декларация от родител за информирано съгласие за извършване на силанизирането и амбулаторен лист по образец на Възложителя. Изпълнителят е извършил контрол на 2% от децата, на които е извършено силанизиране, подбрани на случаен принцип.

По отношение на дейностите за повишаване информираността е проведен годишен форум, насочен към профилактика и лечение на оралните заболявания и популяризиране на Националната програма за профилактика на оралните заболявания при деца. Изготвен е списък на лекторите на форума, лекари по дентална медицина, членове на Български зъболекарски съюз, както и Програма за провеждане на Форума. До всички участници във форума са изготвени и изпратени покани за участие. Представен е и списък на участниците във форума, презентации, изнесени на форума, съгласно програмата, снимки и ксерокопия на статии от вестници и електронни издания.

Проведени са и семинари по профилактика на оралните заболявания с медицинските специалисти от детските градини и училищата, учители, възпитатели и други специалисти, участващи в отглеждането, възпитанието и обучението на децата. Изготвен е списък на лекторите на семинарите, регионални координатори на НППОЗД, лекари по дентална медицина, членове на Български зъболекарски съюз, както и Програма за провеждане на семинарите, с посочени теми, дата, час и място на провеждане и продължителност. Изготвени са покани и са изпратени към участниците в семинарите. Изготвен е и Списък на участниците във всеки от семинарите, удостоверяващ присъствие на различни целеви групи. Представени са презентации, изнесени на семинарите, съгласно програмата и снимков материал от проведени семинари в 28-те области на страната.

Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020 г. (НППХНБ), приета с Решение № 538 от 12.09.2013 г. от МС

Изпълнението на дейностите по скрининга на три вида онкологични заболявания (рак на млечната жлеза, рак на шийката на матката и рак на дебелото черво) през 2019 г. са проведени в областите Пловдив и Плевен, което включва и *обучителни дейности*, и *информационни кампании*, проведени от изпълнителите, насочени както към обществеността, така и към медицинските специалисти. Резултатите от проведения скрининг е както следва:

- На профилактични прегледи за онкологични заболявания са преминали 3 900 лица, от които с изследвания – 3 878 лица (3 559 жени за РМШ, РМЖ, РДПЧ и 341 мъже за РДПЧ).
- Възрастта на участвалите в скрининга варира от 18 до 86 години, в зависимост от оценката на специалистите и необходимостта за провеждането им.

- За фамилна обремененост за РМШ съобщават – 355 лица (27.3%), за РМЖ – 657 лица (50.5%) и за РДПЧ – 288 лица (22.2%).

- От извършените 1 281 прегледи с мамографии, 549 показват промени в структурата на млечните жлези и са насочени за допълнителни изследвания, консултации и лечение.

- От извършените 1 297 прегледи с цитонамазка, 1 288 са с отрицателни резултати и 9 (0.7%) с изменения, включително възпалителни, дегенеративни изменения, дисплазии и др. Насочени за допълнителни прегледи, изследвания и лечение на 44 лица.

- От извършените 1 300 прегледи с тестове за окултни кръвоизливи са позитивирали 51 (4%) теста. Насочени за допълнителни изследвания са 51 лица.

От извършените 3 900 профилактични прегледа за онкологични заболявания – за допълнителни изследвания и консултации са насочени общо 344 лица (8.8%).

През 2019 г. Министерство на здравеопазването организира и финансира *Кампания за безплатни скринингови прегледи на активни и пасивни пушачи*, в три области на страната Благоевград, Враца и София. Кампанията е иницирана от сдружение „Национална асоциация за профилактика на белодробните болести“ и се извърши с подкрепата на Столична община. Резултатите от проведените прегледи са следните:

- Кампанията за безплатни скринингови прегледи на активни и пасивни пушачи обхваща с прегледи 815 лица, в 7 населени места от три административни области, 2 села и 5 града, в 19 дати за периода м.юни - м.декември 2019 г.

- При обявяването на кампанията са записани за скрининг доброволно 618 лица и допълнително прегледани, незаписани – 293. От прегледаните превес имат жените – 521 (64%), спрямо мъжете – 294 (36%). Прегледани са 524 пушачи (64.3%) и 215 пасивни и бивши пушачи (26.4%).

- Като резултат от прегледите и флуорографските изследвания при 243 души (~30%) е установена ХОББ, недиагностицирана до момента. При 57 души (7%) са намерени флуорографски изменения на белите дробове, които налагат извършването на компютърна томография за окончателна диагноза. Със съмнение за астма са 16 човека (2%), за специфичен процес – туберкулоза – общо 8 човека (1%), като на 6 от тях са открити калцификати от преживян процес, 5 случая на пневмония и по 1 случай с азбестоза, остър бронхит и сърдечносъдова болест.

- Всички случаи със съмнение за болестни изменения на белите дробове при проведения скрининг са насочени към кабинети по белодробни болести за провеждане на допълнителни изследвания и лечение.

Във връзка с управлението и координирането на дейностите по програмата, през отчетния период са проведени:

- Две работни срещи с представители на МЗ и НЦОЗА;

Участие в делегацията на страната в следните инициативи:

- Мултисекторен суб-регионален семинар относно незаконната търговия с тютюневи изделия, в периода 9-10 декември 2019 г., в гр. Рига, Латвия. Семинарът е предназначен за ДЧ на ЕС, които са страни по РККТ на СЗО с цел провокиране на Протокола за премахване на незаконната търговия с тютюневи изделия към РК;

- Международен семинар на тема „Ограничаване на тютюнопушенето“, в гр. София, организиран от Регионалния офис на СЗО в България;

През 2019 г. за първи път в националното законодателство, чрез изменение в Закона за здравето (бр. ДВ 58 от 23 юли 2019 г.) е въведена отговорност на управителят на обект, който е допуснал пушене на тютюневи изделия и наргиле в закрито обществено място, да бъде санкциониран, за това, че не е създал необходимите условия и организация, чрез които в обекта да не се допуска пушене и да не се нарушава въведената забрана. Разпоредбата в чл. 218 от ЗЗ се отнася за случаите, в които се констатира пушене в обект, стопанисван от едноличен търговец, съответно от юридическо лице. Целта е ясно да се дефинира вината на едноличния търговец, съответно на юридическото лице. Разписва се състав за допустителство, така, че да може управителят на обект, който е допуснал пушене на тютюневи изделия и изделия за водна лула, несъдържащи тютюн, в закрито обществено място, да бъде санкциониран, за това, че не е създал необходимите условия и организация, чрез които в обекта да не се допуска пушене и да не се нарушава въведената забрана.

Национална работна среща в Националния център по обществено здраве и анализи, във връзка с изпълнението на дейностите по програмата. Срещата е организирана от Министерство на здравеопазването съвместно с НЦОЗА. На нея присъстваха националните и регионалните координатори на програмата, експерти от МЗ и НЦОЗА. На срещата са представени и дискутирани: отчет на извършените през годината дейности, насочени към превенцията на четирите основни поведенчески фактора на риска за здравето, а също и за ранна диагностика на водещите ХНБ; добри практики, реализирани на регионално ниво, проблеми, свързани с развитието на програмата и възможностите за тяхното преодоляване.

През отчетния период дейността извършена от РЗИ по Програмата е обобщена в следните резултати:

Общо за периода, по фактор «Тютюнопушене» са организирани и проведени 65 кампании с 55 масови прояви и 57 мероприятия за отбелязване на световни, международни и тематични дни и празници. Излъчени са: 38 ТВ предавания, 52 радиопредавания, 23 аудио и видеоклипа, 272 видеопоказа, 46 други медийни изяви; публикувани са 143 материала в местни и централни ежедневници, 224 в интернет; организирани са 3 пресконференции; изнесени са 702 лекции и беседи (със 17 476 участници); проведени са 3 курса (с 83 участника), 33 семинара (с 866 участници), 53 тренинга (с 1 127 участници), 178 дискусии (с 3 483 участници), 994 индивидуални обучения и консултации. Проведено е 1 проучване с 230 участници. Разработени и отпечатани са 8 здравнообразователни материала, с тираж 3 179.

Общо за периода, по фактор «Алкохол» са организирани и проведени 26 кампании, тематичните дни са отбелязани с 18 събития и 30 масови прояви. Излъчени са: 13 ТВ предавания, 11 радиопредавания, 217 аудио и видеоклипа, видеопокази; публикувани са 45 материала в местни и централни ежедневници, 148 в интернет; изнесени са 546 лекции и беседи (с 13 301 участници); проведени са 3 курса (с 99 участници) и 21 семинара (с 541 участници); 45 тренинга (с 1 308 участници); 129 дискусии (с 2 897 участници); 175 индивидуални обучения и консултации. Разработени и отпечатани са 5 здравнообразователни материала, с тираж 1 970 бр.

Общо за периода, по фактор «Нездравословно хранене» са организирани и проведени 49 кампании, отбелязани с 25 масови прояви и 47 тематични дни са световни и европейски здравни празници. Излъчени са: 56 ТВ предавания, 71 радиопредавания, 607 аудио и видеоклипа, видеопокази; публикувани са 131 материала в местни и централни

ежедневници, 220 – в интернет; изнесени са 939 лекции и беседи (с 21 950 участници); проведени са 6 обучителни курса (с 89 участници), 36 семинара (с 1 092 участници), 19 тренинга (с 519 участници), 141 дискусии (с 3 205 участници), 89 индивидуални обучения и консултации. Проведени са 14 проучвания с 1 800 участници. Разработени и отпечатани са 24 здравно-образователни материала, с тираж 35 135 бр.

Общо за периода, по фактор «Ниска физическа активност» са организирани и проведени 62 кампании, отбелязани са с 49 масови прояви и 43 мероприятия световни и европейски дни, и празници. Излъчени са: 34 ТВ предавания, 35 радиопредавания, 203 аудио и видеоклипа, видеопокази; публикувани са 68 материала в местни и централни ежедневници, 178 в интернет; организирани са 4 пресконференции; изнесени са 574 лекции и беседи (с 14 449 участници); проведени са 8 тренинга (със 198 участници), 90 дискусии (с 1 891 участници); 17 индивидуални обучения и консултации. Проведени са 4 проучвания с 852 участници. Разработени и отпечатани са 6 здравнообразователни материала, с тираж 938 бр.

През отчетния период продължава дейността на конкурса «Посланици на здравето», който се реализира в рамките на програмата. Инициативата е организирана за единадесета поредна година от Министерството на здравеопазването, с партньорството на Министерството на образованието и науката, Министерството на младежта и спорта, Министерството на културата, Министерство на околната среда и водите, както и със съдействието на Представителството на Европейската комисия в България.

В тазгодишното издание на конкурса са участвали рекорден брой ученици - над 1 989 от I до XII клас от цялата страна, заедно с техните учители и родители. Проведени са 2 332 дебата и дискусии, 2 788 спортни прояви и 1 706 туристически похода. Почистени са над 3 226 замърсени района в цялата страна и са разработени 85 интернет сайта и електронни книги за здравословен начин на живот. От всички 62 ученически проекта са отличени 46 проекта.

В страната функционират 28 *Консултативни кабинети за отказване от тютюнопушене (ККОТ)* към Регионалните здравни инспекции. През 2019 г. в ККОТ са проведени индивидуални и групови консултации с цел мотивиране за отказ от тютюнопушене на общо 5 235 брой лица. Извършва се изследване на въглероден окис в издишан въздух с апарат „Smoker lyser“ и определяне на карбоксихемоглобин в кръвта за нивото на тези показатели при пушачи; По методика на процедурата изследваните лица се проучват за степен на никотинова зависимост с тест на Фагерстрьом.

Дейност извършена от НЦОЗА:

- Разработване на методични указания и ръководства - 11 бр.;
- Реализиране на дейности по международни програми и проекти - 24 бр.;
- Оценка на риска от влиянието на факторите на жизнената среда и начина на живот сред различни групи от населението;
- Мониторинг и лабораторни изследвания;
- Научна дейност: Участие в написването на учебници/монографии“ и списания;
- Разработване на научно-приложни задачи - 21 бр.;
- Внедряване на разработки в РЗИ - 5 бр.

Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г., приоритет «Здравеопазване»

Дейности, извършени за 2019 г. с мобилните медицински кабинети са общо 14 368 прегледа:

- 1361 флуорографски прегледа извършени на територията на област Монтана и Сливен.

Открити са отклонения в белодробния статус, изискващи допълнително уточняване.

- 2 261 гинекологични прегледа извършени на територията на област Варна, Силистра, Сливен и Шумен. Средната възраст на изследваните е 40-50 години. Направените са акушеро-гинекологични прегледи и изследвания (цитонамазка, биопсия, хистология). Всички лица, при които са констатирани заболявания, са насочени към специалисти за последващо лечение.

- 2186 педиатрични прегледи извършени на територията на област Сливен и Търговище;

- с кабинетите обща практика са прегледани 890 деца, от тях 543 имунизирани/реимунизирани в областите Плевен, Сливен, Пазарджик и Враца;

- 1008 мамографски прегледи извършени на територията на област Кюстендил и Бургас. Диагностицирани са лица с фиброкистозна мастопатия, микрокалцификати, патологични състояния, които са извикани с писма за допълнително доуточняване.

- 1772 ехографски прегледи извършени на територията на област Стара Загора, Ямбол и Софийска област. Основно са диагностицирани бъбречни заболявания, заболявания на храносмилателния тракт, заболявания на пикочо - половата система. Пациентите, на които са открити отклонения от нормата са насочени към личен лекар за консултация със специалист или извършване на периодичен ултразвуков контрол.;

- 5780 лабораторни изследвания проведени на територията на област Добрич, Разград и Стара Загора. Клиничното изследване на едно лице включва пакет от следните показатели: кръвна картина с поне 8 (осем) показателя: хемоглобин, хематокрит, еритроцити, левкоцити, тромбоцити, MCV, MCH, MCHC; кръвна захар, холестерол.

През 2019 г. Здравните медиатори вече са 245 във всички 28 области на страната. Очаква се през 2020 г. броя им да нарастне до 260 в 137 общини във всички 28 области на страната. Основни постижения и резултати за 2019 г.: Основни постижения и резултати през отчетния период: Проведени здравно-образователни дейности (беседи, курсове, семинари, обучения и др.) – 5 575 бр.; кампании и тематични дни на здравето – 4 750 бр.; прессъобщения и участия в средства за масово осведомяване (радио, телевизия и др.) – 1960 бр.; проведени обучения на медицински и немедицински специалисти – 3 450 бр. Също така кампания по хигиена в която участват 64 общини и 95 здравни медиатори. Тези резултати показват, че кампаниите се приемат положително от всички, защото здравните медиатори са хора от общността и работят ежедневно на терен с лица с най-висока степен на здравна уязвимост.

През отчетния период Министерство на здравеопазването въведе в националното законодателство нормативна регулация за статута на здравния медиатор, чрез изменение в Закона за здравето, като основна цел предприемане на нормативни мерки за лица с най-висока степен на здравна уязвимост. В момента се изработва Наредба за медиаторите, чрез която се регламентира дейността на здравния медиатор, като така ще бъдат създадени законови възможности за осъществяване на ефективна превенция и повишаване на достъпа до профилактика на лица с най-висока степен на здравна уязвимост – неграмотни; бездомни; хора от малцинствените групи,

изпаднали в социална изолация. С приемането на Наредбата ще се гарантира по-високо качество и ефективност при работата на терен с лица с най-висока степен на здравна уязвимост и с институциите (болници, ОПЛ и др.).

През отчетния период са организирани следните инициативи:

- Среща-дискусия на тема: „Обмен на опит и добри практики за регламентиране дейността на здравните медиатори“ с представители от МТСП, МФ, ОПЛ, РЗИ, общини и НПО; Участие в делегацията от страна на МЗ в международен семинар на тема „Ограничаване на тютюнопушенето“, в гр. София, организиран от Регионалния офис на СЗО в България;

- Среща-дискусия на тема: „Инициатива за здраве и ваксинапрофилактика“ в Народното събрание.

Приложение № 6 - Отчет на показателите за изпълнение по бюджетни програми

1600.01.02 Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести“	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
Показатели за изпълнение			
Национални програми по профилактика на незаразните заболявания			
<i>Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести</i>			
1. Провеждане заседания на програмните съвети (областни и национален)	Бр.	4	26
2. Изготвяне на анализи и отчети за извършените дейности по програмата	Бр.	2	93
3. Провеждане здравно-образователни дейности (беседи, курсове, семинари, обучения и др.) - общо	Бр.	500	7 996
4. Брой лица взели участие в дейностите за повишаване нивото на информираност за употребата на тютюневи изделия и пасивно пушене - общо	Бр.	200	46 545
5. Брой лица взели участие в дейностите за повишаване нивото на информираност за злоупотребата с алкохол - общо	Бр.	200	32 559
6. Брой лица взели участие в дейностите за повишаване нивото на информираност за храните и храненето, здравословното хранене, рискове за здравето при нездравословен модел на хранене, диетично хранене във всички възрастови групи - общо	Бр.	200	50 040
7. Брой лица взели участие в дейностите за повишаване нивото на информираност за вредите за здравето от ниската физическа активност във всички възрастови групи - общо	Бр.	200	31 500
8. Провеждане на скринингови изследвания на онкологични заболявания, от тях	Бр.	6 000	3 902
- за злокачествени новообразувания на млечната жлеза	Бр.	2 000	1 302
- за злокачествени новообразувания на шийката на матката	Бр.	2 000	1 300
- за злокачествени новообразувания на ректосигмондалната област	Бр.	2 000	3 300
Провеждане на кампании и информационни дни	Бр.	60	280
<i>Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г. приоритет „Здравеопазване“</i>			
1. Провеждане здравно-образователни дейности (беседи, курсове, семинари, обучения и др.) – за повишаване нивото на информираност на подрастващи и млади хора и техните родители относно начините за предпазване от нежелана и ранна бременност, за опасностите от ранна бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране	Бр.	400	5 575

2. Провеждане профилактични дейности сред ромското население (провеждане на профилактични прегледи: ехографски, флуорографски, мамографски, педиатрични, гинекологични и лабораторни изследвания)	Бр.	2 500	14 368
3. Извършване на ремонтни и сервизни дейности на 21 мобилни медицински кабинети извършващи профилактични прегледи на лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства (закупуване на годишни винетки, калибриране на апаратурата и др.)	Бр.	35	45
Провеждане на кампании и информационни дни	Бр.	30	4 750
Участия в електронни средства за масово осведомяване (радио, телевизия и др.)	Бр.	30	1 960
Провеждане на обучения на медицински и немедицински специалисти	Бр.	2	3 450
Научна дейност			
<i>Национален център по общественото здраве и анализи</i>			
Проучвания за влиянието на факторите на жизнената среда, вкл. работната среда сред различни групи от населението	Бр.	200	11
Проучвания за влиянието на начина на живот, знания и нагласи сред различни групи от населението	Бр.	350	17
Проучвания на факторите на стреса и влиянието им върху здравето	Бр.	1	2
Проучвания за психосоциалните фактори на труда, организационния климат, тревожност, депресия и социално значими заболявания	Бр.	1	2
Анализ на здравно демографското състояние на населението	Бр.	1	6
Научно-приложна дейност			
<i>Национален център по общественото здраве и анализи</i>			
Изготвени доклади, анализи, оценки за влиянието на факторите на жизнената среда, вкл. работната среда и за знанията, нагласите и практиките сред различни групи от населението	Бр.	18	38
Анализ от въвеждането на оценка на здравните технологии върху бюджетното въздействие	Бр.	1	0
Проучване на въздействието на кейс-микс подхода и остойността на дейностите в болничната помощ	Бр.	1	1
Анализ на влиянието на макроикономическите фактори върху здравето на населението	Бр.	1	0
Разработване на алгоритъм за български относителни тегла за диагнози с цел въвеждане на кейс-микс подхода при финансирането на лечебните заведения	Бр.	1	1
Анализ на освидетелстваните и преосвидетелстваните лица на възраст над 16 години с трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане в динамика	Бр.	1	1
Анализ на дейностите на ТЕЛК	Бр.	1	1
Анализ на онкологичната помощ в специализираните онкологични лечебни заведения и структури в динамика	Бр.	1	1
Анализ на човешкия ресурс в системата на здравеопазването	Бр.	1	1
Анализ на икономическата информация за лечебните заведения в динамика	Бр.	1	1
Икономически анализ на отделенията в многопрофилните болници за активно лечение в динамика	Бр.	1	0
Здравно демографско състояние на населението в динамика	Бр.	1	1

Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение.

Информацията е налична в дирекция „Здравен контрол“, дирекция „Промоция на здраве, профилактика на болести и зависимости“, Регионалните здравни инспекции и Националния център по общественото здраве и анализи.

Отчета на показателите за изпълнение на програмата са формирани на базата на отчетените показатели от дирекция „Здравен контрол“, дирекция „Промоция на здраве, профилактика на болести и зависимости“, Регионалните здравни инспекции, Националния център по общественото здраве и анализи.

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	1600.01.02 Бюджетна програма "Промоция и превенция на незаразните болести" (в лева)	Закон 2019 г.	Уточнен план 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
I.	Общо ведомствени разходи:	7 048 100	7 526 916	7 633 656
	Персонал	5 446 500	5 825 655	5 929 556
	Издръжка	1 601 600	1 699 754	1 702 593
	Капиталови разходи			
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	7 048 100	7 526 916	7 505 726
	Персонал	5 446 500	5 825 655	5 821 654
	Издръжка	1 601 600	1 699 754	1 682 565
	Капиталови разходи		1 507	1 507
2	Ведомствени разходи на други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	127 930
	Персонал			107 902
	Издръжка			20 028
	Капиталови разходи			
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	1 890 700	2 038 000	1 861 049
	Издръжка	1 850 000	1 997 300	1 822 371
	в т.ч.			
	- разходи за изпълнение на национални програми	1 850 000	1 997 300	1 822 371
	Стипендии	20 400	24 300	22 278
	Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности	20 300	16 400	16 400
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	I.....			0
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	1 890 700	2 038 000	1 861 049
	Общо разходи по бюджета (I.I+II.):	8 938 800	9 564 916	9 366 775
	Общо разходи (I.+II.+III.):	8 938 800	9 564 916	9 494 705
	Численост на щатния персонал	383	383	337

Отговорност за изпълнението на програмата

Опазването на здравето на гражданите е национален приоритет и се гарантира от държавата, чрез прилагане на услуги по промоция на здраве.

За изпълнението на програмата отговарят Министерски съвет, министъра на здравеопазването, ресорния заместник-министър на здравеопазването, главния държавен здравен инспектор на Република България, директора на дирекция „Здравен контрол“, директора на дирекция „Промоция на здраве, профилактика на болести и зависимости“, директорите на РЗИ и директора на НЦОЗА.

<p>1600.01.03 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПРОФИЛАКТИКА И НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ“</p>

Цел на бюджетната програма: Ограничаване възникването и разпространението на заразни болести, поддържане на сигурна система за своевременно разпознаване и съобщаване на случаите на заразни болести, осигуряване на качествена диагностика на заразните болести, опазване на страната от внос и разпространение на инфекции с висок епидемичен риск

През отчетния период не са установявани сериозни и непосредствени опасности, свързани с риска за здравето на населението, което е постигнато благодарение на своевременното прилагане на профилактични и незабавни противоепидемични мерки.

Оперативните цели на програмата през 2019 г. върху които е била фокусирана дейността са:

- Разработване на нормативна уредба;
- Контрол на имунизационния обхват със задължителни и целеви имунизации и предприемане на мерки за неговото повишаване;
- Дейности свързани с организиране и провеждане на незабавни профилактични и противоепидемични мерки при възникване на епидемична ситуация;
- Дейности свързани с недопускане внос и разпространение на инфекции с висок епидемичен риск, както и от възникване и разпространение на взривове и епидемии от други заразни болести;
- Дейности по осигуряване на диагностикуми за извършване на своевременна и прецизна диагностика на заразните болести;
- Изпълнение на профилактични програми и проекти в областта на надзора на заразните болести;
- Изпълнение на профилактични програми и проекти, насочени към посрещане на грипна пандемия и минимизиране загубите от нея; първична профилактика на рак на маточната шийка, провеждане на дейности, които да осигурят елиминирането на морбили и рубеола в страната;
- Научна дейност;

- Контролна дейност.

Публикувани нормативни документи:

1. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 21 от 2005 г. за реда за регистрация, съобщаване и отчет на заразните болести (обн., ДВ, бр. 5 от 15.01.2019 г.)

2. Наредба № 6 от 9 юли 2019 г. за реда и условията за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на отделни заразни болести на дихателната система (обн., ДВ, бр. 56 от 16.7.2019 г.);

3. Наредба № 15 за имунизациите в Република България (обн. ДВ. бр. 78 от 04.10.2020 г.);

4. Методическо указание за борба с грип и остри респираторни заболявания.

През периода се работи активно по проекти на нормативни актове и програми, които предстои да бъдат финализирани:

1. Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации;

2. Проект на Наредба за реда и условията за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на отделни чревни инфекции;

3. Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 за реда и условията за издаване на разрешителни за изключенията от забраните, въведени със Закона за биологичното разнообразие за животинските и растителните видове;

4. Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 9 за мониторинг на зоонозите при профилактиката, ограничаването и ликвидирането им;

5. Проект на Национален план за готовност и отговор при възникване на взрив от полиомиелит, безсрочен;

6. Проект на Национален план за действие срещу антимикробната резистентност;

7. Проект на Наредба за условията и реда за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на туберкулозата, която е преминала обществено обсъждане и ще се публикува в Държавен вестник.

През отчетния период са извършени и следните дейности:

Разработено е указание за планиране, организиране и отчитане дейността на РЗИ по опазване на общественото здраве през 2019 г. на дирекция „Надзор на заразните болести“ в РЗИ.

- Изготвена е и се поддържа публична база данни на физическите и юридическите лица, които извършват ДДД дейности, съгласно разпоредбите на Наредба № 1/2018 г. за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации;

- Участие в Европейската имунизационна седмица (24-30.04.2019 г.) с изготвянето и публикуването на интернет страницата на МЗ, НЦЗПБ и РЗИ на информационни материали относно ваксините и ползите от тях; бяха проведени и национални конференции/семинари по въпроси свързани с имунопрофилактиката и надзора на заразните болести;

- Изготвени са указателни писма до РЗИ относно планиране на дейностите по имунопрофилактика през 2019 г., вкл. и за предприемане на действия по ограничаване на разпространението на морбили в страната, прилагане на ваксина срещу бяс, провеждане на надзор на векторно-предавани заболявания;

- През целия период се изготви седмична справка за епидемичната обстановка в страната;

- От 2015 г. продължава ежеседмичното събиране и обобщаване на информация за националния щаб за извършените дейности, свързани с опазване на общественото здраве и за медицинското осигуряване на настанените в регистрационно-приемателните центрове на ДАБ към МС.

Други дейности, които не са включени в плана:

- Събрана и обобщена е необходимата информация, изготвени са и са изпратени в Европейското бюро на СЗО три годишни доклади за България за 2018 г. по изпълнението на програмите на СЗО за ерадикация на полиомиелита, за ваксинопредотвратимите заболявания и за елиминация на морбили и рубеола;

- Проведена и изпратена е информация до СЗО и УНИЦЕФ относно постигнатия обхват с ваксина срещу рак на маточната шийка при момичета на 12-13 г. възраст и профила на страната по отношение на ваксинопредотвратими заболявания;

- Изготвено е становище по 6 теми от Световна здравна асамблея.

- Участие на експерти от дирекцията в работна среща с мениджър на програма „Ваксинопредотвратими заболявания“ на Европейското бюро на СЗО за обсъждане на предприетите от страна на МЗ действия по отношение на регистрираната завишена заболяемост от морбили в страната, както и на други ваксинопредотвратими заболявания;

- Експерти от дирекцията участваха в попълването на въпросници по снабдяване с ваксини и ползите от имунизациите по Съвместно действие по имунизациите на Европейската комисия и прояви, организирани от СЗО по имунопрофилактика;

- Участие на експерти в различни форуми по проблеми в областта на надзора на заразните болести и имунопрофилактиката.

През отчетния период активно се работи по възникнали спешни ситуации, изискващи предприемане на адекватни мерки на национално ниво:

Във връзка с внос на морбилен вирус на територията на страната са регистрирани 1 231 случая на морбили в 15 административни региона. Изготвени са писма до РЗИ, НЗОК, СЗО, Агенцията по заетостта и МТСП за предприемане на мерки по ограничаване на разпространението на заболяването на територията на страната спрямо заболели и контактни лица, въвеждане на строг противоепидемичен режим на работа в болнични заведения, приоритетно провеждане на имунизация срещу морбили при деца с пропуски, както и изготвяне на препоръки към работодатели при наемане на сезонни работници от държави с епидемично разпространение на заболяването и риск от внос на морбилни вируси.

Проведени са срещи с НПО за активно участие на здравните медиатори при издирването на деца с пропуск в имунизациите.

В резултат на съвместните усилия през 2019 г. са издирени и обхванати 23 259 деца с пропуск в имунизацията срещу морбили, паротит, рубеола.

През м. септември е осъществена извънредна имунизационна кампания в 5 области на страната (Бургас, Монтана, Пазарджик, Пловдив и Сливен) за обхващане с една доза ваксина срещу морбили, паротит и рубеола на деца на възраст от 13 м. до 8 г. от уязвими и със затруднен достъп до здравни услуги групи от населението. В рамките на кампанията са обхванати допълнително още 12 073 деца.

В рамките на Националната програма за елиминация на морбили и рубеола е осъществено 3-дневно обучение на инспектори от РЗИ по надзора на морбили.

Външни фактори, които са оказали въздействие върху постигането на целите на програмата

Основните външни фактори, които създават риск за неизпълнение на целите на програмата в необходимия обем и със необходимото качество, поради намаляване на планираните прогнозни целеви стойности на показателите са:

- Определянето на разходен таван, без отчитане и приоритизиране на дейностите по изпълнение на националния имунизационен календар и по профилактичните програми в областта на надзора на заразните болести;
- Недостатъчни финансови ресурси необходими, както за развитието на материалната база и лабораторното оборудване, така и за развитието на човешкия потенциал, работещ в системата;
- Липсата на кадрови ресурс в НЦЗПБ и РЗИ за извършване на анализ или изготвяне на експертно становище и препоръки, както и за изпълнение на необходимите мерки и дейности.

Дейности по Национални програми:

Национална програма за първична профилактика на рака на маточната шийка (РМШ) 2017-2020 г., приета с Решение № 1 от 5 януари 2017 г. на Министерски съвет

Изготвена е план-сметка за 2019 г. за финансовото обезпечаване на разходите за извършване на дейности по националната програма. Изготвени, отпечатани и разпространени са 200 000 бр. информационни материали по програмата, целящи повишаване нивото на информираност със специална насоченост към целевите групи и изпълнителите на програмата, за значимостта на РМШ и възможностите за първична профилактика чрез имунизация.

Изготвено е становище до Националния съвет по цени и реимбурсиране относно включването в Приложение № 3 на Позитивния лекарствен списък на лекарствения продукт Gardasil – ваксина за имунизация срещу рака на маточната шийка.

Национална програма за контрол и лечение на ротавирусните гастроентерити в България 2017-2021 г., приета с Решение № 8 от 6 януари 2017 г. на Министерски съвет

Изготвена е план-сметка за 2019 г. за финансовото обезпечаване на разходите за извършване на дейности по Националната програма и възлагателна заповед до Националния център по заразни и паразитни болести за провеждане на изследвания за ротавируси на фекални проби от хоспитализирани деца от 5 годишна възраст с остър гастроентерит и провеждане на молекулярно-епидемиологични проучвания на циркулиращите ротавирусни щамове чрез RT-PCR.

Изготвени, отпечатани и разпространени са 70 000 брошури относно профилактиката и лечението на РГЕ.

Национален план на Република България за готовност за грипна пандемия, безсрочен, приет с ПМС № 5 от 13.01.2006 г.

Изготвена е план-сметка за финансовото обезпечаване на разходите за извършване на дейности по националния план за 2019 г. и възлагателна заповед до Националния център по заразни и паразитни болести за закупуване на диагностични тестове и медицински консумативи за нуждите на Националната референтна лаборатория „Грип и остри респираторни заболявания“.

Национална програма за елиминация на морбили и рубеола 2019-2022 г., приета с Решение № 741/17.10.2018 г. на МС

Изготвена е план-сметка за финансовото обезпечаване на разходите за извършване на дейности по програмата за 2019 г. и възлагателна заповед до Националния център за провеждане на лабораторна диагностика на морбили и рубеола; обучение на РЗИ по укрепване системата за надзор на двете заболявания и разработване на модул за случай-базиран надзор на вроден рубеолен синдром като част от Информационна система за събиране и анализиране на данни за заболяемостта от морбили, паротит и рубеола в България.

Национална програма за подобряване на ваксинапрофилактиката на сезонния грип 2019-2022 г., приета с Решение № 6/10.01.2019 г. на МС

Сформиран е Национален координационен съвет, който да подпомагане осъществяването на дейностите по програмата.

Изготвени, отпечатани и разпространени 200 000 бр. брошури относно грипа и методите на профилактика.

Във връзка с отчитането на проведените имунизации на лица на и над 65 г. възраст (целева група по програмата) е въведен самостоятелен код за отчитане на извършените имунизации в Приложение № 1 на Наредба № 15 за имунизациите в Република България.

Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИН

- Осигурена е безплатна диагностика за СПИН, вирусни хепатити и СПИН в 28-региона, както и безплатна диагностика за мониторинг на антиретровирусната терапия към НЦЗПБ и 5-те сектора за лечение на пациенти с ХИВ;

- Безплатно от Министерство на здравеопазването е предоставена съвременна антиретровирусна терапия (АРТ) на всички нуждаещи се хора живеещи с ХИВ/СПИН. Броят на пациентите към 31.12.2019 г. , които са регистрирани за лечение с АРТ – 1 651,

а за проследяване - 44 в 5-те сектора за лечение на пациенти с ХИВ в София, Варна, Пловдив, Плевен и Стара Загора;

- Осигурен е достъп до безплатно и анонимно консултиране и изследване за СПИН (КАБКИС) към РЗИ и НЦЗПБ;

- В съответствие с изискванията и препоръките на Световната здравна организация (СЗО) и на Европейския център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC) се поддържа електронна информационна система за пациентите с ХИВ/СПИН, чрез която се събират индивидуални данни, за регистрираните случаи на ХИВ и СПИН за целите на анализа на епидемиологичните данни;

- Изготвяне и предоставяне на индивидуални данни за ХИВ и агрегирани данни за СПИН в системата TESSy на Европейския център за превенция и контрол на заболяванията;

- На регионално ниво са осъществени превантивни и контролни дейности за СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции от всички 28 РЗИ;

- Осигурено е функционирането на 17 мобилни медицински кабинета (ММК) на регионално ниво за предоставяне на нископрагови услуги сред групите в риск;

- Изготвен е национален мониторингов доклад за напредъка в изпълнението на Политическата декларация по въпросите на ХИВ/СПИН и Дъблинската декларация за партньорство в борбата срещу ХИВ/СПИН;

- Достигнати са 7 043 лица с превантивни услуги за ХИВ и сексуално предавани инфекции при планираните 39 800 лица за целия период на 2019 г. Това съществено отклонение от планираната целева стойност за 2019 г. по този показател се дължи на прекратяване на финансирането от Глобалния фонд и трудностите през преходния период, в който от бюджета на МЗ ще се осигуряват средства и ще се възлагат превантивни дейности сред рисковите групи.

Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България

- 5 308 лица от уязвимите групи са обхванати чрез скрининг на риска от туберкулозна инфекция чрез анкетиране;

- За риска от туберкулоза са анкетирани 8 747, консултирани и прегледани 6 100 лица; открити са 103 лица с туберкулоза и 235 лица с латентна туберкулозна инфекция. На всички открити лица е стартирала своевременна терапия;

- Достигнати са 7 281 лица от уязвимите групи (мигранти, бежанци и търсещи убежище, деца в риск, лица с алкохолна зависимост, инжекционно употребяващи наркотици, бездомни хора, лица, лишени от свобода, лица от ромска общност) с помощта на 25 неправителствени организации, които с подкрепата на Глобалния фонд работят за ограничаване на разпространението на туберкулозата в страната;

- Осигурени са лекарствени продукти от втори ред за пациенти с мултирезистентна и екстензивнорезистентна туберкулоза, доставени със средства на Глобалния фонд по механизма „Зелена светлина” със съдействието на СЗО;

- Към 31.12.2019 г. е осигурено лечение на 36 пациенти с лекарствена резистентност;

- Поддържа се електронна информационна система за регистриране на пациентите с туберкулоза, чрез която се събират индивидуални данни, в съответствие с изискванията на Световната здравна организация (СЗО) и Европейския център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC) за регулярно обобщаване и анализ на епидемиологичните данни за туберкулоза;

- Изготвени са и са предоставяни индивидуални данни за туберкулоза в системата TESSy на Европейския център за превенция и контрол на заболяванията и докладване на данни по превенция и контрол на туберкулозата за СЗО;

- Приета е Наредба № 7 от 2 август 2019 г. за условията и реда за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на туберкулозата;

- Изготвени са доклад за дейностите по превенция и контрол на туберкулоза в страната и информации за разпространението на туберкулозата по повод кампаниите „Седмица на отворените врати“ през годината;

- Осъществяван е ефективен и регулярен контрол на качеството на лабораторната диагностика във всички 34 лаборатории за туберкулоза в страната;

- Осъществено е пряко наблюдение на лечението в продължителната фаза на пациентите с туберкулоза, издирване на съмнителни контактните на туберкулоза и насочване за лечение от 28 областни лечебни заведения за контрол на туберкулозата.

Включени са 50 медицински сестри за пряко наблюдение на лечението в продължителната фаза на болните с туберкулоза и насочване на контактните лица от областните лечебни заведения за контрол на туберкулоза.

Приложение № 6 - Отчет на показателите за изпълнение по бюджетни програми

1600.01.03 Бюджетна програма „Профилактика и надзор на заразните болести”	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
Показатели за изпълнение			
Разработване на политика по профилактика и надзор на заразните болести			
1. Разработени нормативни актове	бр.	2	2
2. Участие в разработване на нормативни актове	бр.	3	5
3. Разработени методични указания	бр.	1	1
4. Разработени методики	бр.	1	0
5. Разработени национални програми	бр.	2	2
Имунопрофилактика – Изпълнение на Имунизационния календар на Република България			
1. Извършени проверки по имунопрофилактиката на ОПЛ и МБАЛ	бр.	17 000	16 853
2. Изготвени и одобрени годишни планове за подлежащите на задължителни планови имунизации и необходимите дози биопродукти по видове и количества за тяхното обхващане	бр.	4 400	4 400
3. Отчетни и изготвени сведения за извършените задължителни планови, целеви, препоръчителни имунизации и реимунизации и приложените серуми и имуноглобулини за постекспозиционна профилактика	бр.	17 600	18 000

4. Извършени консултации в имунизационните кабинети на НЦЗПБ и РЗИ	бр.	3 700	5 061
5. Имунизирани лица в имунизационните кабинети на НЦЗПБ и РЗИ	бр.	5 100	6 039
6. Извършени имунизации в имунизационните кабинети на НЦЗПБ и РЗИ	бр.	5 300	7 128
7. Изготвени справки и сертификати за имунизационно състояние	бр.	1 750	2 639
8. Изготвени анализи на дейностите по имунопрофилактика	бр.	57	57
9. Изготвени отчети от РЗИ за изразходвани и налични биопродукти	бр.	56	56
Контрол на заразните болести			
1. Изготвени отчети и анализи по надзора и контрола на ОЗБ	бр.	1 177	1 626
2. Изготвени сигнални справки и окончателни доклади за проучени взривове от ОЗБ	бр.	111	236
3. Изготвени седмични справки и бюлетини по проблемите на заразните болести	бр.	1 590	2 412
4. Извършени проверки в лечебни, детски и учебни заведения и други по профилактиката и надзора на заразните и паразитни болести, вкл. и по контрола на ВБИ	бр.	113 000	96 868
5. Извършени проверки по жалби и сигнали по проблеми, свързани с надзора и контрола на заразните и паразитните болести	бр.	335	637
6. Набрани проби за контрол на дезинфекционния и стерилизационния режим в детски и лечебни заведения	бр.	81 210	86 389
7. Проверени апарати за дезинфекция и стерилизация	бр.	7 312	8 661
8. Извършени паразитологични изследвания на проби от външна среда	бр.	20 711	26 059
9. Оказана организационно-методична помощ	бр.	11 340	16 779
Предоставяне на обучение и проведени информационни кампании			
1. Проведени обучения по проблемите на заразните и паразитните болести	бр.	82	175
2. Проведени курсове по ДДД	бр.	14	18
3. Проведени курсове за ръководители на ДДД	бр.	1	1
Диагностика и профилактика			
1. Извършени проучвания на регистрирани случаи на остри заразни болести (ОЗБ)	бр.	35 500	36 685
2. Извършени проучвания на регистрирани взривове от ОЗБ	бр.	66	85
3. Извършени първични и консултативни прегледи и манипулации	бр.	14 200	13 391
4. Извършени профилактични и диагностични бактериологични изследвания	бр.	277 500	195 342
5. Извършени профилактични и диагностични вирусологични изследвания	бр.	80 000	63 424
6. Извършени профилактични и диагностични паразитологични изследвания	бр.	700 500	461 428
7. Изследвани детски заведения, домове за медико-социални грижи и др. за чревни паразити	бр.	3 000	6 134
8. Изследвани лица за чревни паразити в детски заведения, домове за медико-социални грижи и др.	бр.	39 700	173 814
9. Извършени профилактични и диагностични серологични изследвания	бр.	75 000	60 335
10. Извършени референтни лабораторни изследвания	бр.	60 000	44 558
11. Изследвани материали за референтна, специализирана и рутинна диагностика	бр.	141 000	171 584
12. Обхванати лаборатории от системата за независим контрол на качеството на диагностичната дейност	бр.	600	335

13. Контрол на качеството на дейността на лабораториите, осъществяващи микробиологична, вирусологична, паразитологична и имунологична диагностика в страната	бр.	1 100	1 023
Уведомителен режим			
1. Подадени уведомления за извършване на дейности по дезинфекция, дезинсекция и дератизация	бр.	20	36
Разрешителни режими			
1. Издадени хигиенни заключения за дейности с опасни отпадъци	бр.	43	8
2. Издадени становища за класификация на опасни болнични отпадъци	бр.	700	815
Други			
1. Издадени сертификати за здравен контрол или за освобождаване от здравен контрол на кораб	бр.	290	288
Показатели за изпълнение по Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ			
1. Процент от възрастните (15-49 г.), които са инфектирани с ХИВ	Процент (%)	<1%	<1%
2. Процент ХИВ положителни от общия млади хора на възраст 15-24 г.	Процент (%)	<1%	<1%
3. Брой лица от групите в най-висок риск, които получават услуги за доброволно, консултиране и изследване за ХИВ и научават своя резултат	Брой	36 900	4 354
4. Брой лица живеещи с ХИВ, които са обхванати в системата на медицинското обслужване, грижи и подкрепа	Брой увеличава се с 25%	2 065	1 695
5. Брой лица живеещи с ХИВ/СПИН, които към момента получават антиретровирусна терапия	Брой	2 007	1 651
6. Брой лица от уязвимите групи (инжекционно употребяващи наркотици; мъже, които правят секс с мъже; проституиращи; лица, лишени от свобода; бежанци/мигранти, ромска общност и др.) достигнати с нископрагови превантивни и социални услуги за СПИН	Брой	39 800	7 043
7. Брой лица от уязвимите групи, обхванати от епидемиологични проучвания за биологични и поведенчески индикатори за СПИН	Брой	2 800	0
Други			
1. Разработени нормативни документи: наредби, инструкции, методични указания и др.	бр.	1	1
2. Обучени лица от здравния/социалния сектор, образование, държавна и общинска администрация, полиция, правосъдие и армия	бр.	60	185
3. Издадени информационни и обучителни материали (видове)	бр.	5	0
4. Проведени национални и местни кампании	бр.	145	435
5. ХИВ-позитивни лица, които са обхванати в системата на медицинското обслужване, грижи и подкрепа	бр.	2 065	1 695
6. Обхванати контактни лица на пациенти с туберкулоза	бр.	3 534	6 306
7. Лица от групите в най-висок риск, които получават услуги за доброволно, консултиране и изследване за ХИВ и научават своя резултат	бр.	36 900	5 604
8. Лица от уязвимите групи (инжекционно употребяващи наркотици; мъже, които правят секс с мъже; проституиращи; лица, лишени от свобода; бежанци/мигранти, ромска общност и др.) достигнати с нископрагови превантивни и социални услуги за СПИН и туберкулоза	бр.	39 800	7 043
9. Лица от уязвимите групи, обхванати от епидемиологични проучвания за биологични и поведенчески индикатори за СПИН и скрининг за риска от туберкулоза	бр.	2 800	0
10. Изготвени анализи, доклади и информации	бр.	10	10

11. Развитие и поддържане на национална информационна система за мониторинг и оценка на Програмата	%	100	100
лекувани болни:			
- ХИВ/СПИН	бр.	2 007	1 651
- туберкулоза	бр.	1 320	1 354
Показатели за изпълнение по Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България			
1. Регистрирани случаи с туберкулоза	Брой	1 320	1 296 по предварителни данни
2. Регистрирана годишна заболеваемост от туберкулоза (нови болни и рецидиви, всички форми) промяна отчетността	Честота на 100 000 население	21,5	18,5/100 000 за 2019 г. по предварителни данни
3. Относителен дял на успешно лекуваните случаи: Брой и процент на новооткритите случаи с белодробна туберкулоза с положително микроскопско и/или културелно изследване, които са излекувани или са завършили лечение	Процент (%)	> 90%	84% (1224/1463) по предварителни данни
4. Брой и процент пациенти с туберкулоза (новооткрити и пациенти на повторно лечение), получаващи тест за лекарствена чувствителност за MDR-TB спрямо националните указания	Процент (%)	1	64% (326/513) по предварителни данни
5. Брой лабораторно потвърдени пациенти с MDR-TB, включени на лечение с противотуберкулозни лекарствени продукти от втори ред	Брой	35	9
6. Брой контактни лица обхванати с преглед за туберкулоза	Брой	3 534	6 306

През отчетния период отчетените целеви стойности в областта на имунопрофилактика и изпълнение на Имунизационния календар на страната съответстват на заложеното. Ръст се отчита в извършените имунизации в имунизационните кабинети на РЗИ на граждани при пътуване, както и при издадени справки и сертификати за имунизационно състояние. В областта на контрол на заразните болести през 2019 г. е отчетено неизпълнение на заложените проверки в лечебни, детски и учебни заведения, поради пренасочване на кадровия капацитет от здравни инспектори, за въвеждане на мерки и контрол на изпълнението им свързани със създалата се епидемична ситуация по отношение на морбили в различни области на територията на страната.

Извършени са и по-висок брой паразитологични изследвания (битови проби и външна среда от детски заведения), поради установен по-голям брой положителни деца за контактни паразитози.

Издадени са по-малко от заложените хигиенни заключения за дейности с опасни отпадъци, което е пряко свързано с дейността на лечебните заведения и регистрацията на нови обекти през годината.

Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение

Информацията е налична в дирекция „Здравен контрол“, дирекция „Промоция на здраве, профилактика на болести и зависимости“, Регионалните здравни инспекции и Националния център по заразни и паразитни болести.

Целевите стойности на показателите за изпълнение на програмата са формирани на базата на планирани показатели от дирекция „Здравен контрол“, дирекция „Промоция на здраве, профилактика на болести и зависимости“, Регионалните здравни инспекции и Националният център по заразни и паразитни болести.

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	1600.01.03 Бюджетна програма "Профилактика и надзор на заразните болести" (в лева)	Закон 2019 г.	Уточнен план 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
I.	Общо ведомствени разходи:	14 507 600	15 416 509	18 183 942
	Персонал	11 422 600	11 908 949	12 108 270
	Издръжка	3 068 700	3 299 560	3 277 405
	Капиталови разходи		208 000	2 798 266
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	14 507 600	15 416 509	15 148 060
	Персонал	11 422 600	11 908 949	11 865 455
	Издръжка	3 068 700	3 299 560	3 135 286
	Капиталови разходи	16 300	208 000	147 319
2	Ведомствени разходи на други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	3 035 882
	Персонал			242 815
	Издръжка			142 119
	Капиталови разходи			2 650 947
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	58 394 200	47 414 336	46 485 403
	Издръжка	47 356 200	33 264 600	32 756 480
	в т.ч.			
	разходи за изпълнение на Национални програми	2 356 200	1 449 400	1 223 600
	разходи за централна доставка на лекарствени продукти	45 000 000	31 815 200	31 532 880
	Стипендии	48 000	21 000	21 000
	Субсидии за болнична помощ	10 990 000	13 851 400	13 601 943
	Субсидии за нефинансови предприятия - други		32 179	-139 177
	Субсидии за организации с нестопанска цел		245 157	245 157
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	1.....			
	2.....			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	58 394 200	47 414 336	46 485 403
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	72 901 800	62 830 845	61 633 463
	Общо разходи (I.+II.+III.):	72 901 800	62 830 845	64 669 345
	Численост на щатния персонал	886	886	773

Отговорност за изпълнението на програмата

Опазването на здравето на гражданите е национален приоритет и се гарантира от държавата. Съгласно Закона за здравето държавната здравна политика се ръководи и осъществява от Министерския съвет.

Министърът на здравеопазването ръководи националната система за здравеопазване и осъществява контрол върху дейностите по опазване здравето на гражданите и държавен здравен контрол.

Държавната здравна политика на територията на областта се осъществява и организира от Регионални здравни инспекции, които осъществяват на територията на съответната област дейностите по контрол на имунизационния обхват със задължителни и целеви имунизации и предприемане на мерки за неговото повишаване, провеждане на незабавни профилактични и протиепидемични мерки при възникване на епидемична ситуация и дейности, целящи недопускане внос и разпространение на инфекции с висок епидемичен риск.

Министерски съвет, министърът на здравеопазването, ресорния заместник-министър на здравеопазването, главния държавен здравен инспектор на Република България, директора на дирекция „Здравен контрол“, дирекция „Промоция на здраве, профилактика на болести и зависимости“, директорите на РЗИ и директора на НЦЗПБ.

1600.01.04 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „НАМАЛЯВАНЕ ТЪРСЕНЕТО НА НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА”

Цел на програмата: Провеждане на политика по намаляване търсенето на наркотици, включваща приоритетни области като превенция на употребата, контрол, лечение, психосоциална рехабилитация, намаляване на здравните и социални рискове от употребата на наркотици, поддържане и развитие на публична информационна система в областта на наркотиците.

Оперативните цели на програмата през 2019 г. върху които е фокусирана дейността са следните:

- Провеждане на политика по намаляване търсенето на наркотици на национално и местно ниво;
- Ограничаване въвличането на нови хора в злоупотребата с наркотичните вещества;
- Намаляване на злоупотребата с наркотичните вещества и лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества, използвани за медицински цели;
- Развитие на система за лечение и психосоциална рехабилитация на лица, зависими от наркотични вещества;
- Развитие на националната публична информационна система по проблемите, свързани с употребата на наркотици.

Продукти/услуги предоставени по програмата - описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне.

Разработване на нормативна база в областта на наркотиците:

1. Изготвен проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите (ЗКНВП).

С проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите се предлагат промени в следните основни насоки:

- за изпълнение на Решение № 704 от 5 октомври 2018 г. на Министерския съвет за приемане на мерки за трансформация на модела на административно обслужване;
- оптимизиране на контрола върху дейностите с лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества и прецизиране на текстове, свързани с лицензионните и разрешителните режими;
- прецизира се състава на Националния съвет по наркотичните вещества и на Експертния съвет по лечение на зависимости;
- прецизират се текстове, касаещи дейности с прекурсори и съхранението на представителни проби от иззети незаконно засети растения, наркотични вещества и прекурсори .

Осъществяване на контрол по спазване изискванията на регулаторните режими, въведени от ЗКНВП.

За 2019 г. са извършени 6 проверки на производители, притежаващи лицензии за дейности с наркотични вещества, издадени по реда на ЗКНВП и 4 проверки на дейността на програми за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти на лица, зависими към опиоиди.

Контролът на търговията на едро и дребно с лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества и дейността на програми за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти на лица, зависими към опиоиди се извършва от инспекторите по наркотични вещества в 28-те Регионални здравни инспекции (РЗИ).

Контролът на лекарственият продукт и дейността на програми за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти на лица, зависими към опиоиди се извършва от експерти от НЦОЗА и инспекторите по наркотични вещества в 28-те Регионални здравни инспекции (РЗИ).

Дирекция ”ПЗПБЗ” координира и ръководи методически дейността им, като извършва проверки на дейността на инспекторите по наркотични вещества в РЗИ и организира и провежда семинари за подобряване на координацията и методическо ръководство. През периода е посетени РЗИ – Пловдив, РЗИ – Пазарджик, РЗИ – Стара Загора, РЗИ – Сливен и РЗИ - Благоевград за оказване на методическо ръководство на дейността на инспекторите.

Изготвяне на лицензии, разрешения и разрешителни по реда на ЗКНВП

- издадени 215 бр. лицензии за дейности с наркотични вещества и лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества и 211 бр. заповеди за прекратяване на лицензии;

- издадени 1 139 бр. разрешения и разрешителни за дейности с наркотични вещества и лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества;

- издадени 18 бр. заповеди за унищожаване на наркотични вещества и лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества, станали негодни за употреба;

- издадени 21 бр. разрешения на програми за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти на лица, зависими към опиоиди;

В изпълнение на международните договори, по които Република България е страна са изготвени: 8 бр. тримесечни статистически отчети за внос и износ на наркотични вещества; 2 бр. годишни статистически отчети за 2018 г.; 2 бр. годишни планови оценки (квоти) за количествата наркотични вещества, необходими за 2020 г. и 1 бр. годишен национален доклад па наркотичните и психотропни вещества и са изпратени в нормативно определения срок до Международния съвет за контрол на наркотиците на ООН.

Дейностите на ОБСНВ са насочени към предотвратяване първата употреба на наркотици от все още не употребяващите; към ограничаване на риска от прерастването на употребата на наркотици в злоупотреба и зависимост и за намаляване на щетите от употребата на наркотици за индивида и обществото. Въпреки, че са създадени на основание на ЗКВНП, Съветите подпомагат дейността на Регионалните здравни инспекции (РЗИ) в борбата им с тютюнопушенето и употребата на алкохол.

Национална стратегия за борба с наркотиците (2020-2024 г.) – Изготвен проект на Национална стратегия за борба с наркотиците, План за действие към нея и Финансов план. Проектите на Стратегията, Плана за действие и Финансовия план са приети на второ редовно заседание за 2019 г. на НСНВ. Проектите са обсъдени на заседание на Ръководство на МЗ и съгласно решение на Ръководство на МЗ са изпратени за междуведомствено съгласуване и са публикувани на страницата на МЗ. Изготвя се Справка за отразяване на становищата.

Изпълнители на стратегическите задачи в областта на намаляване търсенето на наркотици, ангажимент на МЗ са дирекция „Промоция на здраве, профилактика на болести и зависимости“ и Националният център по наркомании към МЗ.

Сключен договор за отпечатване на специални рецептурни бланки и формуляри. Специалните рецептурни бланки и формуляри за дейности с наркотични вещества са предоставени на крайните получатели РЗИ.

Приложение № 6 – Отчет на показателите за изпълнение по бюджетни програми

1600.01.04 Бюджетна програма „Намаляване на търсенето на наркотични вещества”	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
Показатели за изпълнение			
1.Усъвършенствани закони	бр.	1	1
2.Усъвършенствани наредби	бр.	5	2
3.Изготвени становища	бр.	20	23
4.Проведени заседания	бр.	10	14
5.Изготвени анализи и доклади	бр.	10	11
6.Проведени заседания на Националния съвет по наркотични вещества (НСНВ)	бр.	4	4
7.Мониторинг на дейността на Общинските съвети по наркотични вещества (ОБСНВ) и Превантивните информационни центрове	бр.	7	0

(ПИЦ) към тях.			
8.Извършени проверки на производители на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества.	бр.	8	6
9.Извършени проверки в аптеки и складове за търговия на едро с лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества.	бр.	2 480	2 183
10.Извършени проверки в програми за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти	бр.	70	109
11.Съставени протоколи от проверките	бр.	70	109
12.Извършени проверки на дейността на инспекторите по наркотични вещества в Регионалните здравни инспекции	бр.	10	5
14.Издадени лицензи за производство, търговия на едро и дребно по реда на ЗКНВП и заповеди за прекратяване	бр.	400	426
15.Издадени разрешителни и разрешения за дейности по реда на ЗКНВП	бр.	1 000	1 139
16.Вписани номера в регистрите	бр.	1 400	1 565
17. Издадени разрешения за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти на лица, зависими от опиоиди	бр.	20	21
18. Държавни програми за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти на лица, зависими към опиоиди, субсидирани от МЗ	бр.	9	9
19. Частни програми за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти на лица, зависими към опиоиди, субсидирани от МЗ	бр.	14	15
20.Пациенти в програми за лечение, субсидирани от МЗ и получаващи метадон по Наредба 34/2005г.	бр.	1 350	1 335
21.Пациенти в субституиращи и поддържащи програми, със собствено финансиране, получаващи метадон по Наредба 34/2005г.	бр.	1 800	1 936
22. Мониторинг и оценка на ефективността на лечебните програми, програмите за психо социална рехабилитация и програмите за намаляване на вредите.	бр.	20	0
23. Създаване и поддържане на база данни в Националния център по наркомании (НЦН).	бр.	7	5
24. Национална програма за превенция употребата на наркотични вещества за възрастова група 5-7 клас	Процент обхванати деца спрямо общия брой ученици	15	17
25. Национална програма за превенция употребата на наркотични вещества за възрастова група 8-11 клас	Процент обхванати младежи спрямо общия брой ученици	10	11
26. Програми за превенция употребата на наркотични вещества на местно ниво	Процент обхванати деца и младежи спрямо общия	4	4

	брой ученици на местно ниво		
27. Работа на терен с деца и младежи в риск на възраст от 12 до 25 години и техните семейства от маргинализирани общности	Брой достигнати	400	410
28. Работа с деца настанени в центрове от семеен тип и защитени жилища	Брой достигнати	300	300
29. Работещи програми за психо-социална рехабилитация, субсидирани от МЗ	Брой програми	20	5
30. Пациенти в програми за психо-социална рехабилитация, субсидирани от МЗ	Брой обхванати	650	157
31. Координиране дейността на ОБСНВ и ПИЦ и взаимодействие, във връзка с поддържане и усъвършенстване на информационните системи и база данни	Брой	27	27
32. Изследвани инжекционно употребяващи наркотици за полово и кръвоносно преносими болести	Брой	900	192
33. Извършени лабораторни изследвания в лабораторията на НЦН	Брой	2800	760
34. Участия в местни и международни форуми по наркотиците за повишаване професионалната квалификация	Брой	10	18
35. Подготовка и провеждане на различни по характер и обхват проучвания, свързани с употребата на наркотици в България	Брой	8	7
36. Подготовка и разпространение на тематични доклади, информационен бюлетин и други аналитични, информационни и помощни материали	Брой	2	2
37. Изготвяне на Годишен национален доклад за проблемите свързани с употребата на наркотици по стандартите на Европейския мониторинг център за наркотици и наркомании (EMCDDA)	Брой	1	1
38. Методическо ръководство, координация и участие при попълването на Стандартни таблици и Структурирани въпросници за годишния доклад на EMCDDA	Брой	20	20
39. Развитие на ключовите епидемиологични индикатори	Брой	5	5
40. Съвместна дейност по новите синтетични наркотици и периодични изпращания на ранни известия за нови наркотици до EMCDDA	Брой	5	2
41. Участия в експертната и обучителна системи на EMCDDA и REITOX	Брой	10	15
42. Проведени семинари, работни срещи за оказване на методическо ръководство.	бр.	2	2
43. Участия в местни и международни форуми по наркотиците за повишаване на професионалната квалификация.	бр.	8	10

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	1600.01.04 Бюджетна програма "Намаляване търсенето на наркотични вещества" (в лева)	Закон 2019 г.	Уточнен план 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
I.	Общо ведомствени разходи:	667 300	649 600	690 346
	Персонал	462 500	446 000	447 440
	Издръжка	204 800	203 600	242 906
	Капиталови разходи			
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	667 300	649 600	628 656
	Персонал	462 500	446 000	446 000
	Издръжка	204 800	203 600	182 656
	Капиталови разходи			
2	Ведомствени разходи на други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	61 690
	Персонал			1 440
	Издръжка			60 250
	Капиталови разходи			
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	890 000	865 100	865 050
	Издръжка	160 000	152 000	151 950
	в т.ч.			
	- разходи за изпълнение на национални програми	160 000	152 000	151 950
	Субсидии за болнична помощ	730 000	713 100	713 100
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	1.....			
	2.....			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	890 000	865 100	865 050
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	1 557 300	1 514 700	1 493 706
	Общо разходи (I.+II.+III.):	1 557 300	1 514 700	1 555 396
	Численост на щатния персонал	27	27	16

Отговорност за изпълнението на програмата

За изпълнението на програмата отговарят ресорният заместник-министър на здравеопазването, дирекция „Лекарствена политика”, дирекция „Промоция на здраве, профилактика на болестите и зависимостите“, „Националния център по наркомании“ и Регионалните здравни инспекции.

1600.02.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „КОНТРОЛ НА МЕДИЦИНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ, ЗДРАВНА ИНФОРМАЦИЯ И ЕЛЕКТРОННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”

Цел на програмата: Осигуряване на устойчиво управление на системата на здравеопазване и непрекъснато подобряване на качеството и безопасността на медицинското обслужване на гражданите чрез ефективни системи за събиране и обработване на информация и контрол и мониторинг на медицинските дейности.

Оперативни цели:

1. Осигуряване на качествена медико-статистическа документация за здравния статус на населението и за ресурсите и дейността на лечебните заведения, отговаряща на нуждите на управлението и международния обмен на данни.

2. Усъвършенстване на механизмите за контрол и мониторинг върху дейността на лечебните заведения и на структурите, свързани със задължителното и доброволно здравно осигуряване;

3. Развитие на единна здравно-информационна система и електронно здравеопазване.

Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

Показател за изпълнение „Разработване на политики, нормативно регулиране и методология“

Включва дейности по разработване на нормативни актове, указания и методики, изготвяне на анализи и др.

През 2019 г. не са разработвани стратегии и концепции в областта на контрола на медицинските дейности и здравната информация, но експерти от дирекцията участваха в разработването на стратегически документи на други институции.

Разработени са общо 27 акта (нови и актуализация на съществуващи), от които 3 законопроекта, 16 наредби, 7 ПМС, 1 Тарифа за таксите. Предприети са действия за актуализиране на медицинските стандарти, като във връзка с промените в чл. 6, ал. 1 от Закона за лечебните заведения, всички стандарти ще бъдат утвърдени с една наредба.

Показател за изпълнение „Регистрационен режим и разрешителен режим“

Включва дейности, свързани с обработването на заявленията по регистрационния и разрешителния режим на лечебните заведения и издаването на съответните удостоверения/разрешения за дейност. Съгласно § 19 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г., до 31.03.2019 г. процедурите за регистрация на лечебните заведения за извънболнична помощ и хосписите за издаване на разрешения за осъществяване на лечебна дейност от лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи, диализните центрове и тъканните банки, както и за регистрация за извършване на лечебна дейност по чл. 2а от същия закон, се довършват по досегашния ред. Неприклучилите до 31.03.2019 г. процедури се довършват по новия ред. След 1 април 2019 г. регионалните здравни инспекции предоставят на Изпълнителната агенция

„Медицински надзор“ с приемно-предавателен протокол документите по недовършените процедури, регистъра по чл. 41 от Закона за лечебните заведения, както и архива на приключилите процедури.

Дейностите по регистрацията на лечебните заведения за извънболнична медицинска помощ, осъществявани от регионалните здравни инспекции през 2019 г. се отчитат с брой подадени заявления по чл. 40 от Закона за лечебните заведения – 1 223 при планирани 800. Издадените удостоверения за регистрация на ЛЗИБМП от РЗИ през отчетния период са 993, при 730 през същия отчетен период на 2018 г.

Подадени са 45 заявления за издаване на разрешение за осъществяване на лечебна дейност по чл. 47 от Закона за лечебните заведения, при планирани 80 за цялата 2019 г., като следва да се има предвид, че заявления се подават и при промяна на управителния орган. Издадените разрешения за осъществяване на лечебна дейност на нови ЛЗБП са 2. Няма отнети разрешения за осъществяване на лечебна дейност през 2019 г.

Показател за изпълнение „Акредитация“

Включва дейностите, свързани с акредитационната процедура на лечебните заведения до 31.03.2019 г. С измененията и допълненията на Закона за лечебните заведения, в сила от 01.01.2019 г., Глава девета Акредитацията е отменена. В бр. 91/2019 г. на Държавен вестник е обнародвана Наредба № 8/2019 г. за изискванията към лечебните заведения, които извършват обучение на студенти и специализанти, с която се регламентират критериите и условията, на които трябва да отговаря структурата и организацията на дейността в лечебните заведения, необходимото оборудване и квалификацията на персонала, за да могат да осъществяват дейностите по практическо обучение на студенти и докторанти по медицина, дентална медицина и фармация, на студенти по специалности от професионално направление "Здравни грижи" и следдипломно обучение на лекари, лекари по дентална медицина, фармацевти, специалисти по здравни грижи.

С измененията и допълненията на Закона за лечебните заведения, в сила от 01.01.2019 г., Глава девета Акредитацията е отменена. До 31.03.2019 г. оценката на възможностите на лечебните заведения за обучение на студенти и специализанти по Закона за лечебните заведения се извършва по досегашния ред, с което отчетът за изпълнението на този показател обхваща периода 01.01.2019 г. – 31.03.2019 г.

Дейностите, свързани с акредитация на лечебните заведения, се осъществяват от Акредитационен съвет (АС), който е независим орган и не е подчинен на дирекция „Медицински дейности“. Технически Съвета се осигурява от служители от дирекция „Медицински дейности“, определени със заповед.

Лечебните заведения заявили желание за акредитация през 2019 г. са 41 при планирани 100 за цялата година. Проведените акредитационни оценки от експертни комисии през 2019 г. са 45 при целева стойност 100. Заседанията на Акредитационния съвет са 4 при целева стойност – 50. През 2019 г. не са обучавани експерти.

В бр. 91/2019 г. на Държавен вестник е обнародвана Наредба № 8/2019 г. за изискванията към лечебните заведения, които извършват обучение на студенти и специализанти, с която се регламентират критериите и условията, на които трябва да отговаря структурата и организацията на дейността в лечебните заведения, необходимото оборудване и квалификацията на персонала, за да могат да осъществяват дейностите по практическо обучение на студенти и докторанти по медицина, дентална медицина и

фармация, на студенти по специалности от професионално направление "Здравни грижи" и следдипломно обучение на лекари, лекари по дентална медицина, фармацевти, специалисти по здравни грижи. С оглед това предстоят промени в параметрите на продукт/услуга „Акредитация“, които са отразени в актуализацията на прогнозния бюджет за 2020 година.

Показател за изпълнение „Контрол на гарантиране правата на пациента“

Включва дейностите, свързани контрола на РЗИ и ИАМО/ИАМН по повод на жалби и сигнали срещу дейността на лечебните заведения.

През отчетния период от РЗИ са осъществени 1 019 проверки по жалби и сигнали на пациенти, което е съизмеримо с 2018 г., когато са осъществени 1 036 проверки. Изпълнението е 64% от целевата стойност за годината – 1 600.

Проверките на лицата, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве са 172, при 206 осъществени проверки през 2018 г., като изпълнението е доближава целевата стойност за годината – 200.

Актовете за установяване на административно нарушение по жалби на граждани, издадени от РЗИ са 20, което е 20% от планираните за цялата 2019 г. 100 АУАН. За сравнение през 2018 г. са планирани 130 АУАН и са изпълнени 20. Възможна причина за намалението на проверките по жалби на граждани и издадените АУАН от РЗИ е засилената контролна дейност на ИАМО/ИАМН.

Извършените от ИАМО/ИАМН проверки по жалби и сигнали са 954, което е значително повече от 2018 г., когато са отчетени 754 и надвишава почти два пъти целевата стойност за 2019 г. - 500.

АУАН, издадени във връзка с контрола на ИАМО/ИАМН, са 124, което е два пъти по-малко от 2018 г., когато са издадени 363 АУАН и представлява 41% изпълнение спрямо целева стойност от 300 за годината.

Показател за изпълнение „Проверки за разходване средствата от държавния бюджет по реда на чл. 82 от Закона за здравето“

Включва дейности по извършване на проверките за разходване на средствата от държавния бюджет по реда на чл. 82 от Закона за здравето, които се осъществяват от регионалните здравни инспекции и ИАМО/ИАМН.

Съгласно § 18 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г. Изпълнителната агенция „Медицински одит“ и Изпълнителната агенция по трансплантация се преобразуват чрез сливане в Изпълнителна агенция „Медицински надзор“, считано от 01.04.2019 г. Неприклучилите до 31.03.2019 г. производства от Изпълнителната агенция „Медицински одит“, съответно от Изпълнителната агенция по трансплантация, се довършват по новия ред. Проверките за разходване средствата от държавния бюджет по реда на чл. 82 от Закона за здравето съгласно Устройствения правилник на Изпълнителя агенция „Медицински надзор“, приет с Постановление № 53 на Министерския съвет от 27.03.2019 г. остава функция на тази агенция.

За отчетния период РЗИ са извършили 889 проверки, което е надвишава извършените през 2018 г. 739 проверки, както и целевата стойност от 800 проверки.

ИАМО/ИАМН не е извършвала проверки (по чл.82б от ЗЛЗ) през 2019 г.

Показател за изпълнение „Проверки на изпълнението на медицинските стандарти“

Изпълнението на медицинските стандарти също се контролира от РЗИ и ИАМО/ИАМН.

Проверките на РЗИ, свързани с контрола по изпълнението на медицинските стандарти, извършени по реда на Наредба № 49 от 2010 г. извън разрешителния режим по чл. 47 от ЗЛЗ, са 293, при 531 през 2018 г. и целева стойност за цялата 2019 г. – 700.

Проверките на РЗИ за изпълнението на медицинските стандарти във връзка с разрешителния режим по чл. 47 от ЗЛЗ са 177 и намаляват спрямо 2018 г. – 251, като не достигат целевата стойност за годината - 300.

Броят на издадените удостоверения от РЗИ по чл. 47 от ЗЛЗ през 2019 г. е 109, което представлява 55% от целева стойност за годината – 200.

Тематичните проверки на ИАМО/ИАМН за изпълнение на медицинските стандарти са 52 при осъществени 25 през 2018 г. и план за цялата 2019 г. - 50.

ИАМО/ИАМН не е предложила отнемане на разрешението за лечебна дейност на лечебни заведения.

Показател за изпълнение „Контрол на структурите на задължителното и доброволно здравно осигуряване“

Включва дейности по извършване на проверки на структурите на задължителното и доброволното здравно осигуряване се осъществява от ИАМО/ИАМН.

Контролът на структурите на задължителното и доброволното здравно осигуряване се осъществява от ИАМО/ИАМН, като за отчетния период са извършени общо 12 проверки в НЗОК и РЗОК и 11 ДЗОФ. Целевите стойности за 2019 г. са по 10 проверки в НЗОК/РЗОК и в ДЗОФ.

Показател за изпълнение „Информационна и аналитична дейност, осъществявана от ИАМО/ИАМН“

Изпълнението на информационната и аналитична дейност на ИАМО/ИАМН се илюстрира с воденето на 2 регистъра, изготвянето на 60 анализа и доклади (планирани 50), 3 предложения за промени в нормативната уредба и 4 проведени конференции, обсъждания и дискусии, при планирани 2.

Показател за изпълнение „Информационно осигуряване на системата на здравеопазване - събиране, обработка, отчитане и анализиране на информация от РЗИ“

Включва дейността на РЗИ по статистическа отчетност, събирането, обработката и предоставянето на медико-статистическа информация за финансовите и материалните ресурси и дейността на лечебните и здравни заведения и извършването на проверки на статистическата отчетност в лечебните заведения.

По отношение събираемостта на годишната статистическа отчетност на лечебните заведения и свързаната с нея методична помощ и контрол от страна на РЗИ, през 2019 г. са събрани и обработени 38 711, което показва 154% преизпълнение на целевата стойност за дейността при планирани 25 000. За сравнение през 2018 г. са обработени 25 995 отчета.

Събраните и обработени оперативни статистически отчети на лечебни заведения за

отчетния период са 6 058 при 6 666 през 2018 г. и план за 2018 г. – 8 500.

Обработените оперативни сведения и друга статистическа информация (съобщения, известия, информационни карти и др.) от лечебните заведения са 73 292 при план за годината 80 000.

Във връзка с контрола по Наредба № 3 от 5.04.2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения през 2019 г. са обработени 2 095 отчета за финансиране при целева стойност 3 500 за цялата година.

Изготвените справки и информации по искане на други органи и организации са 2 960 при планирани 3 500 за годината.

Осъществени са 2 343 проверки на статистическата отчетност в лечебните заведения при план 3 000 за годината.

Съставени са 9 АУАН при планирани 15 за годината.

Разработените анализи, прогнози и оценки от РЗИ за здравно-демографските процеси на регионално ниво, необходими за формирането на националната и териториалната здравна политика (58) представляват ½ от планираните за годината 100.

Показател за изпълнение „Информационно осигуряване на системата на здравеопазване - здравна статистика на базата на събиране, обработка, отчитане и анализиране на информацията за страната от НЦОЗА“

Включва дейността на НЦОЗА по информационното осигуряване на системата на здравеопазването, здравната статистика и анализа на информацията за нуждите на управлението.

Информационното осигуряване на системата на здравеопазването, здравната статистика и анализа на информацията се осъществява от НЦОЗА. През отчетния период са изготвени общо 21 анализа (при планирани общо 21), от които - 5 за състояние и движение на населението, 7 анализа на заболяемостта на населението, 2 анализа за състоянието на здравната мрежа, 2 анализа за медицинския персонал по видове и по видове лечебни заведения, при планиран 1, 1 за дейността на лечебните заведения, 1 с икономическа информация за лечебните заведения при планирани 2 и 3 международни прегледа и съпоставки на информацията. През 2019 г. е изготвен 1 здравно-информационен стандарт, при планирани 2, не са изготвени международни стандарти, произтичащи от решения и резолюции на институциите на ЕС и математически модели за демографското и здравно състояние на населението и здравните дейности. Три пъти са предоставени здравни данни за Световната здравна организация, Евростат и други международни организации.

Осъществени са 10 статистически изследвания, необходими за създаване на национална и европейска статистическа информация, при планирани 10.

Проведени са 40 съвещания и дадени указания във връзка с методологична и методическа помощ на структурите на националната система на здравеопазване по отношение на информационното осигуряване и медицинската документация, при планирани 40.

Показател за изпълнение „Внедряване на ДСГ“

Включва дейността на НЦОЗА по изготвяне на методология за въвеждане на ДСГ в

българската система на здравеопазване

През 2019 г. продължи работата по изпълнение на Наредба № 42 от 2004 г. за въвеждане на класификационни статистически системи за кодиране на болестите и проблемите, свързани със здравето, както и на медицинските процедури за въвеждане на адаптирания вариант на Австралийската класификация на медицинските процедури – българска ревизия.

В изпълнение на продукт/услугата „Внедряване на ДСГ“ са осигурени 12 потока данни, изработено е 1 относително тегло, не са обучени обучители, кодировчици и мениджъри, направен е 1 анализ във връзка с изчисляване на цени на ДСГ, проведени са 4 работни срещи с ръководители на ЛЗПБ и е изготвен 1 анализ.

Показател за изпълнение „Поддържане на полицеви регистри и база данни“

Поддържаните бази и регистри от здравни данни на НЦОЗА са 3.

Показател за изпълнение „Електронно здравеопазване“

1. Провеждане на стратегия за е-здравеопазване и пътна карта към нея:

Предвидената целева стойност е 1 брой. През декември 2019 г. стартира изпълнението на проект „Разработване на Стратегия за електронно здравеопазване (2021-2027) и План за действие в областта на електронното здравеопазване в контекста на електронното управление в България“. Проектът се реализира в рамките на Програмата за подкрепа на структурни реформи (ППСР) на Европейската комисия с бенефициент Министерство на здравеопазването.

2. Разработване и прилагане на концепция за развитие на телемедицината в Република България и мобилните устройства (mHealth):

Предвидената целева стойност е 1 брой. До настоящия момент не е разработена и прилагана концепция за развитие на телемедицината в Република България и мобилните устройства (mHealth).

3. Въвеждане на система за оценка на качеството и безопасността на медицинското обслужване:

Предвидената целева стойност е 1 брой. До настоящия момент не е разработена система за оценка на качеството и безопасността на медицинското обслужване.

През 2019 г. е сключен договор с предмет: „Разработване и внедряване на информационна система за контрол и мониторинг на решенията за временна неработоспособност“, като сред основните цели са постигането на автоматизация, проследимост и високо ниво на контрол на процеса по подаване и обработка на документи за временна неработоспособност на лицата във всички региони на страната, както и интеграция с информационните системи на НЕЛК, НОИ, НЗОК и други.

Приложение № 6 - Отчет на показателите за изпълнение по бюджетни програми

1600.02.01 Бюджетна програма „Контрол на медицинските дейности, здравна информация и електронно здравеопазване“	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
Показатели за изпълнение			
Разработване на политики, нормативно регулиране и методология			
1. Разработени стратегии, концепции, политики и др.	бр.	1	0

2. Разработени нови и актуализирани нормативни актове, в т.ч.:	бр.	15	28
-Национална здравна карта[1]	бр.	0	0
- Наредби за утвърждаване на медицински стандарти	бр.	8	1
- Наредби за утвърждаване на здравно-информационни стандарти	бр.	0	0
3. Разработени инструкции, указания, анализи и др.	бр.	3	0
4. Изготвяне на Национална оценка на удовлетвореността на пациентите[2]	бр.	1	0
5. Изпълнявани проекти	бр.	3	3
Регистрационен режим и разрешителен режим			
1. Подадени заявления за регистрация на ЛЗИБМП по чл.40 от ЗЛЗ	бр.	800	1 223
2. Издадени удостоверения за регистрация на ЛЗИБМП по чл.40 от ЗЛЗ	бр.	770	993
3. Подадени заявления за издаване на разрешения за осъществяване на лечебна дейност по чл.47 на ЗЛЗ	бр.	80	45
4. Издадени разрешения за осъществяване на лечебна дейност по чл.47 на ЗЛЗ	бр.	50	2
5. Отнети разрешения за осъществяване на лечебна дейност по чл.47 на ЗЛЗ*	бр.		0
Акредитация на лечебните заведения			
1. Лечебни заведения, заявили желание за акредитация	бр.	100	41
2. Проведени акредитационни оценки от експертна комисия	бр.	100	45
3. Заседания на Акредитационния съвет	бр.	20	4
-обучени експерти	бр.	50	0
Контрол за гарантиране правата на пациента			
1. Проверки от РЗИ по жалби и сигнали	бр.	1 600	1 019
2. Проверки на лицата, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве	бр.	200	172
3. Актове за административно нарушение (РЗИ)	бр.	100	20
4. Проверки от ИАМО/ИАМН по жалби и сигнали	бр.	500	954
5. Актове за установено административно нарушение (ИАМО/ИАМН)	бр.	300	124
Проверки за разходване средствата от държавния бюджет по реда на чл. 82 от ЗЗ			
1. Проверки от РЗИ	бр.	800	889
2. Проверки от ИАМО/ИАМН	бр.	50	0
Проверки за изпълнение на медицинските стандарти			
1. Проверки на РЗИ за изпълнение на медицинските стандарти /по наредба №49/	бр.	700	293
2. Проверки на РЗИ във връзка с разрешителния режим на лечебните заведения	бр.	300	177
3. Брой издадени Удостоверения от РЗИ по чл.47 от ЗЛЗ	бр.	200	109
4. Тематични проверки на ИАМО/ИАМН за изпълнение на медицинските стандарти	бр.	50	52
5. Предложения на ИАМО/ИАМН за отнемане на разрешения за лечебна дейност*	бр.		0
Контрол на структурите на задължителното и доброволно здравно осигуряване			
			0
1. Извършени проверки в НЗОК/РЗОК	бр.	10	12
2. Извършени проверки в ДЗОФ	бр.	10	11
Информационна и аналитична дейност, осъществявана от ИАМО/ИАМН			
1. Водени регистри	бр.	3	2

2. Изготвени анализи и доклади	бр.	50	60
3. Изготвени предложения за промени в нормативната уредба	бр.	10	3
4. Проведени дискусии, обсъждания, конференции и др.	бр.	5	4
Информационно осигуряване на системата на здравеопазване - събиране, обработка, отчитане и анализиране на информация от РЗИ			
1. Събрани и обработени годишни статистически отчети	бр.	25 000	38 711
2. Събрани и обработени оперативни статистически отчети	бр.	8 500	6 058
3. Обработени оперативни сведения и др. статистическа информация (съобщения, известия, информационни карти и др.)	бр.	80 000	73 292
4. Обработени отчети за финансиране на лечебните заведения по Наредба № 3 от 5.04.2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения	бр.	3 500	2 095
5. Изготвени справки и информации по искане на други органи и организации	бр.	3 000	2 960
6. Проверки на статистическата отчетност в лечебните заведения	бр.	3 500	2 343
7. Съставени актове за административни нарушения във връзка със статистическата отчетност	бр.	15	9
8. Разработени анализи, прогнози и оценки от РЗИ за здравно-демографските процеси на регионално ниво, необходими за формирането на националната и териториалната здравна политика;	бр.	100	58
Информационно осигуряване на системата на здравеопазване - здравна статистика на базата на събиране, обработка, отчитане и анализиране на информацията от НЦОЗА			
1. Състояние и движение на населението	бр. (анализи)	5	5
2. Заболеваемост на населението	бр. (анализи)	7	7
3. Здравна мрежа	бр. (анализи)	2	2
4. Медицински персонал по видове и по видове леч. заведения	бр. (анализи)	1	2
5. Дейност на лечебните заведения	бр. (анализи)	1	1
6. Икономическа информация на лечебните заведения	бр. (анализи)	2	1
7. Международен преглед и съпоставка на информацията	бр. (анализи)	3	3
8. Програми за създаване и реализация на единна здравно-информационна система	бр.	1	1
9. Здравно информационни стандарти	бр.	2	1
10. Международни стандарти и норми, произтичащи от решения и резолюции на институциите на ЕС	бр.	2	2
11. Математически модели и прогнози за демографското и здравно състояние на населението и здравните дейности	бр.	1	
12. Предоставяне на здравни данни за Световната здравна организация, Евростат и други международни организации	бр.	2	3
13. Статистически изследвания, необходими за създаване на национална и европейска статистическа информация	бр.	10	10

14. Методологична и методическа помощ на структурите на националната система на здравеопазване по отношение на информационното осигуряване и медицинската документация;	бр. съвещания, ук азания	40	40
Внедряване на ДСГ			
1. Адаптация на класификационната система	бр.	1	1
2. Сервизно и гаранционно обслужване на системата	лв.	130 000	
3. Осигуряване поток от данни	бр.	12	12
4. Изработване на относителни тегла	бр. (анализ)	1	1
5. Обучение на обучители, кодировчици, мениджъри	бр.	400	
6. Изчисляване цени на ДСГ	бр. (анализи)	2	1
7. Изготвени указания за кодиране на икономическа информация	бр.	1	1
8. Работни срещи с директори на Л.З.Б.П.	бр.	4	4
9. Изготвени анализи	бр.	1	2
Поддържане на полицеви регистри и база данни			
1. Националният раков регистър	бр.	1	
2. Национална база данни на болните с диабет	бр.	1	1
3. Бази и регистри от здравни данни на НЦОЗА	бр.	4	4
Електронно здравеопазване			
1. Провеждане на Национална стратегия за електронно здравеопазване	бр.	1	
2. Разработване и прилагане на концепция за развитие на телемедицината в Република България и мобилните устройства (mHealth)	бр.	1	
3. Въвеждане на система за оценка на качеството и безопасността на медицинското обслужване	бр.	1	
4. Изграждане експертна фармакотерапевтична система (ЕФТС), подпомагаща и контролираща клиничните решения	бр.		
5. Изграждане на среда за единен достъп до образна диагностика и интеграцията и с НЗИС	бр.		
6. Разработване на електронни административни услуги	бр.		
7. Разработване на система Превенция и промоция на здравето	бр.		
8. Разработване на електронни регистри	бр.		

Източници на информация за данните по показателите за изпълнение

Информацията, необходима за определяне на постигнатите резултати на целевите стойности на показателите за изпълнение се набира от информационните системи на ИАМО/ИАМН, РЗИ и НЦОЗА, обобщава се и се анализира от дирекция „Медицински дейности“.

Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности

Прегледът на изпълнението на програмите в политиката по диагностика и лечение през отчетния период показва, че като цяло дейностите по програмите и проектите се изпълняват съгласно заложените параметри в Програмния бюджет на МЗ за 2019 г. Конкретните преизпълнения и неизпълнения са коментирани в конкретния продукт/услуга.

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	1600.02.01 Бюджетна програма "Контрол на медицинските дейности, здравната информация и електронното здравеопазване" (в лева)	Закон 2019 г.	Уточнен план 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
I.	Общо ведомствени разходи:	8 412 600	9 944 444	10 932 790
	Персонал	6 904 800	8 139 800	8 140 458
	Издръжка	1 507 800	1 804 644	1 802 692
	Капиталови разходи			989 640
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	8 412 600	9 944 444	9 939 344
	Персонал	6 904 800	8 139 800	8 139 786
	Издръжка	1 507 800	1 804 644	1 799 558
	Капиталови разходи			
2	Ведомствени разходи на други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	993 446
	Персонал			672
	Издръжка			3 134
	Капиталови разходи			989 640
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	9 014 000	1 956	1 956
	Издръжка	9 000 000	0	0
	в т.ч.			
	- разходи за придобиване на специалност	9 000 000		
	Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности	14 000	1 956	1 956
	Капиталови разходи			
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	1.....			
	2.....			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	9 014 000	1 956	1 956
	Общо разходи по бюджета (I.+II.):	17 426 600	9 946 400	9 941 300
	Общо разходи (I.+II.+III.):	17 426 600	9 946 400	10 934 746
	Численост на щатния персонал	450	459	458

Отговорност за изпълнението на програмата

Програмата се изпълнява от Комисия за лечение в чужбина, ИАТ, НЕЛК, ТЕЛК към лечебни заведения за болнична помощ, експерти от дирекция „Медицински дейности“.

Отговорността за изпълнение на програмата е възложена на ресорния заместник-министър на Министерство на здравеопазването, дирекция „Медицински дейности“ и дирекция „Електронно здравеопазване“.

1600.02.02 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ОСИГУРЯВАНЕ НА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ НА СПЕЦИФИЧНИ ГРУПИ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО”

Цел на програмата: Осигуряване лечението на специфични групи от населението чрез финансиране извън обхвата на задължителното здравно осигуряване или поради приоритетен здравен проблем.

Оперативни цели:

1. Развитие на дейностите по трансплантация на органи, в т.ч. повишаване на броя извършени трансплантации; осигуряване на качество на трансплантацията и безопасност; повишаване на броя донори; повишаване на преживяемостта след извършване на трансплантации – през първата и всяка следваща година.

2. Осигуряване на достъп на български граждани над 18-годишна възраст до методи на лечение, което не се осъществява или не може да се осъществи своевременно в страната.

3. Подобряване на достъпа до медицински дейности, свързани със социално-значими заболявания и специфични здравни проблеми извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

4. Осигуряване на гражданите на максимален достъп до медицинска експертиза, преодоляване на съществуващия кадрови дефицит от специалисти, повсеместно въвеждане и прилагане на Единната информационна система за медицинска експертиза и подобряване на материално – техническото и финансовото осигуряване на органите на медицинската експертиза.

Чрез реализиране на описаните показатели за изпълнение се осигурява достъпът до медицински дейности на специфични групи от населението, гарантира се качеството на оказваните дейности от лечебните заведения чрез изпълнение на критериите за постигнати резултати.

Програмата е насочена към развитието на дейностите, свързани с трансплантация на органи, тъкани и клетки и осигуряване на достъп на максимален брой нуждаещи се граждани до трансплантационно лечение в страната и чужбина и необходимото последващо наблюдение в посттрансплантационния период.

Съгласно § 18 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г. Изпълнителната агенция „Медицински одит“ и Изпълнителната агенция по трансплантация се преобразуват чрез сливане в Изпълнителна агенция „Медицински надзор“, считано от 01.04.2019 г. Устройственият правилник на Изпълнителя агенция „Медицински надзор“ е приет с Постановление № 53 на Министерския съвет от 27.03.2019 г.

До 31.03.2019 г. по програмата се осигурява диагностика и лечение извън обхвата на задължителното здравно осигуряване на специфични групи пациенти над 18 години в чужбина.

Програмата осигурява и субсидиране на лечебни заведения за болнична помощ по реда на наредбата по чл. 106а от Закона за лечебните заведения, в сила от 01.01.2019 г., съгласно който министърът на здравеопазването определя с наредба критериите и реда,

по които се извършва субсидиране на лечебни заведения от Министерството на здравеопазването в посочените от закона случаи. В изпълнение на това законово разпореждане е издадена Наредба № 3 от 5 април 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения (обн. ДВ. бр.29 от 8 април 2019г.). Наредбата е разработена и на основание чл. 82, ал. 1, т. 6а, 6в, 8 и 9 и ал. 5 от Закона за здравето.

По тази програма се отчита и дейността, свързана с експертизата на трайно намалената работоспособност, както и контролът върху нея.

Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

Показател за изпълнение „Разработване на политики, нормативно регулиране и методология“

През отчетния период е обнародвано едно изменение и допълнение на Закона за здравето.

Публикувана е Наредба № 3 от 5.04.2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения и е изменена веднъж.

Показател за изпълнение „Осигуряване на дейностите, свързани с трансплантация на органи, тъкани и клетки“

Включва дейности по поддържане на служебен регистър на ИАТ/ИАМН и осъществяване на предтрансплантационна подготовка, трансплантация на тъкани, органи и клетки и пострансплантационно наблюдение, заплащани по реда на Наредба № 29 от 2007 г. за възстановяване на разходите и за относителния дял на средствата за труд за дейности по трансплантация, финансирани от Министерството на здравеопазването.

По данни на ИАТ/ИАМН броят на лицата, включени в служебния регистър за трансплантация към отчетния период са 1 155 при планирани 1 150 за 2019 г. Лицата, включени през този отчетен период са 221, при планирани за годината – 220.

Общият брой на имунологичните изследвания, свързани със служебния регистър на ИАТ са 1 631, от които 266 са за включване в регистъра и 1 365 - за актуализиране на статута на включените в него. Целевите стойности на тези два показателя за 2019 г. са съответно – 700 и 2 800.

Броят на органните трансплантации през отчетния период са 52, при целева стойност за 2019 г. – 100. Тяхното разпределение е както следва: 36 – бъбрек; 2 – сърце; 14 – черен дроб; 0 – бял дроб; панкреас – 0; тънки черва – 0. През 2018 г. извършените органни трансплантации са 47, от които 27 на бъбрек, 4 на сърце и 14 на черен дроб.

Броят на донорите е 32, при 23 през 2018 г., като живите донори са 16, а целевите стойности са съответно 55 и 15.

Осъществените трансплантации на тъкани и клетки са 916, при 736 през 2018 г. и целева стойност 700, което представлява 131% изпълнение. От тях 119 са автоложни трансплантации и 797 са алогенни трансплантации.

Осъщественият транспорт на стволови клетки е 18, при планирани 20.

Изследванията в следтрансплантационния период през първата година от трансплантацията през 2019 г. са 2 122 при планирани за годината 1 800. Лицата,

наблюдавани в следтрансплантационния период през първата година от трансплантацията са 255 при планирани 200 за годината.

Изследванията в следтрансплантационния период през всяка следваща година от трансплантацията са 6 579 при план 5 800 за цялата година.

Лицата, наблюдавани през всяка следваща година от трансплантацията, за отчетния период са 775, при целева стойност за годината 700.

Показател за изпълнение „Осигуряване на лечение в чужбина на български граждани над 18-годишна възраст извън обхвата на задължителното здравно осигуряване”

Включва дейността на Комисията за лечение в чужбина на МЗ по реда на Наредба № 12 от 22.12.2011 г. за условията и реда за заплащане на лечение на български граждани в чужбина по чл. 82, ал. 1, т. 8 от Закона за здравето до 31.03.2019 г.

Съгласно § 13, ал. 2, т. 2 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г., в срок до 31 март 2019 г. процедурите по заявленията за лечение в чужбина от компетентността на министъра на здравеопазването се разглеждат по досегашния ред, като неприключилите до тази дата процедури се довършват по новия ред от НЗОК.

Броят на лицата, кандидатствали за осигуряване на лечение в чужбина към 31.03.2019 г. е 42 при целева стойност за цялата година 50. От тях 20 са за трансплантация.

Броят на лицата, получили разрешение за финансиране на лечение в чужбина към 31.03.2019 г. са 4 при целева стойност 30 за 2019 г., като 2 от тях са кандидатствали за трансплантации.

Заседанията на Комисията за лечение в чужбина за отчетния период са 35 (планираните за годината са 50), а експертните становища на външни експерти са 28, при планирани 50.

Показател за изпълнение „Осигуряване на лечение на специфични заболявания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване“

Броят на пациентите с туберкулоза и неспецифични белодробни заболявания, на които е осигурено продължаващо лечение и рехабилитация през 2019г. е 7 900 при планирани 7 500 за годината, като броят се увеличава спрямо 2018 г. когато той е бил 6 467.

Дейностите по които са осигурени лекарствени продукти за лечение на вродени коагулопатии, лекарствени продукти за парентерално хранене на пациенти със „синдром на късото черво“, процедури по терапевтична афереза и процедури по бъбречно-заместителна терапия от 01.01.2019 г. попадат в обхвата на задължителното здравно осигуряване и се заплащат от НЗОК.

Показател за изпълнение „Осигуряване на допълнителни медицински дейности на ветераните от войните, военноинвалиди и военнопострадали“

Ветераните от войните, на които са осигурени медицински изделия (изкуствени стави и остеосинтезни материали) през 2019 г. са 3 и са значително по-малко от планираните 10. През 2018 г. броят им е бил 2. За отчетния период е имало 1 бр. ветерани от войните на които, са осигурявани медицински изделия (очни лещи и високсубстанция) при оперативно отстраняване на катаракта при целева стойност 5. За отчетния период не е имало ветерани от войните на които, са осигурявани, медицински изделия (меш /платно

за пластика на коремна стена) при оперативни процедури при хернии, както и медико-диагностични дейности с прилагане на контраст. Целевите стойности за двете услуги са съответно по 5 за всяка. От планираните 30 ветерани от войните, на които да се осигури отдих и лечение едва 8 са се възползвали от това си право, като през 2018 г. те са били 9. На 60 военноинвалиди и военнопострадали са осигурени отдих, профилактика и рехабилитация при целева годишна стойност 50 и изпълнение през 2018 г. - 59.

Показател за изпълнение „Осигуряване на медицински дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване за пациенти в отдалечени и труднодостъпни райони“

През 2019 г. за осигуряване на медицински дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване за пациенти в отдалечени и труднодостъпни райони са субсидирани 72 лечебни заведения при 64 през 2018 г. Броят на преминалите през тези лечебни заведения пациенти за 2019 г. е 284 545 при целева годишна стойност 150 000 и изпълнение през 2018 г. – 260 538.

Показател за изпълнение „Експертиза на трайно намалената работоспособност“

Включва дейности на ТЕЛК и НЕЛК по медицинската експертиза на работоспособността.

Постъпилите заявления в РКМЕ през 2019 г. са 163 670, което доближава целевата годишна стойност 170 000. Лицата, получили експертни решения за трайна неработоспособност от ТЕЛК за отчетния период са 175 894, което е малко под планираните 200 000. Специалистите от ТЕЛК са извършили 4 191 домашни посещения, а изминатото разстояние за осъществяването им е 104 409 км., при план 90 500 км. Обжалваните експертни решения на ТЕЛК са 13 275 и надвишават значително същият показател за 2018 г. - 10 626. Отменените решения обаче са 6 263 и са значително по-малко спрямо 2018 г., когато са били 8 857.

През 2019 г. НЕЛК е издал 12 609 експертни решения за трайна неработоспособност при планирани 10 500 и 11 100 издадени през 2018 г. Обжалваните решения на НЕЛК са 188, а отменените решения са 13, при съответно 202 и 10 за предходната година.

Извършени са 156 обучения и работни съвещания по въпросите на експертизата на трайно намалената работоспособност при целева стойност за 2019 г. - 90, което е свързано със съществените промени в Наредбата за медицинската експертиза, обнародвани през годината и множеството въпроси, които бяха поставени от ТЕЛК-съставите във връзка с прилагането на новите разпоредби.

Показател за изпълнение „Контрол на експертизата на работоспособността“

Включва дейности на ТЕЛК и НЕЛК, както и дейности на РЗИ по контрола върху дейността на органите на медицинската експертиза.

Проверките по сигнали и жалби, свързани с експертизата на работоспособността, са общо 5 822 при целева стойност 3 000, като тези на НЕЛК са 4 449, а на РЗИ – 1 73. За сравнение през 2018 г. броят на проверките е бил с 35% повече или 7 860.

Проверките по организацията и качеството на експертната дейност на ТЕЛК и качеството на експертизата на временната неработоспособност и работата на ЛКК и личните лекари през 2019 г. са общо 1 891, от които осъществени от НЕЛК са 104 и от РЗИ - 1 787 при целева стойност за годината – 300. През 2018 г. броят на този вид проверки е по-малък – 1 649.

Приложение № 6 - Отчет на показателите за изпълнение по бюджетни програми

1600.02.02 Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението”	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
Показатели за изпълнение			
Разработване на политики, нормативно регулиране и методология			
1. Разработени нови и актуализирани нормативни актове	бр.	2	2
2. Разработени инструкции, указания и др.	бр.	3	1
Осигуряване на дейностите, свързани с трансплантация на органи, тъкани и клетки			
1. Лица включени в служебния регистър за трансплантация	бр.	1 150	1 155
2. Лица включени през настоящата година	бр.	220	231
3. Имунологични изследвания за включване в служебния регистър	бр.	700	266
4. Имунологични изследвания за актуализиране на имунологичния статус на включените в служебния регистър	бр.	2 800	1 365
5. Осъществени трансплантации на органи, от тях:	бр.	100	52
Бъбрек	бр.	60	36
Сърце	бр.	10	2
Черен дроб	бр.	20	14
Бял дроб	бр.	2	0
Панкреас	бр.	0	0
Тънки черва	бр.	0	0
6. Брой донори, от тях:	бр.	55	32
живи	бр.	15	16
7. Осъществени трансплантации на тъкани и клетки, от тях:	бр.	700	916
автоложни трансплантации	бр.	100	119
алогенни трансплантации	бр.	600	797
8. Осъществен транспорт на стволови клетки	бр.	20	18
9. Изследвания в следтрансплантационния период през първата година от трансплантацията	бр.	1 800	2122
10. Лица, наблюдавани в следтрансплантационния период през първата година от трансплантацията	бр.	200	255
11. Изследвания в следтрансплантационния период през всяка следваща година от трансплантацията	бр.	5 800	6579
12. Лица, наблюдавани през всяка следваща година от трансплантацията	бр.	700	775
13. Възстановяване на разходите от временна нетрудоспособност на живите донори	бр.	10	0
14. Възстановяване на транспортни разходи на живи донори	бр.	15	0
Осигуряване на лечение в чужбина на български граждани над 18-годишна възраст извън обхвата на задължителното здравно осигуряване			
1. Брой лица, кандидатствали за осигуряване на лечение в чужбина, в т.ч.	бр.	50	42
за трансплантации	бр.	20	20
2. Брой лица, получили разрешение на финансиране на лечение в чужбина, в т.ч.	бр.	30	4
за трансплантации	бр.	15	2
3. Заседания на КЛЧ	бр.	50	35
4. Експертни мнения на външни експерти	бр.	50	28

Осигуряване на лечение на специфични заболявания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване			
1. Брой пациенти, на които са осигурени лекарствени продукти за лечение на вродени коагулопатии	бр.	150	3
2. Брой пациенти, на които е осигурено продължаващо лечение и рехабилитация на пациенти с туберкулоза и неспецифични белодробни заболявания	бр.	7 500	7 900
Осигуряване на допълнителни медицински дейности на ветераните от войните, военноинвалиди и военнопострадали			
1. Брой ветерани от войните, на които са осигурени медицински изделия (изкуствени стави и остеосинтезни материали)	бр.	10	3
2. Брой ветерани от войните, на които са осигурени медицински изделия (очни лещи и високсубстанция) при оперативно отстраняване на катаракта	бр.	5	1
3. Брой ветерани от войните, на които са осигурени медицински изделия при ветераните (меш /платно за пластика на коремна стена) при оперативни процедури при хернии	бр.	5	0
4. Брой ветерани от войните, на които са осигурени медико-диагностични дейности с прилагане на контраст	бр.	5	0
5. Брой ветерани от войните, на които са осигурени отдих и лечение	бр.	30	8
6. Брой военноинвалиди и военнопострадали, на които са осигурени отдих, профилактика и рехабилитация	бр.	50	60
Осигуряване на медицински дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване за пациенти в отдалечени и труднодостъпни райони			
1. Брой субсидирани лечебни заведения	бр.	75	72
2. Обслужвано население от субсидираните болници	бр.	2 000 000	
3. Брой преминали пациенти	бр.	150 000	284 545
4. Брой проведени леглодни	бр.	650 000	1 346 107
Експертиза на трайно намалената работоспособност			
1. Брой постъпили заявления в РКМЕ	бр.	170 000	163 670
2. Брой лица, получили експертни решения за трайна неработоспособност от ТЕЛК	бр.	200 000	175 894
3. Брой домашни посещения на ТЕЛК	бр.	5 000	4 191
4. Извършен транспорт за домашни посещения	Км	90 500	104 409
5. Брой обжалвани експертни решения на ТЕЛК*	бр.		13 275
6. Брой отменени експертни решения на ТЕЛК*	бр.		6 263
7. Брой лица, получили експертни решения за трайна неработоспособност от НЕЛК	бр.	10 200	12 609
8. Брой обжалвани експертни решения на НЕЛК*	бр.		188
9. Брой отменени експертни решения на НЕЛК*	бр.		13
10. Извършени обучения/работни съвещания/	бр.	90	156
Контрол на експертизата на работоспособността			
1. Проверки по сигнали и жалби	бр.	3 000	5 822
2. Проверки по организацията и качеството на експертната дейност на ТЕЛК и качеството на експертизата на временната неработоспособност и работата на ЛКК, личните лекари	бр.	130	1 891

Източници на информация за данните по показателите за изпълнение

Информацията, необходима за определяне на постигнатите резултати на целевите стойности на показателите за изпълнение, се набира от информационните системи на

ИАТ/ИАМН, НЕЛК, ТЕЛК, РЗИ и НЦОЗА, обобщава се и се анализира от дирекция „Медицински дейности“.

Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности

Прегледът на изпълнението на програмите в политиката по диагностика и лечение през отчетния период показва, че като цяло дейностите по програмите и проектите се изпълняват съгласно заложените параметри в Програмния бюджет на МЗ за 2019 г. Конкретните преизпълнения и неизпълнения са коментирани в конкретния продукт/услуга.

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	1600.02.02 Бюджетна програма "Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението" (в лева)	Закон 2019 г.	Уточнен план 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
I.	Общо ведомствени разходи:	15 059 900	11 513 136	16 391 535
	Персонал	2 753 000	2 405 006	2 560 253
	Издръжка	1 623 200	2 426 400	2 430 365
	Капиталови разходи	10 683 700	6 681 730	11 400 917
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	15 059 900	11 513 136	11 226 319
	Персонал	2 753 000	2 405 006	2 404 966
	Издръжка	1 623 200	2 426 400	2 320 947
	Капиталови разходи	10 683 700	6 681 730	6 500 406
2	Ведомствени разходи на други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	5 165 216
	Персонал			155 287
	Издръжка			109 418
	Капиталови разходи			4 900 511
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	35 350 000	84 862 786	84 055 080
	Издръжка	0	0	0
	в т.ч.			
	Стипендии			-2 413
	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинства -за лечение на български граждани в чужбина	800 000	173 500	173 416
	Субсидии за болнична помощ	25 350 000	50 946 431	50 237 870
	Субсидии за нефинансови предприятия - други			
	Проект „Домашни грижи за достоен и независим живот“ (БЧК, МЗ, МТСП)		72 438	72 438
	Капиталови разходи	9 200 000	33 670 417	33 573 769
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	59 739
	1. Стипендии			59 739
	2.....			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	35 350 000	84 862 786	84 114 819

	Общо разходи по бюджета (I.I+II.):	50 409 900	96 375 922	95 281 399
	Общо разходи (I.+II.+III.):	50 409 900	96 375 922	100 506 354
	Численост на щатния персонал	153	144	122

Отговорност за изпълнението на програмата

Програмата се изпълнява от Комисия за лечение в чужбина, ИАТ, НЕЛК, ТЕЛК към лечебни заведения за болнична помощ, експерти от дирекция „Медицински дейности“.

Отговорността за изпълнение на програмата е възложена на ресорния заместник-министър на Министерство на здравеопазването и дирекция „Медицински дейности“.

1600.02.03 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ“

Цел на програмата: Осигуряване на българските граждани и лицата, пребиваващи на територията на Република България на своевременна, достъпна и качествена медицинска помощ при спешни състояния.

Оперативни цели:

1. Осигуряване на равнопоставен достъп на населението до спешна медицинска помощ, съответстваща на най-добрите европейски практики и изисквания за качество и безопасност.

2. Подобряване на системата за финансиране на спешната помощ и гарантиране на нейната кадрова и материална-техническа осигуреност.

Целите на програмата съответстват на заложените цели и приоритети в Концепцията за развитие на системата за спешна медицинска помощ 2014-2020 г. и Национална здравна стратегия 2020. Дейностите по програмата са насочени към осигуряване на гражданите на максимален достъп до спешна медицинска помощ, отговаряща на стандартите за качество на медицинската помощ. В рамките на бюджетната програма се осигурява финансиране на системата за спешна медицинска помощ в Република България, която включва 27 центъра за спешна медицинска помощ (ЦСМП), съответстващи на областите, съставляващи административното деление на страната, с разкрити към тях 198 филиала (ФСМП), пет изнесени екипа и спешни отделения в лечебните заведения за болнична помощ.

Системата за спешна медицинска помощ в България е неразделна част от здравна система и следва да се разглежда като функционално обединение на дейности и структури във връзка с диагностиката и лечението на лица със спешни състояния, осъществявани в извънболнични и болнични условия. Анализът на системата за спешна медицинска помощ показва дисбаланси в осигуреността и използваемостта както на извънболнично, така и на болнично ниво. Налице са значими различия в използването на екипите, наличните финансови ресурси и общите равнища на производителността.

За реализацията на целите се изпълняват мерки, заложи в Националната здравна стратегия 2020, Програмата за управление на Правителството на Република България за периода 2017-2021 г. и Концепцията за развитие на системата за спешна медицинска помощ 2014-2020 г. За преодоляване на кадровия дефицит в системата ежегодно се увеличават средствата за персонал в ЦСМП, като за периода 2015-2019 г. увеличението

достигна 62 % спрямо 2014 г. В резултат на предприетите мерки вече се наблюдава положителна тенденция за увеличаване броя на постъпилите на работа в ЦСМП. Продължава и изпълнението на големия инвестиционен проект BG16RFOP001-4.001-0001 "Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ", финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г., чрез който се обновява и модернизира сградният фонд и оборудването в системата на спешната помощ на територията на цялата страна. Реализирани са и дейности в изпълнението на проект BG05M9OP001-3.007-0001 „Подобряване на условията за лечение на спешните състояния“, финансиран чрез Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г., чиято цел е цел е подкрепа на работещите в системата за спешна медицинска помощ за придобиване на специфични знания, умения и ключови компетентности.

Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

Показател за изпълнение „Разработване на политики, нормативно регулиране и методология на системата за спешна медицинска помощ“

Включва дейности по разработване на нормативни актове, указания и методики, изготвяне на анализи; контрол по спазване на изискванията, проверка на жалби и сигнали; координация на дейностите по оказване на спешна медицинска помощ и поддържане на готовност за работа при бедствия, аварии и катастрофи; разработване и участие в осъществяването на проекти в областта на спешната медицинска помощ.

Чрез издадената Наредба № 3 от 5.04.2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения, продължава да се финансира дейността на екипите за спешна медицинска помощ, работещи в спешните отделения към болниците.

Продължава работата по изпълнение на дейностите по оборудване, ремонт и изграждане на обекти, с финансиране по ОПРР 2014-2020 по проект „Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ“.

Обработените отчети за дейността на ЦСМП през 2019 г. са 648, при целева стойност 650 за цялата 2019 г. Изготвени са 54 обобщени отчети и анализи при целева стойност 54.

Проведени са 2 работни срещи с директорите на ЦСМП през 2019 г.

През 2019 г. не е проведена атестация на директорите на ЦСМП.

Показател за изпълнение „Обучение на персонала“

Включва провеждане на обучения, семинари, конференции и др. На 25.11.2019 г. стартира обучението на работещите в системата на спешна медицинска помощ по Проект № „BG05M9OP001-3.007-0001 „Подобряване на условията за лечение на спешните състояния“. До края на 2019 г. бяха обучени 442 лекари, специалисти по здравни грижи и шофьори.

Показател за изпълнение „Осигуряване на спешна медицинска помощ на внезапно заболели и пострадали лица, както и такива, при които не може да се прецени състоянието“

Включва дейности по приемане, регистриране, обработка и предаване с помощта на автоматизирана информационно-комуникационна система на постъпилите повиквания за помощ и подадената информация от екипите; оказване от екипи на ЦСМП на квалифицирана спешна медицинска помощ на местопроизшествието; транспортиране на пациента до подходящо лечебно заведение; провеждане на необходимите лечебни и специфични реанимационни дейности до настъпяването на пациента в болница; предлагане за хоспитализация; спешна диагностика на пациенти, обърнали се на място във ФСМП; прилагане на лекарствени продукти. Чрез показателите се отчита обема на осъществената от ЦСМП специфична медицинска дейност по оказване на спешна медицинска помощ.

През 2019 г. в рамките на програмата са осъществени дейности по диагностика и лечение на спешни състояния, като приетите повиквания са 723 468 при целева стойност 800 000. Изпълнените повиквания от екипите на Центровете за спешна медицинска помощ за цялата 2019 г. са 706 147 или 97,6 % от приетите повиквания, като процентното съотношение се запазва спрямо предхождащите 2015, 2016, 2017 и 2018 г.

Извършените амбулаторни прегледи 2019 г. са 540 567, при целевата стойност за годината – 600 000.

Извършените реанимации през 2019 г. са 3 191, при целева стойност за 2019 г. – 3 550.

Средната стойност на медикаменти за един преминал болен (повиквания плюс амбулаторни прегледи) за годината е 1,70 лв. при целева стойност за годината 3,00 лв., като стойността на лекарствата за преминал болен през ЦСМП остава ниска.

Показателите за изпълнение „Осигуряване на спешна медицинска помощ на внезапно заболели и пострадали лица, както и такива при които не може да се прецени състоянието“ през годините остават сравнително постоянна величина, със съвсем малки колебания с плюс или минус.

Показател за изпълнение „Осигуряване на специализиран медицински транспорт“

Включва дейности по осигуряване на специализиран транспорт за републикански консултанти; осигуряване на специализиран транспорт за кръв, кръвни продукти, донори, органи, медикаменти, консумативи и апаратура между лечебните заведения за оказване на спешна медицинска помощ; осигуряване на специализиран транспорт за спешно болни с показания за транспорт от реанимационен екип от/между лечебни заведения; осигуряване на въздушен транспорт чрез санитарна авиация; осигуряване на медицински транспорт на български граждани извън страната с тежки и специфични състояния до лечебни заведения в Република България. Показателите са информативни за обема и видовете специализиран медицински транспорт, осигуряван от ЦСМП.

Осъществените транспорти за републикански консултанти през 2019 г. са 344 броя, при заложена целева стойност 600 за годината.

Осъществените специализирани транспорти за кръв, кръвни продукти, донори, органи, медикаменти, консумативи и апаратура през 2019 г. са 2 931 броя при целева стойност 3 200 за цялата година.

Осъществени транспорти за спешно болни с показания за транспорт от реанимационен екип от/между лечебни заведения за годината са 12 552 броя при целева стойност 10 000, като това са транспорти от лечебни заведения за болнична помощ с по-

ниско ниво на компетентност към такива с по-високо. Увеличението на транспортите от/между лечебните заведения може да се дължи или на намаляване на възможностите на лечебните заведения, предимно на общинските, да предоставят нужните медицински грижи, или на подобряване на възможностите на диагностиката в тези лечебни заведения, което да води до своевременно транспортиране на пациентите в лечебни заведения с по-високо ниво на компетентност за адекватно лечение.

През 2019 г. са извършени 7 полета с летателни средства на ВВС за нуждите на спешна медицинска помощ, предимно за донорски ситуации.

Броят на случаите на транспортирани българи от страни членки на ЕС или трети държави е 2, като по този начин са транспортирани български граждани, изпаднали в кризисна ситуация в друга държава. Целевата стойност за 2019 г. е 5.

Показател за изпълнение „Осигуряване на допълнително възложени дейности извън спешната медицинска помощ“

Включва дейности по вземане на кръвни проби за алкохол и други упойващи вещества от водачи на моторни превозни средства и осигуряване на специализиран транспорт за превозване на трупове, подлежащи на съдебно-медицинска експертиза, от мястото на произшествието до съответното лечебно заведение за болнична помощ, в случаите на инцидентно настъпила смърт на обществени места. Чрез показателите се отчита обема на несвойствените дейности, с които са натоварени ЦСМП извън специфичния им предмет на работа.

И през 2019 г. системата за спешна медицинска помощ продължава да изпълнява значителна по обем дейност, свързана с дейности, които не попадат в обхвата на конкретната дейност по оказване на спешна медицинска помощ, като вземане на кръвни проби за алкохол и упойващи вещества. За цялата 2019 г. са взети – 3 172 бр. проби при целева стойност – 6 000 за цялата година. Друга дейност, некореспондираща с оказването на спешна медицинска помощ, е транспортирането на трупове, подлежащи на съдебно-медицинска експертиза. За годината са извършени транспортиране на 2 790 трупа – при целева стойност – 3 000 за цялата 2019 г.

Показател за изпълнение „Осигуряване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешните отделения на лечебни заведения за болнична помощ или филиалите на ЦСМП на територията на ЛЗБЦ, но не са хоспитализирани в същото лечебно заведение“

Включва дейности по осъществяване на спешни диагностични и инструментални изследвания и консултации, провеждане на необходимите лечебни и специфични реанимационни дейности и клинично и инструментално наблюдение на пациента до стабилизиране на състоянието в спешното отделение; осъществяване на спешни диагностични и инструментални изследвания и консултации по искане на екипите на ЦСМП от лечебни заведения, които нямат разкрити спешни отделения. Чрез показателите се измерва обема на „болничната спешна помощ“ при пациенти със спешни състояния, които не изискват хоспитализация.

През 2019 г. броят на пациентите със спешни състояния, преминали през спешните отделения и които пациенти не са хоспитализирани в същото лечебно заведение е 746 282 при целева годишна стойност 750 000 и по-голям брой изпълнение през 2018 г. – 717 058. Пациентите със спешни състояния, консултирани по искане на

ФСМП в лечебни заведения за болнична помощ без разкрити спешни отделения, но не хоспитализирани в същото лечебно заведение през 2019 г. са 54 388 при целева стойност за годината 45 000 и по-голям брой изпълнение през 2018 г. – 46 191.

Приложение № 6 – Отчет на показателите за изпълнение на програмата

1600.02.03 Бюджетна програма „Спешна медицинска помощ ”	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
Показатели за изпълнение			
Разработване на политики, нормативно регулиране и методология на системата за спешна медицинска помощ			
Разработени нови и актуализирани нормативни актове, в т.ч.	бр.	5	1
<u>Разработване на[1]:</u>			
- методика за субсидиране на спешните отделения в болниците			
- Наредба за спешната медицинска помощ			
- Актуализация на Правилника за устройството и дейността на ЦСМП	бр.	1	1
- медицински стандарт „Спешна медицинска помощ“			
- медицински стандарт „Спешна медицина“			
Обработени отчети за дейността на ЦСМП	бр.	650	648
Изготвени обобщени отчети и анализи	бр.	56	54
Проведени работни срещи	бр.	2	2
Атестирани директори на ЦСМП	бр.	27	0
Обучение на персонала			
Проведени обучителни мероприятия	бр.	60	4
работещи в ЦСМП, преминали обучение	бр.	500	442
работещи в СО, преминали обучение	бр.	100	0
Осигуряване на спешна медицинска помощ на внезапно заболели и пострадали лица, както и такива при които не може да се прецени състоянието			
1. Приети повиквания	бр.	800 000	723 468
2. Изпълнени повиквания за	бр.	800 000	706 147
спешни повиквания			530 199
обслужени пациенти при спешни повиквания			530 199
изминати км за изпълнение на повиквания	км		15 381 315
3. Извършени амбулаторни прегледи	бр.	600 000	540 567
4 .Извършени реанимации	бр.	3 550	3 191
5. Хоспитализирани пациенти	бр.		206 345
6. Средна стойност на медикаменти за 1 преминал болен (повиквания+амбулаторни прегледи)	лв.	3	2
Осигуряване на специализиран медицински транспорт			
1. Осъществени транспорти на републикански консултанти	бр.	600	344
2. Осъществени специализирани транспорти за кръв, кръвни продукти, донори, органи, медикаменти, консумативи и апаратура	бр.	3 200	2 931
3. Осъществени транспорти за спешно болни с показания за транспорт от реанимационен екип от/между лечебни заведения	бр.	10 000	12 552
4. Осъществен медицински въздушен транспорт за нуждите на спешна медицинска помощ	бр.	15	7
5. Осъществени транспорти на български граждани извън страната	бр.	5	2
6. Изминати км за специализиран наземен медицински транспорт	км		610 428

Осигуряване на допълнително възложени дейности извън спешната медицинска помощ			
1. Взети кръвни проби на водачи на МПС	бр.	6 000	3 172
2. Осъществен транспорт за превозване на трупове, подлежащи на съдебно-медицинска експертиза	бр.	3 000	2 790
Осигуряване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешните отделения на лечебни заведения за болнична помощ или филиалите на ЦСМП на територията на ЛЗ за болнична помощ, които не са хоспитализирани в същото лечебно заведение			
1. Пациенти със спешни състояния, преминали през спешните отделения, които не са хоспитализирани в същото лечебно заведение	бр.	750 000	746 282
2. Пациенти със спешни състояния, консултирани по искане на ФСМП в лечебни заведения за болнична помощ без разкрити спешни отделения, но не хоспитализирани в същото лечебно заведение	бр.	45 000	54 388

* На основание чл. 106а от Закона за лечебните заведения, в сила от 01.01.2019 г., е издадена Наредба № 3 от 5.04.2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения

Дейности по проекти, финансирани от Европейски структурни и инвестиционни фондове

➤ По Оперативна програма „Региони в растеж” 2014 – 2020 г.:

Проект BG16RFOP001-4.001-0001 "Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ", с общ бюджет 163 987 815.62 лева и срок на изпълнение до 23.10.2021 г.

Основна цел на проекта е обновяване и модернизация на сградния фонд и оборудването в системата на спешната помощ на територията на цялата страна - спешните отделения на 34 лечебни заведения за болнична помощ, 27 Центъра за спешна медицинска помощ (ЦСМП) и разкритите към тях 170 филиали (ФСМП) и 6 изнесени екипа.

През отчетния период по проекта са извършени следните дейности:

В изпълнение на Дейност 1 - Изпълнение на СМР по КОМПОНЕНТ № 1, Министерство на здравеопазването обяви 7 броя процедури за избор на изпълнители по 47 обособени позиции за извършване на строително-монтажни работи в Северозападен, Северен централен, Североизточен район, Югоизточен, Южен централен, Югозападен райони и Софийска Област и София град за нуждите на спешната помощ в изпълнение на проекта.

В изпълнение на Дейност 2 - Доставка и монтаж на специализирано медицинско оборудване и медицинско и технологично обзавеждане по КОМПОНЕНТ № 2 са сключени договори за закупуване и доставка на медицинско оборудване и медицинска апаратура по проекта, както следва:

- Закупуване и доставка на специализирана медицинска апаратура за пациентен мониторинг и интензивни грижи;
- Закупуване и доставка на хладилници;

- Закупуване и доставка на негативоскопи, комплект офталмоскоп/отоскоп, ларингоскоп комплект“.

В изпълнение на Дейност 3 - Доставка на медицински превозни средства по КОМПОНЕНТ № 3, на основание на сключените договори с избраните изпълнители са извършени доставки на 130 броя медицинските превозни средства (линейки), като следва:

- През месец март 2019 г. са доставени:
  - 7 бр. линейки за спешна медицинска помощ - тип В;
  - 3 бр. линейки за интензивна медицинска грижа - тип С.
- През месец април 2019 г. са доставени:
  - 7 бр. линейки за спешна медицинска помощ - тип В;
  - 3 бр. линейки за интензивна медицинска грижа - тип С.
- През месец май 2019 г. са доставени:
  - 7 бр. линейки за спешна медицинска помощ - тип В;
  - 3 бр. линейки за интензивна медицинска грижа - тип С.
- През месец юни 2019 г. са доставени:
  - 7 бр. линейки за спешна медицинска помощ - тип В;
  - 3 бр. линейки за интензивна медицинска грижа - тип С.
- През месец юли 2019 г. са доставени:
  - 7 бр. линейки за спешна медицинска помощ - тип В;
  - 3 бр. линейки за интензивна медицинска грижа - тип С;
  - 2 броя линейки тип В със задвижване 4x4 с необходимото оборудване.
- През месец август 2019 г. са доставени:
  - 7 бр. линейки за спешна медицинска помощ - тип В;
  - 3 бр. линейки за интензивна медицинска грижа - тип С.
- През месец септември 2019 г. са доставени:
  - 7 бр. линейки за спешна медицинска помощ - тип В;
  - 3 бр. линейки за интензивна медицинска грижа - тип С;
  - 8 броя линейки тип В със задвижване 4x4 с необходимото оборудване.
- През месец октомври 2019 г. са доставени:
  - 7 бр. линейки за спешна медицинска помощ - тип В;
  - 3 бр. линейки за интензивна медицинска грижа - тип С.
- През месец ноември 2019 г. са доставени:
  - 7 бр. линейки за спешна медицинска помощ - тип В;
  - 3 бр. линейки за интензивна медицинска грижа - тип С;
  - 10 броя линейки тип В със задвижване 4x4 с необходимото оборудване.
- През месец декември 2019 г. са доставени:
  - 7 бр. линейки за спешна медицинска помощ - тип В;
  - 3 бр. линейки за интензивна медицинска грижа - тип С;
  - 10 броя линейки тип В със задвижване 4x4 с необходимото оборудване.

В изпълнение на Дейност 4 - Осъществяване на строителен надзор, Министерство на здравеопазването обяви 3 броя процедури за избор на изпълнители по 13 обособени позиции за осъществяване на строителен надзор в изпълнение на проекта.

В изпълнение на Дейност 5 - Упражняване на авторски надзор, Министерство на здравеопазването обяви процедура за избор на изпълнители по 5 обособени позиции за упражняване на авторски надзор в изпълнение на проекта.

В изпълнение на Дейност 6 - Информация и комуникация по проекта, Министерство на здравеопазването обяви процедура за избор на изпълнители по 2 обособени позиции за изпълнение на дейности за информация и комуникация в изпълнение на проекта.

По Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" 2014-2020 г.:

Проект № BG05M9OP001-3.007-0001 „Подобряване на условията за лечение на спешните състояния“, на стойност 7 млн. лева.

В изпълнение на проект BG05M9OP001-3.007-0001 „Подобряване на условията за лечение на спешните състояния“ е изграден и оборудван Национален център за обучение и квалификация в системата за спешна медицинска помощ. През отчетния период по проекта са извършени следните дейности:

В изпълнение на *Дейност 1 „Организация и управление на проекта“* текущо се изпълняват предвидените задължения от страна на ЕУП. Подписано е Допълнително споразумение № 3 с Управляващия орган на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г., с което срокът за изпълнение на проекта е удължен до м. септември 2021 г.

В изпълнение на *Дейност 2 „Изграждане на Национален център за продължаващо обучение на работещите в системата на спешната медицинска помощ“* по проекта е оборудван Национален център за обучение и квалификация в системата за спешна медицинска помощ. Извършен е ремонт на помещенията, доставена, монтирана и пусната в експлоатация е закупената апаратура, доставено и инсталирано е необходимото офис оборудване и обзавеждане.

В процес на подготовка са документации за две обществени поръчки с предмет:

1. „Разработване на специализиран софтуер за осигуряване на теоретично и практическо обучение на участниците в обученията по проект ПУЛСС“.

2. „Закупуване на 2 броя високотехнологични манекени за нуждите на Националния център за продължаващо обучение на работещите в системата на спешната медицинска помощ“.

В изпълнение на *Дейност 5 „Разработване и въвеждане на методики за първоначална и периодична оценка на професионалните компетентности в спешната медицинска помощ. Създаване на диагностично-терапевтични протоколи и алгоритми“* е назначена работна група, която подготвя техническата спецификация за обявяване на обществена поръчка с предмет „Изготвяне на дизайн, предпечатна подготовка, печат и разпространение на диагностично-терапевтични протоколи и алгоритми“.

В изпълнение на *Дейност 6 „Провеждане на обучения: първоначални и периодични на персонала от ЦСМП и спешните отделения“* след проведени процедури по реда на ЗОП са сключени договори за провеждане на обученията и за осигуряване на логистика (пътни, нощувки, хранене, трансфери в гр. София, кафе-паузи).

Към 31.12.2019 г. успешно са обучени 442-ма служители от центрове за спешна помощ на територията на страната

В изпълнение на *Дейност 7 „Информация и комуникация“* по проекта през месец март 2019 г. е проведена въстъпителна пресконференция по проекта. В изпълнение на дейността в Националния център са доставени учебни материали (папки, химикалки, моливи и тефтери).

Източници на информация за данните по показателите за изпълнение

Информацията, необходима за определяне на постигнатите резултати на целевите стойности на показателите за изпълнение, се набира от информационните системи на ЦСМП и отчетните документи, събирани от РЗИ, НЦОЗА, Национален център за обучение и квалификация в системата за спешна помощ, обобщава се и се анализира от дирекция „Медицински дейности“.

Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности

Прегледът на изпълнението на програмите в политиката по диагностика и лечение през отчетния период показва, че като цяло дейностите по програмите и проектите се изпълняват съгласно заложените параметри в Програмния бюджет на МЗ за 2019 г.

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	1600.02.03 Бюджетна програма "Спешна медицинска помощ" (в лева)	Закон 2019 г.	Уточнен план 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
I.	Общо ведомствени разходи:	156 598 200	168 831 734	184 277 006
	Персонал	137 293 300	148 963 020	149 207 540
	Издръжка	19 304 900	19 832 714	20 899 435
	Капиталови разходи	0	36 000	14 170 031
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	156 598 200	168 831 734	168 533 257
	Персонал	137 293 300	148 963 020	148 963 009
	Издръжка	19 304 900	19 832 714	19 534 248
	Капиталови разходи	0	36 000	36 000
2	Ведомствени разходи на други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	15 743 749
	Персонал			244 531
	Издръжка			1 365 187
	Капиталови разходи			14 134 031
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	32 700 000	48 025 261	47 399 060
	Издръжка	200 000	27 761	0
	в т.ч.			
	- разходи за осигуряване на въздушен транспорт чрез санитарна авиация	200 000	27 761	
	Субсидии за болнична помощ	32 500 000	47 997 500	47 399 060
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	32 700 000	48 025 261	47 399 060
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	189 298 200	216 856 995	215 932 317
	Общо разходи (I.+II.+III.):	189 298 200	216 856 995	231 676 066
	Численост на щатния персонал	7 134	7 134	6 649

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорността за изпълнение на програмата е възложена на Министерство на здравеопазването, дирекция „Медицински дейности“, центрове за спешна медицинска помощ, Национален център за обучение и квалификация в системата за спешна помощ и лечебни заведения за болнична помощ с разкрити спешни отделения.

1600.02.04 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПСИХИАТРИЧНА ПОМОЩ“

Цел на програмата: Осигуряване на равнопоставен достъп и качествено лечение и грижи на всички хора с психични разстройства.

Оперативни цели:

1. Осигуряване на непрекъснатост и комплексност на процеса на психиатрично обслужване.
2. Оптимизиране на болничния престой и развиване на съвременни терапевтични програми в общността.
3. Подобряването на качеството и условията на лечение чрез усъвършенстване на механизмите за финансиране на отделни дейности в стационарната психиатрична помощ.

Преструктурирането на ресурсите и реорганизацията в системата на психиатрична помощ в България следва да се осъществява в посока на развитието на формите на обществено базирана психиатрия, която да допълни, а в последствие да замени институционалното обслужване на хората с психични проблеми. Тя трябва да се основава на принципите на достъпност на здравни услуги, координираност, непрекъснатост и ефективност на грижите, зачитане правата на човека.

Ефективните психично-здравни услуги следва да идентифицират, наблюдават и подкрепят хора, изложени на риск за своето психично здраве на ранен етап. За целта системата на първична медицинска помощ трябва да се развие като първа точка за достъп до системата на психично-здравни услуги, тъй като услугите в нея не са свързани с тежка стигма, достъпни са и позволяват ефективна краткосрочна интервенция. Специалистите в първичната медицинска помощ трябва да получат подходящо обучение в диагностиката и лечението на тези заболявания, както и указания за насочване към специализирана психиатрична помощ.

Специализираното лечение и наблюдение на острите случаи на психичната болест трябва да се осъществява от специалисти психиатри в извънболничната помощ, психиатрични стационари към многопрофилни болници или като част от мултифункционални екипи в психиатрични структури, осигуряващи комплексно обслужване на хората с психични разстройства. Усилията трябва да са насочени към максимално задържане на пациент в контакт с психично-здравната служба в общността, предотвратяване и овладяване на кризи, изискващи хоспитализация чрез мобилни екипи за кризисни интервенции и при необходимост – краткосрочно лечение в стационарни условия.

Съществуващата мрежа от държавни психиатрични болници следва да бъде оптимизирана и постепенно да намалява своя капацитет за осигуряване на продължително специализирано лечение на болни с тежки психични болести. Тя трябва да е насочена към стабилизиране на състоянието на болните и продължаване на грижите

в общността, без това да е свързано с предоставяне на резидентни грижи и институционализация на болните.

Услугите следва да бъдат предлагани комплексно и психичната болест да се разглежда като проблем на индивида и неговата общност. За целта, в процеса трябва да бъдат мобилизирани общите и специализирани медицински ресурси, както и социалните и човешки ресурси в общността. На тази база следва да бъдат изградени мултидисциплинарни екипи за психично-здравни услуги с участието на немедицински и парамедицински специалисти, психолози, които да бъдат обучени за водене на психиатричен случай и управление на психичната болест.

Съществена роля за осигуряване на приемственост на грижата след приключване на стационарното лечение имат центровете за психично здраве, които би следвало да осъществяват прехода от институционална към амбулаторна форма на лечение на пациентите с психични заболявания. В центровете за психично здраве процесът трябва да е насочен към намаляване на болнични легла и увеличаване на амбулаторната дейност и дейности по програми за интеграция и ресоциализация на лицата с психични разстройства. В ЦПЗ преобладават лицата, насочвани за експертиза и спешно стационарно лечение до 24 ч., за сметка на лица на задължително лечение, чийто брой в ЦПЗ и в МБАЛ е по-малък, в сравнение с ДПБ. Процесът трябва да е насочен към намаляване на болнични легла и увеличаване на амбулаторната дейност, както и дейности по програми за интеграция и ресоциализация на лицата с психични разстройства. Очакваният резултат е прекратяване на дълготрайната изолация на хората с психични разстройства в болнични лечебни заведения и осигуряване на живот и лечение в общността.

Процесът на изграждане на капацитет за грижи в общността трябва да се планира на база на установените потребности и визия за деинституционализация и ресоциализация на болните с психични разстройства. Деинституционализацията и насочването към психично-здравни услуги в общността следва да е основано на спазването на правата на пациентите, оценка на техните индивидуални нужди и осигуряване правото им на избор. С особено внимание трябва да се подходи към процеса на подготовка и прехвърляне на болните, пребиваващи трайно в институциите, за обслужване в общността. Необходимо е изграждане на капацитет за управление на този процес, в който да бъдат ангажирани всички заинтересовани страни.

Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

Показател за изпълнение „Разработване на нормативна база“

Включва нормативно регулиране и методология на системата за стационарна психиатрична помощ. Чрез показателите се отчита степента на съответствие на нормативните актове в областта на психиатричната помощ с общата и секторна политика и развитието на системата на здравеопазване в страната, с правото на Европейския съюз и др.

Като специфична административна дейност в тази област бе разработена и обнародвана Наредба № 3 от 5.04.2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни

заведения, с която се оптимизира финансирането на медицинските дейности, за които е установена трайна тенденция за нарастване.

Правилници и наредби, свързани с психиатричната помощ през 2019 г. не са разработвани.

Показател за изпълнение „Стационарна психиатрична помощ в отделения към ЛЗБП и ЦПЗ“

Включва услугите, които са свързани с болнично лечение на лица с психични разстройства. Чрез показателите се отчита обемът на осъществената от ДПБ специфична медицинска дейност по психиатрия.

През 2019 г. Министерство на здравеопазването субсидира за диагностика и лечение на болни с психични заболявания 12 ЦПЗ и 22 психиатрични отделения/клиники към МБАЛ.

Броят на леглата за активно лечение в ЦПЗ и МБАЛ с психиатрични клиники/отделения през 2019 г. е 1 814, като се наблюдава намаление в сравнение с 2018 г. – 1 836. Броят на пациентите на дневно стационарно лечение през настоящия отчетен период е 12 419, за разлика от 2018 г., когато са били 15 903. Ефективността на психосоциалната рехабилитация, провеждана на пациентите на дневно стационарно лечение е свързана с възстановяване на социалните функции на пациентите с психични заболявания и пълноценното им включване в живота на обществото.

Пациентите на стационарно лечение през 2019 г. са 31 815 при целева стойност 27 000, като се наблюдава намаление в сравнение с 2018 г. когато броят им е бил 37 341.

Реализираните леглодни през отчетения период са 685 131, като се наблюдава леко увеличение в сравнение с проведените през предходната година 593 844 леглодни.

По отношение на рехабилитационните курсове чрез трудотерапия, арттерапия и др., през 2019 г. са 16 125, което е съществено намаление в сравнение с 2018 г. – 36 588. Съществува вероятност намалението да е свързано с некоректно отчитане на дейността през 2018 г. по отношение на брой извършени процедури, а не брой проведени рехабилитационни курсове.

Случаите на проведено спешно стационарно лечение до 24 часа на болни с психични разстройства с висок риск, спешни състояния и изразена психомоторна възбуда през 2019 г. са 3 056, при целева стойност от 2 100, което представлява 63% увеличение в сравнение с 2018 г., когато са били 1 950.

Процесът на деинституционализация предполага наличие на повече психиатрични отделения в МБАЛ за краткотрайно лечение на психично болните, след което те да се насочват за извънболнично лечение и към дневни центрове и защитени жилища.

Показател за изпълнение „Стационарна психиатрична помощ в ДПБ“

Включва дейности, свързани със спешно стационарно лечение до 24 часа на болни с психични разстройства, активно лечение на болни с психични заболявания в стационарни условия; лечение и рехабилитация на болни в условия на дневен стационар и социална рехабилитация на болни чрез трудотерапия, арттерапия и др.

Услугите са свързани с болнично лечение на лица с психични разстройства, осъществявано от ДПБ. В страната има 12 ДПБ, които са лечебни заведения по чл. 5, ал 1 от ЗЛЗ. Те оказват дейности, свързани със спешно стационарно лечение до 24 часа на болни с психични разстройства, активно лечение на болни с психични заболявания в

стационарни условия; лечение и рехабилитация на болни в условия на дневен стационар и социална рехабилитация на болни чрез трудотерапия, арттерапия.

Продължава тенденцията за намаляване на броя на леглата в ДПБ, като от 2 303 през 2018 г. са станали 2 215 през 2019 г. Процесът на деинституционализация изисква броят на леглата в ДПБ, където единствено се осъществява дълготрайно болнично лечение на лица с психични разстройства, да не се увеличава, а постепенно да намалява.

В подкрепа на процеса на деинституционализация на психиатричната помощ е дадена възможност в чл. 5, ал. 4 от ЗЛЗ на ДПБ да регистрират социални услуги по Закона за социалното подпомагане (дневни центрове и защитени жилища). Към момента само две ДПБ имат регистрирани социални услуги. Това са ДПБ-Церова Кория - защитено жилище и ДПБЛНА-Суходол. В ДПБ-Раднево също има защитено жилище, но не е регистрирано. Очакваният резултат е прекратяване на дълготрайната изолация на хората с психични разстройства в болнични лечебни заведения и осигуряване на живот и лечение в общността.

В сравнение с извършената дейност за съответния период през 2019 г. има леко намаление на броя леглодни – от 614 209 през 2018 г. на 594 090 през 2019 г. Общият брой преминали болни също е намалял – от 9 976 през 2018 г. на 9 787 през 2019 г., както и броят на преминалите болни с престой до 2 месеца – от 5 981 през 2018 г. на 5 798 през 2019 г. Наблюдава се леко увеличение на броя на преминалите болни с продължителен престой над 2 месеца – от 3 612 през 2018 г. на 3 910 през 2019 г.

Сравнителните данни показват намаление на преминалите болни и извършените прегледи с последваща хоспитализация или без такава от 28 963 през 2018 г. на 20 399 през 2019 г., но при целева стойност 4 650. Причинно-следствена връзка в контекста на посочените данни може да се търси в:

- подобрен достъп до дейността, която се осъществява в Консултативно-диагностичния блок на ДПБ;
- наблюдава се тенденция към значително нарастване на невротичните, свързани със стрес и соматоморфни разстройства, депресивни разстройства, зависимости;
- увеличение на консултативните прегледи за пациенти, насочени от други лечебни заведения, спешна помощ, лични лекари, ТЕЛК;
- част от консултираните пациенти са неосигурени и само в ДПБ могат да получат квалифицирана специализирана помощ.

Броят на трайно пребиваващите над 1 година в лечебните заведения е леко увеличен от 277 през 2018 г. на 296 през 2019 г.

Приложение № 6 – Отчет на показателите за изпълнение на програмата

1600.02.04 Бюджетна програма „Психиатрична помощ ”	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
Показатели за изпълнение			
Разработване на политики, нормативно регулиране и методология			
1. Разработени нови и актуализирани нормативни актове	бр.	1	1
2. Разработени методики, указания, анализи и др.	бр.	1	0
Стационарна психиатрична помощ в отделения към ЛЗБП и ЦПЗ			
1. Финансирани ЛЗБП с разкрити психиатрични отделения/клиники	бр.	23	22
2. Финансирани ЦПЗ	бр.	12	12

3. Брой легла за активно лечение в ЛЗБП и ЦПЗ	бр.	2 200	1 814
4. Пациенти с психични заболявания на дневно стационарно лечение	бр.	10 500	12 419
5. Пациенти с психични заболявания на стационарно лечение	бр. хосп.	27 000	31 815
6. Брой проведени леглодни	бр.	314 000	685 131
7. Брой рехабилитационни курсове чрез ТТ, АртТ и др.	бр.	18 000	16 125
8. Спешно стационарно лечение до 24 часа на болни с психични разстройства с висок риск, спешни състояния и изразена психомоторна възбуда	бр.	2 100	3 056
Стационарна психиатрична помощ в ДПБ			
1. Лечебни заведения за стационарна психиатрична помощ;	бр.	12	12
2. Легла	бр.	2 000	2 215
3. Общ брой леглодни	бр.	640 000	594 090
4. Общ брой преминали болни, в т. ч.:	бр.	12 000	9 787
5. Преминали с престой до 2 месеца	бр.	8 000	5 798
6. Преминали с престой над 2 месеца	бр.	4 000	3 910
7. Извършени прегледи с последваща хоспитализация или без такава	бр.	4 650	20 399
8. Брой на трайно пребиваващи над 1 година в л.з. /непрекъснато или последващи една след друга/	бр.	400	296

Източници на информация за данните по показателите за изпълнение:

Информацията, необходима за определяне на постигнатите резултати на целевите стойности на показателите за изпълнение, се набира от информационните системи на ДПБ, МБАЛ и ЦПЗ и отчетните документи, събирани от РЗИ и НЦОЗА. Информацията се обобщава и анализира в дирекция „Бюджет и финанси“ и от дирекция „Медицински дейности“.

Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху не постигането на планираните/заявените целеви стойности

Външните фактори, които могат да окажат въздействие върху изпълнението на програмата са свързани с възникване на промени в политическата ситуация, промени в общата нормативна уредба на страната, проверки и препоръки на Европейската комисия, Омбудсман, правозащитни организации и решения на съда. Затруднения биха могли да възникнат и в резултат на промени в икономическите условия в страната, които да доведат до напускане на квалифицирани медицински специалисти.

Прегледът на изпълнението на програмите в политиката по диагностика и лечение през отчетния период показва, че като цяло дейностите по програмите и проектите се изпълняват съгласно заложените параметри в Програмния бюджет на МЗ за 2019 г. Конкретните преизпълнения и неизпълнения са коментирани в конкретния продукт/услуга.

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	1600.02.04 Бюджетна програма "Психиатрична помощ" (в лева)	Закон 2019 г.	Уточнен план 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
I.	Общо ведомствени разходи:	31 961 600	32 266 627	32 202 644
	Персонал	22 929 200	23 407 136	23 407 059
	Издръжка	9 032 400	8 850 391	8 786 493
	Капиталови разходи	0	9 100	9 092
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	31 961 600	32 266 627	32 198 497
	Персонал	22 929 200	23 407 136	23 407 059
	Издръжка	9 032 400	8 850 391	8 782 346
	Капиталови разходи		9 100	9 092
2	Ведомствени разходи на други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	4 147
	Персонал			
	Издръжка			4 147
	Капиталови разходи			
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	31 970 000	38 928 500	38 457 596
	Издръжка	0	0	0
	Субсидии за болнична помощ	31 970 000	38 928 500	38 457 596
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	1.....			
	2.....			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	31 970 000	38 928 500	38 457 596
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	63 931 600	71 195 127	70 656 093
	Общо разходи (I.+II.+III.):	63 931 600	71 195 127	70 660 240
	Численост на щатния персонал	1 435	1 435	1 406

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорността за изпълнение на програмата е възложена на ресорния заместник-министър на Министерство на здравеопазването. Програмата се изпълнява от дирекция „Медицински дейности“, дирекция „Бюджет и финанси“, дирекция „Международни проекти и програми“.

Принос за изпълнение на целите на програмата имат операции, реализирани по линия на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.

1600.02.05 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ОСИГУРЯВАНЕ НА КРЪВ И КРЪВНИ ПРОДУКТИ”

Цел на програмата: Осигуряване на равнопоставен достъп на гражданите до лечението с кръв и кръвни съставки, в съответствие с най-добрите европейски практики и изисквания за своевременност, достатъчност, качество и безопасност.

Оперативни цели:

1. Създаване на позитивни обществени нагласи към безвъзмездното и доброволно кръводаряване и повишаване на броя на кръводарителите чрез усъвършенстване на промоцията и организирането на кръводаряването.

2. Осъществяване на подходяща система за управление на качеството и на сигурността за гарантиране на качество на цялостния процес – от набирането и подбора на донори (сигурност на кръвта) до трансфузията на кръвните компоненти на пациента и оценката на ефекта от тях (трансфузионна сигурност).

3. Осъществяване на ефективен контрол върху качеството, безопасността и рационалната употреба на кръвта и кръвните съставки, с оглед избягване на инциденти и нежелани реакции, свързани с употребата на кръв и кръвни съставки (трансфузионен надзор).

4. Осигуряване на лечебните заведения с достатъчни количества диагностицирани кръв и кръвни съставки и на медицински изделия за кръвовземане и съхранение, както и реактиви за качествена имунохематологична и вирусологична диагностика на дарената кръв.

5. Актуализиране на нормативната уредба, както и приемане на специфичните препоръки на Съвета на ЕС към страните-членки в областта на трансфузионната хематология.

През 2019 г. беше разработен проект на изменение и допълнение на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, с който се предвижда изменение в Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането. Целта на изменението е режимът по издаване на разрешение за изтегляне от употреба, унищожаване или предоставяне за учебни или научно-медицински нужди на кръв и кръвни съставки да намери систематично място в закон.

С изменение и допълнение на Наредба № 8 от 09.03.2007 г. за изтегляне от употреба, унищожаване или предоставяне за учебни или научно-медицински нужди на кръв и кръвни съставки се дава възможност на заявителя да поиска получаване на издадения документ чрез лицензиран пощенски оператор. Тази промяна е отразена и в образеца на заявление за издаване на разрешение за изтегляне от употреба, унищожаване и предоставяне на учебни или научно-медицински нужди на кръв и кръвни съставки, които не отговарят на медицинския стандарт по Трансфузионна хематология.

С цел промоция и организация на доброволното и безвъзмездно кръводаряване през 2019 г. са проведени национални и регионални кампании и отделни акции:

- Кампания под надслов „Кръв за трона“ с телевизия НВО – глобална кампания;
- Кампания под надслов „Денят, който има смисъл“ на фармацевтична компания SANOFI – глобална кампания;
- Кампания за промоция на безвъзмездното и доброволно кръводаряване под надслов „Хайде с нас и твоята кръв важна“ в партньорство със столичните училища;

- Кампания „Бъди силен-дари кръв“ в партньорство със Студентските съвети и административните ръководства на университетите;
- Кампания „Запалете свещичка. Дарете кръв. Подарете живот!“ - сред християнската общност на „Цветница“ в партньорство със Софийска света Митрополия, БЧК, Столична голяма община и в градовете Варна, Велико Търново, Пловдив, Плевен, Стара Загора и Бургас.
- Кампания за честване на Световния ден на кръводарителя – 14 юни.
- Инициатива „Граждани в свободното им време“ с партньорството на Ротари клуб, Парк център София, Фен клуб Арсенал, Софийски планински клуб, Рицарите на Малтийския орден, Мотоклуб София Райдърс, Български икономически форум и др. неправителствени организации;
- Есенна кампания за промоция на безвъзмездното и доброволно кръводаряване под надслов „Това не си го правил!“ в партньорство със столичните училища;
- Есенно-зимна кампания за промоция на безвъзмездното и доброволно кръводаряване под надслов „Бъди силен – дари кръв!“ в партньорство със Студентски съвети и административните ръководства на ВУЗ;
- Кампания за доброволно кръводаряване с Организацията на евреите в България - Шалом.
- Кампания за доброволно кръводаряване на персонала на посолствата в София.

През 2019 г. продължава доброто сътрудничество на екипите с традиционните партньори – организациите на Български Червен Кръст, ръководствата на ВУЗ и студентски организации, Българска организация за доброволно кръводаряване, Български алианс за кръводаряване, Национална пациентска организация, Икономически форум, религиозните общности.

На всички донори задължително се извършват имунохематологични изследвания (кръвнотипови маркери от системите АВО и Резус (D) и антиеритроцитни антитела, както и титър на антителата, когато се установи, че са положителни) и изследвания за трансмисивни инфекции. Имунохематологичната диагностика се извършва с автоматизирани апарати, работещи по различни методи – чрез серологични методи с пластмасови 96-гнездни плаки и/или чрез колонно-аглутинационен метод с гел-карти, като се използват фирмени тестове и реагенти. Два пъти годишно се провежда външен лабораторен контрол чрез проби от Страсбург, Отделение по биологична стандартизация, EDQM, Съвет на Европа. Получените резултати показват качеството на работа на лабораторията, отличен е резултатът при 100% съвпадение. Понастоящем диагностиката на донорската кръв за трансмисивни инфекции в центровете по трансфузионна хематология у нас се извършва чрез серологични тестове за скрининг, чрез които се откриват антитела срещу вируса на придобития имунодефицит (HIV-HIV1+HIV2 – Ag/At), на хепатит В (HBV-HBsAg), на хепатит С (HCVAg/At), както и на причинителя на сифилис (*Treponema pallidum*) чрез ТПХА и ELISA.

През 2019 г. беше закупено оборудване за диагностика на донорската кръв чрез NAT. Предстои въвеждането на метода като рутинен в трансфузионната система.

Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

Показател за изпълнение „Разработване на политики, нормативно регулиране и методология“

Включва нормативно регулиране и методология в областта на трансфузионната хематология. През 2019 г. беше разработен един законопроект за изменение на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, с който се предвижда изменение в Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането, и една наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 09.03.2007 г. за изтегляне от употреба, унищожаване или предоставяне за учебни или научно-медицински нужди на кръв и кръвни съставки. Разработено е методично указание за прилагане на технологията NAT за изследване на кръвта за трансмисивни инфекции с апаратурата, закупена по проект. Утвърден е План за количествата кръвни съставки, получени от безвъзмездни кръводарители за задоволяване на медицинските нужди в страната за 2019 г. и План за количествата плазма за производство на лекарства и количествата и видовете медицински изделия за вземане, диагностициране, преработване и съхранение на кръв и кръвни съставки за 2019 г.

Показател за изпълнение „Промоция на доброволно и безвъзмездно кръводаряване“

Включва дейности по провеждане на информационни кампании и акции за промотиране, връзки с медиите и др. През 2019 г. са проведени общо 11 национални и регионални кампании, при планирани 10 и 1 570 акции, при планирани 200. Проведените акции за промоция и организация на доброволното и безвъзмездно кръводаряване, връзки с медиите и обществени организации и др. са с 12 повече спрямо 2018 г.

Показател за изпълнение „Предоставяне на диагностицирани и преработени кръв и кръвни съставки от трансфузионните центрове“

Включва дейности по вземане на кръв от донори - планиране на нуждите от кръв и кръвни съставки, планиране на медицински изделия за вземане и съхранение на кръв и кръвни съставки за лечебните заведения; диагностициране на взетата кръв; преработка и съхранение на обработената кръв и кръвни съставки; транспорт и предоставяне на лечебните заведения, заявили необходимост от кръв и кръвни съставки.

Броят на извършените лабораторни изследвания на дарената кръв за всички видове изследвания за 2019 г. е 3 213 827, при целева стойност 3 200 000 и бележи повишение спрямо 2018 г., когато броя на лабораторните изследвания е 2 909 953.

Общият брой кръводарители през 2019 г. е 169 787, при годишна целева стойност 175 000. Спрямо 2018 г. се отчита повишаване на кръводаряванията с 0,1%, което е в резултат на лекото повишаване на относителния дял на даряванията от безвъзмездните доброволни кръводарители през годината. Причина за това е активната промоция на кръводаряването и създаване на позитивни обществени нагласи към безвъзмездното и доброволно кръводаряване.

Разрешенията за изтегляне от употреба, унищожаване или предоставяне за учебни и научни цели кръв и кръвни съставки, издадени от МЗ по предложение на ЦТХ са 153 и са с 3 повече от прогнозните през 2019 г. и с 8 по малко спрямо 2018 г. (161), което е във връзка с леко намаляване на броя експедирани за лечебните заведения единици на фона на запазващия се брой кръводарявания, увеличените количества на нестандартните единици кръв и кръвни съставки и с договорите с различни катедри на медицински университети и научни институти, ползващи кръв и кръвни продукти в своята преподавателска и лабораторна дейност.

Приложение № 6 – Отчет на показателите за изпълнение на програмата

1600.02.05 Бюджетна програма „Осигуряване на кръв и кръвни продукти”	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
Показатели за изпълнение			
Разработване на политики, нормативно регулиране и методология			
1. Разработени нови и актуализирани нормативни актове	бр.	1	2
2. Разработени методики, указания, анализи и др.	бр.	1	1
3. Изтеглени от употреба, унищожени или предоставени за научно-медицински нужди кръв и кр. съставки	единици	11 000	8 149
4. Приети и обработени документи във връзка с водене на регистър на лечебните заведения, извършващи дейности по ЗККК	бр.	150	364
5. Разрешения за изтегляне от употреба, унищожаване и предоставяне за учебни или научни цели на кръв и кръвни съставки, които не отговарят на медицинския стандарт по трансфузионна хематология	бр.	150	153
Промоция на доброволното и безвъзмездно кръводаряване			
1. Брой проведени кампании	бр.	10	11
2. Брой проведени акции	бр.	200	1 570
Предоставяне на диагностицирани и преработени кръв и кръвни съставки от трансфузионните центрове			
1. Брой кръводарители	бр.	175 000	169 787
2. Количество взета кръв с концентрат	литри	88 000	85 362
3. Диагностицирани и преработени единици кръв	единици	172 000	156 955
4. Единици кръв и кр. съставки, предоставени за употреба	единици	296 000	303 635
5. Транспорт за доставка на кръв и кръвни съставки	Км	677 204	98 573
6. Брой лабораторни изследвания на дарената кръв - общо	бр.	3 200 000	3 213 827
от тях: имунохематологични изследвания	бр.	2 300 000	2 470 543
от тях: изследвания за трансмисивни инфекции	бр.	800 000	743 284
Средна стойност на консуматива за литър взета кръв	лв.	90	92
Средна стойност на консумативи и реактиви за едно изследване	лв.	30	37

Източници на информация за данните по показателите за изпълнение:

Информацията, необходима за определяне на постигнатите резултати на целевите стойности на показателите за изпълнение, се набира от информационните системи и отчетните документи на НЦТХ, РЦТХ, МБАЛ с ОТХ, ИАЛ. Информацията се отчита и анализира от дирекция „Медицински дейности“.

Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху не постигането на планираните/заявените целеви стойности

Външните фактори, които могат да окажат въздействие върху изпълнението на програмата са свързани промени в политическата ситуация, промени в общата нормативна уредба на страната. Затруднения биха могли да възникнат и в резултат на промени в икономическите условия в страната, които да доведат до недостатъчно финансиране и напускане на квалифицирани медицински специалисти. През отчетния период не се отчита влияние на рисковите фактори върху изпълнението на политиката.

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	1600.02.05 Бюджетна програма "Осигуряване на кръв и кръвни продукти" (в лева)	Закон 2019 г.	Уточнен план 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
I.	Общо ведомствени разходи:	11 978 500	18 627 500	18 321 103
	Персонал	7 740 300	8 738 040	8 737 944
	Издръжка	4 238 200	5 020 700	4 714 399
	Капиталови разходи	0	4 868 760	4 868 760
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	11 978 500	18 627 500	18 321 103
	Персонал	7 740 300	8 738 040	8 737 944
	Издръжка	4 238 200	5 020 700	4 714 399
	Капиталови разходи		4 868 760	4 868 760
2	Ведомствени разходи на други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	Персонал			
	Издръжка			
	Капиталови разходи			
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	8 070 000	8 070 000	8 064 535
	Издръжка	8 070 000	8 070 000	8 064 535
	в т.ч.			
	- разходи за централна доставка на лекарствени продукти	8 070 000	8 070 000	8 064 535
	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинства -други			
	Субсидии за болнична помощ			
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	1.....			
	2.....			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	8 070 000	8 070 000	8 064 535
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	20 048 500	26 697 500	26 385 638
	Общо разходи (I.+II.+III.):	20 048 500	26 697 500	26 385 638
	Численост на щатния персонал	511	511	477

Отговорност за изпълнението на програмата

Регионални центрове по трансфузионна хематология, Национален център по трансфузионна хематология, Изпълнителна агенция по лекарствата, Министерство на здравеопазването.

Отговорността за изпълнение на програмата е възложена на ресорния заместник-министър на Министерство на здравеопазването. До 31.03.2019 г. програмата се изпълнява от дирекция „Лекарствена политика“, а от 01.04.2019 г. от дирекция „Медицински дейности“, дирекция „Бюджет и финанси“ и със съдействие на дирекция „Връзки с обществеността и протокол“.

1600.02.06 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „МЕДИКО-СОЦИАЛНИ ГРИЖИ ЗА ДЕЦА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ, МАЙЧИНО И ДЕТСКО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ”

Цел на програмата: Осигуряване на продължително медицинско наблюдение, профилактика, диагностика, лечение, рехабилитация и специфични грижи за деца с хронични заболявания и медико-социални проблеми, отглеждани в домовете за медико-социални грижи за деца или такива от семейна среда.

Оперативни цели:

1. Да се създаде мрежа от услуги за ранна интервенция в семейна среда и за превенция на изоставянето и раздялата с родителите и биологичното семейство.
2. Да се гарантира грижа в семейна среда за всяко дете от 0 до 3-годишна възраст, когато то не може да се отглежда от своите родители, като съответно се преустанови настаняването на деца до 3-годишна възраст без потребност от постоянни медицински грижи в услуги от резидентен тип.
3. Да се осигурят услуги в семейна среда и в общността за децата, настанени в домове за медико-социални грижи за деца, домовете за деца, лишени от родителска грижа, като поетапно се закрият тези институции.
4. Да се повиши ефективността и качеството на работата на системата за закрила на детето и мрежата от услуги в общността.

Настоящата политика е ориентирана към създаване на условия за устойчиво подобряване на майчиното и детско здраве. Нейното значение се обуславя от факта, че здравето на жените, тяхното репродуктивно поведение и сигурността на майчинството, осигуряват възпроизводството на населението, а оттук и цялостното развитие на страната, особено с оглед на застаряването и увеличаващата се емиграция. Грижите за децата от момента на тяхното зачеване поставят основите на човешкото здраве и формират здравното поведение на всеки индивид.

Основните дейности по програмата се реализират в системата на домовете за медико-социални грижи за деца (ДМСГД) и Центровете за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания (ЦКОДУХЗ), които са лечебни заведения по чл. 5 от Закона за лечебните заведения, второстепенни разпоредители с бюджет към МЗ.

В системата на ДМСГД се предоставят грижи на деца с тежки хронични заболявания и увреждания, които не могат да бъдат осигурени в семейна среда. Приемат се деца до 3-годишна възраст в медико-социален риск, както и недоносени деца до извеждане от недоносеност и връщане в семейството им. Почти всички деца в ДМСГД са с увреждания, като по-голямата част от децата с увреждания са под 3-годишна възраст

Дейността на ДМСГД включва и възпитание, обучение и подготовка на децата за социална интеграция и реинтеграция в семейна среда. В дневните центрове се предоставят медицински (диагностика, рехабилитация) и немедицински (психологични и логопедични) грижи за деца с увреждания от семейна среда.

Към 31.12.2019 г. в ДМСГД са настанени за отглеждане 426 деца, като техният брой е намалял в сравнение с 2018 г., когато са били 452. По-голямата част от децата (95 %) са деца с увреждания, като от тях 237 са децата на възраст под 3 г.

В системата на ЦКОДУХЗ се предоставя подкрепа на семействата на деца с увреждания и хронични заболявания за назначаване и провеждане на ранна диагностика, диагностика, лечение и медицинска и психосоциална рехабилитация, както и продължително лечение и рехабилитация на деца с увреждания и тежки хронични заболявания и обучение на родителите им за поемане на грижата в семейна среда. Дейността на ЦКОДУХЗ включва и специализирани палиативни грижи за деца, както и посещения от медицински специалисти за оказване на специфични грижи за деца с увреждания и тежки хронични заболявания, отглеждани в семейна среда и в социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа.

Министерството на здравеопазването участва в процесите на деинституционализация чрез изпълнение на Актуализирания план на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“. С този план е потвърден ангажиментът за закриване на всички ДМСГД и създаване на ЦКОДУХЗ. В резултат на това през 2019 г. бяха закрити още 2 ДМСГД - в гр. Ямбол и в гр. Видин, като са предприети и мерки за създаване на още два ЦКОДУХЗ в гр. Видин и гр. Бургас. Останалите ДМСГД също ще бъдат закрити. За целта МЗ е партньор по проекта на АСП № BG05M9OP001-2.012-0001 „Продължаваща подкрепа за деинституционализация на децата и младежите“.

В изпълнение на заложените в стратегическите документи мерки по отношение на детското и репродуктивно здраве чрез Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014-2020 Министерство на здравеопазването осигурява финансиране за медицински дейности със значим здравен ефект, които са извън обхвата на задължителното здравно осигуряване и за които няма осигурено финансиране от други източници. Целевите групи на програмата са деца с увреждания и хронични заболявания, бременни с повишен медицински риск, с патология на бременността или наличие на хронични заболявания и увреждания, а финансираните дейности са свързани с ранното дианостициране на определени заболявания и са със значим здравен ефект.

Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнение на дейности за тяхно предоставяне

Показател за изпълнение „Разработване на политики, нормативно регулиране и методология“

Включва дейности по разработване на нормативни актове в областта на политиката, обучение на персонала и участие в проекти по деинституционализация, както и координация на дейността на ДМСГД. Чрез показателя се отчита степента на изпълнение на държавната политика за деинституционализация и закриване на ДМСГД.

Проверките осъществени от РЗИ във връзка с контрола върху дейността на ДМСГД, вкл. координация и методично ръководство през 2019 г. са общо 13,37 при целева стойност за цялата 40 и извършени 37 през предходната година.

През периода са обнародвани изменения и допълнения на 2 нормативни акта в обхвата на тази програма - Постановление № 25 на Министерския съвет от 2009 г. за създаване на Център за асистирана репродукция и Правилника за организацията на работа и дейността на Център за асистирана репродукция.

Издадена е Наредба № 3 от 5 април 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на

здравеопазването субсидира лечебни заведения и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения, чрез която се финансират дейностите по диагностика, лечение и специализирани грижи за деца с висок медицински риск – деца с увреждания и потребност от постоянни медицински грижи, настанени в център за настаняване от семеен тип, разкрит в рамките на проект „Посока: семейство“.

През 2019 г. бяха изготвени и публикувани нормативните документи, с които да се осигури изпълнението на § 13 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г. за закриване на Център „Фонд за лечение на деца“ в срок до 31.03.2019 г. В съответствие с приетите разпоредби в ЗБНЗОК за 2019 г. бяха приети: Наредба № 2 от 27 март 2019 г. за медицинските и други услуги по чл. 82, ал. 1а и 3 от Закона за здравето и за реда и условията за тяхното одобряване, ползване и заплащане; Правилник за отмяна на Правилника за дейността и организацията на работа на Център „Фонд за лечение на деца“; ПМС № 54/2019 г. за закриване на Център „Фонд за лечение на деца“. С промените функциите, дейността, правата и задълженията на ЦФЛД, свързани с организационното и финансовото подпомагане за лечение на лица до 18-годишна възраст в страната и в чужбина се поемат от Националната здравноосигурителна каса (НЗОК).

Показател за изпълнение „Институционални грижи за деца с медико-социален риск в ДМСГД“

Отразява дейностите по осигуряване на грижи за деца в неравностойно положение, настанени за отглеждане в ДМСГД. Чрез показателите се отчита броя на преминалите през системата деца и обезпечаването на дейностите, свързани с лечението и рехабилитацията им.

Анализът на ситуацията в системата на ДМСГД показва, че се запазва положителната тенденцията към намаляване броя на преминалите деца на резидентна грижа. Това се дължи на целенасочената национална политика за прекратяване на отглеждането на децата в институции. Броят на децата преминали за резидентна грижа през ДМСГД намалява поради намаляването на приетите деца и ускорените процеси по извеждането им. През 2018 г. е въведена забрана от АСП за настаняване на здрави деца, но въпреки това все още в ДМСГД се настаняват здрави деца.

За сравнение – през 2018 г. са преминали 814 деца, а през 2019 г. – 679 деца, при целеви показател 700. Заложената целева стойност не е изпълнена, но в контекста на предприетата политика по деинституционализация неизпълнението на този показател се счита за положителен резултат. От преминалите 679 деца, 586 са с увреждания при целеви показател 500. Относителният дял на преминалите деца с увреждания в ДМСГД се повишава от 78,4 % през 2018 г. на 86,3 % през 2019 г., което се дължи освен на забраната за настаняване на здрави деца и на по-трудното осигуряване на семейна среда за децата с увреждания.

През 2019 г. е проведена диагностика и лечение на 674 деца, при заложен целеви показател от 700. Показателят е изпълнен на 96 %.

Децата на резидентна грижа, включени в рехабилитационни програми са намалели от 754 през 2018 г. на 653 през 2019 г., което се дължи на намалелия брой преминали деца. Показателят е изпълнен.

През 2019 г. са проведени 161 730 леглодни, при планирани 150 000, което се дължи на по-продължителния престой на децата с увреждания. Показателят е изпълнен на 93 %.

Показателят на планираната използваемост на леглата от 250 дни е постигнат на 81 %. Използваемостта на леглата в дни е 202.

Показател за изпълнение „Медицински грижи за недоносени деца в ДМСГД“

Включва дейности по медицинското обслужване на недоносени деца, настанени в ДМСГД. В 5-те отделения за недоносени в ДМСГД за отчетния период са преминали 453 деца, при целева стойност 450. Показателят е изпълнен. За сравнение през 2018 г. са преминали 421 деца за извеждане от недоносеност.

Проведените леглодни са 12 050 при планирани 18 000 за цялата 2019 г. Показателят е изпълнен на 67 %.

Използваемостта на леглата в дни през 2019 г. е 148 дни, при планирани 190 дни. Показателят е изпълнен на 78 %.

За сравнение през 2018 г. са проведени 12 745 леглодни, като използваемостта на леглата в дни е 132.

Показател за изпълнение „Осигуряване на комплексни медицински грижи за деца с увреждания и хронични заболявания“

Отразява дейностите по предоставяне на комплексни услуги в ЦКОДУХЗ, които удовлетворяват потребностите на децата от съхраняване на здравето от емоционално и познавателно развитие, както и му осигуряват социално благополучие. Чрез показателите се отчита броят на преминалите деца при които е проведена диагностика и лечение, продължително лечение и/или рехабилитация и/или палиативни грижи, както и получилите специализирани медицински грижи в дома.

През 2019 г. през ЦКОДУХЗ в страната са преминали 125 деца, при които е проведена диагностика и лечение, както и рехабилитация. Също така са преминали 39 деца от общността, които са обхванати с домашни грижи.

Заложените целеви показатели от 1 000 деца за диагностика и лечение и 100 деца от общността, обхванати с домашни грижи не са изпълнени с оглед на факта, че към 31.12.2019 г. функционира само 1 ЦКОДУХЗ.

Няма изпълнение на заложения показател брой деца, при което е проведена продължително лечение и/или рехабилитация и/или палиативни грижи. Той отнася за ЦКОДУХЗ, в които има стационарен блок, а към момента такива центрове не са разкрити.

Показател за изпълнение „Алтернативни грижи“

Включва дейности, свързани с осигуряване на специфични алтернативни грижи за деца настанени в ДМСГД, както и на деца от общността.

Дейността на ДМСГД включва и грижа в дневни центрове, където се предоставят медицински (диагностика, рехабилитация) и немедицински (психологични и логопедични) грижи за деца с увреждания от семейна среда.

Броят на децата от общността преминали през дневните центрове продължава да се увеличава и през 2019 г. с дневни, почасови или седмични грижи са обхванати общо 2 327 деца, като през 2018 г. те са били – 1 867.

Планираният показател от 2 000 деца е постигнат на 114 %. Има увеличение на броят деца от общността, които са обхванати с домашни грижи от 35 през 2018 г. на 51 през 2019 г. Целевият показател от 1 000 деца не е изпълнен, поради факта, че тази дейност се реализира само в 3 ДМСГД.

Показател за изпълнение „Осигуряване на диагностика, лечение и специализирани грижи за деца с висок медицински риск, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване“

Включва дейности, свързани с осигуряване на лечение и грижи извън обхвата на ЗЗО, както и алтернативни грижи за деца, настанени в ЦНСТ.

Дейностите за новородените деца, на които е осигурено лечение и преходни грижи, оперативни интервенции по повод вродени сърдечни аномалии попадат обхвата на ЗЗО, считано от 01.01.2019 г. и се заплащат от НЗОК.

Броят на децата, настанени в ЦНСТ за деца с увреждания с потребност от 24 часови медицински грижи през 2019 г. е 52 при план за годината 72, докато през 2018 г. техният брой е 37. Епизодите на грижа за деца с увреждания, настанени в ЦНСТ са 358, което е повече от изпълнението през 2018 г. - 338.

Продукт/услуга „Осигуряване на лечение на български граждани под 18-годишна възраст в страната и чужбина“

Включва дейности, свързани с осигуряване на дейности по подпомагане на лечението на деца в България и в чужбина до 31.03.2019 г.

През 2019 г. настъпиха съществени промени по отношение осигуряването на лечение на деца до 18-годишна възраст в страната и чужбина. Първото тримесечие на 2019 г. процедурите се осъществяваха по досегашния ред чрез Център „Фонд за лечение на деца“. След това бяха приети: Наредба № 2 от 27 март 2019 г. за медицинските и други услуги по чл. 82, ал. 1а и 3 от Закона за здравето и за реда и условията за тяхното одобряване, ползване и заплащане; Правилник за отмяна на Правилника за дейността и организацията на работа на Център „Фонд за лечение на деца“; ПМС за отмяна на ПМС за закриване на Център „Фонд за лечение на деца“. С приетите нормативни промени всички дейности изпълнявани до момента от ЦФЛД бяха запазени като обхват при преминаването им за администриране от Националната здравноосигурителна каса, като същевременно бе осигурена възможността безпрепятствено да продължи дейността по подадени вече заявления за подпомагане на лечението на деца в страната и чужбина от НЗОК след 01.04.2019 г.

Показател за изпълнение „Осигуряване на достъп до финансиране за дейности по асистирана репродукция от ЦАР“

Включва дейности, свързани с получаване на разрешение за финансиране от ЦАР на дейности по асистирана репродукция и резултатите от самите дейности.

Показателите за дейността на Центъра за асистирана репродукция за 2019 г. са следните:

Жените/двойките подали заявления за финансиране в ЦАР са 5 626 при целева стойност 5 000 и 4 702 през 2018 г. От тях разрешение за финансиране са получили 6 178 при план 4 900 за годината, което е с 976 повече в сравнение 2018 година или с приблизително 16 % повече.

Лечебните заведения, с които ЦАР е сключил договори за дейности по асистирана репродукция са 29. Реализираните клинични бременности в тях са 1 670 при 1 395 през 2018 г. и план 1 100 за цялата 2019 г. Родените деца са 1 387 при 1 053 за 2018 г. и план 900 за 2019 г.

Показател за изпълнение „Изпълнение на дейности по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве“

Включва мониторинг на изпълнението на Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве.

Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2014-2020 г. (НППМДЗ) приета с Решение № 510 на Министерски съвет от 17.07.2014 г. стартира през м. септември 2015 г. Средствата по НППМДЗ са предоставени чрез договори с лечебни заведения (университетски и специализирани болници, лечебни заведения с над 50 % държавно участие в капитала (областни болници), общински и частни лечебни заведения с разкрити родилни отделения) за дейности, за които няма осигурено финансиране от други източници и имат значителен здравен ефект, свързан с ранната диагностика и комплексното лечение на определени заболявания.

Чрез програмата е въведен масов неонатален слухов скрининг с цел ранно откриване и навременна интервенция при увреждане на слуха при новородени, като бяха сключени договори за финансиране с лечебни заведения, в които има разкрити родилни отделения. През 2019 г. са отчетени 51 880 изследвания, при 54 378 отчетени 2018 г., което се дължи на по-ниската раждаемост през отчетния период.

По Програмата са разкрити и 31 Здравно-консултативни центрове за майчино и детско здраве (ЗКЦ) във всички областни градове и в някои университетски болници, в които лекари, психолози и социални работници осигуряват консултативни и логистични дейности, свързани с организиране на комплексното медицинско наблюдение на деца с увреждания и хронични заболявания, бременни с повишен медицински риск, патология на бременността или наличие на хронични заболявания и увреждания. През 2019 г. са отчетени 8 940 медицински консултации и домашни посещения при 7 842 за 2018 г. В рамките на програмата са осигурени и средства за заплащане на изследвания и консултации в рамките на биохимичен скрининг за бременни за оценка на риска от раждане на дете с болест на Даун, други анеуплоидии, спина бифида, аненцефалия и тежък дефект на коремната стена. Изследванията се извършват в Здравно-консултативните центрове към университетски болници в София, Пловдив, Варна, Плевен и Стара Загора, в които са разкрити генетични лаборатории. През 2019 г. са отчетени 20 496 изследвания, при 19 527 бр. през 2018 г. и планирани 30 000 на година. Неизпълнението на показателя се дължи на недостига на отпуснатия финансов ресурс по програмата.

С цел осигуряване на високоспециализирани консултации за деца с определени заболявания към центрoвете в 5 специализирани/университетски болници (СБАЛАГ „Майчин дом“, СБАЛ по детски болести „проф. Ив. Митев“, УМБАЛ „Св. Георги“ – Пловдив, УМБАЛ „Св. Марина“ – Варна и УМБАЛ „проф. д-р Г. Странски“ – Плевен) са разкрити 11 комисии за комплексно медицинско наблюдение на деца със следните заболявания: диабет, вродени сърдечни малформации, вродени лицеви малформации, вродени хематологични заболявания, недоносени деца. Комисиите изготвят индивидуални медико-социални планове (МСП) за децата в зависимост от конкретното

състояние. По информация от получените отчети от лечебните заведения, комисиите са изготвили МСП на 1 736 деца.

Приложение № 6 - Отчет на показателите за изпълнение по бюджетни програми

Бюджетна програма -1600.02.06 "Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване"	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
Показатели за изпълнение			
Разработване на политики, нормативно регулиране и методология			
1. Координация, методично ръководство и контрол на дейността на ДМСГД, ЦКО ДУХЗ, ЦМДЗ, ДЦРД – извършени проверки	бр.	30	13
2. Участие в разработване на нормативни документи, методики и стандарти.	бр.	3	6
Институционални грижи за деца с медико-социален риск в ДМСГД			
1. Преминали деца на резидентна грижа	бр.	700	679
- в т.ч. с увреждания	бр.	500	586
2. Брой деца, при които е проведена диагностика и лечение	бр.	700	674
3. Деца на резидентна грижа, включени в рехабилитационни програми	бр.	700	653
4. Проведени леглодни	бр.	150 000	161 730
5. Използваемост на леглата в дни	дни	250	202
Медицински грижи за недоносени деца в ДМСГД			
1. Преминали деца в отделенията за недоносени деца	бр.	450	453
2. Проведени леглодни	бр.	18 000	12 050
3. Използваемост на леглата в дни	дни	190	148
Осигуряване на комплексни медицински грижи, за деца с увреждания и хронични заболявания			
1. Брой деца, при които е проведена диагностика и лечение	бр.	1 000	125
2. Брой деца, при което е проведена продължително лечение и/или рехабилитация и/или палиативни грижи	бр.	300	125
3. Брой деца, получили специализирани медицински грижи в дома	бр.	100	39
Алтернативни грижи и услуги в общността			
1. Деца от общността, получили дневни грижи	бр.	2 000	2 327
2. Деца от общността, обхванати с домашни грижи	бр.	1 000	51
Осигуряване на диагностика, лечение и специализирани грижи за деца с висок медицински риск, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване			
1. Брой деца, настанени в ЦНСТ за деца с увреждания с потребност от 24 часови медицински грижи	бр.	72	52
2. Брой епизоди на грижа за дете с увреждане, настанено в ЦНСТ	бр.	350	358
Осигуряване на лечение на български граждани под 18-годишна възраст до лечение в страната и чужбина			
1. Деца, за които е подадено заявление за финансиране в ЦФЛД	бр.	1 200	786
2. Деца, получили разрешения за организационно и финансово подпомагане в чужбина	бр.	350	110
3. Деца, получили разрешения за организационно и финансово подпомагане в страната	бр.	850	374
4. Откази за организационно и финансово подпомагане	бр.	120	9

Осигуряване на достъп до финансиране за дейности по асистирана репродукция от ЦАР			
1. Жени/двойки, подали заявления за финансиране в ЦАР	бр.	5 000	5 626
2. Жени/двойки получили разрешение за финансиране от ЦАР	бр.	4 900	6 178
3. Сключени договори с лечебни заведения, осъществяващи дейност по асистирана репродукция	бр.	35	29
4. Реализирани клинични бременности	бр.	1 100	1 670
5. Родени деца	бр.	900	1 387
Изпълнение на дейности по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве			
1. Провеждане на неонатален слухов скрининг на новородени в лечебни заведения, които имат договор по Програмата	бр. изследвания	63 000	51 880
2. Извършване на лабораторни изследвания и консултации в рамките на биохимичен скрининг за бременни за оценка на риска от раждане на дете с болест на Даун, други анеуплоидии, спина бифида, аненцефалия и тежък дефект на коремната стена	бр. изследвания	35 000	20 496
3. Медицински консултации и домашни посещения, осъществени от здравно-консултативните центрове за майчино и детско здраве към областни МБАЛ	бр.	12 000	8 940
4. Изготвяне на индивидуални комплексни медико-социални планове за деца с хронични заболявания от 17 специализирани експертни комисии за комплексно наблюдение на деца с хронични заболявания към 11 УМБАЛ	бр.	1 800	1 736

Извършени дейности по проекти, финансирани от Европейски структурни и инвестиционни фондове:

По Оперативна програма „Региони в растеж” 2014 – 2020 г.:

Проект BG16RFOP001-5.001-0003 „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания” с общ бюджет 7 000 000 лева и период на изпълнение до 09.08.2020 г.

Проектът има за цел да изгради инфраструктура и да осигури оборудване и обзавеждане необходими за функциониране на 14 Центрове, предлагащи резиденти здравно-социални услуги за деца с увреждания и високо-рисково поведение, като следва:

- Общо 9 броя Центъра за специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи съответно в градовете Бургас, Варна, Велико Търново, Враца, Кърджали, Плевен, София (2 бр.) и Хасково;

- Общо 5 броя Центъра за специализирана здравно-социална грижа за деца с високо-рисково поведение и потребност от специални здравни грижи съответно в градовете Варна (2 бр.), Русе и София (2 бр.).

През отчетния период по проекта са извършени следните дейности:

- В изпълнение на *Дейност 2: „Инженеринг (проектиране, строителство, авторски надзор)“* с Решение № РД-11-69 от 22.02.2019 г. е открита процедура с предмет: "Избор на изпълнител за извършване на инженеринг (проектиране, строителство и авторски надзор)" по Проект „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на спец. здравно-социална грижа за деца с увреждания “ по ОПРР 2014-2020 по 4 обособени позиции. До 31.12.2019 г. са сключени договори с изпълнители по 3 обособени позиции за 7 броя Центъра за специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи съответно в градовете Велико Търново, Враца, Кърджали, Плевен, София (2 бр.) и Хасково и за 3 броя Центъра

за специализирана здравно-социална грижа за деца с високо-рисково поведение и потребност от специални здравни грижи съответно в градовете Русе и София (2 бр.).

В изпълнение на *Дейност 5: „Информация и комуникация“* с Решение № РД-11-58 от 14.02.2019 г. е открита процедура с предмет: Избор на изпълнител за дейностите по информация и комуникация в изпълнение на проекти: „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на СЗСГ за деца с увреждания” и „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на СЗСГ за деца с увреждания-2” по ОПРР 2014-2020. Сключени са договори с изпълнители .

Проект BG16RFOP001-5.001-0054 „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания-2” с общ бюджет 6 000 000 лева и период на изпълнение до 22.10.2020 г.

Проектът има за цел да изгради инфраструктура и да осигури оборудване и обзавеждане необходими за функциониране на 12 Центрове, предлагащи резиденти здравно-социални услуги за деца с увреждания и високо-рисково поведение, като следва:

- Общо 11 броя Центъра за специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи съответно в градовете Бургас, Благоевград, Видин, Казанлък (2 бр.), Разград, Силистра, Сливен ,Стара Загора (2 бр.) и Ямбол;

- 1 брой Център за специализирана здравно-социална грижа за деца с високо-рисково поведение и потребност от специални здравни грижи съответно в градовете Русе.

- В изпълнение на *Дейност 2: „Инженеринг (проектиране, строителство, авторски надзор)“* с Решение № РД-11-69 от 22.02.2019 г. е открита процедура с предмет: "Избор на изпълнител за извършване на инженеринг (проектиране, строителство и авторски надзор)" по Проект „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на спец. здравно-социална грижа за деца с увреждания “ по ОПРР 2014-2020 по 4 обособени позиции. Процедурата е в процес на оценка на постъпилите оферти. До 31.12.2019 г. са сключени договори с изпълнители по 3 обособени позиции за 9 броя Центъра за специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи съответно в градовете Бургас, Благоевград, Видин, Казанлък (2 бр.), Сливен, Стара Загора (2 бр.) и Ямбол и за 1 брой Център за специализирана здравно-социална грижа за деца с високо-рисково поведение и потребност от специални здравни грижи в Русе.

В изпълнение на *Дейност 5: „Информация и комуникация“* с Решение № РД-11-58 от 14.02.2019 г. е открита процедура с предмет: Избор на изпълнител за дейностите по информация и комуникация в изпълнение на проекти: „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на СЗСГ за деца с увреждания” и „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на СЗСГ за деца с увреждания-2” по ОПРР 2014-2020. Сключени са договори с изпълнители .

Източници на информация за данните по показателите

Отчети на Домовете за медико-социални грижи за деца, информация предоставена от НЦОЗА, ЦФЛД и ЦАР, отчети на лечебните заведения въз основа на сключените договори за изпълнение на дейности по НППМДЗ.

Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху не постигане на планираните/заявените целеви стойности

Във връзка с изпълнението на политиката за деинституционализация на грижите за децата бяха разкрити социални услуги по превенция на изоставянето на деца, като приемната грижа и центрове за настаняване от семеен тип за деца. В тази връзка намалява броят на настаняванията в домовете за медико-социални грижи за деца, респективно намалява броят на преминалите деца. При планирането на целевите стойности горното е взето под внимание, поради което не се установява непостигане на планираните стойности на показателите.

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	1600.002.06 Бюджетна програма "Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване" (в лева)	Закон 2019 г.	Уточнен план 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
I.	Общо ведомствени разходи:	26 993 700	25 231 050	25 883 094
	Персонал	19 011 400	17 443 800	17 361 340
	Издръжка	7 982 300	6 470 300	6 380 909
	Капиталови разходи			2 140 845
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	26 993 700	25 231 050	24 504 623
	Персонал	19 011 400	17 443 800	17 351 893
	Издръжка	7 982 300	6 470 300	6 380 509
	Капиталови разходи	0	1 316 950	772 221
2	Ведомствени разходи на други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	1 378 471
	Персонал			9 447
	Издръжка			400
	Капиталови разходи			1 368 624
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	24 550 000	27 271 956	27 268 108
	Издръжка	2 000 000	1 951 300	1 951 375
	в т.ч.			
	- разходи за изпълнение на национални програми			
	- разходи за централна доставка на лекарствени продукти	2 000 000	1 951 300	1 951 375
	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинства - разходи за дейности по асистирана репродукция	20 000 000	18 341 649	18 341 646
	Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинства- разходи за лечение на български граждани до 18 годишна възраст		2 912 292	2 912 292
	Субсидии за болнична помощ	60 000	39 200	35 800
	Субсидии за нефинансови предприятия - други	2 490 000	4 027 515	4 026 995
	Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности			

III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	1.....			
	2.....			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	24 550 000	27 271 956	27 268 108
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	51 543 700	52 503 006	51 772 731
	Общо разходи (I.+II.+III.):	51 543 700	52 503 006	53 151 202
	Численост на щатния персонал	1 413	1 413	1 178

Отговорност за изпълнение на програмата

Програмата се изпълнява от домовете за медико-социални грижи за деца, Център „Фонд за лечение на деца“ (до 31.03.2019 г.), Центъра за асистирана репродукция, лечебните заведения, осъществяващи дейности по асистирана репродукция, експерти от дирекция „Медицински дейности“

Отговорността за изпълнение на програмата е възложена на ресорния заместник-министър на Министерство на здравеопазването и дирекция „Медицински дейности“.

1600.03.01 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ДОСТЪПНИ И КАЧЕСТВЕНИ ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ И МЕДИЦИНСКИ ИЗДЕЛИЯ“

Цел на програмата: Осигуряване на лекарствени продукти и медицински изделия, които отговарят на стандартите за качество, безопасност и ефикасност

Продукти/услуги предоставени по програмата - описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне.

Един от ангажиментите на Министерство на здравеопазването през отчетния период е осигуряването на лекарствени продукти по реда на Наредба № 34/25.11.2005г. за реда за заплащане от държавния бюджет на лечението на българските граждани за заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване. За отчетния период Министерство на здравеопазването е осигурило лекарствени продукти за лечение на следните заболявания:

- ХИВ/СПИН
- Туберкулоза
- Психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на опиоиди, синдром на зависимост.

По реда на цитираната Наредба са осигурени и необходимите за лечение и диагностика радиоактивни лекарствени продукти, радиофармацевтици, радионуклидни генератори, китове и радионуклидни прекурсори.

През периода е гарантирано своевременното осигуряване на населението, съобразно здравните потребности с лекарствени продукти и медицински изделия, отговарящи на международните стандарти за качество, ефективност и безопасност при употреба, съобразно законодателството и нормативната уредба. Провеждана е рационална лекарствена терапия основана на добри клинични практики.

Лечението на пациентите с ХИВ и СПИН е регламентирано от „Методическо указание за антиретровирусно лечение и мониторинг на възрастни лица с ХИВ-инфекция“ (Заповед № РД-01-201/10.07.2018 г. на министъра на здравеопазването), според което започването на антиретровирусна лекарствена терапия се препоръчва независимо от абсолютния брой на CD4 клетките, т. е. от всички диагностицирани ХИВ-инфектирани лица. Методическото указание е съобразено с „Европейско ръководство за лечение на възрастни, инфектирани с ХИВ“, версия 9.0 от м. 10.2017 г., разработено от Европейското клинично дружество по СПИН (ЕАСС). Терапевтичните схеми включват комбинация от три или повече антиретровирусни лекарствени продукта.

За осигуряването на лекарствени продукти по реда на Наредба № 34/25.11.2005 г. в резултат на успешно приключилите процедури по реда на ЗОП до 31.12.2019г. са сключени 12 броя договори за централни доставки на 51 лекарствени продукти и 4 бр. договори за 29 броя медицински изделия.

Изготвени са условия за изпълнение, критериите за подбор и техническата спецификация във връзка с обявяването на обществени поръчки с предмет:

- „Доставка на радиоактивни лекарствени продукти, радиофармацевтици, радионуклидни генератори, китове и радионуклидни прекурсори за 2020г.“;
- „Доставка на лекарствени продукти за 2020г., отпускани по реда на Наредба № 34 от 25.11.2005 г. за реда за заплащане от държавния бюджет на лечението на български граждани за заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване;

Публикувани са на интернет страницата на МЗ на 13.03.2019 г. критерии по чл. 26, ал. 2 от Наредба № 34 от 25.11.2005 г.

Изготвени са 80 броя договори, съгласно утвърдени критерии с лечебни заведения, одобрени за крайни получатели по реда на чл. 26 от Наредба № 34 от 25 ноември 2005 г. за реда за заплащане от държавния бюджет на лечението на българските граждани за заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за лечение на пациенти със СПИН, туберкулоза, психични и поведенчески разстройства, дължащи се на употреба на опиоиди, синдром на зависимост.

Осъществено е разпределение, преразпределение и контрол на централните доставки на лекарствени продукти и медицински изделия за лечебните заведения, крайни получатели по реда на Наредба № 34/2005 г. като са изготвени 128 броя заявки-разпределения за лекарствени продукти и медицински изделия.

Извършена е своевременна проверка на 334 бр. фактури за съответствието на изпълнението с изискванията по договора, за които са изготвени своевременно 334 бр. предложения за извършване на разход до финансовите контролори, с приложени документи за всяко предстоящо плащане от извършена служебна проверка съгласно Решение № 592/21.08.2018 г. на Министерския съвет чрез ИС „РМС- Плащания“.

В изпълнение на разпоредбите на чл. 68, ал.3, т. в от Вътрешните правила за управление на цикъла на обществените поръчки в Министерство на здравеопазването, утвърдени със заповед РД-01-9/12.01.2017 г., е изготвена необходимата информация, относно приключване изпълнението на 13 броя договори за централни доставки на лекарствени продукти и 3 бр. договори за медицински изделия, съобразно образец на АОП в електронен формат, с изготвен анализ на степента на изпълнението.

През 2019 г. са издадени 5 заповеди за изменение и допълнение на утвърдения през 2018 г. списък по чл. 266а, ал. 2 от ЗЛПХМ като са включени още 7 лекарствени продукта. Изготвен е нов списък по чл. 266а, ал. 2 от ЗЛПХМ за 2019 г., включващ 59

лекарствени продукти, който до края на годината е увеличен с още 10 лекарствени продукта. В сравнение със списъка утвърден през 2018 г. са включени нови 24 лекарствени продукта, за приложение основно в онкологичната и неврологичната практика, както и при трансплантирани пациенти. Наблюдаваната тенденция за добавяне на нови лекарствени продукти в Списъка е предпоставка за подобрене на достъпа на пациентите до лекарствена терапия.

Проверени са 3 лечебните заведения, крайни получатели по реда на Наредба № 34/2005, относно спазване изискванията на Наредбата.

В изпълнение на разпоредбата на чл. 262, ал. 12 от ЗЛПХМ е изготвен проект на образец на предварително рамково споразумение между Министерството на здравеопазването и притежател на разрешението за употреба/негов упълномощен представител относно максималната стойност, до която лекарствен продукт с ново международно непатентно наименование, предназначен за лечение на СПИН, на инфекциозни заболявания, на заболявания извън обхвата на Закона за здравето осигуряване, както и на ваксини за задължителни имунизации и реимунизации, ваксини по специални показания и при извънредни обстоятелства, специфични серуми, имуноглобулини, може да се доставя на Министерството на здравеопазването по реда на Закона за обществените поръчки. През 2019 г. са сключени 2 бр. рамкови споразумения.

Комисията по прозрачност до 31.12.2019 г. е провела 15 заседания. За всяко заседание има изготвен и подписан от членовете на комисията протокол и присъствен лист към него. Общият брой решения по жалби, които са постъпили и са разгледани от Комисията по прозрачност за периода 01.01.2019 - 31.12.2019 г. са 81 броя.

Провежданата лекарствената политика през 2019 г. цели създаването на баланс между необходимостта от реимбурсиране на иновативни лекарствени продукти и нуждите на пациентите, съобразявайки се с анализа на съществуващите терапевтични алтернативи в рамките на установения бюджет за лекарствени продукти. Процедурните и управленски механизми на системата за ценообразуване и реимбурсиране се стремят да гарантират, че добавянето на нови лекарства в Позитивния лекарствен списък се основава както на оценка на научните доказателства за терапевтична ефективност, така и на ефикасността на разходите, въздействието върху бюджета и конкретно разглеждане на необходимите условия за целесъобразно предписване. В тази връзка НСЦРЛП е утвърдил фармакотерапевтични ръководства (ФТР) и препоръки за алгоритми за лечение с лекарствени продукти по следните направления:

1 /12.09.2019 г. Наредба за приемане на ФТР по нуклеарна медицина, обн. в ДВ, бр. 78/04.10.2019 г.

2 /19.09.2019 г. Наредба за приемане на ФТР за лечение на алергичните болести, обн. в ДВ, бр. 78/04.10.2019 г.

3 /19.09.2019 г. Наредба за приемане на ФТР по клинична хематология, обн. в ДВ, бр. 79/08.10.2019 г.

4 /19.09.2019 г. Наредба за приемане на ФТР по анестезиология и интензивно лечение, обн. в ДВ, бр. 79/08.10.2019 г.

5 /19.09.2019 г. Наредба за приемане на ФТР по очни болести, обн. в ДВ, бр. 80/11.10.2019 г.

6 /19.09.2019 г. Наредба за приемане на ФТР по медицинска паразитология, обн. в ДВ, бр. 80/11.10.2019 г.

7/03.10.2019 г. Наредба за приемане на ФТР за лечение на неврологичните заболявания, обн. в ДВ, бр. 83/22.10.2019 г.

8/10.10.2019 г. Наредба за приемане на ФТР по ушно-носно-гърлени болести, обн. в ДВ, бр. 84/25.10.2019 г.

9/10.10.2019 г. Наредба за приемане на ФТР за използване на антимикробни лекарствени продукти, обн. в ДВ, бр. 84/25.10.2019 г.

10/10.10.2019 г. Наредба за приемане на ФТР по детска клинична хематология и онкология, обн. в ДВ, бр. 84/25.10.2019 г.

11/17.10.2019 г. Наредба за приемане на ФТР по медицинска онкология, обн. в ДВ, бр. 85/29.10.2019 г.

12/24.10.2019 г. Наредба за приемане на ФТР по неонатология, обн. в ДВ, бр. 88/08.11.2019 г.

13/07.11.2019 г. Наредба за приемане на ФТР по нефрология и диализа, обн. в ДВ, бр. 91/19.11.2019 г.

14/14.11.2019 г. Наредба за приемане на ФТР по ревматология, обн. в ДВ, бр. 94/29.11.2019 г.

15/21.11.2019 г. Наредба за приемане на ФТР за лечение на гастроентерологичните заболявания, обн. в ДВ, бр. 95/03.12.2019 г.

16/21.11.2019 г. Наредба за приемане на ФТР по ендокринология и болести на обмяната, обн. в ДВ, бр. 95/03.12.2019 г.

17/05.12.2019 г. Наредба за приемане на ФТР за лечение на имуномедиирани заболявания, обн. в ДВ, бр. 99/17.12.2019 г.

18/05.12.2019 г. Наредба за приемане на ФТР за лечение на урологични заболявания, обн. в ДВ, бр. 99/17.12.2019 г.

19/03.12.2019 г. Проект на Наредба за приемане на ФТР по пневмология и фтизиатрия, в период на обществена консултация от 03.12.2019 до 02.01.2020 г.

В областта на осигуряване на достъпа до ефективно лекарствено лечение и рационално използване на публичния ресурс са създадени условия за подобряване на механизмите за ценообразуване и реимбурсиране на лекарствените продукти, заплащани с публични ресурси чрез прилагане на оценка на здравните технологии за иновативни лекарствени продукти, основаващи се на научни доказателства.

Иновативните терапии в здравеопазването са инвестиция в здравето и благосъстоянието на нацията. Новите терапии все повече атакуват не само симптомите, но и причините за заболявания, водещи до тежки увреждания. Съвременните лекарства спасяват и удължават живота на пациентите, спират или забавят развитието на заболяването, намаляват страничните ефекти, подобряват качеството на живот, предотвратяват ненужните хоспитализации и други скъпи медицински интервенции. Осигуреният достъп до иновации и обмяна на технологии ще доведе до увеличаване на продължителността на живота, съществен показател за измерване на ползата/ефекта за обществото от прилаганата политика.

На основание ЗЛПХМ и Глава шеста от Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти считано от 01.04.2019 г. НСЦРЛП извършва оценка на здравните технологии на лекарствените продукти. След 01.04.2019 г. в НСЦРЛП са постъпили процедури, за които се изисква извършването на оценка на здравните технологии (ОЗТ), като следва:

- двадесет и девет за включване в Позитивния лекарствен списък (ПЛС) на лекарствени продукти, принадлежащи към нови международни непатентни наименования;

- тринадесет за добавяне на нови терапевтични показания на лекарствени продукти, принадлежащи към международни непатентни наименования, включени в ПЛС. Издадени са тридесет и пет броя заповеди, с които се определят работни групи, които да изготвят клинична и фармако-икономическа оценка на лекарствените продукти, подлежащи на ОЗТ. Двадесет и четири процедури с ОЗТ са разгледани на заседание на Съвета и имат издадени решения.

За периода от 01.01.2019 до 31.12.2019 г. Националният съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти е провел общо 53 заседания, като са разгледани общо 5 235 процедури. Издадените от Съвета решения са общо 2 909. Част от тези решения са за повече от една процедура. За отчетния период, във връзка с установени по-ниски цени Съветът е взел решения за намаляване цената на 500 лекарствени продукта, включени в Приложение № 1 и 2 на ПЛС и заплащани от НЗОК.

Приложение № 6 – Отчет на показателите за изпълнение на програмата

1600.03.01 Бюджетна програма "Достъпни и качествени лекарствени продукти и медицински изделия"	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
Показатели за изпълнение			
Отпускане на лекарствени продукти			
1. Издадени разрешения за употреба на лекарствени продукти	бр.	290	369
2. Извършени промени в разрешенията за употреба	бр.	4 200	6 929
3. Извършени подновявания на разрешение за употреба	бр.	330	266
4. Издадени разрешения за провеждане на клинични изпитвания с лекарствени продукти	бр.	215	192
5. Издадени уведомления за провеждане на неинтервенционални изпитвания/съществени промени/СП/	бр.	21	46
6. Издадени разрешения за реклама на лекарствени продукти	бр.	300	249
7. Извършени анализи за контрол на качеството	бр.	500	1 632
8. Извършени инспекции по ЗККК	бр.	65	60
9. Извършени проверки по ЗЛПХМ	бр.	450	388
10. Издадени сертификати по чл. 69 и чл. 70 от ЗЛПХМ	бр.	60	63
11. Издадени сертификати по сертификатната схема на СЗО	бр.	400	605
12. Издадени разрешения/промени за производство/внос	бр.	25	53
13. Издадени разрешения/промени за търговия на едро с ЛП	бр.	35	88
14. Издадени разрешения/промени за търговия на дребно с ЛП	бр.	400	546
15. Издадени регистрации за дейности с активни вещества	бр.	3	4
Медицински изделия			
1. Издадени разрешения/промени за търговия на едро с медицински изделия	бр.	60	110
2. Регистрация/промени на медицински изделия	бр.	10	32
3. Издадени разрешения/промени за провеждане на клинични изпитвания с медицински изделия	бр.	4	10
4. Извършени проверки по ЗМИ	бр.	20	33
Лечебна дейност			
1. лекувани болни:			0
- СПИН	бр.	1 873	1 651

- туберкулоза	бр.	1 439	1 354
- психически и поведенчески зависимости	бр.	3 150	3 271

Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение

Дирекция „Лекарствена политика“ в Министерство на здравеопазването, Изпълнителната агенция по лекарствата и Националния съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти.

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	1600.03.01 Бюджетна програма "Достъпни и качествени лекарствени продукти и медицински изделия" (в лева)	Закон 2019 г.	Уточнен план 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
I.	Общо ведомствени разходи:	8 520 700	8 406 573	8 320 445
	Персонал	6 938 200	7 056 800	7 057 503
	Издръжка	1 582 500	1 313 873	1 231 042
	Капиталови разходи	0	35 900	31 900
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	8 520 700	8 406 573	8 236 402
	Персонал	6 938 200	7 056 800	7 051 386
	Издръжка	1 582 500	1 313 873	1 153 116
	Капиталови разходи		35 900	31 900
2	Ведомствени разходи на други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	84 043
	Персонал			6 117
	Издръжка			77 926
	Капиталови разходи			
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	25 877 100	21 143 100	21 060 482
	Издръжка	25 852 000	21 111 700	21 029 610
	в т.ч.			
	- разходи за централна доставка на лекарствени продукти	25 852 000	21 111 700	21 029 610
	Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности	25 100	31 400	30 872
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	1.....			
	2.....			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	25 877 100	21 143 100	21 060 482
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	34 397 800	29 549 673	29 296 884
	Общо разходи (I.+II.+III.):	34 397 800	29 549 673	29 380 927
	Численост на щатния персонал	249	249	229

Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорността за изпълнение на програмата е възложена на ресорния заместник-министър на Министерството на здравеопазването, дирекция „Лекарствена политика“, Изпълнителната агенция по лекарствата, Националният съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти и Националната здравноосигурителна каса.

1600.04.00 БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „АДМИНИСТРАЦИЯ“

Цел на програмата: *Предоставяне на качествени продукти/услуги, осигуряващи нормалното функциониране на администрацията и създаване на условия за изпълнението на програмите във всички области на политиките.*

Продукти/услуги предоставени по програмата - описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне.

➤ Административни дейности

Дирекции "Канцелария и административно обслужване“, „Човешки ресурси“, „Електронно здравеопазване“ и „Стопански дейности“ планират, организират и ръководят дейностите по административното, информационното, стопанското и транспортното обслужване на Министерството на здравеопазването, осъществяват политиката на министерството в областта на човешките ресурси.

- **Административно обслужване** - организиране на документооборота и архивната дейност в министерството и поддържане на единната автоматизираната информационна система.

- Документооборотът на министерството се осъществява въз основа на „Вътрешни правила за реда и организацията на документооборота в Министерството на здравеопазването“, чрез автоматизирана информационна система EVENTIS R7. През 2019 г. чрез Автоматизираната информационна система за документооборот са обработени 170 146 броя преписки.

- Архивната дейност в министерството се осъществява в учрежденския архив въз основа на „Вътрешни правила за дейността на учрежденския архив в Министерството на здравеопазването“ и Номенклатура на делата.

- Организиране и координиране на дейността по административното обслужване на физически и юридически лица. Министерството на здравеопазването предоставя 73 административни услуги. Обработването на документите за административни услуги се осъществява въз основа на „Вътрешни правила за административното обслужване в Министерство на здравеопазването“ на принципа „Едно гише“ в звеното за административно обслужване.

- Осигуряване на публичност и прозрачност на дейността на министерството, организиране, координиране и отговаряне за дейността по предоставяне на достъп до обществена информация, съгласно Закона за достъп до обществена информация.

- Организиране подготовката и изпращането на материалите за заседанията на Министерския съвет.

- Заверка на документи за легализация от Министерството на външните работи съгласно Тарифа № 10 (ДВ, бр. 94 от 1999 г.).

- **Информационно обслужване**

Отговаря за електронния документооборот и електронната идентификация в структурата на министерството, организира издаването, използването, подновяването и прекратяването на удостоверения за електронен подпис. Поддържа и администрира Автоматизираната информационна система за поддръжане и обработка на данните за оборота на електронни документи и документи на хартиен носител.

Организира и осигурява техническата поддръжка на информационно-комуникационната инфраструктура на министерството, като проучва, съгласува и контролира закупуването на нов хардуер, внедряването на регистри, база данни и нови съвременни технологии в съответствие с изискванията на Закона за електронното управление и в съответствие с изискванията за оперативна съвместимост и информационна сигурност.

- **Човешки ресурси** - за отчетния период са извършени всички необходими дейности, свързани с осигуряването на политиката на министерството в областта на човешките ресурси.

- **Стопански дейности** - за отчетния период са планирани и организирани дейностите по стопанското и материално-техническото обезпечаване на нуждите на министерството.

Организирано и контролирано е материално-техническото снабдяване на министерството с машини и съоръжения, организационна и комуникационна техника, консумативни материали и обзавеждане, тяхното завеждане на отчет, съхраняване и стопанисване.

Осъществен е контрол по изпълнението на сключените договори за поддръжка, материално-техническото снабдяване с консумативи, машини, съоръжения, организационна и комуникационна техника, консумативни материали и обзавеждане;

Осигурена е поддръжката и ремонта на електрическата, водопроводната, канализационната, отоплителната и други обслужващи инсталации в сградите на министерството, както и на движимото и недвижимото имущество.

- **Транспортно обслужване** – осигурено е транспортното обслужване на служителите на Министерството на здравеопазването и техническата поддръжка на служебния автопарк.

- **Инспекторат**

За периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2019 г. Инспекторатът е извършил общо 60 проверки, както следва:

- Планови проверки – 8 броя, от които 4 броя комплексни проверки и 4 броя тематични проверки;

- Извънпланови проверки – 52 броя, от които 19 броя проверки по постъпили сигнали, 17 броя по нареждане на министъра, 1 брой по искане на Прокуратурата, 13 броя проверки на неподадени в срок декларации за имущество и интереси в изпълнение на чл. 3, ал. 8 от НОРИПДУКИ, 2 броя проверки по Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ).

За резултатите от извършените от Инспектората на МЗ проверки са изготвени доклади, които са утвърдени от министъра на здравеопазването. Същите съдържат информация за констатираните в хода на проверките несъответствия и/или пропуски в дейността на проверявания обект, предложени са мерки и конкретни решения за преодоляване на установените проблеми. Инспекторатът извършва и последващ контрол за предприетите, от страна на проверяваните обекти, действия за отстраняване на констатираните пропуски.

➤ **Вътрешен одит**

Стратегическите цели на звено „Вътрешен одит“ са формулирани в Стратегическия план за 2019-2021 г. и включват:

- Укрепване на вътрешния контрол на Министерство на здравеопазването, второстепенните разпоредители към МЗ, ТД-лечебни заведения и ТД чрез предоставяне на обективна оценка и препоръки за подобряване на ефективността му;
- Подобряване на разбирането за вътрешен контрол и управлението на риска и ефективно прилагане изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор;
- Повишаване качеството на одитните ангажменти, чрез прилагане на добри практики, участие в обучения, семинари и обмяна на опит с дирекции от други структури.

За 2019 г. основните цели, които са формулирани за дейността на звеното са:

- Да се даде независима и обективна оценка за състоянието на одитираните системи за финансово управление и контрол;
- Да се оценят процесите за идентифициране, оценяване и управление на риска, въведени от министъра и ръководителите на второстепенните разпоредители с бюджети.

В изпълнение на посочените цели, дейността на звеното за 2019 г. е насочена към извършването на вътрешни одити за даване на увереност и за консултиране в министерството, във второстепенни разпоредители с бюджет и в търговски дружества, включително лечебни заведения с над 50 на сто държавно участие в капитала към министъра на здравеопазването, на области оценени с висок риск при планирането на дейността.

Към 31.12.2019 г., в резултат на допълнително възложени от ръководството на министерството одитни ангажменти, са изпълнени 37 одитни ангажменти.

От изпълнените през 2019 г. одитни ангажменти 13 са изпълнени във второстепенни разпоредители с бюджет, 22 - в търговски дружества и 2 за проследяване на дадените препоръки.

➤ **Бюджет и финанси**

За отчетния период дирекция „Бюджет и финанси“ извърши всички необходими дейности, осигуряващи бюджетното, финансовото и счетоводното обслужване на администрацията на Министерството на здравеопазването и дейностите, свързани със

съставянето и изпълнението на бюджета във второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на здравеопазването.

В установените срокове са изготвени и представени отчетните документи, изисквани от приложимото законодателство, указания и правила.

През отчетния период са извършени следните дейности:

- Участва в разработването на нормативни актове, планове и програми, свързани с финансирането и отчитането на разходите в системата на здравеопазването, разработва финансови обосновки и дава становища към проекти на нормативни актове;
- Изготвя проекта и контролира изпълнението на годишния бюджет на Министерството на здравеопазването и на второстепенните разпоредители с бюджет;
- Дава методически указания относно спазването на нормативната уредба по съставянето, изпълнението и изготвянето на отчета за касовото изпълнение на бюджета;
- Анализира разходите в здравеопазването, подготвя разчети, прави предложения за финансиране от държавния бюджет, предлага корекции по бюджета на министерството и отразява промените по дейности и структури;
- Изготвя ежемесечни и тримесечни отчети за касовото изпълнение на бюджета, съставя, изпълнява, приключва и отчита бюджетните сметки и изготвя годишния баланс;
- Изготвя разчети и следи за изпълнението на договорите за субсидиране на преобразувани лечебни заведения за болнична помощ с държавно и общинско участие, договорите за централна доставка на лекарства, радиоактивни лекарствени продукти, радиофармацевтици, радионуклидни генератори, китове и радионуклидни прекурсори, доставени по реда на Наредба № 34 от 25.11.2005 г., договорите за ваксини за извършване на задължителни и целеви имунизации и реимунизации и биопродукти за извършване на постекспозиционна профилактика и сключени договори за следдипломно обучение на специалисти в системата на здравеопазването по реда на Наредба № 34/2006 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, по реда на Наредба № 15/2008 г. за придобиване на специалност „обща медицина“ от общопрактикуващите лекари и по реда на Наредба № 1/2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването;
- Осъществява оперативен контрол, организира текущото финансово отчитане на средствата по външни заемни споразумения и дарения, осъществява плащанията на Министерството в системата на „Единната сметка“ и организира разходването на средствата по валутните сметки;

➤ Търговски дружества и собственост

С Решение № 693 от 21 ноември 2019 г. на Министерски съвет „Болница „Лозенец“ е преобразувана в лечебно заведение – еднолично акционерно дружество. Правата на държавата като едноличен собственик на капитала се упражняват от министъра на здравеопазването.

С Разпореждане № 2 от 26 август 2019 г. на Министерски съвет е променен органа, който упражнява правата на държавата като едноличен собственик на капитала

на „Център за отдих – Китен“ ЕАД – Китен от министъра на здравеопазването на министъра на икономиката.

С Решение на министъра на здравеопазването, в качеството му на едноличен собственик на капитала е извършено преобразуване на СБАЛЛЧХ ЕООД, (преобразуващо се дружество) гр. София чрез вливане в УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“ ЕАД, гр. София (приемащо дружество), финализирано на 19.11.2019 г.

Издадени са 483 акта, с които министърът на здравеопазването упражнява правата на държавата при управлението на търговските дружества с над 50 % държавно участие в капитала. Проведени са 26 годишни и извънредни общи събрания на акционерите на лечебните заведения – търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала.

През периода са обявени и проведени конкурси за възлагане на управлението на лечебни заведения еднолични търговски дружества по реда на Наредба № 9/26.06.2000 г., както и процедури за избор на контролор, извършени са всички последващи действия за сключване на договори за възлагане на управлението.

През 2019г. с Решения на МС са дадени седем разрешения за продажби на неоперативни имоти (имоти с отпаднала необходимост), собственост на държавни лечебни заведения. Приходите от продажбите ще бъдат използвани пряко за инвестиции в ЛЗ или за погасяване на просрочени задължения.

За периода 01.01.2019 г. - 31.12.2019 г. са изготвени годишни доклади относно финансовото състояние на търговските дружества с над 50 на сто държавно участие в капитала в системата на МЗ към 31.12.2018 г. и обобщен доклад върху представените финансови отчети към 31.12.2018 г. от търговски дружества с под 50 на сто държавно участие в капитала. Осъществено бе и тримесечно наблюдение върху финансовите показатели на търговските дружества с над 50 на сто държавно участие, съответствие с разпоредбите на ПМС № 114 от 10.06.2010 г. Обобщена информация за нетната експозиция, правилата за концентрация и избор на изпълнител за предоставяне на финансови услуги от търговските дружества с над 50 на сто държавно участие към 31.03.2019 г., 30.06.2019 г., 30.09.2019 г., 31.12.2019 г.

Приета Наредба № 5 от 17.06.2019 г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексни онкологични центрове, целяща повишаване на финансовата дисциплина при държавните лечебни заведения, оптимално планиране на техните ресурси чрез постоянен контрол и анализ на дейност им. Периодично се публикуват отчетни данни за финансовото състояние на лечебните заведения.

Обобщена е информацията и са анализирани подадените апликационни форми от държавните лечебни заведения – търговски дружества и ВРБ за целево финансиране с капиталови разходи. Постъпилата информация е анализирана и докладвана на ръководството на МЗ.

Изготвени са 18 бр. поименни списъци със сметни стойности за финансиране на капиталовите разходи и трансфери на МЗ за 2019 г. и 4 бр. отчети за капиталовите разходи и трансфери на МЗ към 31.12.2018 г., към 31.03.2019 г., към 30.06.2019 г. и към 30.09.2019 г.

Сключени са 135 бр. договори за субсидиране на държавни лечебни заведения-търговски дружества с целево предназначение предоставяне на средства за капиталов разход за основен ремонт, ремонт, свързан с преустройството на лечебното заведение и/или закупуване на дълготрайни материални активи.

Извършен е контрол по изпълнение на сключените между министерството и лечебните заведения договори за субсидии. Изготвени са 42 бр. доклади за превеждане на капиталови трансфери и обобщени доклади - отчети към 20.02.2019 г. и 25.06.2019 г., към 31.03.2019 г., 30.06.2019 г. и 30.09.2019 г. и годишен доклад за степента на усвояване на целевите средства, отпуснати на държавните лечебни заведения през 2018 и 2019 г. с цел реализиране на инвестиционната политика на министерството.

Изготвени са 40 бр. принципни съгласия до лечебните заведения за започване на процедури по ЗОП за реализиране на обекти, свързани с финансиране с целеви субсидии от бюджета за капиталови разходи за 2019 г.

Планирани са инвестиции, свързани с иновации, високотехнологични методи и скъпоструваща апаратура в лечебните заведения за болнична помощ с областно значение и университетските болници - МБАЛ "Света Анна-Варна" АД, МБАЛ "Христо Ботев" АД, Враца, "МБАЛ Търговище" АД, УМБАЛСМ "Н. И. Пирогов" ЕАД, УМБАЛ "Царица Йоанна - ИСУЛ" ЕАД, УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ ЕАД, гр. Плевен, СБАЛАГ "Майчин дом" ЕАД, София, МБАЛ "Св. Марина" ЕАД, гр. Варна. Изготвени са становища за ефективни решения, основаващи се на добро познаване на структурата на здравеопазване.

Извършени са действия за организиране на правилното, законосъобразното и ефективното ползване, управление и опазване на недвижимото и движимото имущество, предоставено за управление на министерството.

Предприети са действия за съставяне, респ. актуализиране на актовете за държавна собственост. Актуализирани са и е създадена организация за правилното съхранение на административни, технически и наемни досиета за всеки от имотите, предоставени за управление на МЗ.

Поддържа се актуален списък на недвижимите имоти – държавна собственост, предоставени за управление на министерството и придобити по ОПРР 2014-2020.

Предприети са разпоредителни действия по отношение на недвижимите имоти и движимите вещи – държавна собственост, предоставени за управление на министерството с цел постигане на максимална ефективност. Изготвени са 5 бр. доклади, 22 бр. заповеди, 1 бр. проекти на РМС за отнемане, получаване и предоставяне на недвижими имоти и вещи и 3 бр. проекти на ПМС за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на МЗ за 2019 г.

Проведена е една процедура за отдаване под наем по реда на Закона за държавната собственост на ведомствен „Бар – кафене“, находящ се в сутерена на сградата на Министерство на здравеопазването в гр. София, пл. „Света Неделя“ № 5.

Съгласувани са 110 броя становища на предоставени по компетентност проекти на нормативни актове.

Служители от дирекцията са участвали в работата на:

- комисия по т. 28 от Стандарта за финансово управление на търговските дружества с над 50 % държавно участие в капитала, а след 17.06.2019 г. комисия по чл. 33 от Наредба № 5 от 17.06.2019 г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексни онкологични центрове;

- комисия, подпомагаща министъра на здравеопазването за даване на становища по чл. 134, ал. 8 от ЗУТ и са изготвени доклади, уведомителни писма и становища;

- комисия, назначена в изпълнение на разпоредбите на § 6, ал. 2 и 4 от ПЗР на Закона за кадастъра и имотния регистър във връзка с влизане в сила на нови кадастрални карти и кадастрални регистри;

- комисия по инвентаризация, бракуване и трансформиране и унищожаване на дълготрайни материални и нематериални активи и материални запаси на Министерство на здравеопазването и в комисия за извършване на документална инвентаризация на мажоритарните дялове и акции, които притежава Министерство на здравеопазването;

- комисии по ликвидация на закритите с Постановления на Министерския съвет № 141/13.07.2018 г., № 269/29.11.2018 г. и № 18/31.01.2019 г. Домове за медико-социални грижи за деца, находящи се в гр. Враца, Силистра и Ямбол;

- жилищна комисия на Министерството на здравеопазването, създадена със Заповед № РД-02-110/09.08.2019 г.;

- комисиите за изготвяне на технически спецификации, изисквания за възлагане и избор на изпълнител на обществени поръчки с предмет:

„Оценка на материални и нематериални активи на Министерството на здравеопазването“;

„Доставка на апарати за дихателна реанимация и кувьози за нуждите на детското здравеопазване в страната“.

➤ **Правно подпомагане**

• **Проекти на нормативни актове:**

За периода 01.01. – 31.12.2019 г. са обнародвани в „Държавен вестник“ нормативни актове на министъра на здравеопазването, нормативни актове, издадени съвместно или съгласувано с други министри и нормативни актове, на които министърът на здравеопазването е вносител в Министерския съвет.

Закони

1. Закон за изменение и допълнение на Закона за лечебните заведения (обн., ДВ, бр. 42 от 2019 г.).
2. Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от шума в околната среда (обн., ДВ, бр. 52 от 2019 г.);

Постановления

1. Постановление № 18 на Министерския съвет 2019 г. за закриване на Дома за медико-социални грижи за деца – Ямбол (обн., ДВ, бр. 11 от 2019 г.);

2.Постановление № 33 на Министерския съвет от 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2019 г. с цел осигуряване на равнопоставен достъп на гражданите до медицинска помощ, в това число в труднодостъпни и/или отдалечени райони на страната. (обн., ДВ, бр. 18 от 2019 г.);

3.Постановление № 56 на Министерския съвет от 2019 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет - Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти, приета с Постановление № 97 на Министерския съвет от 2013 г.; Тарифата за таксите, които се събират по Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, приета с Постановление № 296 на Министерския съвет от 2007 г.; Устройствения правилник на Националния съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти и на неговата администрация, приет с Постановление № 74 на Министерския съвет от 2013 г. (обн., ДВ, бр. 26 от 2019 г.);

4.Постановление № 55 на Министерския съвет от 2019 г. за приемане на Устройствен правилник на Министерството на здравеопазването (обн., ДВ, бр. 26 от 2019 г.);

5.Постановление № 54 на Министерския съвет от 2019 г. за закриване на Център „Фонд за лечение на деца“ (обн., ДВ, бр. 26 от 2019 г.);

6.Постановление № 53 на Министерския съвет от 2019 г. за приемане на Устройствен правилник на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ (обн., ДВ, бр. 26 от 2019 г.);

7.Постановление № 78 на Министерския съвет от 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2019 г. с цел осигуряване на равнопоставен достъп на гражданите до медицинска помощ (обн., ДВ, бр. 31 от 2019 г.);

8.Постановление № 88 на Министерския съвет от 2019 г. за приемане на Тарифа за таксите, които се събират по Закона за лечебните заведения и Закона за трансплантация на органи, тъкани и клетки (обн., ДВ, бр. 35 от 2019 г.);

9.Постановление № 93 на Министерския съвет от 2019 г. за приемане на Наредба за критериите за определяне на университетски болници (обн., ДВ, бр. 36 от 2019 г.);

10.Постановление № 112 на Министерския съвет от 2019 г. за одобряване на промени по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2019 г. във връзка с увеличаване на капитала на търговско дружество на „Многопрофилна болница за активно лечение „Св. Пантелеймон“ – Ямбол“ – АД, Ямбол (обн., ДВ, бр. 39 от 2019 г.);

11.Постановление № 121 на Министерския съвет от 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2019 г. за закупуване на медицинска апаратура за нуждите на детското здравеопазване в страната и за дейности по Националната програма за подобряване на майчиното и детското здраве 2014 – 2020 г.(обн., ДВ, бр. 41 от 2019 г.);

12.Постановление № 119 на Министерския съвет от 2019 г. за изменение и допълнение на Наредбата за реда за класифициране на растенията и веществата като

наркотични, приета с Постановление № 293 на Министерския съвет от 2011 г. (обн., ДВ, бр. 41 от 2019 г.);

13. Постановление № 139 на Министерския съвет от 2019 г. за изменение и допълнение на Наредбата за медицинската експертиза, приета с Постановление № 120 на Министерския съвет от 2017 г. (обн., ДВ, бр. 46 от 2019 г.);

14. Постановление № 153 на Министерския съвет от 2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2019 г. за осигуряване изпълнението на заложените цели в Концепцията за развитие на системата за спешна медицинска помощ (обн., ДВ, бр. 50 от 2019 г.);

15. Постановление № 195 на Министерския съвет от 2.08.2019 г. за изменение и допълнение на Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти, приета с Постановление № 97 на Министерския съвет от 2013 г. (обн., ДВ, бр. 62 от 6.08.2019 г.);

16. Постановление № 264 на Министерския съвет от 17.10.2019 г. за допълнение на наредбата за реда за класифициране на растенията и веществата като наркотични, приета с постановление № 293 на министерския съвет от 2011 г. (обн., ДВ бр. 83 от 2019 г.);

17. Постановление № 265 на Министерския съвет от 17.10.2019 г. за изменение и допълнение на наредбата за условията и реда за съставяне на списък на медицинските изделия по чл. 30а от закона за медицинските изделия и за определяне на стойността, до която те се заплащат, приета с Постановление № 364 на Министерския съвет от 2011 г. (обн., ДВ, бр. 83 от 2019 г.);

18. Постановление № 267 на Министерския съвет от 22.10.2019 г. за изменение и допълнение на правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи, приет с постановление № 83 на министерския съвет от 2010 г. (обн., ДВ, бр. 84 от 2019 г.);

19. Постановление № 294 на Министерския съвет от 21.11.2019 г. за изменение и допълнение на устройствения правилник на министерството на здравеопазването, приет с Постановление № 55 на Министерския съвет от 2019 г. (обн., ДВ, бр. 93 от 2019 г.);

20. Постановление № 305 от 05.12.2019 г. за структурни промени в системата на здравеопазването (обн., ДВ, бр. 97 от 2019 г.);

21. Постановление № 308 на Министерския съвет от 05.12.2019 г. за изменение на постановление № 88 на Министерския съвет от 2018 г. за одобряване на допълнителни плащания по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2018 г. за предоставяне на безлихвена възмездна финансова помощ на „Многопрофилна болница за активно лечение - Христо Ботев“ АД - гр. Враца, и на „Многопрофилна болница за активно лечение - проф. д-р Параскев Стоянов“ АД - гр. Ловеч (обн., ДВ, бр. 97 от 2019 г.);

22. Постановление № 366 на Министерския съвет от 19.12.2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2019 г. (обн., ДВ бр. 101 от 2019 г.);

23. Постановление № 368 на Министерския съвет от 19.12.2019 г. за одобряване на вътрешнокомпенсирани промени на утвърдените разходи по области на политики/бюджетни програми по бюджета на министерството на здравеопазването за 2019 г. (обн., ДВ бр. 101 от 2019 г.);

24. Постановление № 367 на Министерския съвет от 19.12.2019 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2019 г. (обн., ДВ бр. 101 от 2019 г.);

25. Постановление № 377 на Министерския съвет от 27.12.2019 г. за одобряване на допълнителни средства по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2019 г. (обн., ДВ, бр. 1 от 2020 г.);

26. Постановление № 378 на Министерския съвет от 27.12.2019 г. за отменяне на Постановление № 112 на Министерския съвет от 2019 г. за одобряване на промени по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2019 г. във връзка с увеличаване капитала на търговско дружество (обн., ДВ, бр. 1 от 2020 г.);

Наредби

1. Наредба № 9 от 10 декември 2019 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса (обн., ДВ, бр. 98, 13.12.2019 г.);

2. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2011 г. за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници (обн., ДВ, бр. 97, 10.12.2019 г.);

3. Наредба за допълнение на Наредба № Н-11 от 2014 г. за определяне на изискванията за здравословна годност на морските лица в Република България (обн., ДВ, бр. 97, 10.12.2019 г.);

4. Наредба за отменяне на Наредба № 8 от 2005 г. за провеждане на задължителните начални, периодични и предсъстезателни медицински прегледи на лица, упражняващи физическо възпитание и спорт (обн., ДВ, бр. 95, 3.12.2019 г.);

5. Наредба № 1 от 22 ноември 2019 г. за условията и реда за извършване на медицинските прегледи на лица, осъществяващи тренировъчна и състезателна дейност (обн., ДВ, бр. 95, 3.12.2019 г.);

6. Наредба за изменение на Наредба № 34 от 2005 г. за реда за заплащане от държавния бюджет на лечението на българските граждани за заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване (обн., ДВ, бр. 92, 22.11.2019 г.);

7. Наредба № 8 от 13 ноември 2019 г. за изискванията към лечебните заведения, които извършват обучение на студенти и специализанти (обн., ДВ, бр. 91, 19.11.2019 г.);

8. Наредба за допълнение на Наредба № 4 от 2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти (обн., ДВ, бр. 90, 15.11.2019 г.);

9. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2019 г. за медицинските и други услуги по чл. 82, ал. 1а и 3 от Закона за здравето и за реда и условията за тяхното одобряване, ползване и заплащане (обн., ДВ, бр. 90, 15.11.2019 г.);

10. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 2011 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детски заведения (обн., ДВ, бр. 87, 5.11.2019 г.);

11. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 18 от 2004 г. за условията и реда за извършване на диагностика, преработка и съхранение на кръв и кръвни съставки и качеството на кръвта от внос (обн., ДВ, бр. 86, 1.11.2019 г.);

12. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2011 г. за условията и реда за лечение с неразрешени за употреба в Република България лекарствени продукти, както и за условията и реда за включване, промени, изключване и доставка на

лекарствени продукти от списъка по чл. 266а, ал. 2 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (обн., ДВ, бр. 84, 25.10.2019 г.);

13. Наредба № 04-14 от 9 октомври 2019 г. за условията и реда за сертифициране на „Балнеолечебен (медикъл СПА) център“, „СПА център“, „Уелнес център“ и „Галасотерапевтичен център“ (обн., ДВ, бр. 83, 22.10.2019 г.);

14. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 12 от 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 79, 8.10.2019 г.);

15. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 15 от 2005 г. за имунизациите в Република България (обн., ДВ, бр. 78, 4.10.2019 г.);

16. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 2011 г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти (обн., ДВ, бр. 76, 27.9.2019 г.);

17. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти (обн., ДВ, бр. 68, 27.8.2019 г.);

18. Наредба № 7 от 2 август 2019 г. за условията и реда за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на туберкулозата (обн., ДВ, бр. 65, 16.8.2019 г.)

19. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването (обн., ДВ, бр. 58, 23.7.2019 г.);

20. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 16 от 1999 г. за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини (обн., ДВ, бр. 57, 19.7.2019 г.);

21. Наредба № 6 от 9 юли 2019 г. за реда и условията за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на отделни заразни болести на дихателната система (обн., ДВ, бр. 56, 16.7.2019 г.);

22. Наредба № 5 от 17 юни 2019 г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексни онкологични центрове (обн., ДВ, бр. 51, 28.6.2019 г.);

23. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения (обн., ДВ, бр. 50, 25.6.2019 г.);

24. Наредба за изменение и допълнение на Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2009 г. за условията и реда за заплащане на лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 и 2 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, на медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели, както и на лекарствени продукти за здравни дейности по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето (обн., ДВ, бр. 47, 14.6.2019 г.);

25. Наредба № 4 от 31 май 2019 г. за специализираната електронна система за проследяване и анализ на лекарствените продукти (обн., ДВ, бр. 46, 11.6.2019 г.);

26. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 2014 г. за условията и реда за внос, износ и обмен на органи, тъкани и клетки (обн., ДВ, бр. 42, 28.5.2019 г.);

27.Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 14 от 2007 г. за реда за издаване на документи, необходими за упражняване на здравноосигурителни права съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност (обн., ДВ, бр. 41, 21.5.2019 г.);

28.Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 21 от 2007 г. за обстоятелствата и данните, които се вписват в регистрите на Изпълнителната агенция по трансплантация, редът за вписване и ползване на информацията (обн., ДВ, бр. 41, 21.5.2019 г.);

29.Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 34 от 2005 г. за реда за заплащане от държавния бюджет на лечението на българските граждани за заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване (обн., ДВ, бр. 32, 16.4.2019 г.);

30.Наредба № 3 от 5 април 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които Министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения (обн., ДВ, бр. 29, 8.4.2019 г.);

31.Наредба № 1 от 26 март 2019 г. за условията и реда за извършване на проверки от Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ (обн., ДВ, бр. 26, 29.3.2019 г.);

32.Наредба № 2 от 27 март 2019 г. за медицинските и други услуги по чл. 82, ал. 1а и 3 от Закона за здравето и за реда и условията за тяхното одобряване, ползване и заплащане (обн., ДВ, бр. 26, 29.3.2019 г.);

33.Наредба за отменяне на Наредба № 9 от 2015 г. за условията и реда за извършване на оценка на здравните технологии (обн., ДВ, бр. 26, 29.3.2019 г.);

34.Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн., ДВ, бр. 26, 29.3.2019 г.);

35.Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 47 от 2010 г. за организацията, дейността и условията и реда за финансиране на националните и републиканските консултанти (обн., ДВ, бр. 25, 26.3.2019 г.);

36.Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2009 г. за условията и реда за заплащане на лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 и 2 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, на медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели, както и на лекарствени продукти за здравни дейности по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето (обн., ДВ, бр. 17, 26.2.2019 г.);

37.Наредба за изменение на Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 42 от 2004 г. за въвеждане на Международната статистическа класификация на болестите и проблемите, свързани със здравето – десета ревизия (обн., ДВ, бр. 8, 25.1.2019 г.);

38.Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 21 от 2005 г. за реда за регистрация, съобщаване и отчет на заразните болести (обн., ДВ, бр. 5, 15.1.2019 г.);

39.Наредба за изменение на Наредба № 8 от 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията (обн., ДВ, бр. 2, 4.1.2019 г.);

40.Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2018 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса (обн., ДВ, бр. 2, 4.1.2019 г.);

Правилници:

1. Правилник за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на Националния център по радиобиология и радиационна защита (обн., ДВ, бр. 89, 12.11.2019 г.);

2. Правилник за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на Националния център по обществено здраве и анализи (обн., ДВ, бр. 82, 18.10.2019 г.)

3. Правилник за изменение на Правилника за организацията и дейността на Висшия съвет по фармация (обн., ДВ, бр. 68, 27.8.2019 г.);

4. Правилник за условията и реда за работа на Етичната комисия за клинични изпитвания по Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (обн., ДВ, бр. 35, 30.4.2019 г.);

5. Правилник за изменение и допълнение на Устройствения правилник на регионалните здравни инспекции (обн., ДВ, бр. 26, 29.3.2019 г.);

6. Правилник за отменяне на Правилника за дейността и организацията на работа на Център „Фонд за лечение на деца“ (обн., ДВ, бр. 26, 29.3.2019 г.);

7. Правилник за устройството и дейността на Националната здравноосигурителна каса (обн., ДВ, бр. 19 от 5.03.2019 г.);

8. Правилник за изменение и допълнение на Правилника за условията и реда за работа на Етичната комисия за клинични изпитвания по Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (обн., ДВ, бр. 91, 19.11.2019 г.);

Други

1. Меморандум за разбирателство между Министерството на здравеопазването на Република България и Министерството на здравеопазването на Черна гора за сътрудничество в областта на здравеопазването и медицинската наука (обн., ДВ, бр. 96, 6.12.2019 г.);

2. План за сътрудничество между Министерството на здравеопазването на Република България и Министерството на здравеопазването на Република Македония за периода 2019 – 2021 г. (обн., ДВ, бр. 14, 15.2.2019 г.);

3. Договор № РД-НС-01-1-4 от 17 юни 2019 г. за изменение и допълнение на Националния рамков договор за медицинските дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския лекарски съюз за 2018 г. (обн., ДВ, бр. 51, 28.6.2019 г.);

4. Договор № РД-НС-01-2-4 от 19 февруари 2019 г. за изменение и допълнение на Националния рамков договор за денталните дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския зъболекарски съюз за 2018 г. (обн., ДВ, бр. 23, 19.3.2019 г.);

5. Договор № РД-НС-01-1-3 от 7 февруари 2019 г. за изменение и допълнение на Националния рамков договор за медицинските дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския лекарски съюз за 2018 г. (обн., ДВ, бр. 15, 19.2.2019 г.);

6. Договор № РД-НС-01-2-3 от 29 януари 2019 г. за изменение и допълнение на Националния рамков договор за денталните дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския зъболекарски съюз за 2018 г. (обн., ДВ, бр. 10, 1.2.2019 г.);

7. Договор № РД-НС-01-1-2 от 27 декември 2018 г. за изменение и допълнение на Националния рамков договор за медицинските дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския лекарски съюз за 2018 г. (обн., ДВ, бр. 4, 11.1.2019 г.);

Решения

1. Решение № 1 на Министерския съвет от 2019 г. за изменение на решение № 343 на министерския съвет от 2008 г. за създаване на комисия по прозрачност по Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина и определяне на нейния състав;

2. Решение № 3 на Министерския съвет от 2019 г. за предложение до президента на Република България за издаване на указ за награждаване на български гражданин;

3. Решение № 6 на Министерския съвет от 2019 г. за приемане на национална програма за подобряване на ваксинапрофилактиката на сезонния грип 2019-2022 г.;

4. Решение № 263 на Министерския съвет от 2019 г. за одобряване на Закон за изменение и допълнение на Закона за съсловната организация на магистър-фармацевтите;

5. Решение № 266 на Министерския съвет от 2019 г. за даване на съгласие за извършване на парична вноска в капитала на „Многопрофилна болница за активно лечение „Св. Пантелеймон“ – Ямбол“ АД - Ямбол;

6. Решение № 291 на Министерския съвет от 2019 г. за предложение до Президента на Република България за издаване на указ за награждаване с орден „Св. Св. Кирил и Методий“ огърлие /акад. проф. дмн Владимир Атанасов Овчаров/;

7. Решение № 326 на Министерския съвет от 2019 г. за даване на съгласие за продажба на обособена част от лечебно заведение – недвижим имот, собственост на „Университетска многопрофилна болница за активно лечение „Александровска“ ЕАД - София;

8. Решение № 345 на Министерския съвет от 2019 г. за изменение на Решение № 343 на Министерския съвет от 2008 г. за създаване на Комисия по прозрачност по Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина и определяне на нейния състав.

9. Решение № 909 на Министерския съвет от 13.12.2018 г. за одобряване на План за сътрудничество между Министерството на здравеопазването на Република България и Министерството на здравеопазването на Република Македония за периода 2019 – 2021 г., одобрен с (обн., ДВ, бр. 14 от 15.02.2019 г.);

• Процесуално представителство.

През отчетния период е осъществено процесуално представителство, подготовка и участие в заседания и процесуални действия по общо 120 дела и преписки пред съдебни инстанции и пред Комисията за защита от дискриминация, по които Министерството на здравеопазването и министърът на здравеопазването са страна.

• Други оперативни дейности.

Подпомагана е дейността на другите дирекции в министерството като са изготвяни правни становища по поставени въпроси, свързани с прилагането на нормативните актове, лицензионните и разрешителни режими и изпълнението на договори, по които

министърът на здравеопазването е страна. Изготвяни са и правни становища и отговори до регионалните здравни инспекции, лечебните заведения, други физически и юридически лица, във връзка с прилагането на законодателството в областта на здравеопазването и по направени предложения за промяна в нормативната уредба.

Съгласувани са и проекти на административни актове и на договори, като с най-голям обем през отчетния период са проектите на административни актове, свързани с лицензионната и разрешителната дейности по Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите и разрешенията за осъществяване на лечебна дейност по Закона за лечебните заведения.

➤ **Обществени поръчки**

За периода 01.01.2019 – 31.12.2019 г. са подготвени и обявени 49 броя процедури за възлагане на обществени поръчки, в т.ч. 7 /седем/ на стойност по чл. 20, ал. 3 от Закона за обществените поръчки. Стартирали, проведени и възложени са 11 броя поръчки въз основа на сключени рамкови споразумения от Централния орган за обществени поръчки към министъра на финансите. Сключени са два договора, след провеждане на процедура за допълване на оферта по сключени от Министерството на здравеопазването рамкови споразумения. Изготвени са 38 броя жалби и становища пред управляващи органи, Административен съд - София град, Комисията за защита на конкуренцията и Върховния административен съд.

Въз основа на всички проведени обществени поръчки са сключени 157 броя договори, в това число 11 броя допълнителни споразумения. В посочената цифра се включват и договори, сключени без провеждане на обществена поръчка, предвид ниската им стойност (под определения в Закона за обществените поръчки праг), както и граждански договори с експерти, привлечени като външни лица в работни групи и комисии.

Всички служители в дирекция „Обществени поръчки“ участват в тестване на Електронната платформа, във връзка с функционирането на настройките на Електронната система за закупуване на лекарствени продукти за нуждите на лечебните заведения в Република България. Проведена е „Процедура по събиране на заявки за сключване на Рамкови споразумения за периода от 01.01.2020 г. до 31.12.2021 г., чрез Електронната система за закупуване на лекарствени продукти за нуждите на лечебните заведения в Република България.“, като бяха подадени 203 индивидуални заявки от лечебните заведения регистрирани в системата. На 03.09.2019 г. беше открита и обявена обществена поръчка с предмет: "Сключване на Рамкови споразумения за периода 01.01.2020 до 31.12.2021 г. чрез Електронната система за закупуване на противотуморни лекарствени продукти за нуждите на лечебните заведения в Република България".

През отчетния период, юристите от дирекцията са осъществили процесуално представителство, подготовка и участие в заседания и процесуални действия по дела и преписки по които Министерството на здравеопазването и министърът на здравеопазването са страна.

➤ **Медицински дейности**

В сферата на дейност по тази бюджетна програма дирекция „Медицински дейности“ осъществява дейности по изпълнение на задачите на МЗ в областта на

осигуряване на медицинска помощ на населението при бедствия, аварии и катастрофи, отбранително-мобилизационна подготовка и медицинско осигуряване на населението във военно време, признаване на професионална квалификация и на специалност в областта на здравеопазването, както и други дейности свързани с квалификацията в област „Здравеопазване“.

Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнение на дейности за тяхно предоставяне

Показател за изпълнение „Осигуряване на медицинска помощ на населението при бедствия, аварии и катастрофи и други епидемични ситуации“

По този показател за 2019 г. при планиран 1 (един) план за медицинско осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи е изготвен 1 (един), но същия не минал процедура на вътрешноведомствено и междуведомствено съгласуване, изготвени са 2 бр. указания, при планирани 2 бр., обучени са 32 лица, проведени са 365 денонощни дежурства за медицинско осигуряване на населението, изготвени са 730 информационни бюлетини за медицинската обстановка и са обработени 856 случаи на бедствия, аварии и катастрофи с повече от 3-ма пострадали.

Показател за изпълнение „Отбранително-мобилизационна подготовка и медицинско осигуряване на населението във военно време“

Изпълнението на показателите е съответстващо на целевите стойности с малки изключения: 1 изготвен план (1 планиран за годината), 1 изготвено указание (1 планирано за годината), 1 проведена срещи (1 планирана за годината), 365 денонощни дежурства за поддържане на готовността на администрацията (365 планирани за годината), 3 участия в работни групи (4 планирани), 2 участия в Национални учения при (планирани 2) и участие в извършването на 4 междуведомствени проверки на РЗИ и лечебни заведения на територията на съответната област за готовността за работа във военно време (непланирани).

Проведени 1 обучение при (1 планирано) и тренировки 10 - по системата за оповестяване при (10 планирани).

Показатели по направление „Образование и квалификация“:

Показател за изпълнение „Признаване на професионална квалификация и на специалност в областта на здравеопазването“;

Показател за изпълнение „Удостоверения за професионална квалификация и специализация, придобити в Република България“;

Показател за изпълнение „Временно упражняване на медицински дейности в Република България от граждани на страни - членки на Европейския съюз, и на държави от Европейското икономическо пространство“;

През 2019 г. са извършени дейности по планиране, координиране и контрол на дейностите по провеждане на обучението за придобиване на специалност в системата на

здравеопазването. През октомври 2019 г. са утвърдени 273 места за специализанти, финансирани от държавата, а не планираните 600. Това е така поради реализираната концептуална промяна в начина на финансиране на местата за специализанти по клинични специалности, финансирани от държавата. За местата финансирани от държавата, по клинични специалности вече могат да кандидатстват лица, които не са специализанти (за разлика от предходния ред, при който можеха да кандидатстват само приети вече специализанти за финансиране на дължимата такса за теоретичното им обучение). Освен това за тези места Министерството на здравеопазването вече заплаща не само таксата за теоретично обучение, но и средствата за трудовото възнаграждение на специализанта и дължимите осигуровки върху него, с което значително нараства годишният разход за един специализант. В допълнение поради широкия негативен отзвук сред младите медицински специалисти на задължението обучаваните специализанти по клинични специалности на места, финансирани от държавата, да работят за срок от 3 години в избрано от тях лечебно заведение, област или община, определени от министъра на здравеопазването се очаква утвърденият брой места за специализанти, финансирани от държавата (273) да не бъде зает.

Организиран и координиран са дейностите по провеждане на майската сесия на 2019 г. за държавен изпит за придобиване на специалност в системата на здравеопазването (след промяната на Наредба № 1 от 2015 г. организацията на изпитните сесии се извършва от висшите училища); актуализирана е заповедта на министъра на здравеопазването за утвърждаване състава на изпитните комисии за държавен изпит за специалност за периода 2018-2020 г.; извършени са дейности във връзка с актуализирането и утвърждаването на 2 учебни програми за обучение за придобиване на специалност в системата на здравеопазването.

Поддържат се регистър на специализантите и регистър на придобилите специалност в системата на здравеопазването. За 2019 г. общо 915 специализанта са започнали обучение по реда на Наредба № 1 от 22.01.2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, съответно са вписани в регистъра на специализантите. В регистъра на придобилите специалност през 2019 г. са вписани 1 105 души (успешно издържалите държавния изпит за специалност на декемврийска сесия 2018 г. и на майска сесия 2019 г. и такива, на които е издаден дубликат на свидетелство за специалност).

Извършени са ежемесечни проверки на данните в справките получавани от шестте висши училища относно финансирането на обучението на специализантите, приети на места, финансирани от държавата по реда на отменената Наредба № 34 от 2006 г., както и проверки на тримесечните справки на специализантите, приети на места, за които държавата финансира таксата за обучението по реда на Наредба № 1. За посочения период общият брой специализанти, обучавани на места, финансирани от държавата и с финансиране на таксата за теоретично обучение от държавата е 896.

През отчетния период са извършени дейности във връзка с организацията и провеждането на процедурите по признаване на професионална квалификация и/или специалност по медицински професии. През 2019 г. са издадени 103 удостоверения за признаване на професионална квалификация или специалност, по 11 заявления са

прекратени процедурите за признаване на професионална квалификация или специалност и са направени 2 отказа за признаване на професионална квалификация или специалност.

През 2019 г. са издадени 1 009 удостоверения, необходими за упражняване на професията в чужбина на лица, придобили в Република България професионална квалификация по професия, за която компетентен орган е министърът на здравеопазването (от тях 480 удостоверения са издадени на български граждани и 529 – на чужди граждани, завършили в България). Извършени са дейности във връзка с временно упражняване на медицински дейности в Република България от граждани на държави-членки на Европейския съюз и на държави от Европейското икономическо пространство. Осъществени са дейности в Информационната система на вътрешния пазар на ЕК – отговорено е на 227 заявки в системата, обработени са 10 заявления за издаване на Европейска професионална карта.

Изготвени са доклади, становища и отговори на писма на физически и юридически лица, свързани с образованието и квалификацията в системата на здравеопазването, както и взаимното признаване на професионални квалификации между държавите-членки.

Извършени дейности по проекти, финансирани от Европейски структурни и инвестиционни фондове:

По Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" 2014-2020 г.:

Проект BG05M9OP001-1.015-0001 „Специализация в здравеопазването”, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г., на стойност 3 500 000 лева

Основна цел на проекта е да подпомогне повишаването на професионалния капацитет на обучаващите се специализанти и осигуряването на по-качествени здравни услуги.

Специфичните цели са подобряване достъпа на 273 специализанти за придобиване на специалност в системата на здравеопазването (лекари-специализанти, лекари по дентална медицина -специализанти, специализиращи медицински сестри и акушерки) и разширяване възможностите за повишаване на знанията и уменията им.

През отчетния период на основание на сключените договори за финансиране ежесечно се изплащат такси за теоретично и практическо обучение за оставащото време на обучението на лекарите-специализанти и се предоставят стипендии в размер на 2 минимални работни заплати на лицата, отговарящи на условията за това.

С подписано допълнително споразумение № 2 от 09.08.2019 г. между Ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. и министъра на здравеопазването е разширена целевата група на проекта, а срокът за неговото изпълнение е удължен до края на 2023 г. Освен лекари-специализанти и лекари по дентална медицина-специализанти, за финансиране на

специализациите по проекта са допустими специализиращи медицински сестри и акушерки.

В резултат на обявените чрез интернет сайта на проекта www.specializanti-mh.info процедури за подбор на лекари-специализанти, лекари по дентална медицина-специализанти и специализиращи медицински сестри и акушерки за финансиране по проекта през 2019 г. са подписани нови 70 (седемдесет) договора за финансиране по проекта. Процедурата за подбор на специализанти - лекари, лекари по дентална медицина, медицински сестри и акушерки за финансиране по проекта е отворена със срок за кандидатстване до 30.09.2023 г.

Международни дейности

През отчетния период дирекция „Европейска координация и международно сътрудничество“ организира, координира и контролира изпълнението на цялостната дейност на Министерството на здравеопазването по въпросите на Европейския съюз; организира и координира дейностите по двустранно и многостранно сътрудничество в областта на здравеопазването и изготви становища по проекти на нормативни актове, свързани с международни дейности или европейска координация.

Към 31.12.2019 г. са отчетени следните резултати във връзка с извършените през периода дейности:

- **Подготовка на становища на Работна група 22 „Здравеопазване“** по проект на Наредба за условията и реда за извършване на проверки от Изпълнителна агенция „Медицински надзор“. Участие в работата на Съвета по европейски въпроси (СЕВ) към Министерския съвет "Изпълнение на мерките, заложи в Плана за действие за 2019 г., с отговорна институция МЗ;

Приети законови и подзаконови нормативни актове; Одобрени от СЕВ проекти на позиции на България за Съвет ЕПСКО; Одобрени от СЕВ проекти на доклади за резултати от участие в Съвет ЕПСКО (2x4) "Изпълнен План за действие за 2019 г. от компетентите на Министерство на здравеопазването;

- **Дейности по пилотни процедури:**

Подготовка и съгласуване на документи във връзка с пилотна процедура EU Pilot № 6788/14/SNCO относно провеждане на консултации с представители на Европейската комисия: Подготвени указания (съвместно с МЗХГ и МОСВ) за провеждане на консултации на 20.06.2019 г. с представители на ЕК относно запитване № 6788/14/SNCO. Изпратен до Министерството на икономиката проект на постановление на Министерски съвет за изменение и допълнение на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели.

Нотификации на национални актове за транспониране на: *Директива (ЕС) 2015/566 на Комисията от 8 април 2015 г. за прилагане на Директива 2004/23/ЕО по отношение на процедурите за контрол на спазването на еквивалентните стандарти за качество и безопасност на внасяните тъкани и клетки;* Наредба 28 от 20.06.2007 г. за дейности по асистирана репродукция; Наредба 10 от 30.03.2007 г. за условията и реда за съобщаване, регистриране, докладване и предаване на информация за сериозните нежелани реакции и сериозните инциденти и за блокиране, изтегляне и унищожаване на органите, тъканите и клетките; Наредба № 6 от 5.03.2007 г. за утвърждаване на медицински стандарт за трансплантация на органи, тъкани и клетки.

- **Обмен на информация и добри практики** с държавите-членки на ЕС и други държави в рамките на двустранното и многостранното здравно сътрудничество "Изпълнение на ангажиментите на РБ, произтичащи от: членството в Европейския съюз, Организацията на обединените нации, Световната здравна организация, Здравната мрежа на Югоизточна Европа, УНИЦЕФ, НАТО, Съвета на Европа, международни споразумения и участие в международни инициативи в областта на здравеопазването. В тази връзка бе подготвено и организирано участието на експертно и политическо ниво на представители на МЗ/ВРБ в международни и европейски форуми – **По линия на СЗО: 31** експертни участия и участия на политическо ниво. В резултат от участията се повишава капацитета на експертите в различните програмни области, следят се новостите, повишава се ефективността в изпълнението на дейностите по Двугодишното споразумение за сътрудничество със СЗО и се задълбочава сътрудничеството с държавите-членки на СЗО и НАТО. **По линия на ООН: 7** експертни участия. **По линия на ЕС: 42** експертни участия в **49** заседания на работните групи и комитети към ЕК и нейни агенции и центрове (здравна сигурност, превенция и контрол на заболяванията и електронно здравеопазване). **По линия на Съвета на Европа: 5** експертни участия. **По линия на Световна банка:** участие на **5-има** български експерти в семинар на тема: „Функционалната интеграция и след това: Планиране за нова роля на болниците“. **Активно участие в работата на Здравната мрежа на Югоизточна Европа (ЗМЮИЕ) 6** експертни участия. **По линия на други многостранни или двустранни инициативи: 38** експертни участия (отбелязва се силен растеж на активността в сферата на трансплантациите и болничната помощ). Обмен на опит и добри практики с Държавата Израел по отношение на създаването и управлението на успешна педиатрична болница;

- **Подготовка и организиране посещенията на ръководството на МЗ в чужбина** – Министърът и членове на Ръководството на МЗ бяха подготвени за участие в: три заседания на Съвета на ЕС; представянето на Шестия периодичен доклад на България пред Комитета на ООН за икономически, социални и културни права;

Министерска консултация и техническо съвещание на високо ниво по прилагане План за действие с цел подобряване на подготвеността на здравната система в Европейския регион; Успешно подготвено участие на български делегации в 69-та сесия на Регионалния комитет на СЗО за Европа и 72-та Световна здравна асамблея; Регионална министерска конференция партньорство и сътрудничество в онкологията; Определени представители на МЗ в Консултативен съвет, създаден към УНИЦЕФ България с цел подпомагане на дейностите, насочени към засилване на националните възможности за ранна интервенция при деца със затруднения в развитието и увреждания;

• **Подготовка и провеждане на международни форуми в България:** подготвена и проведена една конференция по време на българското председателство на Организацията за черноморско икономическо сътрудничество (ЧИС) на тема „Проблеми на антимикробната резистентност в Черноморския регион – предизвикателства, тенденции и последици за трансграничния надзор“; Успешно организирана и проведена 4-та среща на министрите на здравеопазването на ЦИЕ и Китай „17+1; Проведени семинари и осигуряване на техническо съдействие за прилагане на Международната класификация на функционирането, уврежданията и здравето (МКФУЗ) на Световната здравна организация (СЗО) в България съгласно Проект BG05M9OP001-3.010 „Оценка на работоспособността“, финансиран по Оперативна програма за развитие на човешките ресурси (2014-2020). Семинарите са проведени в градовете Пловдив, Варна и Плевен под формата на пленарни сесии и анкетиране чрез формуляри за оценка, както и дейности в рамките на целеви групи; Успешно проведена работна среща, организирана съвместно с УНИЦЕФ за резултатите от пилотно въвеждане на услуги за патронажни грижи за деца до 3 години и техните семейства в областите Шумен и Сливен;

Подписани международни договорни документи в областта на здравеопазването – 2 (План за сътрудничество в областта на здравеопазването между Република България и Република Македония; Рамково споразумение за съвместно възлагане на обществени поръчки при мерки за медицинско противодействие).

- **Подготвени проекти на международни договорни документи в областта на здравеопазването:** 3 бр. (проект на Меморандум за разбирателство между Министерството на здравеопазването на Република България и Министерство на здравеопазването на Черна Гора; проект на Работна програма в областта на здравеопазването между Министерството на здравеопазването на Република България и Министерство на здравеопазването на Република Тунис; проект на Споразумение в областта на здравеопазването между Министерството на здравеопазването на Република България и Министерство на здравеопазването на Ливанската република);

Разработка и съгласуване на проект на Двугодишно споразумение за сътрудничество между Министерство на здравеопазването и Регионалния офис на СЗО за Европа 2020-2021 г.

- **Провеждане на процедури по междуведомствено съгласуване за подписване на договорни документи и утвърждаване на българските позиции и състав на делегациите за участие в международни форуми – 3 за ЕПСКО; 1 за План за сътрудничество в областта на здравеопазването между Република България и Република Македония;**

Подготовка за Ратификация на Рамково споразумение за съвместно възлагане на обществени поръчки при мерки за медицинско противодействие, опазване здравето на гражданите от заразни болести и трансгранични заплахи за здравето "Програма на управление на Правителството на Република България за периода 2017- 2021, съгласуване на пакет от документи за ратификацията и внасяне на пакета в Народното събрание.

- **Изпълнение на ангажименти в сектор „Здравеопазване“ на глобално и регионално ниво:**

- Във връзка с разработването на първия за България Доброволен национален преглед по изпълнението на Програма 2030 на ООН е изготвен и изпратен до Министерството на външните работи отчет за изпълнение на Целите за устойчиво развитие.

- Участие в преговорите в рамките на ООН по проекта на Политическа декларация за Универсалното здравно покритие чрез изготвяне на указания до МВНР;

- За отчетния период Министерство на здравеопазването представи информация по следните теми: „Ваксинационна политика на Република България – успехи и предизвикателства“ и „Изтичане на медицински специалисти от страната“;

- На 15 юли в Националния дворец на културата се проведе Национална кръгла маса, посветена на състоянието на системата на здравеопазване в България и необходимите промени в здравноосигурителния модел с цел гарантиране на по-добро и устойчиво здравеопазване. Кръглата маса продължи инициирания през 2018 г. широк публичен дебат за развитието на здравното осигуряване в страната и предстоящите секторни реформи в системата на здравеопазването. Беше потвърдена необходимостта от нов модел, който да работи за хората, който да гарантира по-добро здравеопазване за всички български граждани и ефективно и ефикасно използване на публичните разходи.

➤ **Международни проекти**

Дейности по проекти, финансирани от Европейски структурни и инвестиционни фондове

По Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" 2014-2020 г.:

Проект BG05M9OP001-2.028 „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – Компонент 1”, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г. на стойност 200 000 лева

На 11.01.2019 г. е подписан административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура BG05M9OP001-2.028 „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – Компонент 1” с конкретен бенефициент Министерство на здравеопазването и период на изпълнение до 11.07.2020 г.

Проектът ще въведе модел за патронажни грижи за възрастни хора и лица с увреждания, вкл. с хронични заболявания и трайни увреждания за осигуряване на почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги в техните домове. Чрез този модел ще се структурира и стандартизира предоставянето на здравно-социални патронажни грижи от общините. Проектът ще се реализира на територията на цялата страна и неговото добро и своевременно изпълнение е основата за изпълнението на здравносоциалните услуги по патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания от общините.

През отчетния период по проекта са извършени следните дейности:

Експертите от РЗИ извършват ежемесечно мониторинг и супервизия на патронажните услуги в общините, където има сключени договори на територията на цялата страна. Изготвена е документацията и предстои да бъде обявена процедура по реда на ЗОП с предмет: „Закупуване на 30 броя преносими компютри“.

По Оперативна програма "Добро управление" 2014 – 2020 г.:

Проект № BG05SFOP001-1.002-0007-C01 „Доизграждане на националната здравна информационна система /НЗИС/ - етап 1 и етап 2“ на стойност 12 млн. лева

Основната цел на проекта е изграждане на Национална здравна информационна система (НЗИС). Това ще доведе до значително подобряване на качеството и ефективността на процесите в здравеопазването посредством използване на нови здравни технологии в областта на електронното и мобилното здравеопазване.

През отчетния период по проекта са извършени следните дейности:

След проведени процедури по реда на Закона за обществените поръчки, Министерство на здравеопазването сключи 4 договора за изпълнение на дейност 2 „Разработване и въвеждане на национални номенклатури, задължителни за използване в сектора на здравеопазването по отношение на медицинската информатика и обмена ѝ в реално време“, дейност 3 „Разработване и въвеждане на национални здравно-информационни стандарти за обмен на медицински данни в реално време“, дейност 4 „Разработване и внедряване на базова функционалност на ядрото на НЗИС“, дейност 5 „Разработка и доработка на необходими регистри за изпълнението на НЗИС“, дейност 6 „Разработване на подсистема за електронни административни услуги“, дейност 7 „Изграждане на здравно – информационен портал“, дейност 8 „Подсистема за идентификация и автентикация (single sign-on)“.

Извършени дейности по програми с външно финансиране.

Програма BG 07 „Инициативи за обществено здраве“

Министерство на здравеопазването е Програмен оператор по Програма BG 07 „Инициативи за обществено здраве“, финансирана по Финансовия механизъм на

Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм 2009 – 2014г.

По Програмата бяха изпълнени 29 проекта и Малка грантова схема на обща стойност 28 547 482 лева, целящи подобряване на общественото здраве и намаляване на здравните неравенства с фокус върху:

- Репродуктивно здраве;
- Детско здравеопазване;
- Психично здраве;
- Подобряване на управлението в здравеопазването;
- Специфични здравни предизвикателства за ромите.

През периода бяха извършени проверки на място при бенефициенти ДПБ - Кърджали, ДПБ - с. Церова Кория, УМБАЛ „Св. Марина“ – Варна, ДПБ – Бяла, „Психично здраве“ – групово практика за специализирана медицинска помощ ООД в гр. Търговище и ЦПЗ - Пловдив. Проверките целяха гарантиране на качествено изпълнение на проектите, удостоверяване постигнатото спрямо заложените резултати и гарантиране устойчивостта на резултатите от него.

Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейско икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014-2021 г.

През 2018 г. Министерство на здравеопазването е подало концепция и бюджет за предварително дефиниран проект за изготвяне на предпроектното проучване за необходимостта от изграждане на Национална педиатрична болница. С оглед промяната на извършените досега дейности за създаване на Национална педиатрична болница се наложи промяна в концепцията за предефинирания проект на Министерство на здравеопазването за Национална многопрофилна педиатрична болница по програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейско икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014-2021 г. Необходимата допълнителна информация бе изпратена на Министерството на образованието и науката, с цел да се изиска съгласие от страна на донорите да бъде променено Програмното споразумение за изпълнение на Програмата. От страна на МОН бе получено писмо, че страните-донори са одобрили поисканото от МЗ изменение в предефинирания проект, свързан с проектирането на Национална многопрофилна педиатрична болница. В отговор на писмото до МОН бе изпратена информация за обявената обществена поръчка, както и предварителна информация относно целите и обхвата на предефинирания проект съгласно провежданата в момента обществена поръчка за избор на външен изпълнител за разработването на идеен, технически и работен проект на болницата.

Трета многогодишна програма на Европейския съюз в областта на здравето 2014 - 2020 г.

През 2019 г. Министерство на здравеопазването участва в дейности по линия на Третата многогодишна програма за здраве на Европейския съюз 2014 – 2020 г.

Дирекция Международни проекти и програми изпълни всички дейности по извършване на номинацията на компетентните структури за участие в съвместните действия, планирани в Работната програма за 2019 г. на Третата многогодишна програма за здраве. Номинирани са следните структури:

- Националният център по общественото здраве и анализи (отдел „Храни и хранене“) за участие в Съвместно действие за прилагане на валидирани добри практики (6 000 000 евро съфинансиране от ЕС);

- Националният център по заразни и паразитни болести за участие в Съвместно действие за укрепване на готовността и реакция при биологични и химически терористични атаки (5 000 000 евро съфинансиране от ЕС);

- Номиниране на Националната здравноосигурителна каса за участие в Съвместно действие за въвеждане на интегрирана цифрова грижа, насочена към индивида (4 000 000 евро съфинансиране от ЕС).

Във връзка със сключено споразумение номер - 807392 – DSCNCH КОНФЕРЕНЦИИ между Европейската комисия чрез Изпълнителната агенция за потребителите, здравеопазването, селското стопанство и храните (СНАФЕА) и Министерство на здравеопазването, МЗ изпълни проект „Конференции на председателството относно недостига на лекарства и здравословното хранене на децата“. Продължителността на проекта беше 9 месеца, считано от 04.11.2017 г. В рамките на Българското председателство на Съвета на ЕС, бяха организирани и проведени 2 конференции на тема „Фармацевтични продукти“ и „Здравословно хранене“. Дирекция МПП осигури пълното техническо представяне на докладите и отчетните документи чрез електронна система на Изпълнителната агенция за потребителите, здравеопазването, селското стопанство и храните. През отчетния период дирекция МПП участва в подготовката на кореспонденцията относно представяне на допълнителна информация за отчитането на проекта и представи всички необходими документи и писма чрез електронната система на СНАФЕА. Проектът бе отчетен успешно и бяха верифицирани всички направени разходи от страна на министерството.

Българо-швейцарска програма за сътрудничество

В изпълнение на Българо-швейцарската програма за сътрудничество, в рамките на която Министерство на здравеопазването е страна по Споразумение за тематичен фонд за реформи, свързани с включването на ромите и другите уязвими групи, представители на дирекция МПП са участвали в работни срещи и заседания на Комитета за наблюдение по програмата и на Управителния съвет на програма ЗОВ – Здраве и Образование за Всички, както и в заключителната конференция по програмата. Всички изискани средства по програмата са преведени като за периода на изпълнение на програмата от 2013 г. до 2019 г. сумата за сметка на МЗ е в размер на 615 227,69 лева. В МЗ бе проведена среща с представители на швейцарското посолство за обсъждане на резултатите от изготвен по Програма ЗОВ анализ на разходите за услугите по семейно планиране в България.

Предефиниран проект на БЧК „Иновативни модели за грижи в общността за хора с хронични заболявания и трайни увреждания“

Министерството на здравеопазването участва като партньор в изпълнението предефиниран проект „Иновативни модели за грижи в общността за хора с хронични заболявания и трайни увреждания“, съгласно тристранно споразумение за сътрудничество между БЧК, МЗ и МТСП. Проектът се изпълнява в рамките на Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейско икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014-2021 г. Основната цел на проекта е да се подобри достъпът на уязвимите групи от населението в отдалечени и селски райони до професионални

здравни грижи и социална подкрепа чрез създаване на иновативни модели на медицински и социални услуги в общността, на базата на съвременните информационни и комуникационни технологии в областите Враца, Видин и Монтана. Общата стойност на проекта е в размер на 3 333 333 евро, от които максималният размер на предоставената безвъзмездната финансова помощ от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство е 3 000 000 евро. Съфинансирането по проекта е 10% от общата стойност на проекта (т.е. 333 333 евро), разпределени по равно между БЧК, МЗ и МТСП (т.е. по 111 111 евро за всеки от партньорите). Продължителността на проекта е 48 месеца.

През отчетния период бе подписано ново споразумение за изпълнението на проекта във връзка с изискуем нов образец на споразумение, който е част от документи за сключване на договора за финансиране. Представители на МЗ участваха в координационни срещи по проекта, в откриващата конференция и в Националната конференция „Иновативни решения в грижите за възрастни хора“.

Проект на МЗ по Програмата на ЕС за подкрепа на структурни реформи (SRSP)

Министерството на здравеопазването (МЗ) е получило одобрение за финансиране на проект „Помощ за разработване на проект на Стратегия за електронно здравеопазване (2021 – 2027) и план за действие към нея, като част от електронното управление в България“ по Програмата на ЕС за подкрепа на структурни реформи (SRSP). Програмата за подкрепа на структурните реформи е програма на Европейския съюз, която осигурява индивидуална подкрепа за всички държави - членки за техните институционални, административни и стимулиращи растежа реформи. Подкрепата по SRSP обхваща целия процес на реформи, от подготовката и проектирането до изпълнението на реформите. Одобреният проект на МЗ предвижда изготвяне на ситуационен анализ на възможностите за развитие на електронно здравеопазване в България, анализ на стратегиите и моделите в избрани страни от ЕС, работни срещи, обмяна на опит и добри практики в областта на електронното здравеопазване, разработване на проект на Стратегия за електронно здравеопазване в България за периода 2021 – 2027 г. и план за действие към нея за първите три години.

Съгласно правилата на Програмата, от страна на Службата за подкрепа на структурната реформа към ЕК е проведена процедура за подбор и е избран доставчик на техническата помощ. Предстои стартиране на проектните дейности.

➤ Връзки с обществеността

Дирекция „Връзки с обществеността и протокол“ планира, организира и ръководи дейностите пряко свързани с провежданата от министерството медийна политика и целят повишаване информираността на обществеността (медии, граждани, НПО, съсловни и браншови) за състоянието на здравната система, предстоящите промени и нововъведения в системата и значението им за гражданите. В резултат на изпълнението на медийната политика е постигната по-висока информираност на населението относно хода и изпълнението на провежданата здравна политика. Чрез комуникационните канали последователно са разяснени промените в нормативната уредба и очакваните ефекти от въвеждането им. Организираните публични прояви са осигурили възможност за широко гражданско участие и диалог по политиките, провеждани от МЗ.

Приложение №6 - Отчет на показателите за изпълнение по бюджетни програми

1600.04.00 Бюджетна програма „Администрация”	Мерна единица	Целева стойност 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
Показатели за изпълнение			
Осигуряване на медицинска помощ на населението при бедствия, аварии и катастрофи и други епидемични ситуации			
1. Изготвени планове за медицинско осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи	бр.	1	0
2. Изготвени указания	бр.	2	2
3. Проведени срещи	бр.	1	1
4. Проведени обучения и семинари	бр.	1	1
5. Обучени лица	бр.	40	32
6. Денонощни дежурства за медицинско осигуряване на населението	бр.	365	365
7. Изготвени информационни бюлетини за медицинската обстановка	бр.	730	730
8. Обработени случаи на бедствия, аварии и катастрофи с повече от 3 пострадали	бр.	200	856
Отбранително-мобилизационна подготовка и медицинско осигуряване на населението във военно време			
1. Изготвени планове	бр.	1	1
2. Изготвени указания	бр.	1	1
3. Проведени срещи	бр.	1	1
4. Проведени обучения	бр.	1	1
5. Проведени тренировки	бр.	10	10
6. Денонощни дежурства за поддържане на готовността на администрацията	бр.	365	365
7. Участия в учения	бр.	2	2
8. Участия в работни групи	бр.	4	3
Признаване на професионална квалификация и на специалност в областта на здравеопазването			
1. Издадени удостоверения за признаване на професионална квалификация или специалност	бр.	60	103
2. Прекратени процедури за признаване на професионална квалификация или специалност	бр.	8	11
3. Откази за признаване на професионална квалификация или специалност.	бр.	10	2
Удостоверения за професионална квалификация и специализация, придобити в Република България			
1. Издадени удостоверения в нормативно определения срок	бр.	800	1 009
Временно упражняване на медицински дейности в Република България от граждани на страни - членки на Европейския съюз, и на държави от Европейското икономическо пространство			
1. Уведомления до съсловните организации	бр.	5	1
Дейности за специализанти			
1. Планиран брой отпуснати места за специализанти за съответната година, за които МЗ ще финансира таксите за обучение	бр.	600	273
2. Общ брой специализанти, обучавани на места, финансирани от държавата през съответната година и с финансиране на таксата за теоретично обучение от държавата	бр.	850	896
Други дейности			

1. Проверки от Инспекторат	бр.	20	60
2. Одитни агажменти – Вътрешен одит	бр.	15	37
Връзки с обществеността			
1. Проведени пресконференции	бр.	30	33
2. Проведени информационни кампании	бр.	3	11
3. Провеждане на брифинги	бр.	20	24
4. Извършени услуги и писмени преводи	бр.	250	133
Обществени поръчки			
1. Разработване на документации по процедурите за възлагане на обществени поръчки.	бр.	50	60
2. Участие в комисии за провеждане на обществени поръчки.	бр.	50	60
3. Подготовка на проекти на договори за възлагане на обществени поръчки.	бр.	120	157
4. Осъществяване на дейности, свързани с функциите на министъра на здравеопазването като централен орган за покупки в сектор "Здравеопазване".	бр.	2	2
5. Събиране и подготвяне на доказателства пред Комисията за защита на конкуренцията и всички съдебни инстанции.	бр.	20	27
6. Участие в открити съдебни заседания.	бр.	40	22
7. Изготвяне на жалби, молби, становища и други документи	бр.	20	38
Търговски дружества и собственост			
1. Издадени актове, с които министърът на здравеопазването упражнява правата на държавата в едноличните търговски дружества.	Брой издадени актове	450	483
2. Проведени редовни и извънредни общи събрания на акционерите в лечебните заведения-търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала.	Брой проведени ОСА	36	30
3. Изготвени становища по тримесечни (междинни) и окончателни годишни финансови отчети на всички търговски дружества с над 50 на сто държавно участие в капитала.	Брой изготвени становища/доклади	69	69
4. Изготвени становища, доклади по отношение планиране на инвестициите за строителство и ремонт и за придобиване на ДМА, както и инвестиции, свързани с иновации, високотехнологични методи и скъпоструваща апаратура в лечебните заведения за болнична помощ с областно значение и университетските болници	Брой изготвени становища/доклади.	71	82
5. Изготвен поименен списък за финансиране на държавни лечебни заведения-търговски дружества, ВРБ и МЗ-ЦУ с целеви средства за капиталови разходи. Изготвяне на тримесечни доклади и годишен доклад за степента на усвояване на целевите средства. Изготвени проекти на договори за предоставяне на капиталови средства да държавните лечебни заведения.	Брой изготвени договори и брой изготвени доклади, поименен списък и отчет.	83	153

6. Изготвени становища, доклади, проекти на административни актове, проекти на договори, свързани с управлението на имоти и вещи – държавна собственост, предоставени за управление на министерството	Брой изготвени становища, доклади и проекти на административни актове и договори	300	182
Бюджет и финанси			
1. Доклади свързани със финансово-счетоводните дейности	бр.	15	10
2. Изготвяне на отчети за касово изпълнение на бюджета по елементи на ЕБК	бр.	16	16
3. Представени, анализирани и консолидирани доклади за отчета по политики и бюджетни програми	бр.	6	6
4. Изготвена тригодишна бюджетна прогноза	бр.	4	3
Административни дейности			
1. Деловодно обслужване, обработени преписки	бр.	100 000	170 146
2. Поддържане на архива на МЗ, обработена кореспонденция	бр.	50 000	140 763
3. Дейности по осигуряване на прозрачност и публичност на дейността на министерството на здравеопазването - обработени заявления за достъп, съгласно ЗДОИ	бр.	170	120

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми

№	1600.04.00 Бюджетна програма "Администрация" (в лева)	Закон 2019 г.	Уточнен план 2019 г.	Отчет към 31.12.2019 г.
I.	Общо ведомствени разходи:	16 466 200	17 078 446	16 841 682
	Персонал	10 972 500	12 313 746	12 313 746
	Издръжка	5 493 700	4 645 800	4 409 063
	Капиталови разходи	0	118 900	118 873
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	16 466 200	17 078 446	16 841 682
	Персонал	10 972 500	12 313 746	12 313 746
	Издръжка	5 493 700	4 645 800	4 409 063
	Капиталови разходи	0	118 900	118 873
2	Ведомствени разходи на други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	Персонал			
	Издръжка			
	Капиталови разходи			
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета	3 928 400	533 848	438 460
	Издръжка	3 500 000	8 288	0
	в т.ч.			
	- разходи за придобиване на специалност	3 500 000	8 288	
	Лихви		23 960	23 959
	Субсидии за нефинансови предприятия - други	36 000	36 000	36 000

	Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности	392 400	465 600	378 501
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	1.....			
	2.....			
	Общо администрирани разходи (II.+III.):	3 928 400	533 848	438 460
	Общо разходи по бюджета (I.1+II.):	20 394 600	17 612 294	17 280 142
	Общо разходи (I.+II.+III.):	20 394 600	17 612 294	17 280 142
	Численост на щатния персонал	468	468	440

КИРИЛ АНАНИЕВ

Министър на здравеопазването